

5655

Donated By

T. Reddy Ram,
Vepamana street,
Chittoor

26/08/03

‘ముఖ్యంగా ఇంతదాకా పాఠశా్కిక సుఖసంధాయకాలైన వానిని గూర్చి వ్యాఖ్యానించాను. ఇప్పుడు ఐహిక సుఖ సౌభాగ్య సంధాయకమైన అథర్వవేదాన్ని వ్యాఖ్యానిస్తున్నాను’ - అని సాయ నాచార్యులు ఈ వేదభాష్యభూమికలో పేర్కొన్నారు.

మానవుని అనుదిన జీవనానికి సంబంధించిన అనేక విషయాలకు చెందిన ఈ అథర్వవేదసంహితలో అలనాటి జనజీవన సరళి బహుధా వివృతమైనది.

ఇందలి విషయ విభిన్నతలను, వివృతులను వివరించడానికి ఈ వేదానికున్న ఇతర నామధేయాలే తారాగ్రామాలు.

బ్రహ్మవేదం, భిషగ్వేదం, క్షత్రవేదం, అంగిరోవేదం, అథర్వాంగిరోవేదం, అథర్వవేదం, అథర్వణవేదం - ఇవన్నీ ఆ నామాంతరాలలోనివే.

ప్రధానవైదిక కర్మ అయిన యజ్ఞంలో నలుగురు ఋత్విక్కులుంటారు. వారిలో హోత, ఉద్గాత, అధ్వర్యుడు మిగత మూడు వేదాలలో నిష్ణాతులు కాగా బ్రహ్మ అథర్వవేదం తలస్పర్శిగా తెలిసిన వాడు కావాలి.

ఆ బ్రహ్మదే యజ్ఞంలో పెద్దపీట. ఆయన అంతటినీ, అన్నిటినీ పర్యవేక్షిస్తూ, తన తోడివారి సారపాట్లను కూడా సవరిస్తూ యజ్ఞాన్ని నిర్వహిస్తాడు. యజ్ఞంలోని బాహిర కర్మలను వారు పరిపూతం చేయగా బ్రహ్మమనస్సును పునీతంచేస్తాడని గోపథ బ్రాహ్మణం పేర్కొన్నది. ఆ కారణం వల్లనే దీనికి బ్రహ్మవేదమన్న పేరువచ్చినది.

భిషగ్వేదమన్న నామాంతరం రావడానికి కారణం ఇందలి విషయప్రాధాన్యం. ఇందులో మానవులకు వచ్చే అనేక వ్యాధులను గూర్చి, వాటి చికిత్సలను గూర్చి కావలసినన్ని వివరాలున్నాయి.

ఆయా రోగనిరోధకాలైన మంత్రాలతో పాటు వాటిని నిర్మూలించే ఓషధులు, ఇతర వైద్య ప్రక్రియలకూడా ఇందులో ఉన్నవి. అందుకే దీనిని ఉపవేదం, ఆయుర్వేదం అనడం కలదు.

వాత, పిత్త, కఫాదులు, శ్వాసకాసాదులు, హృద్రోగం, కుష్ఠ, గండమాల, మూత్రఘాతం, ఉన్మాదం, యక్షు, రాజయక్షు-ఇత్యాది వ్యాధులెన్నో ఇందులో ప్రస్తావనకు వచ్చినవి. వాటి చికిత్సా విధానాలూ ఇందులో ఉన్నవి.

మూత్రకృధాదులను గూర్చిన అథర్వవేద ప్రారంభంలోని మంత్రాలలో శత్రుచికిత్సా ప్రస్తావన కూడా అంతర్గృహితమై ఉన్నట్లు తజ్ఞులు చెప్తారు.

ఇవే కాక అనేక క్రిమికీటకాదుల వల్ల వచ్చేబాధలు, వాటి నివారణోపాయాలు ఇందులో వివృతము లైనవి. చికిత్సలకు పనికి వచ్చే అనేక మూలికలు, ఓషధులను గూర్చిన విషయ వివేచనం కూడా ఇందులో కలదు. కాబట్టే దీనిని 'భిషగ్వేద' మన్నారు.

దీనికి క్షత్రవేదమన్న పేరుకూడా సార్థకమైనదే. రాజనీతి, దండనీతి, అర్థనీతి అనడం కూడా వాడుకలో ఉన్నదే. ఆ వేదకాలం నాటి రాజనీతిని గురించి, రాజ్యాంగ వ్యవస్థను గురించి ఇందులో కావలసినంత వివరం ఉన్నది. సమితి, సభ, విశేష, రాష్ట్ర, రాజ్య-మొదలగుపదాలు అప్పటి పరిపాలనా విధానంలోని పరిపక్వతను తెలియజేస్తాయి.

అలనాడు ఒక విధమైన ప్రజాస్వామ్యం, రాచరికం కూడా కలదని మనం ఉహించవచ్చు. 'విశేష' అనేపదం ప్రజాపతినిధులను తెలియజేస్తుంది. వారే రాజును ఎన్నుకునేవారు. సమితిలో గొప్పప్రసంగాలు, ప్రవచనాలు కూడా సాగేవి. ఆ ఎన్నుకున్న రాజు ఉనికికి ప్రజాసంక్షేమమే మూలస్తంభం. దానిని ఉపేక్షిస్తే ఆ రాజు పదవీభ్రష్టుడౌతాడు.

బ్రహ్మవేద మనడానికి అనువుగా ఇందులో అనేక దార్శనిక వేదాంత విషయచర్చలు ఉండడం కూడా కారణం కావచ్చును.

మరొకటి యజ్ఞంలోని 'బ్రహ్మ' అథర్వవేదజ్ఞాదు కావలె నన్నది ముందే వివరించాను. అదికాక 'బ్రహ్మ' అన్నమాటకు యజ్ఞమని, పరబ్రహ్మమని కూడా అర్థం. వీనికి చెందిన తాత్త్విక సూక్తాలు ఇందులో ఉన్నవి. ఉదాహరణకు కాలసూక్తం, స్కమ్భ సూక్తం మొదలైనవి.

అథర్వవేదంలోని పదిహేనవ కాండ మొత్తాన్ని 'వ్రాత్య కాండ' అంటారు. ఇందులో పదైనిమిది సూక్తాలు. వానిలో మొత్తం 220 మంత్రాలు ఉన్నవి. మిగతకాండలలో కూడా ఈ విషయానికి ప్రాధాన్యంకల మంత్రాలు అక్కడక్కడా ఉన్నవి.

వీటన్నిటి మూలంగా ఈ వేదంలో రాజసీతి గురించి అనేక విషయాలు, వ్యాధుల చికిత్సలకు సంబంధించిన ఎన్నో అంశాలు, అలాగే తాత్త్విక దార్శనిక విషయాలకు సంబంధించిన అనేక మంత్రాలు కలవని వీని పిండితార్థం.

ఇందుమూలంగా ఈ వేదానికి మన పెద్దలు ఎంత ప్రాముఖ్యాన్నిచ్చారో తెలుసుకొనవచ్చును. ఇందలి విషయాలను అనేక శీర్షికల క్రింద వివరించడం కూడా మనం గమనించ వచ్చును. 'భైషజ్యస్మి', 'అయుష్మాణి', 'పౌష్టికాని', 'ప్రాయశ్చిత్తాని', 'స్త్రీకర్మాణి', 'రాజకర్మాణి', 'బ్రాహ్మణ్యాని' అన్నవి ఈ శీర్షికలలో కొన్ని.

వ్యాధినివారణకు చెందిన విభిన్న చికిత్సాదులు, భైషజ్యములు. తోడివారికి దీర్ఘాయుర్దాయాన్ని అపేక్షించే మంత్రాలు అయుష్షములు. పౌష్టిక మంత్రాలు జనం గృహనిర్మాణ సమయంలోను, వ్యవసాయానికై నేలను దున్నే సమయంలోను కొన్ని వ్యాపారాల లావా

దేవీలలోను ఉపయోగించేవారు. ప్రాయశ్చిత్త మంత్రాలు అశుభాలను దూరం చేసేందుకై ఉద్దేశించినవి. స్త్రీకర్మకు చెందినమంత్రాలు ప్రత్యేకించి స్త్రీ జీవితాన్ని గురించినవి. మాట వరుసకు పెండ్లి, ప్రేమ, శిశునంక్షేమం ఇత్యాదులు.

ఇక రాజకర్మలను గురించి ముందేచెప్పినట్లు అవి ఆనాటి పరిపాలనా విభాగానికి చెందిన మంత్రభాగాలు. ఇక వేదాంత, దార్శనిక విషయ మంత్రాలను 'బ్రాహ్మణ్యము'లని పేర్కొన్నారు.

ఇందుమూలంగా ప్రాచీనవైదిక వాఙ్మయ సమధ్యయనంలో అథర్వవేదానికున్న ప్రాముఖ్యం అంతా ఇంతా కాదని చెప్ప వచ్చును. ఇందులోని జనజీవితానికి సంబంధించిన అనేక సూక్తాలు, మంత్రాలు అప్పటి భారత చరిత్రకు నిధానాలు. వేదములు సమాజవికాసానికి, పౌరుల జీవితాల సమున్నతికి ఎంతగా పరితపించేవారో ఈ సంహితలో మనకు అడుగడుగునా కనిపించే సూక్తాలు, మంత్రాలు వేనోళ్ళచాటుతున్నవి. ఇవన్నీ అతితర భావనా శక్తితో విడిగి విప్పరిన కవితాలతాలతాంతాలుగా మనకు దర్శన మిస్తాయి.

ఇతర వేదాలలో లేని షరొక ప్రధానాంశం ఆధిచారిక క్రియాకలాపాలకు చెందినది. ఆ నాటి జనం తమ సుఖసౌభాగ్యాల కోసమే గాక, వాటికి విఘాతం కల్పించే శత్రువుల నిర్మూలనాన్ని కూడా కాంక్షించేవారు. అందుకై ప్రయత్నించేవారు. ఇందుకే అనిర్దిష్టాలైన కొన్ని మంత్రాలు, తంత్రాలు ఇందులో కొల్లలుగా ఉన్నవి.

అంతమాత్రాన ఇది కేవలం ఏ ఆటవిక జాతుల మూఢవిశ్వాసాలను తెలిపేవోనని భావించడం సరికాదు. ప్రతిదానికి అప్పటి వారు కొన్నిమంత్రాలను పఠించి కొన్ని తాంత్రిక ప్రక్రియలను కల్పించుకుని లోకవ్యవహారం నడుపుకునే వారని మనకు తెలిసినదే.

పాశ్చాత్యపండితులకిది కేవలం అభిచారక క్రియాకలాప వివరణగా తోచడంలో అశ్చర్యం లేదు. వాళ్ళదృష్టివేరు.

అందుకే ఇదంతా పురాతనమైన అనేక అనాగరక జాతుల భయ భ్రాంతుల నందయమేనని వారికి అనిపించినా, ఆ మాట వారన్నా అదేమీ వింతకాదు.

ఇక అథర్వాంగిరోవేద మనడానికి మూలం ఈ సంహితలోని అనేక మంత్రాలను దర్శించిన వారు వారేకనుక.

కవితాసౌందర్యం.

ఈ సంహితలోని మంత్రాలలో అపూర్వం, అద్భుతం అయిన కవితా సౌందర్యం కల సూక్తాలు అనేకం ఉన్నవి.

ఇందలి వాస్తోష్ఠి సూక్తం (31-12) కాలను (గృహాన్ని) అభివర్ణించే సూక్తం. ఇత్యాదులు ఇందుకు నిదర్శనాలు.

ఆ ఇల్లుకేవలం బాహ్య సౌందర్య ప్రదర్శకమే కాక అందులో నివసించే వారి సుఖసౌఖ్యాలు, ఆయురారోగ్యాలు, కుటుంబజీవనం ఇత్యాదులు పరమోత్కృష్టంగా ఉండవలెనని ఆ సూక్తం పేర్కొంటున్నది. అందలివ్యక్తులు తమతమ కర్తవ్యాలను నిర్వర్తించినపుడే జీవితం సుఖమయం కాగలదని కూడా ఇది వాకొన్నది.

అందలి గృహిణులు నేతితో నింపిన పూర్ణకుంభాలను గ్రహింపవలెనని సూచించడంతో కుటుంబ జీవనానికి వారు మూలధారమని చెప్పినట్లైనది.

అలాంటి చక్కని. దృఢమైన ఆకృతిగల ఇంటిలో, శత్రువులకు, విచారాలకు, విషాదాలకు దూరమైన ఇంటిలో నూరేళ్ళు జీవించాలని అప్పటివారు భావించుకున్నారు.

కాముక విశృంఖల ప్రవర్తన ఆరోగ్యానికి భంగకరమని, అది సాంఘిక నిగళబద్ధమని కూడా నూచిస్తున్న కామేషు (3-25) సూక్తం ఆనాటి వేదఋషుల దూరదృష్టికి నిదర్శనం.

మరి స్త్రీ వశీకరణాదులను గూర్చి మంత్రాలున్నవంటే అవి కామప్రవర్ధకాలని భావించరాదు. ఆనాటి పురుషులు తమ ప్రేయసులను ఎంతగా ఆకర్షింప దలచుకున్నారో అది మాత్రమే వీనిలో అభివ్యక్తమౌతుంది.

ఆ నాటి జనం, ముఖ్యంగా వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన వారు. వారికి కావలసిన భూమిని సంతృప్తిపరచి, ధాన్యాన్ని సముత్పన్నంచేసింది వర్షమే గనుక ఇందలి వృష్టిసూక్తం ఎంతో సొగసుగా వానా వంగడులను అభివర్ణిస్తుంది.

(వృష్టిసూక్తం వివరణ 2 వ సంపుటిలో....)

ఇలాగే చెప్పుకుంటు పోతే వాక్సూక్తం, దుందుభిసూక్తం లాంటివి అపారభావనా శక్తికి, అనుపమ కవితా వైభవానికి ఉదాహరణలుగా కానవస్తాయి.

ఇక ఆయుస్సూక్తం మనీషి దీర్ఘాయువును ఆకాంక్షిస్తూ చెప్పినది. ఇది ఆనాటి సామాజిక దృక్పథానికి చిహ్నంగా నిలుస్తుంది. ఈ సూక్తం దీర్ఘాయువును ప్రసాదించ మని దేవతల నందరినీ అర్థించడమే కాక యజమానిని మృత్యువునుంచి దూరం చేయమని కూడా కోరుతుంది. ఇందుకు కావలసిన మందుమాకులను కూడా ఈ సూక్తం వివరిస్తుంది. మనీషి ఎప్పుడూ ఉన్నతోన్నత స్థితికి వెళ్ళాలే తప్ప క్రిందికి జారిపోకూడదని, అతను అమృతరథాన్ని అధిరోపించవలెనని కూడా ఈ సూక్తం ఉద్బోధిస్తుంది.

మరి పృథివీసూక్తం - అలనాటివారు నేలతల్లిని ఎంతగా ప్రేమించేవారో తెలియజేస్తుంది. ఈ సూక్తాన్ని ప్రాచ్యపాశ్చాత్య

పండితు లందరూ విపరీతంగా మెచ్చుకున్నారు. నాటి జనజీవన దర్పణంగా, నాటి ప్రజా దృక్పథ వివరణంగా కనిపించేది ఈ సూక్తం.

“యత్ తే మధ్యం పృథివి యచ్చ నభ్యం
యాస్త ఊర్జస్తన్వః సంబభూవుః ।
తాసు నో ధేహ్యాభి నః పవస్వ
మాతా భూమిః పుత్రో అహం పృథివ్యాః
పర్జన్యః పితా స ఉ నః పివర్తు” (12-1-12)

“ఓ పృథ్వీ నీ మధ్యభాగ మేది?
నీ నాభీస్థాన మేది?
నీతో ఊర్జ స్వంతములైన
శరీరధారులు స్వయంభువులై ఉన్నారు.
వారిలో మాకు స్థానమివ్వు.
మాకు రక్షనివ్వు.
ఓ భూమీ! నీవు మాతవు
నేను పుత్రుడను.
పర్జన్యుడు మా తండ్రి
ఆయన మమ్ము పాలించుగాక!”

ఇక నాటి వివాహోదయాలతో కూర్చిన మంత్రాలు అనేకమున్న సూక్తాలు కూడా ఈ సంహితలో కలవు.

కాలసూక్తం వంటివి భారత సాహిత్య భాండారంలో అనర్ప మణులుగా విలసిల్లునవి.

ఈ సంహితకు తొమ్మిది శాఖ లున్నట్లు ‘నవధా అథర్వణో వేదః’ అన్నపతంజలి భాష్యంలోని వాక్యం తెలుపుతుంది.

అవి పైపులాద, స్త్రాద, మౌద, శౌనకీయ, జాజల, జలద, బ్రహ్మవద, దేవదశచారణ విద్యలని అథర్వ పరిశిష్టచరణవ్యాహం

పేర్కొన్నది. అదే మరొకపాఠం ప్రకారం, పిప్పల, శౌనక, దామోద, తోత్రాయణ, జాబాల, కునఖి, బ్రహ్మపలాశ, దేవదర్శి, చారణ విద్యలన్నవి ఆ తొమ్మిది శాఖలు.

ఇక ఐదుశాఖలే ఉన్నట్లు పాంచరాత్రంలోని అహిర్బుధ్న్య సంహిత అంటున్నది. ఏమైనా ఇప్పుడు దొరుకుతున్నవి రెండే. అవి పైప్పలాద, శౌనకశాఖలు. వీనిలో శౌనకశాఖను ప్రామాణికంగా దేశ మంతటా పరిగ్రహిస్తున్నారు. ఇది ఆ శాఖకు చెందిన పాఠమే.

అథర్వవేద సంహితలో ఇరవైకాండ లున్నవి. వీనిలో కడపటి రెండూ తరువాత చేరినవని అనేవారూ ఉన్నారు. కొందరు పదహారు కాండలని, కొందరు పందొమ్మిది కాండలని అనడంకూడా కలదు.

శౌనకశాఖను బట్టి ఇరవైకాండలలో మొత్తం 736 (730 ?) సూక్తా లున్నవి. వీనిలోని మొత్తం మంత్రాల సంఖ్య 5933. (5918 ?)

ఋగ్వేదం నుంచి పన్నెండువందలదాకా ఋక్కులు ఇందులో చేరినవి. క్రమంలో కొంత మార్పున్నది.

ఇది అథర్వవేద సంహితకు చెందిన స్థూల స్వరూపం. దీనికి సాయణభాష్యం ఉన్నది. కానీ అది సమగ్రం కాదు.

ఇంత విస్తృతి, విషయవైవిధ్యం వైలక్షణ్యం కల ఈ సంహితను గూర్చి, ఇందలి విషయ పరంపరను గూర్చి విపులంగా వివరించడానికి ఇది తావుకాదు. ఎలాగూ మీ ముందుకు వస్తున్న ఈ గ్రంథ సంపుటులనుచూచి పొరకులైన మీరే గ్రహించగలరు. ఇది కేవలం ఒక స్థూలరేఖా చిత్రణం, ప్రవేశిక మాత్రమే.

అథర్వవేద సంహితకు కొన్ని ప్రచురణలలో కొన్నికొన్ని పాఠాంతరాలు ఉన్నవి. దీనిని మొదట జర్మనీలో ప్రచురించారు. భారతదేశంలోని ప్రచురణలలో నేను పరిగ్రహించినది 'విశ్వేశ్వరా

నంద వేదిక్ రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్ - హోషియార్పూర్ ' (Viswes warananda Vedic Resaerch Institute - Hoshiarpur) వారు 1960 లో ప్రచురించిన ప్రచురణ. మూలం, పదం మొదలైన వానికి దానినే నేను ప్రమాణంగా గ్రహించాను. ఈ ప్రతిని 'విశ్వబంధు' అనే మహాపండితుడు అనేక ప్రతులను సంపాదించి, సంప్రతించి, పరిశోధించి సిద్ధపరచినాడు. ఇదే అన్నిటికంటే అధునాతనమైన సంస్కరణ. ఇది ఐదుసంపుటలుగా ప్రచురిత మైనది. విలియమ్ డ్వైట్ విట్నీ (William Dwight Whitney) ప్రచురణమొదలు బాంబే పండిట్ (Bombay Pandit Edition) ప్రచురణవరకు వచ్చిన వాసిన సంప్రతించి విశ్వబంధు పండితుడు ఈ ప్రచురణను సంస్కరించినాడు. ఇందులోని ఇరవై కాండలను, ఎనిమిది సంపుటలలో మూలంతో పదంతో పాటు చేర్చి నా అనువాదాన్ని కొనసాగించినాను.

నేను ప్రధానంగా సాయజభాష్యాన్నే అనుసరించినాను. కానీ అది అసంపూర్ణంగా ఉన్నందువల్ల దానిమీదనే ఆధారపడడం సాధ్యం కాదుగదా! అందువల్ల విలియమ్ డ్వైట్ విట్నీ (William Dwight-Whitney) పాశ్చాత్య పండితులలో ప్రధానంగా ప్రామాణీకుడుగా పలువురు పరిగ్రహించిన అనువాదకుడు గనుక ఆ అనువాదాన్ని కూడా సంప్రతిస్తూ వచ్చినాను.

దీనిని మోతీలాల్ బనారీదాస్ (Motilal Banarsidass) సంస్థ రెండు సంపుటలుగా ప్రచురించింది. అదికాక సరళమందరంగా అనువదించినవాడు మరైన్ బ్లూమ్ ఫీల్డ్ (Maurice Bloomfield). అయితే ఆయన పరిపూర్తిగా యథాక్రమంగా ఈ సంహితను అనువదించలేదు. ఆయన ఒక దృష్టితో దానిలో కొంతభాగాన్ని తా నొక క్రమాన్ని పాటిస్తూ అనువదించినాడు. దీనిని కూడా మోతీలాల్ బనారీదాస్ (Motilal Banarsidass) సంస్థ ఒకే సంపుటంగా ప్రచురించింది.

గ్రీఫిత్ (Ralph T. H. Griffith) అను పాశ్చాత్య వైదికవిద్వాంసుడు ఋగ్వేదాన్ని అనువదించినాడు. ఈతని అధర్వవేద సంహితానువాదం ఆంగ్లంలో చదువుకోవడానికి హామీగా ఉంటుంది. కానీ కొంత స్వేచ్ఛానువాదపద్ధతిలో రచించిన దిది. దీనిని చౌఖాంబ సాన్స్క్రిప్ట్ సీరీస్ ఆఫీస్, వారణాసి (Chowkhamba Sanskrit Series office, Varanasi) వారు 1938లో రెండు సంపుటలుగా ప్రచురించినారు.

ఇవిగాక మహామహోపాధ్యాయ, పండిత శ్రీపాదదామోదర సాత్వలేకర్, హిందీలో సుబోధ భాష్యాన్ని రచించి మూలంతో పాటు ఐదు సంపుటలుగా ప్రచురించినాడు. దీనిని స్వాధ్యాయ మండల్, కిల్లాపారడీవారు ప్రచురించినారు. ఇదికాక దేవీచాండ్ (Devichand) తన అంగ్లానువాదాన్ని వ్రాసి మూలంతోపాటు ఒకే సంపుటంగా ప్రచురించినాడు. కానీ ఈయన సంప్రదాయపండితుల పద్ధతి ననుసరించక దయానందసేరస్వతి వేసిన బాటలో నడుస్తూ ఈ అనువాదం చేసినాడు. దీనిని మున్షీరామ్ మనోహర్ లాల్ పబ్లిషర్స్, న్యూఢిల్లీ (Munshiram Manoharlal Publishers, New Delhi) వారు ప్రచురించినారు. వీటి నన్నిటిని సాయణభాష్యంతోచోట్ల, అవసరమైనచోట్ల సంప్రతించి సాయణపద్ధతిలోనే అర్థంచేసుకొని, నేను తెలుగులో అనువదిస్తూ వస్తున్నాను.

ఒక్కొక్కకాండలోను అనువాకాలు, సూక్తాలు వానిలో మంత్రాలు ఇలా క్రమంగా ఉన్నవానిని యథాతథంగా విశ్వబంధు ప్రచురణను పాటించి అనుసరించినాను.

అయినా కొన్నిచోట్ల పర్యాయసూక్తాలూ, అవీ ఉన్నచోట్ల ఇందలి సంఖ్యలను అలాగే వాడక ఇతర ప్రచురణలను కూడా పరిగ్రహించి వానిలో అత్యధిక ప్రచురణల స్వీకరించిన సంఖ్య క్రమాన్నే అనుసరించినాను.

ఈ అనువాదంలో తు. చ. తప్పకుండా అనువదించిన పండితుడు విట్నీ (Whitney); కానీ అదే కారణంవల్ల తన అనువాదాన్ని తానే కొన్ని మంత్రాలవద్ద అర్థంలేనిదని చెప్పుకొనవలసి వచ్చినది. ఈయనలోనున్న మరొక సుగుణం, కొన్ని మంత్రాలు బొత్తిగా అర్థంకానివి, అర్థం కాలేదనే చెప్పి దండాస్వయంలాగా తన అనువాదాన్ని కొనసాగించినాడు.

ఈ కారణా లన్నిటివలన వీనిలో ఏ ఒక్కదానినో యథార్థం పంగా, ఆదర్శంగా పరిగణించలేక పోయినాను. సాయణభాష్యంలో కూడా యద్వా, తద్వాలు అక్కడక్కడా ఉండనే ఉన్నవి. రెండు మూడు అర్థాలను ఆయన సూచించిన చోటకూడా ఏదో ఒక దానిని మాత్రమే నా అనువాదానికి ఆధారంగా చేసుకున్నాను - ఎక్కడో తప్ప.

ఒక్కొక్క సూక్తానికో, సూక్తగుచ్ఛానికో భాష్యకర్త ప్రవేశికగా ఇస్తూవచ్చిన వినియోగాదులను కొన్నిచోట్ల సంక్షిప్తీకరించి చెప్పినాను. ఎలాగూ ఆ వినియోగాదుల వివరమంతా కల్పసూత్రాలలో చూచుకొనవలసినదే. వానిలోనూ ముఖ్యంగా కౌళిక, వైతానన సూత్రాలలో వివృత మైనవి. ఆ సూత్రగ్రంథ నిరపేక్షంగా ఈ వినియోగాలను బట్టి కర్మప్రవణులు కావడానికి పీలులేదు. ఇంతకూ దీనిని అధర్వవేదసంహితలో ఉన్న ఋక్కులలో ఏమున్నదో తెలియజేయడమే లక్ష్యంగా సిద్ధపరచినాను. చికిత్సలనో, ఆభిచారికక్రియలనో ఉద్దేశించి కాదు.

ఒక్కొక్క సూక్తాన్ని ఒక్కొక్క పేర పేర్కొనడం కొన్నిట ఉన్నది. అలా కొన్నింటికి ఇచ్చాను. కానీ అన్నిటికీ అలా ఇవ్వలేదు. కొన్నిసూక్తాలలో ఉన్న విషయాన్ని వినియోగ వివరణ |పారంభంలోనే నాలుగు మాటలతో చెప్పడం కూడా చాలాచోట్ల జరిగింది.

కొంత ఉప్పు, తూగురావలెనన్న ఉద్దేశంతో ముక్తచ్ఛందంలో నా అనువాదాన్ని కొనసాగించినాను. యతిప్రాసాదులనుగానీ, మాత్రానియమాన్నిగానీ పాటించలేదు. అందుకు ప్రయత్నించనూ లేదు. కారణం యథామూలానువాదానికి అవి కొంత అడ్డంకిగా నిలువనూ వచ్చును. పైగా అనవసర ధీరీ కరణలు, సంక్షిప్తీకరణలు మొదలైనవానికి తావలం కావచ్చును. అందుకనే నే నాజోలికిపోలేదు. ముఖ్యంగా కొంత కవిత్వచ్ఛాయలు ఉన్నచోటల్లా ఆ అడ్డవదలాలు పోకుండా, తెలుగు నుడికారం చెడకుండా అనువాదాన్ని మలచు కున్నాను. కొన్నిచోట్ల వచనప్రాయాలైన భాగాలుకూడా ఉన్నవి. దానికి కారణం మూలంలోని లక్షణాలే.

ఇందులో ఓషధులు మొదలైనవానిలో కొన్నిటికి సరియైన తెనుగుపేళ్ళేవో మనకు తెలియవు. వాని వివరణకోసం సర్ మోనియర్ మోనియర్ విలియమ్స్ (Sir Monier Monier Williams) ప్రచురించిన సంస్కృతాంగ్ల నిఘంటువు, సూర్యకాంతపండితుడు వ్రాసిన వైదిక నిఘంటువు, ఎ. ఎ. మేక్ డోనెల్ (A. A. Macdonell) మఱియు ఎ. బి. కీత్ (A. B. Keith) వ్రాసిన వేదిక్ ఇండెక్స్, ఆఫ్ నేమ్స్ అండ్ సబ్జెక్టుస్ (Vedic Index of Names and Subjects) మొదలైనవి సంప్రతించాను. దీనిని మోతీలాల్ బెనారసిదాస్ సంస్థ రెండు సంపుటాలుగా ప్రచురించింది. వానిలోని వృక్షకాస్త్రీయ నామధేయాల (Botanical Names) ను అంతర్జాతీయంగా అంగీకృతమైనవికదా అని కూడా ఇచ్చినాను.

ఇ. బ్లాట్టర్ (E. Blatter) జె.ఎఫ్. కైస్ (J. F. Caius) మరియు కె. ఎస్. మహ్సర్ (K. S. Mahskar) పండితులచే పరిష్కృతమై, లలిత్ మోహన్ బసు (Lalit Mohan Basu)చే నాలుగు సంపుటాలలో ప్రచురితమైన 'ఇండియన్ మెడిసినల్ ప్లాంట్స్ (Indian Medicinal Plants) అనే నిఘంటువును బట్టి సంస్కృతంలోను, తెలుగు

లోనూ వీలైనన్నిచోట్ల పర్యాయపదాలను ఇచ్చినాను. ఇవన్నీ అథోజ్ఞాపికలలో ఉట్టుకితాలైనవి. .

ఇంత శ్రమపడినా, ఎన్ని నిఘంటువులను సంప్రతించినా తెలియనివి కొన్నిలేక పోలేదు. వానిని యథామూలంగా ఇచ్చినాను.

ఏ అనువాదంలో గానీ, ఏ వ్యాఖ్యానంలో గానీ ఎంత వివరించినా సాఫీగా నమస్వయం కాని పట్టులుకొన్ని ఈ అథర్వవేద సంహితలో ఉండనే ఉన్నవి. వానిలో ఒక్కొక్కటి తమకు నచ్చిన ఒక్కొక్కవారి ననుసరించి అనువదించుకున్నారు: వీరిలో ఏ ఒక్కరిదో ప్రామాణికమని ఘోషించడం తర్కసహంకాదు కదా! మఱి మనకంటె చాల ముందున్న భాష్యకర్త సాయణుడుగనుక ఆయన ననుసరించడం పాశ్చాత్య వ్యాఖ్యాతలకూతప్పలేదు. భారతీయులకూ తప్పలేదు. నాకూ తప్పలేదు. ఆయన చెప్పిన అర్థం సరికాదనే పాశ్చాత్య పండితులూ ఉన్నారు.

ఆ భాష్యాన్ని పూర్తిగా త్రోసిపుచ్చుతూ, డాక్టర్ సూర్యకాంత్ బాలి (Dr Suryakanth Bali,) మంత్రాలన్నీ కేవలం అనాటి కవితాఖండాలనీ, ఏ ఏ నూక్తాలు ఏ ఏ ఋషుల పేర్లతో వెలసినవో, అవి ఆ ఋషి కర్తృకములేనని వివరిస్తూ 'హిస్టారికల్ క్రిటికల్ స్టడీస్ ఇన్ ది అథర్వవేద' (Historical Critical Studies in the Atharvaveda) అనే ఒక ఉత్తమ గ్రంథాన్ని, అనేక విద్వాంసులు వ్రాసిన వ్యాసాలతో సంపాదించినాడు. దీనిని 'నాగ్ పబ్లిషర్స్, ఢిల్లీ' (Nag Publishers, Delhi) వారు ప్రచురించినారు. కర్మకాండను బట్టి వ్యాఖ్యానించే సాయణుని భావాన్ని కాదు పొమ్మన్నాడు.

ఇక్కడ ఒక సంగతి చెప్పాలి. దాదాపు అర్ధశతాబ్దం క్రిందట డా॥ చిలుకూరు నారాయణరావు గారు అథర్వవేద సంహితను టీకా తాత్పర్యాలతో సిద్ధపరచవలెనని సంకల్పించి నాకు, మిత్రుడు

డా॥ పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులకు కొంతపనిని అప్పగించాడు. మేమా పనిని కొంతనిర్వహించాము. మరి దోసిని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు తెప్పించి చూడగా ఇరవై కాండలకు గాను మొదటి మూడుకాండలకు మాత్రమే టీకా తాత్పర్యాదులు ఇచ్చినట్లు తేలినది. ఆ ఇంతలో ఈ అథర్వవేద సంహితానువాదం ఏ మాత్రం ముగియదు గనుకను, ఆ పద్ధతికంటె అనువాదంగా ప్రచురించడమే మంచిదని భావించడం వల్లనూ దానిని ఏ మాత్రం సంప్రదించకుండా స్వతంత్రంగా నేనీ అనువాదానికి పూనుకున్నాను. ఆ వివరమంతా నివేదించే ఉన్నాను. దానిని ఈ అనువాదంలో ఏమాత్రం వినియోగించుకోలేదు.

వేదదులు మంత్రదష్టాని సంప్రదాయవాదు లంటే మంత్ర ప్రస్థలని కొందరు ఆధునికులు అనవచ్చును. ఈ వివాదం సులభంగా తేలేది కాదు. తేలకపోయినా వేదార్థ పరిజ్ఞానానికి వచ్చే అటంకమూ లేదు, అఘాతమూ లేదు.

ఈ మొదటి సంపుటలో సంహితలోని మొదటి మూడు కాండలను మంత్రం, పదం, నా అనువాదంతో పాటూ ఇస్తున్నాను. ఇందులో ఏ కాండ గానీ, ఏ అనువాకం గానీ, ఒకే విషయానికి సంబంధించినది కాదు. కొన్ని చోట్ల ఒక సూక్తంలోనే విషయాంతరాలుండవచ్చును. ఏమైనా మొదటి కాండలో ప్రతిసూక్తం అధిక భాగం నాలుగు మంత్రాలు కలది. రెండవ కాండలో ఆరు మంత్రాలున్న సూక్తాలు హెచ్చు. మూడవ కాండలో 7 (?) మంత్రాలతో కూర్చినవి. ఈ కాండలలోని సూక్తాలు మంత్రసంఖ్యను బట్టి ఈ క్రమ మేర్పరచినట్లుగా కనబడుతుంది.

మొదట కాండ

ఈ సంపుటంలోని మొదటికాండలోని మొదటి సూక్తం మేధాజనన సూక్తం. అది ఇలా ప్రారంభ మౌతుంది.

“యే త్రిషప్తాః పరియన్తి విశ్వా రూపాఢి భిద్రతః ।

వాచస్పతిర్పలా తేషాం తన్వోఽఅద్య దధాతు మే ॥ 1 ॥

పునరేహి వాచస్పతే దేవేన మనసా సహ ।
 వసోష్పతే ని రమయ మయ్యేవాస్తు మయి శ్రుతమ్ ॥2॥
 ఇహైవాభి వి తనూభే ఆర్త్ని ఇవ జ్యయా ।
 వాచస్పతిర్ని యచ్ఛతు మయ్యేవాస్తు మయి శ్రుతమ్ ॥3॥
 ఉపహూతో వాచస్పతి రుపాస్తాన్ వాచస్పతి ర్హ్వయతామ్ ।
 సంశ్రుతేన గమేమహి మాశ్రుతేన వి రాధిషి ॥ 4 ॥

అనువాదం

విశ్వరూపధారులై ఏ త్రినప్తపదార్థాలూ
 నర్వేసర్వత్రా వ్యాపించునో,
 వాని సర్వబలం ఓ వాచస్పతీ!
 నాకు నమకూర్చు.

ఓ వాచస్పతీ! దివ్యమనస్సుతో తిరిగిరా!
 ఓ వసోష్పతీ! నన్నానందింపజేయి.
 నా శ్రుతం నాలోనే ఉండి పోనీ!
 ధనుష్కోటులు రెంటినీ జ్యోబద్ధం చేసినట్టు
 ఐహికాముష్మికాలను నమకూర్చు.

వాక్పతి తా నిచ్చిన ఫలాన్ని నియమితం చేయనీ!
 నా శ్రుతం నాలోనే ఉండనీ.
 వాచస్పతిని అహ్వనిస్తున్నాము.

ఫలసిద్ధికై మమ్ము ఆయన కూడా అహ్వనించుగాక!
 జ్ఞానం మాకు సర్వం స్వాయత్త మగుగాక!
 ఆ శ్రుతం నుంచి మేము విడిపోకుండుముగాక!

ఇది కేవలం తన మేధాశక్తిని పెంపొందించుటకై వాచస్పతిని
 ప్రార్థించే నూత్నం.

ఇందులో మఱి విజయసూక్త మున్నది. సంగ్రామాదులలో విజయం కోసమై వినియోగించే మంత్ర సంపుటి అది.

అలాగే అరోగ్యాన్ని కోరుతూ చేసే కర్మలో వినియోగించే మంత్రాలు, ఉదక దేవతలను ప్రార్థించే మంత్రాలు కల విభిన్న సూక్తాలు ఇందులో ఉన్నవి. మరి ధర్మప్రచార సూక్తమున్నది రాక్షసులను నాశం చేయవలెనని అగ్నిని ప్రార్థించే సూక్తం.

ఇలాగే వర్చః ప్రాప్తికై వినియోగించే సూక్తం కూడా ఒకటున్నది.

ఇక పెక్కుమంత్రాలు రోగచికిత్సకై, సుఖప్రసూతి మొదలైన వానికై చేసేకర్మలలో వినియోగించే మంత్రాలతో నిండి ఉన్నవి.

దీని నడుమ పరమాత్మకు నమస్కారం చేస్తూ చెప్పిన సూక్త మొకటి కనబడుతుంది. ఒకటి చోరనాశనాన్ని కోరేది, మరొకటి సౌభాగ్యాన్ని వృద్ధిచెందించమని కోరేది.

వీటన్నిటికంటే రోగనివారణలో 'శ్వేతకుష్ఠ నాశన సూక్త' మన్నపేర ఒకటి ఉన్నది. ఆరుగృతా నిరోధానికై చేసే హోమాదులలో వినియోగించే మంత్రాలు కొన్ని ఉన్నవి. ఈ సందర్భంలోనే అనేక మూలికలను, ఓషధులను, వనస్పతులను పేర్కొనడం జరిగింది. వీని తెలుగుపేర్లను తెలుసుకొనుటకై గట్టి ప్రయత్నమే చేశాను. తెలియనిచోట పృథ్విశాస్త్ర నామధేయం (Botanical name) ఇచ్చాను. ఈ విషయంలో ముందే కొంత వివరంగా చెప్పిఉన్నాను.

శీత జ్వరాన్ని గురించి, వానిలో వరుస జ్వరాన్నిగురించి కొన్ని సూక్తాలున్నాయి. ఆ కాలంలో ఈ జ్వరాల పరివ్యాప్తి అధికంగా ఉండినదేమో!

ఇక సుఖప్రాప్తిసూక్తాదులు, దుష్టనాశనాదిసూక్తాదులు, రాజ్య సంవర్ధన సూక్తాదులు, ఆయుష్యవర్ధన సూక్తాదులు వాటి పేర్లతోనే లోని విషయాన్ని వ్యక్తీకరిస్తున్నది. దిజ్ఞాతంగా ఇదీ మొదటికాండ స్వరూపస్వభావాదుల వివరణ.

రెండవ కాండ

కామితార్థ సిద్ధికైచేసే కర్మలో వినియోగించే మంత్రాలతో రెండవకాండ ఆరంభమౌతుంది. దీనిలో ఏకేశ్వరసూక్తముక టున్నది. ఇందులో ముఖ్యంగా సూర్యస్తుతి కనబడుతుంది.

“దివి స్పృష్టో యజతః సూర్యత్వ
గవ యాతా హరసో దైవ్యస్య ।
మృదాద్ గంధర్వో భువనస్య య
స్పతిరేక ఏవ నమస్యః సుశేవాః ॥

దివిలో నున్నవాడు, యజనియుడు
సూర్య సమానవర్ణుడు, దేవ క్రోధనివారకుడు
సుఖప్రదాత కూడా ఆయనే.

ఆ గంధర్వుడు (అదిత్యుడు) భువనపతి.

ఆయ నొక్కడే నమస్కారార్హుడు.

సేవాసులభుడు.

దీనిలో ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించమని కొన్ని ఓషధులను ప్రార్థించడం జరిగింది. ఇంద్రస్తోత్రంకూడా ఇందులో ఒకటి. అగ్ని స్తోత్రమూ అలాంటిదే. రోగనివారణకై చెప్పిన సూక్తాలే ఈ కాండలో ఎక్కువ. వాటిని సాధ్యమైనంత సులభంగా అర్థం చేసుకోవడానికి వీలైనంత సరళంగా అనువదించాను.

మణిబంధనాదులు పీటన్నీటూ కనబడతవి. మణి అంటే ఏ చెట్టుకొమ్మనో, రెమ్మనో తెగగొట్టి, కట్టుకొనుటకు అనువుగా తయారు చేసుకునే వారు. దానిని మంత్రపూర్వకంగా కట్టడం వలన కొన్ని రుగ్మతలకు దూరం కావచ్చునని, కొన్ని భూత ప్రేతాదు లను తరిమివేయ వచ్చునని అప్పటి వారి విశ్వాసం.

ఈ సంహితలో అభిచారకర్మకు చెందిన సూక్తాలు ఎక్కడబడితే అక్కడ దర్శన మిస్తాయి అలాగే ఆపన్నివారణకై భయరహిత జీవనానికై చేసే కర్మలలో వినియోగించే సూక్తాలు కొన్ని ఉన్నవి. ఆయుష్కాముడు చేసే హోమాదులలో వినియోగించే మంత్రాలు చాలాకలవు.

పృథ్విపర్ణి వంటి చిత్రమైన ఓషధుల పేర్లు ఓషధులుగా ఉపయోగించడం ఇందులో కలదు. 'పృథ్విపర్ణి' అంటే కోలపొన్న, సురపొన్న, నేలపొన్న అనే అర్థాలను కొన్ని నిఘంటువుల సాయంతో గ్రహించినాను. అలాగే 'పార' అనే పేరుగల ఓషధికి వినబొద్ది, వినబొంది, చిరుబొద్ది, విద్ధకర్ణి మొదలైన పేర్లను గ్రహించినాను.

మూడవ కాండ

ఇది రాజులకు సంబంధించిన సూక్తంతో ప్రారంభ మౌతుంది.

అగ్నిర్నః శత్రూన్ ప్రత్యేతు విద్వాన్

ప్రతిదహన్నభిశ స్తి మరాతిమ్ ।

ససేనాం మోహయతు పరేషాం

సిర్హస్తాంశ్చ కృణవ జ్ఞాతవేదాః

■ 1 ■

యూయముగ్రా మరుత ఈదృశే

స్థాభి ప్రేత మృణత సహధ్వమ్ ।

అమీ మృణన్ వసవో నాథితా ఇమే

అగ్నిర్హ్యేషాం దూతః ప్రత్యేతు విద్వాన్

■ 2 ■

అమిత్రసేనాం మఘవన్నస్మాన్ ఛత్రాయతీమభి ।

యువం తా మిన్ద్రౌ పృత్రహన్నగ్నిశ్చ దహతం ప్రతి॥3॥

ప్రసూత ఇన్ద్రౌ ప్రవతా హరిభ్యాం

ప్ర తే వజ్రః ప్రమృణన్నేతు శత్రూన్ ।

జహిప్రతీచో అనూచః పరాచో
విష్వక్ నత్యం కృణుహి చిత్తమేషామ్ || 4 ||

ఇన్ద్రసేనాం మోహయా మిత్రాణామ్
అగ్నేర్వాతస్య ద్రాజ్యాణాన్ విమాచో వినాశయ || 5 ||

ఇన్ద్రసేనాం మోహయతు మరుతో ఘ్నన్వోజసా ।
చక్షాంష్యగ్నిరా దత్తాం పునరేతు పరాజితా || 6 ||

జయోపాయవేత్త అయి అగ్ని
మా శత్రువుల పైకి వెళ్ళు గాక !
మా పైకి వచ్చే శత్రువును దహిస్తూ వెళ్ళుగాక !
పరసేనను మోహింపజేయుగాక ;
సర్వజ్ఞుడైన అగ్ని మా శత్రువులను
హస్తవ్యాపార శూన్యులను చేయుగాక ! || 1 ||

ఉగ్రులైన మరుత్తులారా ! మీరీ సంగ్రామ కర్మలో
నాకు సాయంగా ఉండండి.
శత్రువులను ఎదుర్కొంటూ వెళ్ళండి.
హింసించే శత్రువులను అభిభవించండి.
అలాగే వసుదేవతలు ప్రార్థితులై
మా శత్రువులను చంపుదురు గాక !
ఈ వసువుల దూత జ్ఞాని అయిన అగ్ని
శత్రువుల పైకి వెళ్ళుగాక ! || 2 ||

ఓ ఇంద్రా మాపై పగబట్టివచ్చే
శత్రుసేనను ఎదుర్కొను.
వృత్ర సంహారి అయిన ఓ ఇంద్రుడా !
నీవు అగ్ని కలిసి ఆ పరసేనను భస్మీకరించండి., || 3 ||

ఓ ఇంద్రుడా ! హరినామకములైన అశ్వములను
పూన్చిన నీ రథం ప్రహత మార్గంలో వెళ్ళుగాక !

నీ వ్రజాయుధం శత్రువులను ఛేదిస్తూ వెళ్ళుగాక !
 నీవు ప్రతిముఖంగా వస్తున్న శత్రువులను
 పరాజ్ఞుఖులై పారిపోతున్న శత్రువులను నశింపజేయి.
 ఈ శత్రువుల వ్యవస్థిత చిత్రాన్ని
 అవ్యవస్థితంగా చెయ్యి. ॥ 4 ॥

ఓ ఇంద్రుడా ! విరోధిసేనను మోహింపజేయి.
 అగ్ని వాయువుల దహన వేగాలతో
 ఆ శత్రువులను పలాయనం చెందించి ధ్వంసం చెయ్యి. ॥ 5 ॥

ఇంద్రుడు పరసేనను మోహింపజేయుగాక !
 మరుత్తులు తమబలంతో హింసింతురుగాక !
 అగ్ని పరనేత్రాలను అపహరించుగాక !
 'పరాజితమైన సేన వెనుదిరిగి పోవుగాక ! ॥ 6 ॥

సూక్తం - 1 - కాండ - 3

శత్రుసేనను నమ్మోహింప జేయడానికి చేసే హామంలో దీని ఉపయోగ మని మొదటి సూక్తమే తెలుపుతుంది. శత్రు పరిహరణం కోసం చేసే ప్రక్రియలు, రాజాహ్వానం మొదలైనవి కొన్ని ఉన్నవి.

విఘ్నశమన కర్మలు, కాలయజ్ఞానికి సంబంధించిన సూక్తాలు కొన్ని ఉన్నవి. క్షయాదులను నిర్మూలించి దీర్ఘాయుస్సు నిచ్చే ఓషధులను చెప్తూ కొన్ని సూక్తాలున్నవి.

ఇందులో నదీపవాహసూక్త మొకటి ఉన్నది. ఇది నదులను జలాన్ని ప్రశంసిస్తూ, స్తుతిస్తూ చెప్పిన మంత్రాలతో ఉన్నది. అలాగే వాణిజ్యలాభార్థమైన మంత్రాలున్నవి.

ఇక వ్యవసాయాన్ని గూర్చి చెప్పినవి చాలనే ఉన్నవి. అప్పు టేకే సేద్యనాద్యాలు బాగా వ్యాపించి ఉన్నవని, వానిలో కొన్ని పరిణత పద్ధతులుకూడా ఉన్నవని మనకు తెలుస్తుంది.

అగ్నిని స్తుతిస్తూ ఉదకమధ్యంలో, మేఘంలో, పురుషునిలో, కొన్ని శిలలలో, ఓషధులలో, వనస్పతులలో ఉన్నదని చెప్పడం అనాటి వారి సునిశిత దృష్టికి, భావుకతకు నిదర్శనం.

“యే అగ్నయో అవ్వ్యంతర్యే వృత్రే

యే పురుషే యే ఆశ్వసు

య అవివే శోషధీర్యో వనస్పతీం

స్తేభ్యో అగ్నిభ్యో హత మ స్త్యేతత్

॥ 1 ॥

ఉదకమధ్యంలో నున్న అగ్నులకు

మేఘంలో విద్యుద్దూపంగా ఉన్న అగ్నులకు

పురుషునిలో వైశ్వానరాత్మకంగా ఉన్న అగ్నులకు

సూర్యకాంతాది శిలలలో ఉన్న అగ్నులకు

ఓషధులలో, వనస్పతులలో ఉన్న అగ్నులకు

ఆ అగ్ను లన్నింటికీ ఈ హవిస్సు చెందుగాక !

సూక్తం : 21 : కాండ : 3

ఇక వీరపుత్ర ప్రాప్తికి చెప్పిన సూక్త మొకటి, స్త్రీ వశీకరణార్థమైన సూక్త మొకటి ఉన్నవి.

స్త్రీ వశీకరణ మంటే పరస్త్రీవశీకరణ మనికాదు, స్వస్త్రీని తన మీద మరింత మరులు కొల్పుటకై దీనిని ఉద్దేశించినట్లు భావించవచ్చును.

ఇలా ఈ మూడవకాండ విభిన్న విషయ ప్రపూర్ణంగా ఉన్నది.

ఈ మూడు కాండలతో ఈ ప్రథమ సంపుటం ముగుస్తుంది. ఈ సంపుటం ప్రవేశిక వలెనే మిగత సంపుటాలకు వ్రాసే దానిలో వివరిస్తూ వస్తాను. మొత్తం మీద అథర్వణ వేదసంహితను గూర్చిన ఒక స్థూలరేఖా చిత్రణం కోసం మాత్రమే ఈ భూమికారచనలో ప్రయ

త్పించినాను. వెనువెంటనే మిగత సంపుటలను కూడా వెలువరించ
డం జరుగుతుంది గనుక ఆ కాండల వివరణం కూడా త్వరలోనే పాఠ
కులకు లభిస్తుంది.

ఈ నాశ్రమంతా పాఠకులు దీనిని చదివి ఈ సంహితలోని
విషయమేమిటో తెలుసు కొనుటకే. ఆ ఫలితాన్ని ఇది సాధిస్తే
అంతకంటే నాకు కావలసినదే మున్నది!

విషయసూచిక

ప్రథమకాండ

మొదటి అనువాకం

పేజీ

1. మేధాజనన సూక్తం	1
2. విజయ సూక్తం	4
3. ఆరోగ్య సూక్తం	7
4. జలసూక్తం	14
5. వ సూక్తం	17
6. వ సూక్తం	19

రెండవ అనువాకం

7. ధర్మప్రచార సూక్తం	22
8. వ సూక్తం	27
9. వర్చఃప్రాప్తి సూక్తం	30
10. అసత్యపాపపరిక్షణ సూక్తం	34
11. సుఖప్రసూతి సూక్తం	38

మూడవ అనువాకం

12. శ్వాసాదిరోగనివారణ సూక్తం	43
13. పరమాత్మకు నమస్కారం	47
14. కులవధూ సూక్తం	51
15. సంఘటన మహాయజ్ఞ సూక్తం	54
16. చోరనాశన సూక్తం	57

చాలవ అనువాకం

17. రక్తస్రావం ఆపడానికి	61
18. సౌఖ్యగ్యవర్ధన సూక్తం	64

	పేజీ
19. శత్రునాశన సూక్తం	67
20. ఇంద్ర ప్రార్థన	71
21. ప్రజాపాలక సూక్తం	74
ఐదవ అనువాకం	77
22. హృదోగ-కామిలల చికిత్స	77
23. శ్వేతకుమ్భనాశన సూక్తం	81
24. కుమ్భనాశన సూక్తం	84
25. శీతజ్వరదూరీకరణ సూక్తం	87
26. సుఖప్రాప్తి సూక్తం	91
27వ. సూక్తం	94
28. దుష్టనాశన సూక్తం	97
ఆరవ అనువాకం	100
29. రాజ్యసంపర్ధన సూక్తం	100
30. ఆయుష్యవర్ధన సూక్తం	104
31. దిక్పాలక సూక్తం	108
32. జీవనరసం	112
33. జలసూక్తం	114
34. మధువిద్య	118
35. తేజోబల దీర్ఘాయు సూక్తం	122
ద్వితీయకాండ	127
మొదటి అనువాకం	128
1. గుహ్యవిద్య	128
2. ఏకేశ్వర సూక్తం	133

	పేజీ
3. ఆరోగ్య సూక్తం	137
4. రోగనివారకమైన జంగిడబంధనం	142
5. ఇంద్రస్తోత్రం	146
రెండవ అనువాకం	152
6. అగ్నిస్తోత్రం	152
7. శాపనివృత్తికి	157
8. రోగనివారక సూక్తం	161
9. సంధివాత నివారణ సూక్తం	165
10. క్షేత్రియరోగ నివారణ సూక్తం	168
మూడవ అనువాకం	179
11. పరప్రయోగ నివారణ	179
12. అభిచారకర్మ	183
13. వస్త్రధారణ సూక్తం	190
14. ఆపన్నివారణ సూక్తం	194
15. నిర్భయజీవనం	199
16. విశ్వంభర ప్రార్థన	202
17. ఆత్మసంరక్షణ ప్రార్థన	204
చాలవ అనువాకం	207
18వ. సూక్తం	207
19. ప్రాయశ్చిత్త విధి	210
20వ. సూక్తం	213
21వ. సూక్తం	215
22వ. సూక్తం	218
23వ. సూక్తం	221

	పేజీ
24వ. సూక్తం	224
25వ. సూక్తం	232
26. గోవుష్టి సూక్తం	235
బదవ అనువాకం	240
27. విజయప్రాప్తి సూక్తం	240
28వ. సూక్తం	245
29. ఆయుర్బల సంతానార్థం	249
30. పతివత్సీ సమాగమ సూక్తం	256
31. క్రిమిరోగనివారణ సూక్తం	259
ఆరవ అనువాకం	264
32. క్రిమినాశన సూక్తం	264
33వ. సూక్తం	267
34. పశుస్వర్గ గమనం	272
35. విశ్వకర్మ సూక్తం	277
36. వివాహ శుభకర్మ	282
తృతీయకాండ	289
మొదటి అనువాకం	291
1. పరసేనా సమ్మోహన సూక్తం	291
2వ. సూక్తం	296
3. రాజ పునః సంస్థాపన	301
4. రాజాహ్వానం	306
5. పర్ణమణిధారణ సూక్తం	319

	పేజీ
రెండవ అనువాకం	318
6, శత్రునాశన సూక్తం	318
7వ. సూక్తం	324
8వ. సూక్తం	328
9వ. సూక్తం	334
10. కాలయజ్ఞం	338
మూడవ అనువాకం	348
11. దీర్ఘాయు సూక్తం	348
12. గృహనిర్మాణ సూక్తం	355
13. నదీప్రవాహ సూక్తం	363
14వ. సూక్తం	368
15. వాణిజ్య లాభార్థం...	372
చాలవ అనువాకం	380
16. ప్రాతఃప్రార్థన	380
17. కృషికై	386
18. వనస్పతి....	393
19. పరశీనా నిబర్హణం	397
20. తేజస్సుకోసం ప్రార్థన	404
ఐదవ అనువాకం	411
21. కామాగ్ని శాంతికి....	411
22. తేజస్సుకై	420
23. వీరపుత్రప్రాప్తికై .	424
24వ. సూక్తం	429
25. స్త్రీ వశీకరణార్థం	433

పేజీ

ఆరవ అనువాకం

437

26. భయనివృత్తికై

437

27వ. సూక్తం

443

28. యమశజనన దోషనివారణం

451

29. సవయజ్ఞంలో.

456

30. ఐకమత్యం

462

31. వటువునకు ఆశీర్వాదం

467

అనువాకం : 1

సూక్తం—1

మేధాజననసూక్తం

ఋషి : అథర్వణః । దేవత : వాచస్పతిః । చందస్సు : 1-3 అనుష్టుప్, 4 చతుష్పదా విరాడురోబ్ధహతిః । మంత్రములు : 4.

వినియోగం : ఈ సూక్తానికి మేధాజననకర్మలో వినియోగం.

మంత్రము :

యే త్రిషప్తాః పరియన్తి విశ్వా రూపాణి చిద్రతః ।

వాచస్పతిర్పలా తేషాం తన్వోఽఅద్య దధాతు మే ॥ 1 ॥

పదము :

యే । త్రిషప్తాః । పరియన్తి । విశ్వా । రూపాణి । చిద్రతః ।

వాచః । పతిః । పలా । తేషామ్ । తన్వోః । అద్య । దధాతు । మే
॥ 1 ॥

అనువాదం :

విశ్వరూపధారులై *విత్రిసప్తపదార్థాలూ

సర్వే సర్వత్రా వ్యాపించునవో

* పృథివ్యాదులైన మూడులోకాలు, వాటి అధిపతులైన అగ్నివాయు అదిత్యులు, సత్త్వరజస్తమోగుణాలు, బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులు-ఇలా త్రిసంఖ్యతో కూడిన వాటి వచ్చింటివి ఇక్కడి త్రిశబ్దం చెప్తుంది. అలాగే సప్తర్షులు, సప్తగ్రహాలు, సప్తమరుద్గుణాలు, సప్తలోకాలు, సప్తచంద్రులు మొదలుగా గల సప్త సంఖ్యకములైన వన్నీ సప్తశబ్దంతో వివక్షితమైనవి. వీటినే వేదాక విధంగా కూడ చెప్పవచ్చును-అంటూ మొత్తం మీద వర్వభూత భావం అనే భావం చెప్పుకోవచ్చును.
॥ 1 ॥

వాని సర్వజలం ఓ వాచస్పతీ!

నాకు సమకూర్చు

॥ 1 ॥

మంత్రము:

పునరేహి¹ వాచస్పతే² దేవేన మనసా³ సహ

వసోష్పతే⁴ ని రమయ మయ్యేవాస్తు మయి శ్రుతమ్ ॥ 2 ॥

పదము:

పునః¹ : ఆ² | ఇహి³ | వాచః⁴ | పతే⁵ | దేవేన⁶ | మనసా⁷ | సహ⁸ |

వసోః⁹ : పతే¹⁰ | ని¹¹ | రమయ¹² | మయి¹³ | ఏవ¹⁴ | అస్తు¹⁵ | మయి¹⁶ |

శ్రుతమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం:

ఓ వాచస్పతీ! దివ్య మనస్సుతో తిరిగిరా

ఓ వసోష్పతీ! నన్నానందింప జెయ్యి.

*నా శ్రుతం నా లోనే ఉండిపోని

॥ 2 ॥

ఇహైవాభి వి తనూభే ఆర్త్తి ఇవ జ్యయా¹ ।

వాచస్పతిర్ని యచ్చతు మయ్యేవాస్తు మయి శ్రుతమ్ ॥ 3 ॥

పదము:

ఇహ¹ | ఏవ² | అభి³ | వి⁴ | తను⁵ | ఉభే⁶ ఇతి⁷ | ఆ⁸ ర్త్తి⁹ ఇవేత్కార్త్తి¹⁰

2. ఇవ¹¹ | జ్యయా¹² ।

* అధీతమైనది ధారణలో ఉండునట్లు నాకు మేధను ప్రసాదింపుమని భావము.
మంత్రము:

వాచః | పతిః | ని | యచ్ఛతు | మయి | వివ | అస్తు | మయి |

శ్రుతమ్ || 3 ||

అనువాదం :

* ధనుష్కోటులు రెంటినీ జ్యాబద్ధం చేసినట్లు

ఐహికాముష్మికాలను సమకూర్చు.

వాక్పతి తా నిచ్చిన ఫలాన్ని నియమితం చేయనీ!

నా శ్రుతం నాలోనే ఉండనీ!

|| 3 ||

పంక్తము :

ఉపహాతో వాచస్పతిరుపాస్మాన్ వాచస్పతిర్వయతామ్ |

సం శ్రుతేన గమేమహి మా శ్రుతేన వి రాధిషి || 4 ||

పదము :

ఉపహాతః | వాచః | పతిః | ఉప | అస్మాన్ | వాచః | పతిః |

వ్యయతామ్ |

సమ్ | శ్రుతేన | గమేమహి | మా | శ్రుతేన | వి | రాధిషి | || 4 ||

అనువాదం :

వాచస్పతిని అహ్వనిస్తున్నాము.

ఫలసిద్ధికై మమ్ము ఆయన కూడ అహ్వనించుగాక!

జ్ఞానం మాకు సర్వం స్వాయత్త మగుగాక!

ఆ శ్రుతం నుంచి మేము విడిపోకుందుముగాక!

|| 4 ||

* ఇక్కడ అల్లెత్రాడు ధనుస్సు రెంటి మొనలను కలిపినట్లు ఐహికాముష్మిక ఫలసాధన సమకూర్చుమని భావము.

సూక్తం - 2

విజయం - సూక్తం

ఋషి : ఆశ్వమేధుః॥ దేవత : వర్ణమ్యుధుః॥ చందస్సు : 1, 2, 4 అనుష్టుప్,
3 త్రిపదా విరాజ్ఞాన గాయత్రీ॥ మంత్రములు : 4 ॥

వినియోగం : పంక్తామాదులలో జయం కోసమై చేసే అజ్ఞానోమాదులలో దీని
వినియోగం. అలాగే జ్వరం, అతిసారం, అతిమూత్రం, నాడీ
వ్రణం మొదలగువాని ఉపశమనానికి కూడ కొన్ని చికిత్సలతో
పాటు దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

విద్మా శరస్య పితరం వర్ణస్యం భూరిధాయనమ్ ।

విద్మో వ్యస్య మాతరం పృథివిం భూరి వర్చనమ్ ॥ 1 ॥

పదము :

విద్మా । శరస్య । పితరమ్ । వర్ణస్యమ్ । భూరిధాయనమ్ ।

విద్మో ఇతి । ను । అస్య । మాతరమ్ । పృథివిమ్ । భూరి

వర్చనమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

శరజనకుని పర్జన్యుని

నకల శక్తు లిచ్చువాని మే మెరుగ్గుదుము.

అతని జననిని పృథివిని

చరాచరాత్మక రూపధారిణిని కూడ మే మెరుగ్గుదుము. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

జ్ఞా॒ఽకే॒ వ॒రి॑తో న॒మాశ్మా॑నం త॒న్వంఽకృ॒ధి ।

వీ॒దు ర్వ॒రీ యో ॒ఽరా॑తీ ర॒వ ద్వీ॒షాం॒స్యా కృ॒ధి ■ 2 ■

పదము :

జ్ఞా॒ఽకే॒ । వ॒రి॑ । న॒ః । న॒మ॒ । అ॒శ్మా॑నమ్ । త॒న్వం॒మ్ । కృ॒ధి॒ ।

వీ॒దుః । వ॒రీ॒యః । అ॒రా॑తిః । అ॒వ॒ । ద్వీ॒షాం॒సి॒ । అ॒ । కృ॒ధి ■ 2 ■

అనువాదం :

ఓ మార్వీ ! నీ ఈ నంతానాన్ని పరివ్యాపించి
మా శరీరాలను కఠిన శిలలుగా, శస్త్రాభేద్యాలుగా చెయ్యి.
ఓ ఇంద్రా ! నీవు సేనను స్తంభింప చేయువాడవు.
మా శత్రువులను, తత్కృతమైన అపియములను
అపాకరించు. ■ 2 ■

మంత్రము :

వృ॒క్షం॑ య॒ద్ధా॑వః ప॒రిష॑స్వ॒జానా॑

అ॒ను॒స్ఫు॒రం॑ శ॒రమ॑ర్ప॒న్త్యభు॑మ్ ।

శ॒రు॒మ॒స్మద్యా॑య॒వ ది॒ద్యుమి॑న్ద్ర ■ 3 ■

పదము :

వృ॒క్షమ్ । య॒త్ । గా॒వః । ప॒రి॒ఽస॑స్వ॒జానాః॑ ।

అ॒ను॒ఽస్ఫు॒రమ్ । శ॒రమ్ । అ॒ర్ప॑న్తి । ఋ॒భుమ్ ।

శరుమ్ | అన్మత్ | యవయ | దిద్యుమ్ | ఇన్ద్ర

॥ 3 ॥

అనువాదం :

మా హవిస్సులచే సంప్రీతుడవైన ఓ ఇంద్రా !

ధను ర్దండాన్ని ఆశ్లేషించుకొని ఉన్న

అల్లెత్రాడు వదలిన బాణాన్ని

మాలైపు వస్తున్న దానిని

మానుంచి దూరం చెయ్యి.

॥ 3 ॥

అర్థాంతరం :

నిదామవీరితమైన గోగణం నీడనిచ్చే పరివృక్షదులను ఎలా ఆశ్లేషించి ఉండునో అలాగే ఈ కవును పరివేష్టించిన భటాదులు ఆయనను సేవిస్తూంటారు. వారు విడిచిన శరాన్ని, మాలైపు వస్తున్న దానిని మానుంచి దూరం చెయ్యి.

మంత్రము :

మంత్రము :

యథాద్వాంచ పృథివీ చాన్తస్తిష్ఠతి తేజనమ్ |

ఏవా రోగం చాస్రావం చాన్తస్తిష్ఠతు ముష్ణాత్ ॥ 2 ॥

పదము :

యథా | ద్వామ్ | చ | పృథివీమ్ | చ | అన్తః | తిష్ఠతి | తేజనమ్ |

ఏవ | రోగమ్ | చ | అస్రావమ్ | చ | అన్తః | తిష్ఠతు | ముష్ణాః |

ఇత్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ద్యావా పృథ్వీల మధ్య వేణువు

తన బెన్నత్యంతో వాని నధఃకరించి నిలబడే ఉన్నది.

అలాగే జ్వరాది రోగాలకు అతిసారాదులకు అడ్డుగా
వాని నధఃకరించి ముంజగ్రాస రజ్జువు నిలుచుగాక! || 4 ||

ఇది రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 3

ఆరోగ్య - సూక్తం

ఋషి: అథర్వదు || దేవతలు: మంత్రాలలో పేర్కొన్న పర్వత్యాదులు ||

పదస్సు: - 1-5 పద్యపంక్తి : 8-9 అనుష్టుప్ || మంత్రములు : 9||

వివియోగం: మూత్రపురీష నిరోధంలో చేసే చికిత్సలో దీనికి వివియోగం.

మంత్రము:

విద్మా శరన్యే పితరం పర్వన్యమ్ శతవృష్టమ్ ।

తేనా తే తన్వేతి శం కరం

పృథివ్యాం తే నిషేచనం

బహిష్టే అస్తు బాలితి

|| 1 ||

పదము:

విద్మ । శరన్యే । పితరమ్ । పర్వన్యమ్ । శతవృష్టమ్ ।

తేనా । తే । తన్వేతి । శమ్ । కరమ్ ।

పృథివ్యామ్ । తే । నిషేచనమ్ ।

బహిః । తే । అస్తు । బాల్ । ఇతి

|| 1 ||

అనువాదం :

శరజనకుని పర్జన్యుని
శతబల సంయుతుని మే మెరుగుదుము.
ఓ మూత్ర రోగార్తుడా!
పృథివిపై నిషేచనంతో
నీ శరీరాన్నర్చి బద్ధమైన మూత్రం
జలజల బహిర్గత మగుగాక!

॥ 1 ॥

మంత్రము:

విద్వా శరస్య వితరం మిత్రం శతవృష్ట్యమ్ ।

తేనా తే తస్యే శం కరం

పృథివ్యాం తే నిషేచనం

బహిష్టే అస్తు వారితే

॥ 2 ॥

పదము:

విద్వా శరస్య వితరమ్ మిత్రమ్ శతవృష్ట్యమ్ ।

తేనా తే తస్యే శమ్ కరమ్ ।

పృథివ్యామ్ తే నిషేచనమ్ ।

బహిః తే అస్తు వారే ఇతి

॥ 2 ॥

అనువాదం :

శరజనకుని మిత్రుని
శతబల సంయుతుని మే మెరుగుదుము.

పృథివిపై నీ నిషేచనం వలన
శరీరంలోని నకల దోషాలు
త్వరగా పరిహృతాలౌగాక!

॥ 2 ॥

పంక్తము:

విద్మా శరస్య పితరం వరుణం శతవృష్ట్యమ్ ।

తేనా తే తన్వే ౩ శం కరం

పృథివ్యాం తే నిషేచనం

ఐహిష్టే అస్తు బాలితీ

॥ 3 ॥

పదము:

విద్మ । శరస్య । పితరమ్ । వరుణమ్ । శతవృష్ట్యమ్ ।

తేన । తే । తన్వే ౨ । శమ్ । కరమ్ ।

పృథివ్యామ్ । తే । నిషేచనమ్ ।

ఐహిః । తే । అస్తు । బాల్ । ఇతి

॥ 3 ॥

అనువాదం:

శరజనకుని వరుణుని

శతబల సంయుతుని మేమెరుగుదుము.

పృథివిపై నీ నిషేచనం వలన

శరీరంలోని నకల దోషాలు

త్వరగా పరిహృతాలౌగాక!

॥ 3 ॥

మంత్రము :

వి॒ద్మా శ॒రస్య॑ వి॒తర॑ం చ॒న్ద్రం శ॒తవృ॑ష్ట్యమ్ ।

తేనా॑ తే తన్వే॑ శం క॑రం

వృ॒ధి॒వ్యాం తే ని॒షేచ॑నం

ఋ॒హిష్టే॑ ఆ॒స్తు బా॒లితి॑

॥ 4 ॥

పదము :

వి॒ద్మ । శ॒రస్య॑ । వి॒తర॑మ్ । చ॒న్ద్రమ్ । శ॒తవృ॑ష్ట్యమ్ ।

తేనా॑ । తే । తన్వే॑ । శమ్ । క॑రమ్ ।

వృ॒ధి॒వ్యామ్ । తే । ని॒షేచ॑నమ్ ।

ఋ॒హిః । త । ఆ॒స్తు । బాల్ । ఇతి॑

॥ 4 ॥

అనువాదం :

శరజనకుని చంద్రుని

శతబల సంయుతుని మేమెరుగుదుము.

వృధివిపై నీ నిషేచనం వలన

శరీరంలోని సకల దోషాలు

త్వరగా పరిహృతాలౌగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

వి॒ద్మా శ॒రస్య॑ వి॒తర॑ం సూ॒ర్యం శ॒తవృ॑ష్ట్యమ్ ।

తేనా॑ తే తన్వే॑ శం క॑రం

పృథి॒వ్యాం తే ని॒షేచ॑నం

బహిష్ఠే॑ అస్తు బాలితి

॥ 5 ॥

పదము:

వి॒ద్యుః శ॒రస్వ॑ పిత॒రమ్ సూర్య॑మ్ శత॒వృ॒ష్ట్యమ్ ।

తేన॑ తే తన్వే॒ శమ్ కర॑మ్ ।

పృథి॒వ్యామ్ తే ని॒సేచ॑నమ్ ।

బహిః॑ తే అస్తు బాల్ ఇతి

॥ 5 ॥

అనువాదం:

శరజనకుని సూర్యుని

శతబలసంయుతుని మే మెరుగుదుము.

పృథివీపై నీ నిషేచనం వలన

శరీరం లోని సకల దోషాలు

త్వరగా పరిహృతాలౌగాక !

॥ 5 ॥

మంత్రము:

యదా॒స్త్రే ఘ॑ గవీ॒న్యోర్యద్వస్తా॒వధి॑ సంశ్రీతమ్ ।

ఏ॒వా తే మూ॒త్రం ము॒చ్యతాం బహి॑ర్బాలితి సర్వకమ్ ॥ 6 ॥

పదము:

యత్ ఆస్త్రే॑ ఘ॑ గవీ॒న్యోః యత్ వస్తా॑ అధి॑ సమ్శ్రీ॑

తమ్ ।

ఏ॒వ । తే॒ । మూ॒త్రమ్ । ము॒చ్యతామ్ । ఐ॒హిః । బాల్ । ఇ॒తి ।

సర్వకమ్ ॥ 6 ॥

అనువాదం:

ఓ మూత్ర రోగార్తుడా!

అంత్రములలో, మూత్రాశయ పార్శ్వనాడులలో,

మూత్రాశయంలో నిరుద్ధమై ఉన్న నీ మూత్రం

సర్వమూ బహిర్గతమౌగాక!

॥ 6 ॥

మంత్రము:

ప్ర॑తే॒ భి॒నద్మి॒ మే॒హ॑నం॒ వర్త్రం॑ వే॒శ్వా॒ ఇ॒వ ।

ఏ॒వా తే॒ మూ॒త్రం ము॒చ్యతాం ఐ॒హి॒ర్బా॒లితి॑ సర్వకమ్ ॥ 7 ॥

పదము:

ప్ర । తే । భి॒నద్మి॒ మే॒హ॑నమ్ । వర్త్రమ్ । వే॒శ్వా॒ ఇ॒వ ।

ఏ॒వ । తే॒ । మూ॒త్రమ్ । ము॒చ్యతామ్ । ఐ॒హిః । బాల్ । ఇ॒తి ।

సర్వకమ్ ॥ 7 ॥

అనువాదం:

ఓ మూత్రవ్యాధి పీడితుడా!

నీ మూత్రనాళాన్ని భేదిస్తున్నాను.

పల్వల జలం త్రవ్విన కాల్యమనంచి వలె

నీ మూత్రం సర్వమూ బహిర్గతమౌగాక!

॥ 7 ॥

మంత్రము:

విషేతం తే వస్త్రీబిలం సముద్రస్యోదధీరీవ ।

ఏవా తే మూత్రం ముచ్యతాం బహిర్బాలితీ సర్వకమ్ ॥ 8 ॥

పదము:

విషేతమ్ । తే । వస్త్రీబిలమ్ । సముద్రస్య । ఉదధీరీవ ।

ఏవ । తే । మూత్రమ్ । ముచ్యతామ్ । బహిః । బాల్ । ఇతి ।

సర్వకమ్ ॥ 8 ॥

అనువాదం:

ఓ మూత్ర రోగార్తుడా !

సముద్ర జలం ప్రవహించడానికి దారిని చేసినట్టు

నీ మూత్రబిలాన్ని ఉద్భాటన చేస్తున్నాను.

నీ మూత్రం సర్వమూ బహిర్గతమౌగాక !

॥ 8 ॥

మంత్రము:

యథేషుకా పరావతదవస్పష్టాధి ధన్వనః ।

ఏవా తే మూత్రం ముచ్యతాం బహిర్బాలితీ సర్వకమ్ ॥ 9 ॥

పదము:

యథా । ఇషుకా । పరావతత్ । అవస్పష్టా । అధి । ధన్వనః ।

ఏవ । తే । మూత్రమ్ । ముచ్యతామ్ । బహిః । బాల్ । ఇతి ।

సర్వకమ్ ॥ 9 ॥

అనువాదం:

ఓ మూత్ర రోగార్తుడా!
అలాగే, ధనుస్సునుంచి వదలిన బాణం
నిరాటంకంగా వెళ్ళినట్టుగా
సీ మూత్రం సర్వమూ ఒక్కసారిగా బయల్పెడలు గాక ! ॥ 9 ॥

ఇది మూడవ సూక్తం

సూక్తం - 4

జల - సూక్తం

ఋషి: సింధు ద్వీపుడు లేక కృతి॥ దేవత: ఆపః॥ ఛందస్సు:

1-కి గాయత్రీ, 4 పురస్తాద్ బృహతీ॥ మంత్రములు: 4॥

వినియోగం: గోరోగోపశమనార్థం ఈ సూక్తంతో అభిమంత్రించిన జలాన్ని
ఉప్పులో కలిపి కాని లేక గాని వానికి త్రాపించాలి. దీనికి సంబం
ధించిన కొన్ని హోమాదులలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

అమృయో యస్త్యధ్వభిర్జామయో అధ్వరీయతామ్ ।

ప్రశ్చతీర్మధునా పయః ॥ 1 ॥

పదము:

అమృయః । యస్త్రై । అధ్వభిః । జామయః । అధ్వరి
యతామ్ ।

ప్రశ్చతీః । మధునా । పయః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

యజ్ఞ కర్తకు భగినీ మణులు
 యజ్ఞ కర్తకు మాతృమూర్తులు
 జలప్రపూర్ణ నదీనివహాలు
 నిజమార్గంలో ప్రవహిస్తూ
 యజ్ఞ భూమికి వస్తున్నవి.
 మధు పయో సమ్మిళితా లవుతున్నవి.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

అమూర్యా ఉప సూర్యే యాభిర్వా సూర్యః సహ ।

తానో హిన్వన్త్యధ్వరమ్ ॥ 2 ॥

పదము :

అమూః । యాః । ఉప । సూర్యే । యాభిః । వా । సూర్యః
 సహ ।

తాః । నః । హిన్వన్తు । అధ్వరమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

నదులు సూర్యాభిముఖాలై వెళుతూ
 మన యజ్ఞ కర్మలను ఫలదాన సమర్థాలు చేయుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రము :

అహో దేవీరుప హ్వయే యత్ర గావః పిబన్తి నః ।

సిన్ధుభ్యః కర్త్యం హవిః ॥ 3 ॥

పదము :

అవః । దీపీః । ఉవ । హ్వయే । యత్ర । గావః । విపన్తి । నః ।
సిన్ధుభ్యః । కర్తవ్యమ్ । హవిః ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

దేవతారూపాలైన ఉదకాలను అహ్వనిస్తున్నాను.
ఆ జలపూరితాలైన నదీ తటాకాదులలోనే
మా గోగజాలు నీరు త్రాగుతున్నవి.
అబ్బి నుంచి పారుతున్న అపేవతలు
ఈ హవిస్సు నంగీకరింతురు గాక !

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

అవ్వ ॥ స్తరమృతమవ్వు ఖేషజమ్ ।
అపాముత ప్రశస్తిభిరశ్వా భవథ వాజినో
గావో భవథ వాజినీః ॥ ౪ ॥

పదము :

అవ్-ను । అ-స్తః । అమృతమ్ । అవ్-ను । ఖేషజమ్ ।
అపామ్ । ఉత । ప్రశస్తిభిః । అశ్వాః । భవథ । వాజినః ।
గావః । భవథ । వాజినీః ॥ ౪ ॥

అనువాదం :

ఈ జలంలో అమృత మున్నది.
ఔషధములున్నవి.

వీనిని త్రావి అత్తగణం బలిష్ఠమౌగాక !

గోగణం సత్త్వసంపన్నమౌగాక !

॥ 4 ॥

ఇది నాల్గవ సూక్తం

సూక్తం - 5

ఋషి: సింధు ద్వీపుడు లేక కృతి॥ దేవత: అవః॥

ఛందస్సు: గాయత్రీ॥ మంత్రములు: 4 ॥

వినియోగం: ఈ రెండు సూక్తాలకు పపాహోమానంతరం మార్జనంలో, అగ్ని
చయన అనుమంత్రణంలో, బృహద్గణ, రఘుగణ, నలిగ గణా
దులకు చెందినది. వావి వినియోగాన్నిబట్టి దీనికి కూడ వినియోగం
గో రోగోపశమన పుష్టి, ప్రజనన కర్మాదులలో వీటికి వినియోగం.
వాస్తుసంస్కార కర్మలో ఈ సూక్తంకో గృహభూమిని తడపాలి.
అదిత్య మహాశాంతిలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

ఆ॒హో॒ హి॒ ష్టా॒ మ॒యో॒ భువ॒స్తా॒ న॒ ఉ॒ర్జే॒ దధా॑తన ।

మ॒హీ॒ రణా॑య॒ చక్ష॑సే

॥ 1 ॥

పదము:

ఆ॒వః॒ , హి॒ । ష్టా॒ , మ॒యః॒ భువః॑ । తాః॒ । నః॒ । ఉ॒ర్జే॒ , దధా॑తన ।

మ॒హీ॒ । రణా॑య॒ । చక్ష॑సే

॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఓ జలదేవతలారా !

మీరు సుఖప్రదాయినులు.

మాకు బలాన్నివ్వండి.

మేము దర్శనీయుల మగుటకై
పుష్టిని కల్పించండి.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

యో వః శివతమో రసస్తస్య ఖాజయతేహ నః ।

ఉశతీరీవ మాతరః

॥ 2 ॥

పదము :

యః । వః । శివతమః । రసః । తస్య । ఖాజయత । ఇహ । నః ।

ఉశతీః । ఇవ । మాతరః

॥ 2 ॥

అనువాదం :

మీలో శివంకరమైన రసం ఉన్నది.

దానిని మాకు దత్తం చేయండి.

ప్రేమించే మాతృమూర్తులవలె

మాకా రసాన్ని ప్రసాదించండి.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

తస్మా అరం గమామ వో యస్య క్షయాయ జిన్వథ ।

అహో జనయథా చ నః

॥ 3 ॥

పదము :

తస్మై । అరమ్ । గమామ । వః । యస్య । క్షయాయ । జిన్వథ ।

అహః । జనయథ । చ । నః

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ జలదేవతలారా !

అన్నప్రాప్త్యర్థమై

మిమ్ములను పూర్తిగా ఆశ్రయిస్తున్నాము

అహారాభివృద్ధిని

మాకు పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిని

కల్పించండి.

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

ఈశానా వార్యాదామ్ క్షయస్తీశ్చర్షణీనామ్ ।

అహో యాచామి భేషజమ్

॥ 4 ॥

పదము :

ఈశానాః । వార్యాదామ్ । క్షయస్తీః చర్షణీనామ్ ।

అహః । యాచామి । భేషజమ్

॥ 4 ॥

అనువాదం :

అపేక్షింపదగిన సుఖాలకు స్వామినులగు మీరు

మనుష్యజీవనాన్ని కల్పించండి.

మీ నుండి వ్యాధినివారక ఔషధాన్ని

అర్థిస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

ఇది ఐదవ సూక్తం

సూక్తం - 6

ఋషిః అథర్వరు లేక కృతి॥ దేవతః అహః॥ చందస్సు : 1-౩ గాయత్రీ,
4 వశ్యావంక్తి॥ మంత్రములు : 4 ॥

మంత్రము :

శం నో దేవీరభిష్టయ ఆపో భవన్తు పీతయే ।

శం యోరభి స్రవన్తు నః ॥ 1 ॥

పదము :

శమ్ । నః । దేవీః । అభిష్టయే । ఆపః । భవన్తు । పీతయే ।

శమ్ । యోః । అభి । స్రవన్తు । నః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఈ జలదేవతలు మా అభీష్ట పూర్తికై

సర్వత్ర సుఖప్రదాలౌగాక !

పానార్థమై స్వాదుతరము లగుగాక !

సుఖార్థమై, రోగోపశమనార్థమై

అవి మావైపు ప్రవహించుగాక ! ॥ 1 ॥

మంత్రము :

అచ్చ మే సోమో అబ్రవీదస్తర్విశ్వాని భేషణా ।

అగ్నిం చ విశ్వశంభువమ్ ॥ 2 ॥

పదము :

అవ్-2-ను । మే । సోమః । అబ్రవీత్ । అ-స్తః । విశ్వాని । భేషణా ।

అగ్నిమ్ । చ । విశ్వ-2-శంభువమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఉదకమధ్యంలో సర్వరోగ నివర్తకములైన

ఓషధు లున్నవని సోమదేవుడు మాకు ఉపదేశించినాడు.

విశ్వ సుఖకారకమైన అగ్నికూడ వానిలో కలదని
సోమదేవుడు మాకు ఉపదేశించినాడు.

॥ 2 ॥

మంత్రము:

అవః పృథీత భేషజం వరూథం తస్వేతి మమ ।

జ్యోక్ చ సూర్యమ్ దృశే

॥ 3 ॥

పదము:

అవః । పృథీత । భేషజమ్ । వరూథమ్ । తస్వేతి । మమ ।

జ్యోక్ । చ । సూర్యమ్ । దృశే

॥ 3 ॥

అనువాదం:

ఓ జలదేవతలారా !

చిరకాల సూర్యదర్శనార్థమై (దీప్తాయురర్థమై)

సర్వరోగ నివర్తకమైన ఔషధాన్ని చ్చి

నా శరీరాన్ని గట్టి పఱచండి.

॥ 3 ॥

మంత్రము:

శం న ఆపో ధన్వన్యాతః శము సన్వనూప్యాః ।

శం నః ఖగ్నిత్రిమా ఆవః శము యాః కుమ్భ ఆభృతాః

శివా నః సన్తు వార్షికీః

॥ 4 ॥

పదము.

శమ్ । నః । ఆవః । ధన్వన్యాః । శమ్ । ఓం ఇతి । సన్తు ।

అనూప్యాః ।

శమ్ । నః । ఖనిత్రిమాః । ఆవః । శమ్ । ఓం ఇతి । యాః ।

కుమ్మే । ఆఽభృతాః ।

శివాః । నః । సన్తు । వార్షికిః

॥ 4 ॥

అనువాదం :

మరుభూ సముద్యుభతాలైన జలాలు సుఖప్రదాలగుగాక !
జల సంపన్న స్థలాలలోని ఉదకములు కూడ
మాకు సుఖహేతువులగు గాక !
అలాగే బావులలోని నీరు కూడ మాకు సుఖకరమగు గాక !
నదీతటాకాదుల నుంచి కడవలలో కొనివచ్చినవి కూడ
మాకు సుఖప్రదాలే గాక !
వర్షసముద్యుభతాలైన వారిధారలు కూడ
మాకు శివంకరము లగు గాక !

॥ 4 ॥

ఇది ఆరవ సూక్తం

ఇది మొదటి అనువాకం

అనువాకం : 2

సూక్తం - 7

ధర్మ వ్రచార సూక్తం

ఋషిః చాతనుడు॥ దేవతః అగ్ని ౩ ఇంద్రుడును॥ ఛందస్సు : 1-4, 6, 7
అనుష్టుప్, 5 త్రిష్టుప్॥ మంత్రములు : 7 ॥

వివియోగం : భూత విచాదుల ఉచ్చాటనార్థమై చేసే హోమాదులలో ఈ అను
వాకంలోని మొదటి రెండు సూక్తాలు చాతనగణంగా పరిగణిస్తారు.

మంత్రము :

స్తువానమగ్న ఆ పహ యాతుధానం కిమీదినమ్ ।

త్వం హి దేవ వన్దితో హన్తా దన్యోర్బభూవీథ || 1 ||

పదము :

స్తువానమ్ । అగ్నే । ఆ । వహ । యాతుధానమ్ । కిమిదినమ్ ।

త్వమ్ । హి । దేవ । వన్దితః । హన్తా । దన్యోః । బభూవీథ || 1 ||

అనువాదం :

స్తుతిస్తున్న మావద్దకు ఓ అగ్ని !

నిగ్రహార్థమై ఘాతుక రాక్షసుని పట్టి కోనిరా దేవా !

వందితుడైనట్టి నీవు దన్యుహంతకుడవు గదా ! || 1 ||

మంత్రము :

ఆఙ్యస్య పరమేష్ఠిన్ జాతవేదస్తనూవశిన్ ।

అగ్నే తౌలస్య ప్రాశాన యాతుధానాన్ వి లావయ || 2 ||

పదము :

ఆఙ్యస్య । పరమేష్ఠిన్ । జాతవేదః । తనూవశిన్ ।

అగ్నే । తౌలస్య । ప్ర । ప్రాశాన । యాతుధానాన్ । వి । లావయ || 2 ||

అనువాదం :

ఓ పరమేష్ఠి ! జాతవేదుడవు నీవు.

నకల జంతు శారీరక సంయమ సుధాతవు.

మేము నమర్పించు నకల ఆజ్యాదుల స్వీకరించు.

దుష్ట యాతు ధానాదుల నష్టం చెందించు.

|| 2 ||

పంక్తము :

వి॒ల॒వ॒న్తు॒ యా॒తు॒ధా॒నా॑ అ॒త్రి॒ణో॒ యే॒ కి॒మీ॒ది॒నః॑ ।
అ॒థే॒ద మ॑గ్నీ॒ నో హ॒వి రి॒ష్ట్య॒శ్చ ప్ర॑తి హ॒ర్యత॑మ్ ॥ ౩ ॥
పదము .

వి॒ । ల॒వ॒న్తు॒ । యా॒తు॒ధా॒నాః॑ । అ॒త్రి॒ణః॑ । యే॒ । కి॒మీ॒ది॒నః॑ ।
అ॒థ॑ । ఇ॒దమ్ । అ॒గ్నీ॒ । నః॑ । హ॒విః॑ । ఇ॒ష్ట్యః॑ । చ॒ । ప్ర॑తి॒ ।
హ॒ర్యత॑మ్ ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

యాతుధాను లెల్ల ప్రాణి
జాత భక్షకులు సుమీ !
సర్వ ప్రాణి జీహంసువులు
విలపింతురుగాక !
మే మిచ్చే ఈ హవిస్సు
ఆ మహేంద్రునితో పాటూ
అగ్ని ! నీవు అరగించు.

॥ ౩ ॥

పంక్తము :

అ॒గ్నిః పూ॒ర్వ ఆ ర॑భ॒తాం
ప్రే॒ష్ట్యో సు॒దతు॒ బాహు॑మాన్ ।
బ్ర॒హ్మీ॒తు సర్వో॑ యాతు॒మాన్
అ॒య మ॒స్మిత్యే॑త్య

॥ 4 ॥

పదము.

అగ్నిః పూర్వః అ రభతామ్ ।

ప్ర ఇన్ద్రః నుదతు బాహు ౭మాన్ ।

బ్రవీతు సర్వః యాతు ౭మాన్ ।

అయమ్ అస్మి ఇతి ఆ ౭ ఇత్య

॥ 4 ॥

అనువాదం:

అగ్ని మొదట యాతుధాన నిగ్రహాన్ని మొదలిడసి!

ఆవల భుజబలవంతుడు

అమరేంద్రుడు విశేషించి అవశేషం చేయుగాక!

యాతుధానులెల్ల వచ్చి

తమ్ము తాము తెలియ బఱచి

మమ్ము వదలి పోవసి!

॥ 4 ॥

మంత్రము:

పశ్యామ తే వీర్యం ౭ జాతవేదః

ప్రణో బ్రూహి యాతుధానాన్ సృచక్షః ।

త్వయా సర్వే పరితప్తాః పురస్తాత్

త ఆ యస్త ప్రబ్రువాణా ఉపేదమ్

॥ 5 ॥

పదము:

పశ్యామ తే వీర్యమ్ జాతవేదః ।

ప్ర సః బ్రూహి యాతుధానాన్ సృచక్షః ।

త్వయా । సర్వే । పరి॒తప్తాః । పురస్తాత్ ।

తే । ఆ । యస్తు । ప్ర॒త॒ప్తువా॒ణాః । ఉప । ఇదమ్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

జ్ఞానీ! నీ పరాక్రమము దర్శింతుము గాక!
మానవులకు నీ వేమో మార్గదర్శకుడవు.
మా జోలికి రాకుండా మఱి మఱి అజ్ఞాపించుము.
పురతః పరితప్తులగుచు
విలపించే వారెల్లరు
వేగవచ్చి చావనిమ్ము

॥ 5 ॥

మంత్రము :

ఆ ర॒భస్వ జాతవేదో॒స్మాకా॒ర్థాయ జ్ఞిషీ॑ ।

దూ॒తో నో॑ అగ్ని॒భూత్వా యాతు॒ధానాన్ వి లా॑వయ ॥ 6 ॥

పదము :

ఆ । ర॒భస్వ । జాత॒వేదః । అ॒స్మాక॑ । అ॒ర్థాయ । జ్ఞి॒షీ ।

దూ॒తః । నః । అగ్ని॑ । భూ॒త్వా । యాతు॒ధానాన్ । వి । లా॒వయ

॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఆ రాక్షస నిర్మూలన ఆరంభించుము నీవే
అవతరించితివి మాకై
అగ్ని! మా దూత వగుచు
ఆ రాక్షసుల నణచుము.

॥ 6 ॥

మంత్రము:

త్యమగ్నీ యాతుధానాన్ ఉపబద్ధాన్ ఇహ వహ ।

అధైషా మిన్ద్యో వజ్రేణావీ శీర్వాణీ వృశ్శతు ॥ 7 ॥

పదము:

త్యమ్ । అగ్నీ । యాతుధానాన్ । ఉపబద్ధాన్ । ఇహ । అ ।
వహ ।

అథ । ఏషామ్ । ఇన్ద్యోః । వజ్రేణ । అవీ । శీర్వాణీ । వృశ్శతు ॥ 7 ॥

అనువాదం:

యాతుధానులను నీవే

అగ్ని ! బంధించి తెమ్ము.

అప్పు డింద్రుడే తానై

అశనిని చేపట్టి వారి

తలలను తెగవేయు గాక!

। 7 ॥

ఇది ఏడవ సూక్తం

సూక్త - 8

ఋషి : చాకనుడు ॥ దేవత : 1, 2 బృహస్పతి, అగ్ని సోమలు, 3, 4 అగ్ని ॥

చందము: 1-3 అనుష్టుప్, 4 బార్హతగర్భా త్రిష్టుప్ ॥ మంత్రములు. 4 ॥

మంత్రము:

ఇదం హవిర్యాతుధానాన్ నదీ. ఫేనమివా వహత్ ।

య ఇదం స్త్రీ పుమా నకరీహ స స్తవతాం జనః ॥ 1 ॥

పదము .

ఇదమ్ । హవిః । యాతుఽధానాన్ । నదీ । ఫీనమ్ఽభవ । ఆ ।
 వహత్ ।
 యః । ఇదమ్ । స్త్రీ । పుమాన్ । అకః । ఇహ । సః । స్తువతామ్ ।
 జనః ॥ 1 ॥

అనువాదం .

ఈ హవిస్సు నది నురుగును వలె
 యాతుధానులను కొనివచ్చు గాక !
 పురుషుడుకాని, స్త్రీకాని, ఈ హవిస్సును
 ఎవరైతే నమర్చిస్తున్నారో
 వారు నిన్ను ప్రశంసించురు గాక ! ॥ 1 ॥

మంత్రము .

అయం స్తువాన అగమదీమం స్మ ప్రతి హర్యత ।
 బృహస్పతే వశే లభ్యాగ్నిషోమా వి విధ్యతమ్ ॥ 2 ॥

పదము :

అయమ్ । స్తువానః । ఆ । అగమత్ । ఇమమ్ । స్మ । ప్రతి ।
 హర్యత ।
 బృహస్పతే । వశే । లభ్యా । అగ్నిషోమా । వి । విధ్యతమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ దేవులారా ! రాక్షస పీడితులైన జనం
 మిమ్ములను స్తుతిస్తూవస్తున్నారు.

ఓ బృహస్పతీ ! వీరిని స్వామ్యత్వం చేసుకో.

ఓ అగ్ని ! ఓ సోమ ! మీరు ఆ రాక్షసులను శిక్షించండి || 2 ||

మంత్రము :

యాతుధానస్య సోమవ జహి ప్రజాం నయస్య చ ।

ని స్తువానస్య పాతయ పర మక్ష్యతాపరమ్ || 3 ||

పదము :

యాతుధానస్య । సోమవ । జహి । ప్రజామ్ । నయస్య । చ ।

నిః । స్తువానస్య । పాతయ । పరమ్ । అక్షి । ఉత । అవరమ్ || 3 ||

అనువాదం :

ఓ సోమపాయీ యాతుధానుల

సంతానాన్ని కూడ నశింపజెయ్యి.

భయంతో నిన్ను స్తుతిస్తున్న శత్రువుల

దక్షిణ నేత్రాన్ని, వామనేత్రాన్ని కూడ

స్థాన భ్రష్టం చెయ్యి.

|| 3 ||

మంత్రము :

యతైశ్చ మగ్నే జనిమాని వేత్త

గుహా సతామత్రిదాం జాతవేదః ।

తాంస్త్యం బ్రహ్మణా వా వృధానో

జహ్యేషాం శతతర్హ మగ్నే

|| 4 ||

పదము :

యత్ర॑ । ఏ॒షామ్ । అగ్నే॑ । జని॑మాని । వే॒త్ ।

గు॑హా । స॒తామ్ । అ॒త్రి॒దామ్ । జాత॑త॒వేదః॑ ।

తాన్ । త్వమ్ । బ్ర॒హ్మ॑తా । వా॒వృ॒ధానః॑ ।

జహి॑ । ఏ॒షామ్ । శత॑త॒ర్హమ్ । అగ్నే॑ ॥ 4 ॥

అనువాదం .

గుహలో దాగిన ఈ రాక్షసులు ఓ అగ్ని !

ఎక్కడున్నారో నీకు తెలుసు.

నీవు మంత్రంతో వర్ధమానుడవై

ఆ స్వస్థానంలో నున్న రాక్షసులను నశింపజేయి.

వారి బహువిధ హింసాకార్యాలను నివర్తింపజేయి. ॥ 4 ॥

ఇది ఎనిమిదవ సూక్తం

సూక్తం - 9

వర్చః ప్రాప్తి సూక్తం

ఋషి : అథర్వరు॥ దేవత : 1, 2 మంత్రములందు చెప్పబడిన పసువు
మొదలుగా గల దేవతలు : 3, 4 అగ్ని॥ చందస్సు : త్రిష్టవ్ ॥
మంత్రములు ॥ 4 ॥

వినియోగం : సంవదధి వృద్ధికోసం చేసే వైదిక కర్మలోను, అయుష్కాములై
చేసే కర్మలోను ఉపనయన కర్మలోను దీనికి వినియోగం.
పుష్పాభిషేక కర్మలో కూడ దీనిని ఉపయోగిస్తారు.

పంక్తము:

అస్మిన్ వసు వసవో ధారయన్విష్ట్యః

పూషా వరుణో మిత్రో అగ్నిః ।

ఇమ మాదిత్యా ఉత విశ్వే చ దేవా

ఉత్తరస్మిన్ జ్యోతిషి ధారయన్తు

॥ 1 ॥

పదము:

అస్మిన్ । వసు । వసవః । ధారయన్తు । ఇష్ట్యః ।

పూషా । వరుణః । మిత్రః । అగ్నిః ।

ఇమమ్ । ఆదిత్యాః । ఉత । విశ్వే । చ । దేవాః ।

ఉత ఉత్తరస్మిన్ । జ్యోతిషి । ధారయన్తు

॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఈ పురుషుని యందు వసుదేవతలు,

ఇంద్ర - పూష - వరుణ - అగ్ని - దేవతలు

ధనధారణ చేతురు గాక!

అతే ఆదిత్యులు, విశ్వదేవులు, ఇతరదేవతలందఱు

ఉత్కృష్టతర తేజము నందు ఇతనిని ఉంతురు గాక! ॥ 1 ॥

పంక్తము:

అస్య దేవాః ప్రదిశి జ్యోతిరస్తు

సూర్యో అగ్నిరుత వా హిరణ్యమ్ ।

పదము :

యేన' । ఇష్టాయ' । సమ్2అభరః । పయాంసి । ఉత్2తమేన' ।

బ్రహ్మదా । జాత2వేదః ।

తేన' । త్వమ్ । అగ్ని' । ఇహ' । వర్తయ' । ఇమమ్' । స2జాతా

నామ్' । శ్రేష్ఠ్యే' । ఆ' । ధేహి' । ఏనమ్' ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఉత్తమ మంత్రంతో ఓ జాతవేద !

ఇంద్రునికై క్షీరాజ్యాదిరూప హవిస్సులను నమర్చించు.

ఓ అగ్ని ! నీవు అలాంటి ఉత్తమ మంత్రంతో

ఈ సంపత్కాముడైన పురుషుని

ఈ లోకంలో అభివృద్ధి చెందించు.

సమానులలో ఇతనికి శ్రేష్ఠత్వాన్ని కల్పించు. ॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఏషాం యజ్ఞముత వర్ష' దదేహం

రాయస్పృషముత చిత్తాన్యగ్నే' ।

సవత్సా' అస్మదధరే' భవన్తూత్తమం

నాకమధి' రోహయేమమ్' ॥ 4 ॥

పదము :

ఆ' । ఏషామ్' । యజ్ఞమ్' । ఉత' । వర్షః' । దదే' । అహమ్' ।

రాయః' । షోషమ్' । ఉత' । చిత్తాని' । అగ్ని' ।

అశ్వ. 3

పదము :

అయమ్ | దేవానామ్ | అసురః | వి | రాజతి |

వశా | హి | సత్యా | వరుణస్య | రాజ్ఞః |

తతః | వరి | బ్రహ్మణా | శాశదానః |

ఉగ్రస్య | మన్యోః | ఉత్ | ఇమమ్ | నయామి

|| 1 ||

అనువాదం :

ఇంద్రాది దేవతలలో పాపనిగ్రహీతయై
వరుణుడు విరాజిల్లుతున్నాడు.
సత్యరూపాలైన పదార్థ జాతాలు
రాజనమానుడైన వరుణదేవుని వశంలో ఉంటున్నవి.
అందుకనే సర్వత్ర స్తుతిమంత్రంతో, హవిస్సుతో
అత్యంత ఉగ్రుడైన వరుణుని అనుగ్రహం సంపాదిస్తున్నాను.
అన్యతభాషణా పాప జనితమైన
జలోదరరోగ హేతుభూతమైన ఆయన క్రోధంనుంచి
అర్తుడైన ఈ పురుషుని రోగవిముక్తుని చేస్తున్నాను. || 1 ||

మంత్రము :

నమస్తే రాజన్ వరుణాస్తు మన్యవే

విశ్వం హ్యుగ్ర నిచికేషీ ద్రుగ్ధమ్ |

సహస్ర మన్యాన్ ప్ర సువామి సాకం

శతం జీవాతి శరదస్తవాయమ్

|| 2 ||

పదము :

నమః । తే । రాజన్ । వరుణ । అస్తు । మన్యవే ।

విశ్వం । హి । ఉగ్ర । నిఽచికేషీ । ద్రుగ్ధమ్ ।

సహస్రమ్ । అన్యన్ । ప్ర । సువామి । సాకమ్ ।

శతమ్ । జీవాతి । శరదః । తవ । ఆయమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓరాజా ! వరుణా ! నీక్రోధానికి నమస్కారం.

ఓ ఉగ్ర స్వరూపా ! సర్వాపరాధాలను నీవెరుగుదువు.

ఇలాంటి అపరాధులైన అనేక జనులతోపాటు

ఇతనిని నీకు అందిస్తున్నాను.

ఈ వ్యాధి పీడితుడు నీ అనుగ్రహం వల్ల

నూరేళ్ళు జీవించు గాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

యదు వక్తాన్వతం జిహ్వయా వృజినం బహు ।

రాజ్ఞస్త్యా సత్యధర్మణో ముఞ్చామి వరుణాదహమ్ ॥ 3 ॥

పదము :

యత్ । ఉవక్త । అన్వతమ్ । జిహ్వయా । వృజినమ్ । బహు ।

రాజ్ఞః । త్యా । సత్యధర్మణః । ముఞ్చామి । వరుణాత్ । అహమ్

॥ 3 ॥

నాస్తిత్వంతో పరితుష్టుడవై
భయాదులను నశింపజేయి.

॥ 4 ॥

ఇది పదవ సూక్తం

సూక్తం-11

సంఖ్యపసూతి సూక్తం

ఋషి : అథర్వణుడు ॥ దేవత : మంత్రాలలో పేర్కొన్న పూషాదులు. చందస్సు :
1 పంక్తి : 2 అనుష్టుప్, 3 చతుష్పదోష్టిగర్భా కకుమ్మత్యనుష్టుప్ ॥ 4 ॥
పత్యాపంక్తి ॥ మంత్రములు. 8-8

వినియోగం:- సుఖప్రసవానికై చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

వషట్ తే పూషన్ సస్మిన్ సూతౌ అర్యమా

హోతా కృణోతు వేధాః ।

సిన్ధతామ్ నార్యతప్రజాతా వి వర్వాడి

జిహతామ్ సూతవా ఉ

॥ 1 ॥

పదము :

వషట్ । తే । పూషన్ । అస్మిన్ । సూతౌ । అర్యమా ।

హోతా । కృణోతు । వేధాః ।

సిన్ధతామ్ । నారీ । ఋతప్రజాతా । వి । వర్వాడి ।

జిహతామ్ । సూతవై । ఉం । ఇతి ।

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ సకల ప్రాణిజాత పోషకుడవైన దేవా!
 నీకు ఈ సుఖప్రసవ కర్మలో దేవతల నాహ్వానించే ఋత్విక్కు
 అర్యముడై వషట్కారంతో హవిస్సు నిచ్చుగాక!
 అలాగే సకల జగన్నిర్మాతయైన దేవుడు
 తదాత్మకుడై సుఖప్రసవ ఫలదాత అగుగాక!
 ఈ హవిస్వీకారంతో సంతుష్టుడైన దేవుని (పూషన్)
 అనుగ్రహం వలన
 ఈ సతి సత్యప్రసవయై సుఖంగా ప్రసవించుగాక!
 సుఖప్రసవార్థమై ప్రసవ నిరోధకాలైన
 సంధిబంధములు విడివడు గాక!

॥ 1 ॥

మంత్రము:

చత్రో దివః ప్రదిశశ్చత్రో భూమ్యా ఉత ।
 దేవా గర్భం సమైరయన్ తం వ్యూర్ధ్వవస్తు సూతవే ॥ 2 ॥

పదము:

చత్రోః దివః । ప్రదిశః । చత్రోః । భూమ్యాః । ఉత ।
 దేవాః । గర్భమ్ । సమ్ । ఐరయన్ । తమ్ । వి । వ్యూర్ధ్వవస్తు ।
 సూతవే ॥ 2 ॥

అనువాదం :

అకసానికి సంబంధించిన ప్రాచ్యాది
 ప్రధాన చతుర్దిక్కులు,
 భూలోకానికి సంబంధించిన చతుర్దిక్కులు,

అ దిగ్దేవతలైన ఇంద్రాదులు
 ఈ గర్భాన్ని సంగతం చేసినారు.
 ఇప్పు డా దేవతలు ప్రసవార్థమై
 ఉదరస్థమైన గర్భాన్ని
 విగతాచ్ఛాదనం చేయుదురు గాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

సూ॒షా వూ॒ర్హో॑తు వి యో॒గీం హ॑వయామసి ।

శ్ర॒థయా॑ సూ॒షణే॑ త్వమ॒వ త్వం బి॑ష్కలే సృ॒జ ॥ 3 ॥

పదము :

సూ॒షా । వి । ఉ॒ర్హో॑తు । వి । యో॒గీమ్ । హ॑వయామసి ।

శ్ర॒థయ॑ । సూ॒షణే॑ । త్వమ్ । అ॒వ । త్వమ్ । బి॑ష్కలే । సృ॒జ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ప్రజనయిత్రి ఐన దేవత సూష
 గర్భవరణాన్ని తొలగించుగాక !
 మేము కూడ సుఖప్రసవాని కనుకూలంగా
 గర్భనిర్గమన మార్గాన్ని వివృతం చేస్తాము.
 ఓ సుఖప్రసవదేవతా !
 నీవు కూడ నేను చేసే సుఖప్రసవ కర్మతో
 ప్రీతురాలవై ఆ మార్గాన్ని విశ్లేషించు.
 ఓ దేవతా ! గర్భాన్ని అవాఙ్ముఖం చెయ్యి.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

నే॒వ మా॑సి న పి॒వసి నే॒వ మ॒జ్జస్వా॑హతమ్ ।

అవై¹తు పృ²శ్చి శే³వలం శు⁴నే జ⁵రాయ్యత్తవే⁶2వ జ⁷రాయ్య
పద్యతామ్ || 4 ||

పదము :

న¹2²ఇ³వ | మా⁴ంసే | న | పీ⁵వసి | న⁶2⁷ఇ⁸వ | మ⁹జ్జ¹⁰2¹¹ను | అ¹²2¹³హ¹⁴తమ్
అ¹⁵వ | ఏ¹⁶తు | పృ¹⁷శ్చి | శే¹⁸వలమ్ | శు¹⁹నే | జ²⁰రాయ్య | అ²¹త్త²²వే |
అ²³వ | జ²⁴రాయ్య | పద్యతామ్ || 4 ||

అనువాదం :

ఓ ప్రసవిత్రీ! ఉదరగతమైన ఈ మాంసంతో
నీవు స్థూలం కావు.
ఈ మాయ, మజ్జదులలో అబద్ధమైనది కాదు.
నీటిపై నున్న నాచువలె
ఆ గర్భవేష్టనాన్ని పతనం చేయి.
ఆ జరాయువు శ్వాస భక్షణార్థమై
అవపతనం చెందు గాక!
మాయ భూమిపై పడిపోవుగాక!

|| 4 ||

మంత్రము :

వి¹తే భి²నద్మి మే³హ⁴నం వి యో⁵నిం వి గ⁶వీ⁷నీ⁸కే |
వి మా⁹తరం చ పు¹⁰త్రం చ వి కు¹¹మారం
జ¹²రాయ్యతా¹³వ జ¹⁴రాయ్య పద్యతామ్ || 5 ||

పదము :

వి | తే | భి¹నద్మి | మే²హ³నమ్ | వి | యో⁴నీ⁵మ్ | వి | గ⁶వీ⁷నీ⁸కే | ఇతి |

వి । మాతరమ్ । చ । పుత్రమ్ । చ । వి । కుమారమ్ ।

జరాయుణా । అవ । జరాయు । పద్యతామ్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ గర్భిణీ ! నీ మేహనాన్ని (నీ మూత్రావసేక ద్వారాన్ని),
తదాధారభూతమైన యోనిని,
దాని పార్శ్వంలో నిర్గమన ప్రతిబంధకాలుగా
ఉన్న నాడులను,
విభేదనం చేస్తున్నాను.
ఈ విధంగా తల్లిని కొడుకును వేరుపరుస్తున్నాను.
ఆ మాయనుంచి శిశువును వేరుపరుస్తున్నాను.
ఆ మాయకూడ పడిపోవుగాక !

॥ 5 ॥

మంత్రము :

యథా వాతో యథా మనో

యథా పతన్తి పక్షిణః ।

ఏవా త్వం దశమాన్య సాకం

జరాయుణా పతావ జరాయు పద్యతామ్ ॥ 6 ॥

పదము :

యథా । వాతః । యథా । మనః ।

యథా । పతన్తి । పక్షిణః ।

ఏవ । త్వమ్ । దశమాన్య । సాకమ్ ।

జరాయుజః । వతః । అవః । జరాయుః । వద్యతామ్ ॥ 6 ॥

ఇతి ద్వితీయోఽనువాకః

అనువాదం :

ఏ విధంగా గాలి పీచునో,
ఎలా మనస్సు వేగంగా పరుగిడునో,
ఆ విధంగా పదినెలలు తల్లి పోషించిన ఓ శిశువా!
నీవు గర్భవేష్టనంతో పాటు గర్భాశయంనుంచి
త్వరగా బైటికి రా!
ఆ మాయ కూడ పడిపోవుగాక!

॥ 6 ॥

ఇది పదకొండవ సూక్తం

ఇది రెండవ అనువాకం

అనువాకం: 3

సూక్తం-12

శ్వాసాది రోగనివారణ సూక్తం

ఋషి! భృగువు, అంగిరసుడు ॥ దేవత! యక్షునాశనమ్ ॥ ఛందస్సు - 1-3

జగతి: (2,3 త్రిష్టవ) 4 అనుష్టవ ॥ మంత్రములు: 4 ॥

వినియోగం: శ్వాసాది రోగనివారణార్థమై చేసే కర్మంలో దీనికి వినియోగం.
మబ్బువట్టిన రోజున, జడి పట్టవప్పుడు తన్నివారణార్థమై కూడ
దీనిని ఉపయోగిస్తారు.

మంత్రము:

జరాయుజః ప్రథమ ఉస్రియా వృషే

వాతాభ్రజా స్తనయన్నేతి వృష్ట్యే ।

అ॒జ్ఞా॒న్తస్స॒మజ్ఞాన్ హ॒విషా॑ విధే॒మ
యో అ॒గ్రభీ॑త్ ప॒ర్వాస్యా॒ గ్రభీ॑తా
పద॒ము.

॥ 2 ॥

అ॒జ్ఞే॒ఽఅ॒జ్ఞే । శో॒చిషా॑ । శి॒శ్రియా॒ణమ్ ।
స॒మస్య॑న్తః । త్వా । హ॒విషా॑ । విధే॒మ ।
అ॒జ్ఞాన్ । స॒మ్అ॒జ్ఞాన్ । హ॒విషా॑ । విధే॒మ ।
యః । అ॒గ్రభీ॑త్ । ప॒ర్వ । అ॒స్య । గ్ర॒భీతా

॥ 2 ॥

అనువాదం:

ప్రా॒ణుల అం॒గాంగం॑లో
స్వ॒తేజస్సు॑తో వ్యాపించిన నీకు
నమస్కరిస్తూ హవిస్సు నర్పిస్తున్నాము.
గ్రహించే గమనశీలురైన సూర్యుని అనుచరులను,
పరివార ప్రాయులైన దేవతలను
హవనం అర్పించి పూజిస్తున్నాము.
ఆతని అంగాలను పీడించే
జ్వరాది రూప రోగాన్ని
పరిహరించుటకై
హవిస్సు నర్పిస్తున్నాము.

॥ 2 ॥

మంత్రము:

ము॒ఞ్చ శీ॒ర్షక్త్యా॑ ఉ॒త కా॒న ఏ॒నం
వ॒దుష్ప॑రురావివేశా॒ యో అ॒స్య ।

యో అ॒భ్ర॒జా వా॑త॒జా య॒శ్చ శు॒ష్కీ

వన॒స్పతీ॑స్త॒చతాం॒ పర్వ॑తాంశ్చ

॥ 3 ॥

పదము :

ము॒శ్చ । శీ॒ర్ష॒క్త్యాః । ఉ॒త । కా॒సః । ఏ॒నమ్ ।

వరు॑ః॒పరుః॑ । ఆ॒వి॒వే॒శ । యః । అ॒స్మ్య ।

యః । అ॒భ్ర॒జాః । వా॑త॒జాః । యః । చ । శు॒ష్కీః ।

వన॒స్పతీ॑న్ । స॒చతా॑మ్ । పర్వ॑తాన్ । చ

॥ 3 ॥

అనువాదం :

తలనొప్పి నుంచి కాసరోగం నుంచి

ఇతనిని విముక్తుని చెయ్యి.

ఇతని అంగాంగములను అవహించిన

రోగాలను దూరం చెయ్యి.

మేఘం నుంచి, వాతం నుంచి, ఉష్ణం నుంచి

ఉత్పన్నమైన రోగాలు

ఈ పురుషుని వదలి

చెట్టులనూ గుట్టలనూ

పట్టిపోవు గాక !

॥ 3 ॥

పంక్తము :

శం మే వర॑స్మై గా॒త్రాయ॒ శమ॑స్త్యవ॑రాయ॒ మే ।

శం మే చతు॑ర్భ్యో అ॒గ్నేభ్యః॒ శమ॑స్తు త॒న్వేతి॒ మమ॑ ॥ 4 ॥

పదము :

శమ్ | మే | పరస్మై | గాత్రాయ | శమ్ | అస్తు | అవరాయ | మే |

శమ్ | మే | చతుఃస్థ్యః | అజ్ఞేభ్యః | శమ్ | అస్తు | తన్వే |

మమ || 4 ||

అనువాదం :

(రోగి తన ఆరోగ్యానికై చేసే ఆశంస)
నాపైనుండే శిరస్సునకు సుఖ మగుగాక!
నా అభింగాలకు సుఖం కలుగుగాక!
నా కరచరణాలైన చతురంగాలకు కూడా
సుఖం కలుగు గాక!
నా శరీరానికి సుఖం కలుగు గాక!

|| 4 ||

ఇది వన్నెండవ సూక్తం

సూక్తం - 13

పరమాత్మకు నమస్కారం

ఋషి : భృగువు. అంగిరసుడు || దేవత : విద్యుత్ || చందస్సు :- 1, 2 అనుష్టుప్ :

3 చతుష్పాద విరాడగతి, 4 త్రిష్టుప్ పరాబ్రహ్మ గర్వావంక్తి ||.

మంత్రములు :

|| 4 ||

వివియోగం :- విదుగుపాటును తప్పించేందుకై చేసే కర్మలో దీనికి వివియోగం
అట్లే ఉపాకర్మలో అజ్యహోమంలో దీనికి వివియోగం.

మంత్రము :

నమస్తే అస్తు విద్యుతే నమస్తే స్తనయిత్నవే |

నమస్తే అస్త్యశ్మనే యేనా దూదాశి అన్యసి

|| 1 ||

పదము :

నమః | తే | అస్తు | వి॒ద్మ్యతే | నమః | తే | స్తన॒యిత్న॑వే |
 నమః | తే | అస్తు | అశ్మ॑నే | యేన॑ | దుః॒ఽదాశే | అస్య॑సి || 1 ||

అనువాదం :

ఓ పర్జన్యా! నీ మెఱపునకు నమస్కారం.

గర్జించే నీ పిడుగునకు నమస్కారం.

వ్యాపనశీలమైన మేఘానికి నమస్కారం.

స్తుతి, నమస్కార, హవిరాదులను

నీకు అర్పించని వానిపై

నీ పిడుగును పడవేతువు కదా!

|| 1 ||

మంత్రము :

నమ॑స్తే వ్రవతో నపాద్ యత్తప్తవః స॒మూహ॑సి |

మృ॒డయా॑ నస్తనూ॒భ్యో మయ॑స్తోకేభ్య॑ స్కృ॒ధి || 2 ||

పదము :

నమః | తే | వ్ర॒వ॒తః | నపాత్ | యత్త॑ః | తవః | సమ్॒ఽ

హ॑సి |

మృ॒డయ॑ | నః | తనూ॒భ్యః | మయః | తోకే॑భ్యః | కృ॒ధి || 2 ||

అనువాదం :

అకాలంలో వర్షం పడకుండా

మేఘ మండలంలోనే నిలిపే ఓపర్జన్యా! నీకు నమస్కారం.

పాతక దాహకమైన తేజస్సును

పిడుగుగా పడవేసేవాడవు నీవు.

మా శరీరాలపై పిడుగుపడకుండా మమ్ము సుఖపెట్టు.

మా పుత్ర పౌత్రాదులను కూడ సుఖపెట్టు. || 2 ||

మంత్రము :

ప్ర॒వ॒తో న॒పా॒న్న॒ను ఏ॒వా॒స్తు తు॒భ్యం

నమ॑స్తే హే॒తయే॑ త॒పుషే॑ చ కృ॒ణ్మః ।

వి॒ద్మ తే॒ ధా॒మ ప॒రమం॑ గు॒హ్యత్

స॒ముద్రే॑ అ॒స్త ర్ని హే॒తాసి॑ నాభిః || 3 ||

పదము :

ప్ర॒వ॒తః । న॒పాత్ । నమః॑ । ఏ॒వ । అ॒స్తు । తు॒భ్యమ్ ।

నమః॑ । తే॒ । హే॒తయే॑ । త॒పుషే॑ । చ । కృ॒ణ్మః ।

వి॒ద్మ । తే॒ । ధా॒మ । ప॒రమమ్ । గు॒హ్య । యత్ ।

స॒ముద్రే॑ । అ॒స్తః । ని॒హే॒తా । అ॒సి । నాభిః॑ । || 3 ||

అనువాదం :

అకాలంలో వర్షం పడకుండా

మేఘ మండలంలోనే నిలిపే ఓ పర్జన్యా!

నీకు నమస్కరించుటకంటె ఏమి చేయగలను?

సంతాపకారకం అశనిరూపం అయిన

నీ ఆయుధానికి నమస్కరిస్తున్నాము.

ఓ పర్జన్యా! నీ వుండే పరమ రహస్యస్థానాన్ని

మే మెఱుగుదుము,
అంతరిక్ష మధ్యంలో నీ నాభి కలదు.
అక్కడే నీవుంటావు.

॥ 3 ॥

మంత్రము:

యాం త్వా దేవా అసృజంత విశ్వ
ఇషుం కృత్వానా అసనాయ ధృష్ణమ్ ।
సా నో మృడ విదధే గృణానా
తస్మై తే నమో అస్తు దేవి

॥ 4 ॥

పదము:

యామ్ । త్వా । దేవాః । అసృజంత । విశ్వే ।
ఇషుమ్ । కృత్వానాః । అసనాయ । ధృష్ణమ్ ।
సా । నః । మృడ । విదధే । గృణానా ।
తస్మై । తే । నమః । అస్తు । దేవి

॥ 4 ॥

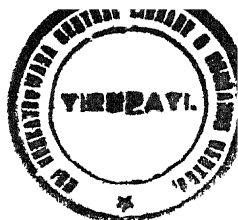
అనువాదం :

ఓ అశనీ! (ఓ పిడుగా!)
శత్రుహననానికై వేసే బాణంగా
సర్వదేవతలు నిన్ను సృష్టించినారు.
అలాంటి నీవు స్తుతి పాత్రమవై మమ్ములను
ఆ భయాన్నుంచి తప్పించి సుఖపెట్టు.
ఓ దేవీ! అలాంటి మహిమోపేతురాలవైన
నీ కిదే నా నమస్కారం.

॥ 4 ॥

ఇది పదమూడవ సూక్తం

సూక్తం - 14
కులవధూ - సూక్తం

ఋషి: భృగువు, అంగిరసుడు॥ దేవత: యముడు॥ చందస్సు:- 1 కకుమ్మ
త్యనుష్టుప్: 3 చతుష్పదా: 2: 4 అనుష్టుప్ విరాడనుష్టుప్
మంత్రములు: ॥ 4 ॥

వినియోగం:- శ్రీపురుష దౌర్భాగ్యార్థమై వారికి చెందిన మాల్యాదులను ఖననం చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

భగమస్యా వర్చ ఆదిష్యధి వృక్షాదివ స్రజమ్ ।

మహాబుధ్ను ఇవ పర్వతో జ్యోక్ పితృష్వాస్తామ్ ॥ 1 ॥

పదము:

భగమ్ । అస్యా: । వర్చ: । ఆ । అదిషి । అధి । వృక్షాత్ 2 ఇవ ।

స్రజమ్ ।

మహాబుధ్ను: 2 ఇవ । పర్వత: । జ్యోక్ । పితృషు । ఆస్తామ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

వృక్షాఽనుంచి పూలను మాలకై కోసుకున్నట్టుగా
అనిష్టురాలైన ఈ శ్రీ భాగ్యాన్ని, వర్చస్సును
నా అధీనం చేసుకుంటున్నాను.

భూమిలో ఎంతో లోతుగా

పాతుకొని ఉన్న పర్వతం వలెనే

ఈమె చిరకాలం తల్లి దండ్రుల ఇండ్లలోనే ఉండిపోవుగాక! ॥1॥

మంత్రము :

ఏ॒షా తే॑ రా॒జన్ క॒న్యాఽవ॒ధూర్న్వి ధూ॑యతాం యమ ।

సా మా॒తుర్బ॑ధ్యతాం గృ॒హేథో॑ బ్రా॒తుర॒థో పి॒తుః ॥ 2 ॥

పదము :

ఏ॒షా । తే॑ । రా॒జన్ । క॒న్యాఽ । వ॒ధూః । ని । ధూ॑యతామ్ ।

యమ ।

సా । మా॒తుః । బ॒ధ్యతామ్ । గృ॒హే । అ॒థో॒ఐతి॑ । బ్రా॒తుః । అ॒థో
ఐతి॑ । పి॒తుః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ విరాజ మానుడవైన సోముడా! యముడా!

ఈ కన్య నీ భార్య.

ఈ దౌర్భాగ్యురాలను పతిగృహం నుంచి వెడలనడతువుగాక!

ఆమె తల్లి ఇంటిలో కట్టి పడవేసి నట్లుగా

చిరకాల ముండుగాక!

అలాగే సోదరుని ఇంటిలో బంధితురాలొగాక!

జనకుని ఇంటిలో బంధితురా లొగాక!

॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఏ॒షా తే॑ కు॒లపా॑ రా॒జన్ తా॒ము తే॑ పరి॒ దద్య॑సి ।

జ్యోత్ పితృ॑ష్వాసా॒తా ఆ శీ॒ర్షః శ॒మోపా॑యేత్ ॥ 3 ॥

పదము :

ఏ॒షా । తే॑ । కు॒ల॒పాః । రా॒జన్ । తా॒మ్ । ఓం ఐతి॑ । తే॑ । పరి॒

దద్య॑సి ।

జ్యోత్ | పితృషు | ఆసాత్తై | ఆ | శీర్షః | శమ్మృ | హ్యేత్ || 3 ||

అనువాదం :

ఓ రాజా ! ఈశ్రీ నీకు కులపత్ని

ఈమెను నీకే అప్పగిస్తున్నాను.

ఈమె శిరస్సు నేలపై వ్రాలునంత వఱకు

చిరకాలం పితృగృహంలోనే నివసించుగాక !

|| 3 ||

మంత్రము :

అసీతస్య తే బ్రహ్మణా కశ్యపస్య గయస్య చ |

అస్త్రఃకోశమివ జామయోఽపి నహ్యమి తే భగమ్ || 4 ||

పదము :

అసీతస్య | తే | బ్రహ్మణా | కశ్యపస్య | గయస్య | చ |

అస్త్రఃకోశమ్ ఇవ | జామయః | అపి | నహ్యమి | తే | భగమ్

|| 4 ||

అనువాదం :

ఓ నారీ ! నీభాగ్యాన్ని

అసితుడనే ఋషి మంత్రంతో

నీ నుంచి నివర్తింపజేస్తున్నాను.

అలాగే కశ్యప మంత్రంతోను

గయుని మంత్రంతోను నీ భాగ్యాన్ని

నీ నుంచి నివర్తింపజేస్తున్నాను.

భగిన్యాది స్త్రీలు గృహ మధ్యంలో

ధన వస్త్రాదులను దాచి

కప్పివేసి నట్టుగా నిన్ను ఉంచుతున్నాను.

॥ 4 ॥

ఇది పదునాల్గవ సూక్తం

సూక్తం - 15

సంఘటన మహాయజ్ఞ సూక్తం

ఋషి: అథర్వడు॥ దేవత: మంత్రాలలో పేర్కొన్న సింధువు మొదలగు
వారు॥ ఛందస్సు: 1 భరిగ్ బృహతీ: 2 భరిగ్ పథ్యాపంక్తి: 3, 4
అనుష్టుప్॥ మంత్రములు: 4 ॥ 4 ॥

వినియోగం:- సర్వవృష్టి కర్మలలో దీనికి వినియోగం. మిశ్రధాన్యాదులు,
మధుమిశ్రనక్తు (పేలపిండి) మంత్రప్రాశనంలోను దీనికివినియోగం.
సంపద అభివృద్ధి నిమిత్తం కూడ దీనిని వినియోగిస్తారు.

మంత్రము:

సం సమ్ స్రవన్తు సీన్ధవః

సం వాతాః సం పతత్రిణః ।

ఇమం యజ్ఞం ప్రదివో మే జుషంతాం

సంస్రావ్యేఽణ హవిషా జుహోమి

॥ 1 ॥

పదము:

సమ్ । సమ్ । స్రవన్తు । సీన్ధవః ।

సమ్ । వాతాః । సమ్ । పతత్రిణః ।

ఇమమ్ । యజ్ఞమ్ । ప్ర॒తి॒వః । మే । జుష॒న్తామ్ ।

సమ్॒ప్ర॒సా॒వ్యేణ । హవి॑షా । జుహోమి

॥ 1 ॥

అనువాదం

నదులు నా కనుకూలాలై ప్రవహించుగాక !

వాయువులు నా కనుకూలంగా వీచుగాక !

పక్షులు నా కనుకూలమై ఎగురుగాక !

పురాతన దేవతలు నా ఈ యజ్ఞానికి వచ్చి

హవిస్సును స్వీకరింతురు గాక !

ప్రసవస్తున్న ఆజ్యాదుల నీ అగ్నిలో హవనం చేస్తున్నాను. ॥1॥

మంత్రము :

ఇ॒హై॒వ హ॒వమా॑ యాత॑ మ ఇ॒హ

సం॒ప్ర॒సా॒వణా॑ ఉ॒తే॒మం వర్త॑యతా గిరః ।

ఇ॒హై॒తు సర్వో॑ యః పశు॑రస్మిన్

తి॒ష్ఠ॒తు యా ర॒యిః

॥ 2 ॥

పదము :

ఇ॒హ । ఏ॒వ । హ॒వమ్ । ఆ । యాత॑ । మే । ఇ॒హ ।

సమ్॒ప్ర॒సా॒వణాః । ఉ॒త । ఇ॒మమ్ । వర్త॑యత । గిరః ।

ఇ॒హ । ఆ । ఏ॒తు । సర్వో॑ః । యః । పశుః । అస్మిన్ ।

తి॒ష్ఠ॒తు । యా । ర॒యిః

॥ 2 ॥

అనువాదం :

దేవతలారా !

నా ఈ అహ్వనాన్ని పురస్కరించు కొని ఇక్కడికే రండి.

ఇక్కడ హోమం జరుగుతున్నది.

స్తోత్ర పాఠాలు వినవస్తున్నవి.

స్తుతి పాఠములైన మీరు హవిస్సు నిచ్చే

ఈ యజమానికి అభ్యుదయం చేకూర్చండి.

మీ అనుగ్రహం వల్ల సర్వపశు సంపద

మా ఇంట వర్ధిల్లు గాక !

అలాగే ధనధాన్య రూపమైన సంపద

మా ఇంట నెలకొను గాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

యే నదీనాం సంప్రవస్తుతాసః సదమక్షితాః ।

తేభీర్నే సర్వైః సంప్రావైర్ధనం సం ప్రావయామసి ॥ 3 ॥

పదము :

యే । నదీనామ్ । సమ్ప్రవస్త్తి । ఉత్పాసః । సదమ్ । అక్షితాః ।

తేభిః । మే । సర్వైః । సమ్ప్రప్రావైః । ధనమ్ । సమ్ । ప్రావ
యామసి ॥ 3 ॥

అనువాదం :

గంగాదుల ప్రవాహాలు

భూమినుంచి అక్షయములై ప్రవహించుగాక !

గోపీరణ్యాది రూపమైన ధనం

సస్యాదుల అభివృద్ధి ద్వారా మాకు లభించు గాక ! ॥ 3 ॥

మంత్రము :

యే సర్పిషః సప్రవన్తి క్షీరస్య చోదకస్య చ
తేభీర్మే సర్వైః సంస్రావైర్ధనం సం ప్రసావయామసి || 4 ||

పదము :

యే । సర్పిషః । సప్రవన్తి । క్షీరస్య । చ । ఉదకస్య । చ ।
తేభిః । మే । సర్వైః । సప్రసావైః । ధనమ్ । సమ్ । ప్రసావ
యామసి || 4 ||

అనువాదం :

అజ్యాదులు, క్షీరాదులు, ఉదకాదులు
అక్షయమై ప్రవహించు గాక !
వాటితో గోహిరణ్యాది రూపమైన ధనం
సస్యాదుల అభివృద్ధి ద్వారా మాకు లభించు గాక ! || 4 ||

ఇది పదునైదవ సూక్తం

సూక్తం .. 16

చోర నాశన - సూక్తం

ఋషి . చాతనుడు || దేవత : 1 అగ్ని : 2 వరుణుడు, అగ్ని, ఇంద్రుడు : 3, 4
సేనమ్ || ఛందస్సు : 1-3 అనుష్టుప్ : 4 కతుమ్మత్సనుష్టుప్ ||
మంత్రములు || 4 ||

వినియోగం:- ఈ సూక్తంతో ద్వేష్య మారజార్థం అభిమంత్రించిన సేనచూర్ణ
మిశ్రితాన్న ప్రాశనము, విరిచిన వెదురు కిట్టతో తాడనం కూడ
చేస్తారు

మంత్రము :

యే॒మా॒వా॒స్యాం॑ ३ రా॒త్రి ము॒దస్థు॑ర్వా॒జమ॒త్రిణః॑ ।

అ॒గ్నిస్తు॒రీయో॑ యాతు॒హా సో॑ అ॒స్మభ్య॑మధీ॒ బ్రవత్ ॥ 1 ॥

పదము :

యే । అ॒మా॒వా॒స్యామ్ । రా॒త్రిమ్ । ఉత్॒త॒అ॒స్థః । వ్రా॒జమ్ ।
అ॒త్రి॒ణః ।

అ॒గ్నిః । తు॒రీయః॑ । యాతు॒హా । సః । అ॒స్మభ్య॑మ్ । అధీ॒ ।
బ్ర॒వత్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

సర్వభక్షకులైన రక్షః పితౄణాదులు
అమావాస్య రాత్రిలో నక్షత్రాలు వెలుగుతుండగా
పైకి లేచి వస్తున్నారు.
తురీయాగ్ని, రక్షోహంత
రక్షోభీతిని మాకై నివారించుగాక !
॥ 1 ॥

మంత్రము :

సి॒సా॒యాధ్యా॑హ వరు॒ణః సి॒సా॒యాగ్ని॑రుపా॒వతి॑ ।

సి॒సం మ ఇ॒న్ద్రః ప్రా॒యచ్ఛత్ తద॒జ్గం యాతు॑చాతనమ్॥2॥

పదము .

సి॒సా॒య । అధీ॑ । ఆ॒హ । వరు॒ణః । సి॒సా॒య । అ॒గ్నిః । ఉ॒ప ।
అ॒వతి॑ ।

సీసమ్ । మే । ఇంద్రః । ప్ర । అయచ్చత్ । తత్ । అజ్ఞ । యాతు
 ౭ చాతనమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

నదీఫేనాది రూపమైన సీసమును
 జలాధిపతియైన వరుణుడు అభిమానిస్తున్నాడు.
 అగ్ని దానిని రక్షిస్తున్నాడు.
 ఆ సీసాన్ని శత్రు నిరసన కాముడైన నాకు
 ఇంద్రుడు ప్రసాదించినాడు.
 ఆ సీసం రక్షః పిశాచాది నాశకమైనది కదా !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇదం విష్కంధం సహత ఇదం బాధతే అత్రిణః ।
 అనేన విశ్వా ససహే యా జాతానీ పిశాచ్యాః ॥ 3 ॥

పదము :

ఇదమ్ । విష్కంధమ్ । సహతే । ఇదమ్ । బాధతే । అత్రిణః ।
 అనేన । విశ్వా । ససహే । యా । జాతానీ । పిశాచ్యాః ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఈ సీసం రక్షః పిశాచాది కృత
 విఘ్నజాతాన్ని విచ్ఛిన్నం చేస్తుంది.
 ఈ సీసం మానవ భక్షకులైన
 రాక్షసులను బాధిస్తుంది.
 ఈ సీసంతో సర్వమూ లోబఱచుకుంటున్నా.

విశాచాదులవలన కలిగే ఉపద్రవాల నన్నిటిని
దీనితో నివారిస్తున్నాను.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

యది నో గాం హంసి యద్యశ్వం యది పూరుషమ్ ।

తం త్వా సీసేన విధ్యామో యథా నోసో అవీరహా ॥ 4 ॥

పదము :

యది । నః । గామ్ । హంసి । యది । అశ్వమ్ । యది ।

పూరుషమ్ ।

తమ్ । త్వా । సీసేన । విధ్యామః । యథా । నః । అసః । అవీ

రహా ॥ 4 ॥

ఇతి తృతీయోఽనువాకః

అనువాదం :

ఓ ఓరోధీ! నీవు మా గోజాతాన్ని హింసించినావు గనుక,
అశ్వాదులను హింసించినావు గనుక,
అలాంటి అపకారిని నిన్ను ఈ సీసంతో తాడనం చేస్తున్నాను.
ఇక మీదకూడా నీవు మా పుత్రపౌత్రాదులను
హింసించకుండా చేస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

ఇది పదునారవ సూక్తం

ఇది మూడవ అనువాకం

అనువాకం : 4

సూక్తం - 17

రక్షసావం అపడానికి

ఋషి: బ్రహ్మ॥ దేవత: యోషితులు, ధమనులు॥ చంద్రు 1 భుగిగనుష్టువ్

2. ॐ అనుష్టప్: 4 త్రిపదార్థీ గాయత్రీ || మంత్రములు: || 4 ||

వినియోగం :- గాయంనుంచి ప్రవించే రక్తాన్ని అవధానికి, అతిగా ప్రవించే శ్రీ రజస్సును అవధానికి, ఐదుకణబులు గల దండంతో ప్రజముఖంలో అభిమంత్రించడానికి, దారుల కూడలి లోని మట్టిని తెచ్చి చల్లడానికి, ఎండిన బురద మట్టిని చల్లడానికి ఈ మంత్రాలను వినియోగిస్తారు.

మం| తము .

అమూర్యా యన్తీ యోషితో హిరా లోహితవాససః ।

అ॒భా॑తర ఇవ జామయ స్తిష్ఠన్తు హ॑తవర్చ॒సః || 1 ||

పదము :

అమూః । యాః । యస్మిన్ । యోషితః । హిరాః । లోహితవాససః ।

అ॒భ్రా॒త॒రః॒౭॒భ॒వ॒ । జా॒మ॒యః॒ । తి॒ష్ఠ॒న్తు॒ । హ॒త॒౭॒వ॒ర్చ॒నః ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

రక్షవప్రసాదాన రమణులవంటి

ధమనులు వీర్యహీనములై

సోదరహీనలైన స్త్రీలవలె నిలిచిపోవుగాక !

" 1 "

మంత్రము :

తిష్ఠా¹వరే² తిష్ఠ³ పర⁴ ఉత⁵ త్వం⁶ తిష్ఠ⁷ మధ్య⁸మే⁹ ।

కనిష్ఠికా¹ చ² తిష్ఠ³తి తిష్ఠా⁴దిద్ధ⁵మనిర్మ⁶హీ⁷ ॥ 2 ॥

పదము .

తిష్ఠ¹ . అవరే² . తిష్ఠ³ . పరే⁴ . ఉత⁵ . త్వమ్⁶ . తిష్ఠ⁷ . మధ్య⁸మే⁹ ।

కనిష్ఠికా¹ . చ² . తిష్ఠ³తి . తిష్ఠా⁴త్ . ఇత్⁵ . ధమ⁶నిః⁷ . మహీ⁸ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

గాత్రం అధోభాగం లోని రక్తనాళాలు స్రవించకండి.

అలాగే ఊర్ధ్వాంగంలోని నాళాలు కూడ అగిపొండి.

శరీర మధ్యభాగంలోనివి కూడ ఆగి పొండి.

నూజ్మతరాలైన నాడులు కూడ రక్తం స్రవించకుండు గాక!

అలాగే స్థూలతర ధమని కూడా

రుధిరం స్రవించ కుండా ఉండనీ.

॥ 2 ॥

మంత్రము .

శతస్య¹ ధమనీ²నాం సహస్ర³స్య హిరా⁴ణామ్ ।

అస్థురి¹న్మధ్య²మా ఇమాః సా³కమన్తా⁴ అరం⁵సత ॥ 3 ॥

పదము :

శతస్య¹ . ధమనీ²నామ్ । సహస్ర³స్య . హిరా⁴ణామ్ ।

అస్థుః¹ . ఇత్² . మధ్య³మాః . ఇమాః⁴ . సా⁵కమ్ । అన్తాః⁶ . అరం⁷సత ॥ 3 ॥

అనువాదం :

శత సంఖ్యాకాలైన హృదయగత ధమనులు
సహస్ర సంఖ్యాకాలైన శాఖానాడులు
మధ్యభాగంలో వ్యాధివశం వల్ల
రక్తం స్రవిస్తున్న నాడులు అలాగే ఆగిపోసీ.
నివృత్త రుధిరస్రావములైన నాడులతోపాటు
మిగిలిన అన్ని నాడులు
యథాపూర్వంగా ఉండుగాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము :

పరి వః సికతావతీ ధనూర్బృహత్యఽక్రమీత్ ।

తిష్ఠ తీ అయతా సు కమ్

॥ 4 ॥

పదము :

పరి । వః । సికతావతీ । ధనూః । బృహతీ । అక్రమీత్ ।

తిష్ఠత । ఇలయత । సు । కమ్

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ నాడులారా ! మీకు ఆధారభూతమైన నాడి
ధనుస్సువలె వక్రమైన మూత్రాశయ నాడి,
బృహన్నాడి, పరితోవ్యాప్తమగు గాక !
మీరంతా రక్తం స్రవించకుండురు గాక !
రోగికి సుఖాన్ని కల్పింతురుగాక !

॥ 4 ॥

సూక్తం - 18

సౌభాగ్య వర్ధన సూక్తం

ఋషి: ద్రవిణోదులు || దేవత: మంత్రాలలో పేర్కొన్న సవిత్రాదులు ||
 చందస్సు: 1 ఉపరిష్టాద్ విరాద్ బృహతీ: 2 నివృజ్జగతీ: 3 విరాడా
 స్తార పంక్తిత్రిష్టవ: 4 అనుష్టుప్: మంత్రములు: || 4 ||

వినియోగం :- శ్రీ దుర్లక్షణ నివారణార్థమై చేసే హోమాదులలో దీనికి వినియోగం. అలాగే శాంతికల్పంలో మహాశాంతికై దీనిని వినియోగిస్తారు.

మంత్రము:

నిర్లక్ష్మ్యం २ లలామ్యం 1 నిరరాతిం సువామసి ।

అథ యా భద్రా తాని నః ప్రజాయా

అరాతిం నయామసి

|| 1 ||

పదము:

నిః । లక్ష్మ్యమ్ २మ్ । లలామ్యమ్ १మ్ । నిః । అరాతిమ్ । సువామసి ।

అథ । యా । భద్రా । తాని । నః । ప్రజాయై । అరాతిమ్ ।

నయామసి । || 1 ||

అనువాదం:

తిలకస్థానంలో ఉన్న దౌర్భాగ్య చిహ్నాన్ని

నిరవశేషంగా తొలగిస్తున్నాము.

అలాగే అనిష్టకరమైన అవయవాంతర్గత

దుర్లక్షణాన్ని తొలగిస్తున్నాము.

మఱి కల్యాణచిహ్నాలైన వేవో

అహి మా సంతానానికి ప్రాప్తిండుగాక !
 తొలగించిన దౌర్బాగ్య చిహ్నాలు
 శత్రువునకు సప్రాప్తింప జేస్తున్నాము

॥ 1 ॥

మంత్రము

నిరరణిం సవితా సావిషక్ పదో

ర్నిర్హస్తయోర్వరుణో మిత్రో అర్యమా ।

నిరస్మభ్యమనుమతి రరాణా ప్రేమాం

దేవా అసావిషుః సౌభగాయ

॥ 2 ॥

పదము :

నిః । అరణిమ్ । సవితా । సావిషక్ । పదోః ।

నిః । హస్తయోః । వరుణః । మిత్రః । అర్యమా ।

నిః । అస్మభ్యమ్ । అనుమతిః । రరాణా । ప్ర । ఇమామ్ ।

దేవాః । అసావిషుః । సౌభగాయ

॥ 2 ॥

అనువాదం :

సర్వప్రేరకుడైన సవిత

పాదములలోని దుర్లక్షణాలను తొలగించుగాక !

అలాగే వరుణుడు, మిత్రుడు, అర్యముడు

చేతులలోని దుర్లక్షణాలను తొలగింతురుగాక !

సర్వానుమతి పొందిన దేవత

అభయమిస్తూ మాకై

అంగాంగములలోని దుర్లక్షణాలను తొలగించుగాక !

మాకు సౌభాగ్యాన్నిచ్చుటకై
ఇంద్రాది దేవతలను అర్చిస్తున్నాము.

॥ 2 ॥

మంత్రము:

యత్త ఆత్మని తన్వాంఽఘోరమ్ అస్తి

యద్వా కేశేషు ప్రతిచక్షణే వా ।

సర్వం తద్వాచాప హన్మో వయం

దేవ స్త్వా సవితా సూదయతు

॥ 3 ॥

పదము .

యత్ । తే । ఆత్మని । తన్వాంఽమ్ । ఘోరమ్ । అస్తి ।

యత్ । వా । కేశేషు । ప్రతిచక్షణే । వా ।

సర్వమ్ । తత్ । వాచా । అప । హన్మః । వయమ్ ।

దేవః । త్వా । సవితా । సూదయతు

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ దుర్లక్షణ భరితుడా !

నీ శరీరంపై నున్న భయంకర దుర్లక్షణాలను

కేశములలోగాని, కన్నులలోగాని,

ఉన్న దుర్లక్షణాలన్నిటిని

ఈ మంత్రరూపమైన వాక్కుతో ధ్వంసం చేస్తున్నాము.

సవితృదేవుడు నీకు శ్రేయస్సు నిచ్చుగాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము.

రిశ్యపదీం వృషదతీం గోషేధాం విధమాముత ।

విశిష్యంలలమ్యంతా అస్మన్నాశయామసి ॥ 4 ॥

పదము :

రిశ్యపదీమ్ । వృషదతీమ్ । గోషేధామ్ । విధమామ్ । ఉత ।
విశిష్యమ్ । లలమ్యమ్ । తాః । అస్మత్ । నాశయామసి ॥4॥

అనువాదం .

దుప్పకాశ్యవంటి కాశ్యుగల స్త్రీలు,
పెద్దపశ్యుగల స్త్రీలు,
అవులాగ నడిచే స్త్రీలు,
పూత్కరించే స్త్రీలు,
వీ రందఱినుంచి ఆ దుర్లక్షణాలను
మంత్రప్రభావంతో
సవర్తింప జేస్తున్నాము.
నుదుటునున్న సుడిని కూడ తొలగిస్తున్నాము.

॥ 4 ॥

ఇది సనునెనిమిదవ సూక్తం

సూక్తం - 19

శత్రునాశన సూక్తం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత 1 ఇంద్రుడు, 2 మనుష్యేషువులు, 3 దుద్రుడు,
4 దేవతలు: ఛందస్సు 1, 4 అనుష్టుప్, 2 పురస్తాద్ బృహతి,
3 వక్కావంక్తి ॥ మంత్రములు .

॥ 4 ॥

వినియోగం :- సాంగ్రామికాది కర్మలలో వీనికి వినియోగం.

సంక్రమణ :

మానో విదన్ వివ్యాధినో

మో అభివ్యాధినో విదన్ ।

ఆరాచ్ఛరవ్యాఽఅస్మ

ద్విమాచీ రిష్టృ పాతయ

॥ 1 ॥

పదము :

మా । నః । విదన్ । వివ్యాధినః ।

మోఽతి । అభివ్యాధినః । విదన్ ।

ఆరాత్ । శరవ్యాఽః । అస్మత్ ।

విమాచీః । రిష్టృ । పాతయ

॥ 1 ॥

అనువాదం :

అస్థిలభిః మమ్ము కొట్టదలచిన శత్రువులను

మేము ల దకులదలము !

అలాగే మమ్ముల నెవరిస్తన్న శత్రువు లకు

మేము దోతక కుండుముగాక !

ఓ ఇంద్రా ! శత్రువుల

వదలిన శరసంహతులను

మాకు దూరంగా పడనట్లు చెయి.

॥ 1 ॥

సంక్రమణ :

విష్వశోచ్చి అస్మచ్ఛరవః పతన్తు

యే అస్తా యే చాస్యాఽః ।

దైవీర్మనుష్యేషవో మమా

మిత్రాన్ వి విధ్యత

॥ 2 ॥

పదము :

విష్వ॑ళ్ళః । అస్మత్ । శర॑వః । పత॑న్తు

యే । అస్తాః । యే । చ । అస్యాఽః ।

దై॑వీః । మను॑ష్యైశ్చ॒షవః । మమ॑ ।

అమి॑త్రాన్ । వి । విధ్య॑త

॥ 2 ॥

అనువాదం :

శత్రువిసర్గుక్తాలైన శత్రుములు

మాకు దూరముగా పడిపోవుగాక !

మా పొదిలో ఉన్న శరములన్నీ

దైవసంబంధమైనవీ, మానవ సంబంధమైనవీ శరములన్నీ

మా శత్రువులను నిర్మూలించుగాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

యోనః స్వో యో అర॑ణః సజాత ఉత

నిష్ఠో॑ యో అస్మాం అభి॑దా॑సతి ।

రు॒ద్రః శ॑ర॒వ్యైతై॒తాన్

మమామి॑త్రాన్ వి విధ్య॑తు

॥ 3 ॥

పదము :

యః | నః | స్వః | అరణః | సజాతః | ఉత |

నిష్ఠ్యః | యః | అస్మాన్ | అభిదాసతి |

రుద్రః | శరవ్యయా | ఏతాన్ |

మమ | అమిత్రాన్ | వి | విధ్యతు

॥ ౩ ॥

అనువాదం :

మా దాయాదులు అధిక బలవంతులై

మమ్ములను అనవసరంగా బాధిస్తున్నారు.

అలాగే సజాతులైన శత్రువులు కూడ బాధిస్తున్నారు.

నికృష్ట బలులైన శత్రువులు కూడ

ఏవో ఇబ్బందులు కల్పిస్తున్నారు.

ఈ మా శత్రువులందరిని రుద్రుడు

శరసంహతితో కొట్టుగాక !

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

యః సవత్సో యోసవత్సో యశ్చ ద్విషన్చపాతి నః |

దేవాస్తం సర్వే ధూర్వాస్తు బ్రహ్మ వర్మ మమాస్తరమ్ ॥4॥

పదము :

యః | సవత్సః | యః | అసవత్సః | యః | ధ | ద్విషన్ |

శపాతి | నః |

దేవాః । తమ్ । సర్వే । ధూర్వస్తు । బ్రహ్మ । వర్మ । మమ ।

అస్తరమ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

జ్ఞాతి రూపులైన శత్రువులు,
జ్ఞాతులుకాని శత్రువులు మమ్ములను ద్వేషిస్తూ శపించ నున్నారు.
వారిని సర్వదేవతలు హింసింతురు గాక !
నేను వదిలిన మంత్రజలం నాకు కవచం అగుగాక ! ॥ 4 ॥

ఇది పందొమ్మిదవ సూక్తం

సూ కం - 20

ఇంద్రప్రార్థన

ఋషి: అధర్వుడు ॥ దేవత: 1. సోమడు, మరుత్తులు ॥ 2. మిత్రావరుణులు :
3. వరుణుడు ॥ 4 ఇంద్రుడు ॥ ఛందస్సు. 1 త్రిష్టుప్, 2-4 అనుష్టుప్ ॥
మంత్రములు : ॥ 4 ॥

వినియోగం:- సాంగ్రామికాది కర్మలలో, దర్శపౌర్ణమా స్యాదులలో దీనికి
వినియోగం.

మంత్రము .

అదారస్మద్ భవతు దేవ సోమస్మిన్

యజ్ఞే మరుతో మృడతా నః ।

మా నో విదదభిభా మో అశస్త్రీర్మా

నో విదద్ వృజినా ద్వేష్యాయా

॥ 1 ॥

పదము :

అదార॑స్పృత్ । భవ॑తు । దే॒వ । సో॒మ । అ॒స్మిన్ ।

య॒జ్ఞే । మ॒రు॒తః । మృ॒డత॑ । నః ।

మా । నః । వి॒దత్ । అ॒భి॒భాః । మో॒ఞ్తి । అ॒శస్తిః । మా ।

నః । వి॒దత్ । వృ॒జినా॑ । ద్వే॒ష్యా । యా ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ దే॒వా ! సో॒మా !

నా శత్రువులు తమ భార్యలు చెంపకు

ఎప్పుడూ చేరకుందురు గాక !

ఓ మరుత్తులారా ! నేను చేస్తున్న ఈ యజ్ఞంలో

మమ్ములను సుఖపెట్టుదురు గాక !

మాకు అభిముఖంగా ఉన్న శత్రుజేషం

మమ్ములను లోగొనకుండు గాక !

అలాగే అపకీర్తి మాకు రాకుండు గాక !

ఏ పాపములు మాకు ప్రతిబంధకాలుగా నున్నవో

అవి మమ్ములను అంటకుండు గాక ! ॥ 1 ॥

మంత్రము.

యో॒ అ॒ద్య సే॒న్యో వ॒ధో॒భూ॒యానా॑ ము॒దీ॒రతే॑ ।

యు॒వం తం మి॒త్రావ॑రు॒డావ॑స్మద్యా॒వయ॑తం వ॒రి ॥ 2 ॥

పదము :

యః । అ॒ద్య । సే॒న్యః । వ॒ధః । అ॒భు॒యూనా॑మ్ । ఉత్త॑

ఈ॒రతే॑ ।

యువమ్ । తమ్ । మిత్రావరుణౌ । అస్మత్ । యవయతమ్ । పరి
॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఇదో పరిసేన వదలిన ఆయుధజాలం మావైపు వస్తున్నది.

ఓ మిత్రావరుణులారా !

ఆ శత్రు వినిర్ముక్తాలైన ఆయుధాలను

మా నుండి దూరంగా పడవేయండి. ॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇతశ్చ యదముతశ్చ యద్ వధం పరుణ యావయ ।

వి మహచ్ఛర్మ యచ్ఛ పరీయో యావయా వధమ్ ॥ 3 ॥

పదము :

ఇతః । చ । యత్ । అముతః । చ । యత్ । వధమ్ । పరుణ ।

యావయ ।

వి । మహత్ । శర్మ । యచ్ఛ । పరీయః । యావయ । వధమ్ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ వరుణా ! మా సమీప శత్రువు దగ్గర నుంచి

మావైపు వస్తున్న ఆయుధాలను,

అలాగే మాకు దూరంలో ఉన్న శత్రువులనుంచి

వస్తున్న ఆయుధాలను, మా నుంచి దూరం చెయ్యి.

ఓ వరుణా ! మా శత్రువులకు అలభ్యమైన

సుఖం మాకు పసాదించు.

అలాగే బలవత్తరమైన వారి శస్త్రాస్త్రజాలాన్ని
మా నుంచి దూరం చెయ్యి.

॥ 3 ॥

మంత్రము:

శాస ఇత్థా మహాం అస్యమిత్రసాహో అస్తృతః ।

నయస్య హస్యతే సఖా న జాయతే కదా చన ॥ 4 ॥

పదము :

శాసః । ఇత్థా । మహాన్ । అసి । అమిత్రసహాః । అస్తృతః ।

న । యస్య । హస్యతే । సఖా । న । జాయతే । కదా । చన ॥ 4 ॥

అనువాదం:

ఓ ఇంద్రా నీవు శాసకుడవు

ఈ విధంగా నీవు మహత్త్వగుణోపేతుడవు.

శత్రువులను అభిభవించు వాడవు.

శత్రుహింసకు అతితుడవు.

ఇలాంటి నిన్ను శరణన్న పురుషుని

శత్రువులు హింసించలేరు.

అతడు ఎన్నడూ విరోధిపరాభూతుడు కాడు.

ఇంద్రానుగ్రహంవల్ల మేము శత్రువులను జయిస్తాము. ॥4॥

ఇది ఇరవైయిది సూక్తం

సూక్తం - 21

ప్రజా - పాలక - సూక్తం

ఋషి: అథర్వణుడు॥ దేవత: ఇంద్రుడు॥ ఛందస్సు: అనుష్టుప్॥ మంత్రములు 4
వివియోగం . ప్రయాణ సమయంలో, స్వస్తివాచనంలో, పికాచాది నివారణ

కర్మలో, ఉద్వేగవివాళనంలో, అపరాజిత గణంలోని సాంగ్రామి
కాది కర్మలలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము.

స్వస్తిదా విశాం పతిర్వృతహా ఏమృధో వశీ ।

వృషేన్ద్రః పుర ఏతు నః సోమపా అభయంకరః ॥ 1 ॥

పదము .

స్వస్తిదాః । విశామ్ । పతిః । వృత్రహా । విమృధః । వశీ ।

వృషా । ఇన్ద్రః । పురః । ఏతు । నః । సోమపాః । అభయమ్
కరః ॥ 1 ॥

అనువాదం .

స్వస్తి ప్రదాతయైన సర్వప్రజాపాలకుడు,
వృత్ర సంహారం చేసిన వాడు, శత్రు వినాశకుడు,
సర్వప్రాణిజాతాన్ని తన వశంలో ఉంచుకున్నవాడు,
అభీష్టప్రదాత, సోమపాయి అయిన
అభయంకరుడైన ఇంద్రుడు
సంగ్రామాదులలో మా ముందుండి మమ్ము నడుపుగాక! ॥1॥

మంత్రము:

వి న ఇన్ద్ర మృధో జహి నీచా యచ్ఛ పృతన్యతః ।

అధమం గమయా తమో యో అస్మాం అభిదాసతి ॥ 2 ॥

పదము :

వి । నః । ఇన్ద్ర । మృధః । జహి । నీచా । యచ్ఛ । పృతన్యతః ।

అధమమ్ | గమయ | తమః | యః | అస్మాన్ | అభి2దాసతి॥2॥

అనువాదం :

ఓ ఇంద్రా ! మా కోసమై మాపై ఎత్తివచ్చే
శత్రువులను నశింపజేయ్యి.
సేనలను గూర్చుకొని వచ్చే శత్రువులను నిగ్రహించు.
అలాగే మాక్షేత్ర ధనదులను అపహరించే శత్రువులను
(మరణాత్మకమైన) అధమస్థితికి కొనిపో. ॥ 2 ॥

మంత్రము :

వి రక్షో వి మృధో జహి వి వృత్రస్యహనూ రుజ |
వి మన్యుమిన్ద్ర వృత్రహన్మమిత్ర స్యాభిదాసతః ॥ 3 ॥

పదము :

వి | రక్షః | వి | మృధః | జహి | వృత్రస్య | హనూఞతి | రుజ |
వి | మన్యుమ్ | ఇన్ద్ర | వృత్రహన్ | అమిత్రస్య | అభి2దా
సతః ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ వృత్రహంహారి ! నీవు రక్షకుడవై
బాధకులను వినష్టం చేయి.
అలాగే యుద్ధంలో మాకు జయం చేకూర్చు.
శత్రు కపాలాలను విదారణం చేయి.
మమ్ములను చుట్టుముట్టే
శత్రుకోధాన్ని కూడా నిగ్రహించు. ॥ 3 ॥

మంత్రము;

అపీ॑న్ద్ర ద్విష॑తో మనో॑ఽప జిజ్ఞా॑సతో వ॒ధమ్ ।

వి మ॒హా చ్ఛర్మ॑ యచ్చ॑ వరీ॑యో యావయా॑ వ॒ధమ్ ॥ 4 :

పదము :

అప॑ । ఇ॒న్ద్ర । ద్వి॒ష॒తః । మనః॑ । అప॑ । జి॒జ్ఞా॑స॒తః । వ॒ధమ్ ।

వి । మ॒హాత్ । శర్మ॑ । యచ్చ॑ । వరీ॑యః । యవయా॑ । వ॒ధమ్ ॥ 4 ॥

ఇతి చతుర్థోఽను వాకః

అనువాదం :

ఓ ఇంద్రా ! మా విరోధుల క్రూరమనస్సును

అపహతం చెయ్యి.

మములను చంపదలచే పగవాని ఆయుధాన్ని ధ్వంసం చెయ్యి.

మాకు విశేష రక్షణ నివ్వ.

శత్రువుల మారణాయుధాలను పూర్తిగా దూరం చెయ్యి. ॥ 4 ॥

ఇది ఇరవై ఒకటవ సూక్తం

ఇది నాలుగవ అనువాకం

అనువాకం - 5

సూక్త - 22

హృద్రోగ - కామిలల - చికిత్స

ఋషిః బ్రహ్మ ॥ దేవత - సూర్యుడు, హరిమా, హృద్రోగము ॥ ఛందస్సు,

అనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు :

॥ 4 ॥

వినియోగం : హృద్రోగ కామిలల చికిత్సలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము.

అను సూర్య ముదయతాం హృద్ధ్యోతో హరిమాచతే ।

గో రోహితస్య వర్ణేన తేన త్వా పరి దధ్మసి ॥ 1 ॥

పదము.

అను । సూర్యమ్ । ఉత్ । అయతామ్ । హృత్ ద్యోతః । హరిమా
చ । తే ।

గోః । రోహితస్య । వర్ణేన । తేన । త్వా । పరి । దధ్మసి ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ రోగి ! నీ హృద్రోగము, నీ కామిలా రోగము (కామెల్లు)

సూర్యునివైపు ఉత్కమించు గాక !

రోహిత గోవర్ణంతో నిన్ను కప్పివేస్తున్నాను. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

పరి త్వా రోహితైర్వర్ణే దీర్ఘాయుత్వాయ దధ్మసి ।

యథాయ మరపా అసదధో అహరితో భువత్ ॥ 2 ॥

పదము :

పరి । త్వా । రోహితైః వర్ణైః । దీర్ఘాయుత్వాయ । దధ్మసి ।

యథా । అయమ్ । అరపాః । అసత్ । అధో । ఇతి । అహరితః ।

భువత్ ॥ 2 ॥

అనువాదం .

ఓ వ్యాధితుడా ! నిన్ను లోహితవర్ణంతో

ఆలేపనం చేస్తున్నాను.

ఈచికిత్సతో అపగత పాపుడైన రోగి

దీర్ఘాయుష్మంతుడగు గాక !

పాపక్షయానంతరం

ఆ రోగజనితమైన హరిద్వర్ణం తొలగి పోవుగాక ! || 2 ||

సంక్రమము .

యా రోహిణీర్దేవత్యాః

గావో యా ఉత రోహిణీః ।

రూపం రూపం వయోవయ

స్తాభిష్టా పరి దధ్మసి || 3 ||

పదము :

యాః । రోహిణీః । దేవత్యాః ।

గావః । యాః । ఉత । రోహిణీః ।

రూపమ్ రూపమ్ । వయః వయః ।

తాభిః । త్వా । పరి । దధ్మసి || 3 ||

అనువాదం .

దేవతా సంబంధమైన లోహిత వర్ణ సంయుతాలైన
కామధేర్వాదులు కలవు.

అలాగే మానవులకు సంబంధించిన కపిల గోవులు కలవు
 ఆరంటి రూపము, యౌవనము
 పరిగ్రహించి, ఓ రోగార్తుడా!
 నిలో ప్రవేశింప జేస్తున్నాము

॥ 3 ॥

మంత్రము :

శుకేషు తే హరిమాణం

రోషణాకాసు దధ్మసి ।

అథో హరిద్రవేషు తే

హరిమాణం ని దధ్మసి

॥ 4 ॥

పదము :

శుకేషు । తే । హరిమాణమ్ ।

రోషణాకాసు । దధ్మసి ।

అథోఽతి । హరిద్రవేషు । తే ।

హరిమాణమ్ । ని । దధ్మసి

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ రోగార్తుడా! నీ శరీరం లోని రోగ జనిత హరిద్వర్ణం
 చిలుకల లోను, రోషణకములనే
 పక్షులలోను ప్రవేశ పెడుతున్నాము.
 అలాగే గోపితనకములనే

పక్షివిశేషములలోను
నీ హరిద్వర్ణాన్ని ప్రవేశింప జేస్తున్నాము.

॥ 4 ॥

ఇవి ఇరవై రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 23

శ్వేత కంఠంనాశన సూక్తం

ఋషి: అశ్వధుడు ॥ దేవత వనస్పతులు (రామా, కృష్ణా, అసిక్వి) ॥ ఛందస్సు:-
అనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు ॥ 4 ॥

వినియోగం:- శ్వేతకుఠ్ఠ నివారణకై చేసే ఆజ్యహోమాదులలో ఈ క్రింది
రెండు సూక్తాలను వినియోగిస్తారు.

మంత్రము:

నర్తంజాతాస్యోషధే రామే కృష్ణే అసిక్వి చ ।

ఇదం రజని రజయ కిలాసం పలితం చయత్ ॥ 1 ॥

పదము:

నర్తమ్ జాతా । అసి । షోషధే । రామే । కృష్ణే । అసిక్వి । చ ।

ఇదమ్ । రజని । రజయ । కిలాసమ్ । పలితమ్ । చ । యత్ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

హరిద్రాఖ్యమైన ఓ షోషధి!

నీవు రాత్రిపూట అంకురించినావు.

* ఓ భృంగరాజమా! ఓ ఇంద్రవారుణీ! ఓ నీలీ!

మీ రందఱూ రాత్రిలో ఉత్పన్నమైన వారు.

మీ రి అంగాన్ని పొడలు తొలగించి

* గుంట గలిజేరు

మీ రంగుతో అనులేపనం చేయండి.

అల్లె తెల్లపడి పోయిన వెంట్రుకలను

మీ రంగుతో అనులేపనం చేయండి.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

కిలాసమ్ చ పలితమ్ చ నిరితో నాశయా పృషత్ ।

ఆ త్వా స్వో విశతామ్ వర్ణః పరా శుక్లాని పాతయ ॥ 2 ॥

పదము :

కిలాసమ్ । చ । పలితమ్ । చ । నిః । ఇతః । నాశయ । పృషత్ ।

ఆ । త్వా । స్వః । విశతామ్ । వర్ణః । పరా । శుక్లాని । పాతయ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

శ్వేత కుమ్మ పీడితము పలితకేశము అయిన

వ్యాధి దూషిత శరీరం నుంచి

వానిని వేర్పరిచి, ఓ ఓషధులారా ! నిరవశేషం చేయండి.

ఓ రోగీ ! తిరిగి నీ పూర్వ వర్ణం నీలో ప్రవేశించు గాక !

శుక్లాది వర్ణాలు దూరానికి తొలగి పోవుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రము :

అసీతమ్ తే ప్రలయనమౌస్థానమసీతమ్ తవ ।

అసీక్ష్మస్యోషధే నిరితో నాశయా పృషత్ ॥ 3 ॥

పదము :

అసీతమ్ । తే । ప్రలయనమ్ । అౌస్థానమ్ । అసీతమ్ । తవ ।

అసిక్కి | అసి | ఓషధీ | నిః | ఇతః | నాశయ | వృషత్ || 3 ||

అనువాదం :

ఓ నీలీ ! నీ ఉత్పత్తిస్థానం నల్లనిది.

నీ ఆస్థానం నల్లనిది.

ఓ ఓషధీ ! నీవు నల్లని దానవు గనుక

ఈ రోగాక్రాంత శరీరం నుంచి

నీ ఆలేపనం వల్ల తెల్లపొడలను,

నెరిసిన వెంట్రుకలను వేరుచేసి వినాశం చెయ్యి. || 3 ||

మంత్రము :

అస్థిజస్య కిలాసస్య తనూజస్య చ యత్ త్వచి ।

దూష్యా కృతస్య బ్రహ్మణా లక్ష్మ శ్వేతమనీ నశమ్ || 4 ||

పదము :

అస్థిజస్య । కిలాసస్య । తనూజస్య । చ । యత్ । త్వచి ।

దూష్యా । కృతస్య । బ్రహ్మణా । లక్ష్మ । శ్వేతమ్ । అనీనశమ్

|| 4 ||

అనువాదం :

అస్థిగతము, తనూగతము,

చర్మగతము అయిన కుఘదోషం,

దానివల్ల కలిగిన చిహ్నాలు

ఈ మంత్రప్రయోగంతో నశింప జేసినాను.

|| 4 ||

సూక్తం - 24

కంష్ఠనాశన సూక్తం

ఋషిః బ్రహ్మ ॥ దేవత - ఆసురీ వనస్పతి ॥ ఛందస్సు: 1,3,4 అనుష్టుప్, 2
నిచ్చత్ పఠ్యాపంక్తి ॥ మంత్రములు: ॥ 4 ॥

మంత్రము:

సు॒ప॒ర్ణో జా॒తః ప్ర॒థ॒మ స్త॒స్య త్వం పి॒తృమ్ ఆ॒సిధ ।
తద్ ఆ॒సురీ యు॒ధా జి॒తా రూ॒పం చ॒క్రే వన॒స్పతీన్ ॥ 1 ॥

పదము:

సు॒ప॒ర్ణః । జా॒తః । ప్ర॒థ॒మః । తస్య॑ । త్వమ్ । పి॒తృమ్ । ఆ॒సిధ ।
తత్ । ఆ॒సురీ । యు॒ధా । జి॒తా । రూ॒పమ్ । చ॒క్రే । వన॒స్పతీన్ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఓ ఓషధీ! నీవు తొలుత గరుత్మంతుని వలన పుట్టిన దానవు.
తొలుత ఆయనలోని పితృశయంగా ఉన్న దానవు.
ఆ పిత్రాన్ని అనురమాయ యుద్ధం చేసి గెలుచుకొని
దానికి ఓషధుల రూపం కల్పించింది. ॥ 1 ॥

మంత్రము:

ఆ॒సురీ చ॒క్రే ప్ర॒థ॒మేదం కి॒లాస॑భేష॒జమ్
ఇ॒దం కి॒లాస॑నాశ॒నమ్ ।

అనీ'నశత్ కిలాసం సరూ'పామ్

అకరత్ త్వ'చమ్

॥ 2 ॥

పదము :

అనురీ చక్రే ప్రథమా ఇదమ్ కిలాసఽభేషజమ్ ।

ఇదమ్ కిలాసఽనాశ'నమ్ ।

అనీ'నశత్ కిలా'సమ్ సఽరూ'పమ్ ।

అకరత్ త్వ'చమ్

॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఆ అనుర మాయా రూపమైన స్త్రీ,

ఈ చికిత్సలో ఆదిభూతమై,

ఈ గరుత్మంతుని పిత్తంతో ఏర్పడిన

నీల్యాది ఔషధాన్ని చేసినది.

ఇది కిలాసరోగ నాశకమైనది.

దానిని ప్రయోగించడం వల్ల

ఈ కుష్టును నాశనం చేసినది.

అలాగే చర్మాన్ని సమానరూపంగా చేసినది.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

సరూ'పా నామ తే మాతా సరూ'పో నామ తే పితా ।

సరూ'పకృత్ త్వమోషధే సా సరూ'పమిదం కృధి ॥ 3 ॥

పదము :

స॒రూ॒పా॒ । నా॒మ॒ । తే॒ । మా॒తా॒ । స॒రూ॒పః॒ । నా॒మ॒ । తే॒ । పిత॒తా॒ ।
 స॒రూ॒ప॒కృ॒త్ । త్వ॒మ్ । ఓ॒ష॒ధీ॒ । సా॒ । స॒రూ॒ప॒మ్ । ఇ॒దమ్ ।
 కృ॒ధి ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఓ ఓషధీ! నీ శర్ల ఆయిన భూమి

నీతో సమాన రూపం కలది.

నీ తండ్రి ఆకాశం కూడ నల్లనిదే.

ఓ ఓషధీ! నీవు సృష్టించిన పదార్థాన్ని

సమానరూపంగానే చేసినావు.

నీవీ అంగాన్ని నీతో సమానవర్ణం కలదిగా చెయ్యి. ॥ ౩ ॥

మంత్రము :

శ్వా॒మా స॒రూ॒పం॑కరణీ పృ॒థి॒వ్యా అ॒ధ్యు॒ద్భృ॒తా॒ ।
 ఇ॒ద॒మూ॒ షు॒ ప్ర సా॒ధయ॑ పునా॒ రూ॒పాణి॑ కల్పయ ॥ 4 ॥

పదము :

శ్వా॒మా । స॒రూ॒పమ్॑కరణీ । పృ॒థి॒వ్యాః । అ॒ధి॒ । ఉత్॑కృ॒తా॒ ।
 ఇ॒దమ్ । ఓ॒ష॒ధి॒ । సు॒ । ప్ర సా॒ధయ॑ । పునః॑ । రూ॒పాణి॑ । కల్పయ॑
 ॥ 4 ॥

అనువాదం :

శ్వామ వర్ణమైన నీవు

అసమానమైన దానిని

సమాన గూపం చేస్తూ
భూమిపై ఉత్పన్నమైనావు,
ఓ ఓషధీ! నీ వీ రోగ దూషితమైన
అంగాన్ని రోగ వినిర్ముక్తం చెయ్యి.

॥ 4 ॥

ఇది ఇరవై నాలుగవ సూక్తం

సూక్తం - 25

శీతజ్వర దూరీకరణ సూక్తం

ఋషి. భృగువు. అంగీరసుడు ॥ దేవత యక్షునాశనుడైన అగ్ని ॥ ఛందస్సు :-

1 త్రిష్టుప్, 2, 3 విరాద్ గర్భా త్రిష్టుప్. 4 పురోఽనుష్టుప్ ॥

మంత్రములు :

॥ 4 ॥

వినియోగం :- శీతజ్వరాది శాంతికై చేసే చికిత్సలో దీనికి వినియోగం. ఇసుప
గొడ్డలిని కాచి నీటిలో వేసి ఆ నీటితో రోగికి అభిషేకం చేస్తారు.

మంత్రము :

యదగ్నిరాపో అదహత్ ప్రవిశ్య

యత్రాకృణ్వన్ ధర్మధృతో నమాంసి ।

తత్ర త ఆహూః పరమం జనిత్రం

సనః సంవిద్వాన్ పరి వృణ్ణీ తక్మన్

॥ 1 ॥

పదము :

యత్ । అగ్నిః । ఆహః । అదహత్ । ప్రవిశ్య ।

యత్ర । అకృణ్వన్ । ధర్మధృతః । నమాంసి ।

తత్ర । తే । ఆహుః । పరమమ్ । జనిత్రమ్ ।

సః । నః । సమ్విద్వాన్ । పరి । పృజ్ఞీ । తత్మన్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

తప్తపరశుద్వారా అగ్ని
నీటిలో ప్రవేశించి నీటిని వేడిచేస్తున్నాడు.
ఆ నీటితో తడపడం వల్ల ఓ జ్వరమా!
నీవా అగ్నిని తెలుసుకొని మా శరీరాలను పరివర్జించు.
ధర్మానుష్ఠాన పరులైన యజమానులు
ఈ అగ్నిలో అన్నాదులను ఆహుతి చేస్తున్నారు.
అలాంటి అగ్నిలో ఓ జ్వరమా! నీవు జనించితివని చెప్తారు ॥1॥

మంత్రము :

యద్యర్చిర్యది వాసి శోచిః

శకల్యేషి యది వా తే జనిత్రమ్ ।

హూడుర్నామాసి హరితస్య దేవ

స నః సంవిద్వాన్ పరి పృజ్ఞీ తత్మన్ ॥ 2 ॥

పదము :

యది । అర్చిః । యది । వా । అసి । శోచిః ।

శకల్యేషి । యది । వా । తే । జనిత్రమ్ ।

హూడః । నామ । అసి । హరితస్య । దేవ ।

సః । నః । సమ్విద్వాన్ । పరి । పృజ్ఞీ । తత్మన్ ॥ 2 ॥

నీవు పాపకారులను శిక్షించే వరుణునకు పుత్రుడ వగుదువు.
 నీపేరు 'హ్రుడువు' అని హరితవర్ణం వల్ల ప్రసిద్ధమైనది.
 ఓ దేవా! నీవు రోగిలో పిత వర్ణాన్ని కల్పిస్తావు.
 ఓ తక్మన్! (ఓ శీతజ్వరమా!) నీవు మా
 శరీరాలను వదలి వెళ్ళు.

॥ 3 ॥

మంత్రము:

నమః శీతాయ తక్మనే
 నమో రూరాయ శోచిషే కృణోమి ।
 యో అన్యేద్యురుభయద్యురభ్యేతి
 తృతీయకాయ నమో అస్తు తక్మనే

॥ 4 ॥

పదము:

నమః । శీతాయ । తక్మనే ।
 నమః । రూరాయ । శోచిషే । కృణోమి ।
 యః । అన్యేద్యుః । ఉభయద్యుః । అభివీతి ।
 తృతీయకాయ । నమః । అస్తు । తక్మనే

॥ 4 ॥

అనువాదం:

శీతజనకిమైన ఓ జ్వరమా! నీకు నమస్కారం.
 శీతానంతరంశరీరాన్ని కాలిపోజేసేజ్వరమా! నీకు నమస్కారం
 అలాగే రోజు విడిచి, రోజువచ్చే శీతజ్వరానికి,
 రెండు రోజులకు ఒకసారి వచ్చే శీతజ్వరానికి,

మూడురోజులు విడిచి వచ్చే జ్వరానికి,
ఈ సర్వ జ్వరాలకు నమస్కారం

॥ 4 ॥

ఇది ఇరవై ఐదవ సూక్తం

సూక్తం-26

సంఖ్యప్రాప్తి సూక్తం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత: మంత్రాలలో పేర్కొన్న ఇంద్రాదులు ॥ ఛందస్సు:
1, 3 గాయత్రీ, 2 త్రిపద సామ్నీ త్రిష్టుప్ (ఏకావసానా), 4 పాదనివృత్
గాయత్రీ (ఏకావసానా) ॥ మంత్రములు: ॥ 4 ॥

వినియోగం:- బుద్ధాది సర్వశత్రు నివారణకై చేసే హోమంలో, చంచడానికి
వచ్చిన శత్రువును చూచినప్పుడు పరించడానికి, దుశ్శకున దర్శనంలో
పరించడానికి, విజయ స్వస్త్వయన కర్మలో దీని వినియోగం. సుఖ్యప్రాప్తికై
నిద్రించేముందు వీనిని పఠించి, ముఖాన్ని తుడుచుకొని పడుకోవాలి. అలాగే నిద్రలేవగానే పఠించాలి. ఉపాకర్మలో,
అజ్యహోమంలో కూడ ఈ చెప్పబోవు రెండు సూక్తాలకు వినియోగం

మంత్రము:

ఆరే¹సావన్మ² దస్తు³ హేతి⁴ర్దేవాసో⁵ అసత్⁶ ।

ఆరే¹ అశ్మా² యమస్యథ³ ॥

॥ 1 ॥

పదము:

ఆరే । ఆసా । అస్మత్ । అస్తు । హేతిః । దేవాసః । అసత్ ।

ఆరే । అశ్మా । యమ్ । అస్యథ

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ దేవతలారా !

దూరంలో కనిపిస్తున్న

శత్రుప్రయుక్తమైన ఖడ్గం

మా దగ్గరికి రాకుండా

దూరంలో పడిపోవుగాక !

ఓ శత్రువులారా !

మాపై మీరు వేసే రాళ్ళు

మాకు దూరంలోనే పడిపోవు గాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

సఖా సా వస్మభ్య మస్తు రాతిః

సఖే స్తోభగః సవితా చిత్రరాధాః

॥ 2 ॥

పదము :

సఖా । అసా । అస్మభ్యమ్ । అస్తు । రాతిః ।

సఖా । ఇన్ద్రః । భగః । సవితా చిత్రరాధాః

॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఈ అగ్నిలో కనిపించే సూర్యుడు

మా కార్య సిద్ధికై మాకు స్నేహితు డగు గాక !

అలాగే ఇంద్రుడు, భగుడు, సవిత,

సమస్త ధన సంపత్సంసిద్ధికై మాకు మిత్రులగుదురుగాక ! ॥2॥

మంత్రము :

యూయం నః ప్రవతో నపాన్మరుతః సూర్యత్వచసః ।

శర్మ యచ్ఛాధ సప్రధాః

॥ 3 ॥

పదము :

యూ॒యమ్ । నః । ప్ర॒॒వ॒తః । న॒పాత్ । మ॒రు॒తః ।

సూర్య॑త్వచ॒సః ।

శ॒ర్మ । య॒చ్ఛా॒థ॒ స॒ప్ర॒థాః

॥ 3 ॥

అనువాదం :

అకాలంలో వర్షపాతం కాకుండా

అకాశంలోనే ఆపే పర్జన్యం మమ్ము కాపాడుగాక !

ఓ మరుత్తులారా !

సూర్యుని చర్మం వంటి చర్మంగల మీ రందరూ

మాకు అతి సుఖకరమైన శరణాన్ని కల్పించండి.

॥ 3 ॥

మంత్రిము :

సు॒హద॑త మృ॒డత॑ మృ॒డయా॑ న

స్త॒నూభ్యో॑ భ॒యస్తో॑కేభ్య॒ స్కృ॒ధి

॥ 4 ॥

పదము :

సు॒ సూ॒ద॒త । మృ॒డత॑ । మృ॒డయా॑ । నః ।

త॒నూభ్యోః॑ । మ॒యః । తో॑కేభ్యః । కృ॒ధి

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ ఇంద్రాది దేవతలారా !

మాపై శత్రువులు విడిచే బాణాదులను,

మా నుండి దూరంగా పడవేయండి.

అలాగే మాకు సుఖాన్ని కల్పించండి.

ఓ ఇంద్రాది దేవతలారా ! మమ్ములను సుఖపెట్టండి.

మా శరీరాలకు, పుత్రులకు సుఖం కల్పించండి. || 4 ||

ఇది ఇరవై ఆరవ సూక్తం.

సూక్తం-27

ఋషి. అధర్వదుః (స్వస్త్వయన కామదు) || దేవత. ఇంద్రాణి || చందస్సు:

1 వత్సాపంక్తి. 2,4 అనుష్టుప్ || మంత్రములు: || 4 ||

మంత్రము:

అ॒మూః పా॒రే పృ॒దా॒క్వ॒ఽత్రి॒ష॒స్తా ని॒ర్జ॑రాయవః ।

తా॒సాం జ॒రాయు॑ భి॒ర్వ॒యమ॒క్ష్యా॑వపి

న్య॒యా మ॒స్య॒ఘా॒యోః ప॒రి॒ప॒న్థినః॑ || 1 ||

పదము.

అ॒మూః । పా॒రే । పృ॒దా॒క్వ॒ఽత్రి॒ష॒స్తాః । ని॒ర్జ॑రాయవః ।

తా॒సాం । జ॒రాయు॑భిః । వ॒యమ్ । అ॒క్ష్యా॑వ । అపి॑ ।

న్య॒యామ॒సి । అ॒ఘ॒ఽయోః । ప॒రి॒ప॒న్థినః॑ || 1 ||

అనువాదం.

ఈ కన్పించే పృథాకులు (సర్పజాతులు,) త్రిసప్తములు,*

జరారహిత దేవతల వలె నాగలోకంలో నివసించేవి.

వాని కంచుకములతో ఆచ్ఛాదితులమై,

మమ్ములను హింసించదలచిన మా శత్రువుల కళ్ళకు

మేము కన్పించకుండుము గాక ! || 1 ||

* మొదటి పేజీ చూడు.

మం.తము :

విషాచ్యేతు కృష్ణతి పినాకమివ బిభ్రతి ।

విష్వక్తో వునర్భువా మనోసమ్మద్ధా ఆఘాయవః ॥ 2 ॥

పదము :

విషాచీ । ఏతు । కృత్తతీ । పినాకమ్ ౭౪౪ । బిభ్రతీ ।

విష్వక్ । పునః॒భువాః । మనః । అసమ్॑భుద్ధాః । అఘ॒యవః॑
॥ ౭ ॥

అనువాదం :

పినాకము వంటి ఆయుధాన్ని ధరించి

శ్రీమదామరణం చేస్తూ వచ్చే

శతుసేన చిన్నాభిన్న మై పోవుగాక !

ఒకవేళ అది తిరిగి సంఘటితమైతే

దాని మనసు అస్వస్థమగుగాక!

ఇలా సంభ్రాంతమైన సేనను నడిపే

పరాపకార పరాయణులు సమృద్ధిరహితు లగుదురుగాక ! ॥ 2 ॥

మం. తము :

న బహువః సమశకన్ నార్భకా అభి దాధృషుః ।

పేదోరద్దా ఇవాళి తోనసమ్మద్దా అఘాయవః || ౩ ||

పదము :

న । బహవః । సమ్ । అశకన్ । న । అర్భకాః । అభి । దధ్యుః ।

వేదోః । అద్ధాః ౭ ఇవ । అభితః । అసమ్ ౭ ఋద్ధాః । అఘ ౭ యవః ॥ ౩ ॥

దంష్ట్రనాశన సూక్తం

ఋషి: చాతనుడు || దేవత: 1,2 (పూర్వార్థమునకు) అగ్ని: 2 (ఉత్తరార్థము నుండి) - 4 యాతుధానులు || ఛందస్సు: 1, 2 అనుష్టుప్, 3 విరాట్ పత్యాబ్యహతి, 4 పత్యావంక్తి || మంత్రములు: || 4 ||

వినియోగం:- ఉద్వేగ నివారణార్థమై చేసే మణిబంధనాది కర్మంలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

ఉప ప్రాగాద్ దేవో అగ్ని రక్షాహమీవచాతనః ।

దహన్నప ద్వయావినో యాతుధానాన్ కిమీదినః || 1 ||

పదము:

ఉప । ప్ర । అగాత్ । దేవః । అగ్నిః । రక్షః 2 హ । అమీవ 2 చాతనః ।

దహన్ । అప । ద్వయావినః । యాతు 2 ధానాన్ । కిమీదినః || 1 ||

అనువాదం:

పిశాచాది హంత రోగనాశకుడు అయిన అగ్ని
వాచిక, కాయిక హింసనారూపుడై
రంధ్రాన్వేషణం చేసే యాతుధానులను
దహింప జేస్తూ, ఉద్వేగ కారులైన రాక్షసుల
వినాశార్థమై ఉద్విగ్నపురుషుని సమీపించినాడు. || 1 ||

మంత్రము:

ప్రతి దహ యాతుధానాన్ ప్రతి దేవ కిమీదినః ।

ప్ర॒తి॒చీః కృ॒ష్ణ॒వ॒ర్త॒నే నం ద॑హ యాతు॒ధాన్య॑ః ॥ 2 ॥

పదము :

ప్ర॒తి॒ | ద॒హ | యాతు॒ధా॑నాన్ | ప్ర॒తి॒ | దే॒వ | కి॒మీ॒ది॒నః |

ప్ర॒తి॒చీః | కృ॒ష్ణ॒వ॒ర్త॒నే | నమ్ | ద॒హ | యాతు॒ధాన్య॑ః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! రాక్షసులను భస్మీపటులం చెయ్యి.

ఓ దేవా ! పిశాచాది విశేషాలను దహింపజెయ్యి,

ఓ అగ్ని ! ప్రాణులకు ప్రతికూలురైన యాతుధానులను

నిరవశేషం చెయ్యి. ॥ 2 ॥

మంత్రము :

యా శ॒శా॒ప శ॒ప॒నే॒న యా॒ఘం మూ॒ర॒మాద॑ధే |

యా ర॑స॒స్య హ॒ర॒ణాయ జాత॑ మారే॒భే తో॒కమ॑త్తు సా ॥ 3 ॥

పదము :

యా | శ॒శా॒ప | శ॒ప॒నే॒న | యా | అ॒ఘమ్ | మూ॒ర॒మ్ | అ॒ద॑ధే |

యా | ర॑స॒స్య | హ॒ర॒ణాయ | జాతమ్ | ఆ॒రే॒భే | తో॒కమ్ |

అ॒త్తు | సా ॥ 3 ॥

అనువాదం :

యాతుధాని అక్రొశంతో శపించినది.

మఱొక యాతుధాని సర్వకిల్బిషములకు

మూలమైన పాపాన్ని పరిగ్రహించినది.

మఱొక యాతుధాని మా సంతాన రక్తాన్ని
 త్రాగుటకు ప్రారంభించినది.
 ఈ సర్వయాతుధాన వర్గమూ
 మా శత్రు సంతానాన్ని భక్షించుగాక !

॥ 3 ॥

పంక్తిము :

పుత్రమత్తు యాతుధానీః స్వసారముత నప్త్యమ్ ।

అథామిథో వికేశ్యోఽపి ఘ్నతాం

యాతుధాన్యోఽపి తృహ్యంతామరాయ్యః

॥ 4 ॥

పదము :

పుత్రమ్ । అత్తు । యాతుధానీః । స్వసారమ్ । ఉత । నప్త్యమ్ ।

అథ । మిథః । వికేశ్యః । వి । ఘ్నతామ్ ।

యాతుధాన్యః । వి । తృహ్యంతామ్ । అరాయ్యః ॥ 4 ॥

ఇతి పంచమోఽనువాకః

అనువాదం :

ఆ యాతుధాని తన పుత్రుని తానే భక్షించుగాక !

తన భగినిని తానే భక్షించుగాక !

తన సంతానాన్ని తానే భక్షించుగాక !

తదనంతరం ఆ యాతుధానులు

వెంట్రుకలు విరబోసుకొని

ఒకరినొకరు చంపు కొందురు గాక !

అలాగే దాన ప్రతిబంధకాలైన పిశాచులు
పరస్పరం పోరాడి చతురుగాక !

ఇది ఇరవై ఎనిమిదవ సూక్తం

ఇది ఐదవ అనువాకం

అనువాకం : 6

సూక్తం - 29

రాజ్య సంవర్ధన సూక్తం

ఋషి: వసిష్ఠుడు ॥ దేవత: బ్రహ్మణస్పతి, అభీవర్తమణి ॥ ఛందస్సు: అను
ష్టుప్ ॥ మంత్రములు: ॥ 6 ॥

వినియోగం:- శత్రు నిర్జిత రాజ్యాభివృద్ధికి చేసే ప్రక్రియలో దీనికి వినియోగం.
మంత్రము:

అభీవర్తేన మణినా యేనేన్ద్రో అభివావృధే ।

తేనాస్మాన్ బ్రహ్మణస్పతేభి రాష్ట్రాయ వర్ధయ ॥ 1 ॥

పదము:

అభివర్తేన । మణినా । యేన । ఇన్ద్రో । అభివవృధే ।

తేన । అస్మాన్ । బ్రహ్మణః । పతే । అభి । రాష్ట్రాయ । వర్ధయ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఏ చక్రనేమి నిర్మితమైన మణితో

ఇంద్రుడు సర్వతః ప్రవృద్ధు డైనాడో,

ఓ బృహస్పతీ!

ఆ మహిమోపేతమైన మణితో

శత్రువీడితులైన మమ్ములను స్వరాజ్యాభివృద్ధికై

కరి తురగ ధనాదులతో అభివృద్ధి చెందించు.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

అభివృత్త్య సవత్సానభి యా నో అరాతయః ।

అభి పృతన్యన్తం తిష్ఠాభి యో నో దురన్యతి ॥ 2 ॥

పదము :

అభివృత్త్య । సవత్సాన్ । అభి । యాః । నః । అరాతయః ।

అభి । పృతన్యన్తమ్ । తిష్ఠ । అభి । యః । నః । దురన్యతి ॥ 2 ॥

అనువాదం .

ఓ అభీవర్తమణీ !* మా సహజ శత్రువులకు

అభిముఖంగా నిలబడు.

మా రాజ్యాన్ని అపహరించిన శత్రువులకు

అభిముఖంగా నిలువు.

యుద్ధోన్ముఖుడైన శత్రువునకు అభిముఖంగా నిలబడు.

అలాగే మాపై అభిచారాది రూప క్షుద్ర కర్మలను

చేయ తలపెట్టిన శత్రువుకు ఎదురొడ్డి నిలబడు.

॥ 2 ॥

మంత్రము .

అభి త్వా దేవః సవితాభి సోమో అపీవృధత్ ।

అభి త్వా విశ్వో భూతాన్యభీవర్తో యథాససి ॥ 3 ॥

* చక్రనేమి నిర్మిత మణి

పదము :

అభి । త్వా । దేవః । సవితా । అభి । సోమః । అవీవృధత్ ।
అభి । త్వా । విశ్వా । భూతాని । అభి ౭వర్తః । యథా । అససి

॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఓ మణీ ! ద్యౌతనాత్మకుడైన సవిత అభివృద్ధి కారకుడైనాడు.
అలాగే సోముడు మాకు అభ్యుదయం కల్పించినాడు.
నిన్ను నిఖిల భూతములు అభివృద్ధి చెందించినవి.
నిన్ను ధరించిన పురుషునికి
సర్వత్ర అభివృద్ధి కారిణి వస్తున్నావు. ॥ ౩ ॥

మంత్రము :

అభీవర్తే అభిభవః సపత్నక్షయణో మణిః ।
రాష్ట్రాయ మహ్యం బధ్యతాం సపత్నేభ్యః పరాభువే ॥ 4 ॥

పదము :

అభి ౭వర్తః । అభి ౭భవః । సపత్న ౭క్షయణః । మణిః ।
రాష్ట్రాయ । మహ్యమ్ । బధ్యతామ్ । స ౭పత్నేభ్యః । పరా
౭భువే ॥ 4 ॥

అనువాదం :

శత్రు పరాభవం చేసే సపత్నక్షయకరమైన ఓ మణీ !
నాచేతి నలంకరింతువు గాక !
రాజ్యాభివృద్ధికి, శత్రుపరాభవానికి
నేను కట్టుకొన్న ఈ మణి కారణ మగుగాక ! ॥ 4 ॥

మంత్రము :

ఉదసౌ సూర్యో అగాదుదిదం మామకం వచః ।

యథాహం శత్రుహోఽసాన్యసపత్నః సపత్నహః ॥ 5 ॥

పదము :

ఉత్ । అసౌ । సూర్యః । అగాత్ । ఉత్ । ఇదమ్ । మామకమ్ ।
వచః ।

యథా । అహమ్ । శత్రుఽహః । అసాని । అసపత్నః । సపత్న
ఽహః ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఈ సూర్యుడు ఉదయించినాడు.

ఈ నా వాక్యం ఉదయించినది.

అభీవర్తమణి ధారినైన నేను శత్రు హంతకుడ నౌనట్లు

ఈ ఉదయం జరిగింది.

అందువల్ల నేను శత్రురహితుడ నవుతున్నాను.

శత్రు హంతకుడ నవుతున్నాను. ॥ 5 ॥

మంత్రము :

సపత్నక్షయతో వృషాభిరాష్ట్రో విషాసహః ।

యథాహమేషాం విరాణాం విరాజాని జనన్య చ ॥ 6 ॥

పదము :

సపత్నక్షయణః । వృషా । అభిఽరాష్ట్రః । విఽససహః ।

యథా¹ । అహమ్² । ఏషామ్³ । వీరాణామ్⁴ । వి॒2 రాజాని⁵ । జనస్య⁶ ।

చ ॥ 6 ॥

అనువాదం

శత్రు నాశకుడును, ప్రజలకు ఇష్టఫలగాయకుడును,
స్వపర రాష్ట్ర అధిపతిని అయి, పదే పదే పదులను
అభిభవించే వాడన వుతున్నాను.

ఈ మణి ధారినైన నేను శత్రు బాధలను, శత్రుభటులను
స్వపరజనాన్ని నిగ్రహించువాడ నైనాను. ॥ 6 ॥

ఇది ఇరవై తొమ్మిదవ సూక్తం

సూక్తం - 30

అయుష్య వర్ధన సూక్తం

ఋషి: అథర్వదు (అయుష్కముడు)॥ దేవత: విశ్వేదేవులు॥ చందస్సు:

1, 2, 4 త్రిష్టప్: ౪ కాక్వరగర్భావిరాడ్ జగతీ॥ మంత్రములు: ॥ 4 ॥

వినియోగం: అయుష్యకర్మలో, స్థావరీపాకంలో, మృతపండ్రయాన్ని వేసి
అభిమంత్రించి, దానిని తినవలెను. ఉపనయన కర్మలో వటువు
నాభిదేశాన్ని పట్టుకొని జపింపవలెను. అయుష్కముడు చేసే
వైశ్వదేవ యాగంలో, అఘాయోత్సర్జన కర్మలో చేసే అజ్య
హోమంలో, ఐరావతి మహాశాస్త్రంలో, పుష్పాభిషేకంలో, దర్శ
పౌర్ణ మాసాదులలో వషట్కారానుమంత్రణంలో దీనికి విని
యోగం.

మంత్రము:

విశ్వే దేవా వసవో రక్షతేమ-

ముతాదిత్యా జాగృత యూయమస్మిన్ ।

మే॒మం స॒నా॑భి॒రు॒త వా॒న్యనా॑భి

రే॒మం ప్రా॒పత్ పౌ॒రుషే॑యో వ॒ధో యః || 1 ||

పదము:

వి॒శ్వే దే॒వాః వస॑వః రక్ష॑త ఇ॒మమ్ ।

ఉ॒త ఆ॒ది॒త్యాః జా॒గృ॒త యూ॒యమ్ అ॒స్మిన్ ।

మా ఇ॒మమ్ స॒నా॑భిః ఉ॒త వా అన్య॑నా॒భిః ।

మా ఇ॒మమ్ ప్ర॒ప ఆ॒పత్ పౌ॒రుషే॑యః వ॒ధః యః || 1 ||

అనువాదం:

ఓ విశ్వేదేవతలారా ! ఓ వసుదేవతలారా !

మీ రందరూ ఈ ఆయుష్కాముడైన పురుషుని రక్షించండి.

మఱి ఓ ఆదిత్యులారా !

మీరు కూడ ఇతని రక్షణకై జాగృతులు కండి.

దాయాదులు కాని, ఇతర శత్రువులు కాని,

ఈ పురుషుని హింసించుటకై దరిచేరకుండురు గాక !

పురుషకృతమైన హింస

ఈ ఆయుష్కాముని దరిచేర కుండుగాక !

|| 1 ||

మంత్రము:

యే వో దే॒వాః పిత॑రో యే చ పు॒త్రాః

స॒చే॒తసో మే శృ॒ణు॒తేద॒ముర్తమ్ ।

సర్వభోగ్యో వః పరి దదామ్యేతం

స్వస్తి²నం జరసే వహాథ

॥ 2 ॥

పదము :

యే । వః । దేవాః । పితరః । యే । చ । పుత్రాః ।

స²చీతసః । మే । శృణుత । ఇదమ్ । ఉర్తమ్ ।

సర్వభ్యః । వః । పరి । దదామి । ఏతమ్ ।

స్వస్తి । ఏనమ్ । జరసే । వహాథ

॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ దేవతలారా !

మీ పితరులు, పుత్రులు అందరూ ఈ అయుష్కాముని

విషయంలో సమాన మనస్కులై

నేను చెప్పి ఈ మాటను వినండి.

ఈ పురుషుని రక్షణార్థమై మీకు అర్పిస్తున్నాను.

ఇతనిని వృద్ధు డయ్యేదాకా రక్షించండి.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

యే దేవా దివి స్థ యే పృథివ్యాం యే

అంతరిక్ష ఓషధీషు పశుష్వప్స్వ¹స్తాః ।

తే శృణుత జరసమాయురస్మై

శతమన్యాన్ పరి వృణక్తు మృత్యూన్

॥ 3 ॥

పదము :

యే । దే॒వాః । ది॒వి । స్థ । యే । పృ॒థి॒వ్యామ్ । యే ।

అ॒న్త॒రి॒క్షే । ఓ॒ష॒ధీ॒షు । ప॒శు॒షు । అ॒వ్ ౭ను । అ॒న్తః ।

తే । కృ॒ణు॒త । జ॒ర॒సమ్ । ఆ॒యుః । అ॒స్మై ।

శ॒తమ్ । అ॒న్యాన్ । ప॒రి । పృ॒ణు॒క్తు । మృ॒త్యూన్ ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఓ దేవతలారా ! సూర్యాదులైన మీరు దివిలో ఉన్నారు.

అగ్నిదులైన మీరు భూలోకంలో ఉన్నారు.

వాయు ప్రభృతులైన మీరు అంతరిక్షంలో ఉన్నారు.

ఓషధులలో, పశువులలో, ఉదకములలో మీరున్నారు.

మీ రందరూ ఈ ఆయుష్కాముడైన పురుషునకు

వృద్ధు డయ్యేదాకా ఆయుస్సు నివ్వండి.

శతాధిక అపమృత్యువులను నివారించండి.

॥ ౩ ॥

పంక్తము :

యే॒షాం ప్ర॒యా॒జా ఉ॒త వా॒ను॒యా॒జా

హు॒తభా॑గా అ॒హు॒తాద॑శ్చ దే॒వాః ।

యే॒షాం వః ప॒చ్ఛ ప్ర॒ది॒శో విభ॑క్తా-

స్తాన్ వో అ॒స్మై స॒త్రస॑దః కృ॒ణోమి

॥ 4 ॥

పదము :

యే॒షామ్ । ప్ర॒ ౭యా॒జాః । ఉ॒త । వా । అ॒ను ౭యా॒జాః ।

హుత॑భా॒గాః । అహు॑త॒అదః॑ । చ॒ । దే॒వాః ।
 యే॑షామ్ । వః॒ । ప॒శ్చ । ప్ర॒తి॒ది॒శః॑ । వి॒భక్తాః॑ ।
 తాన్ । వః॒ । అ॒స్మై । స॒త్ర॒త॒సదః॑ । కృ॒ణో॒మి

॥ 4 ॥

అనువాదం:

ప్రధాన పంచయాగ భాగాల్ని అనుభవించేవారు,
 యాగత్రయ భోక్తలు, ఇతర చరు పురోడాశాదులలో
 హవిర్భాగాన్ని పొందేవారు, వ్రేల్చని హవిస్సును
 గ్రహించేవారు అయిన ఓ ఇంద్రాది సర్వదేవతలారా!
 మీకై పంచ సంఖ్యాకములైన ప్రాచ్యాదులు
 పిభిక్తములై ఉన్నవి.
 మీ అందఱును ఈ ఆయుష్కామునిలో
 ఆవహింపజేస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

ఇది సుప్తేయప నూక్తం

సూక్తం - 31

దిక్పాలక - సూక్తం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత: ఆశాపాలురు (వాస్తోష్పరులు) ॥ ఛందస్సు: 1, 2
 అనుష్టుప్: 3 విరాట్ త్రిష్టుప్, 4 పరానుష్టుప్ త్రిష్టుప్ ॥ మంత్రములు ॥ 4 ॥

వినియోగం: నిత్యనైమిత్తిక కామ్యధేదములలో ఇరువది రెండు సవయజ్ఞ
 ములు విహితము లైనవి. వాటిలో దీనికి సినియోగం. ధూమకేతు
 దర్శనంలో చేసే కర్మలలో కూడ దీనికి వినియోగం. అలాగే
 గ్రామ, నగర, దేశ, ప్రాకారాది నిర్మాణాలలో, పాషాణ నికరణలో
 మూడవమంత్రం తప్ప మిగిలిన మంత్రాలకు వినియోగం,
 సర్వరోగ భైషజ్యంలో కూడ దీనికి వినియోగం. అశ్వమేధంలో

విడిచిన అశ్వాన్ని అనుమంతించడంలో బ్రహ్మ దీనిని పరిస్తాడు.
అస్ఫుత మహాశాంతిలో దిగ్దేవతాకమైనది మొదటి మంత్రం.
అఖరు ఋక్కును సర్వస్వస్వయన కాముడు రాత్రి పరించాలి.

మంత్రము :

అశానామాశాపాలేభ్యశ్చతుర్భ్యో అమృతేభ్యః ।

ఇదం భూతస్యాధ్యక్షేభ్యో విధేమ హవిషా వయమ్ ॥ 1 ॥

పదము .

అశానామ్ । అశాపాలేభ్యః । చతుర్భ్యః । అమృతేభ్యః ।

ఇదమ్ । భూతస్య । అధిష్ఠాతేభ్యః । విధేమ । హవిషా । వయమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ప్రాచ్యాది దిక్పాలకులగు ఇంద్రాదులైన నలుగురకు
అమరులైన జగదధ్యక్షులకు
ఈ హవిస్సుతో పరిచర్య చేస్తున్నాను.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

య అశానా మాశాపాలాశ్చత్వార స్థన దేవాః ।

తే నో నిర్ఋత్యాః పాశేభ్యో ముచ్చతాంహసోఽహసః

॥ 2 ॥

పదము :

యే । అశానామ్ । అశాపాలాః । చత్వారః । స్థన । దేవాః ।

ఓ దేవా! నిన్నుద్దేశించి రోగదూరుడనై

ఘృతంతో హోమం చేస్తున్నాను.

దిక్పాలురలో నాల్గవ వాడైన ఆ కుబేరుడు మాకు కావలసినంత

ధనాన్ని సన్నిహితం చేయగొక!

॥ 3 ॥

మంత్రము :

స్వస్తి మాత్ర ఉత పిత్రే నో అస్తు

స్వస్తి గోభ్యో జగతే పురుషేభ్యః ।

విశ్వం సుభూతం సువిదత్రం నో అస్తు

జ్యోగేవ దృశేమ సూర్యమ్

॥ 4 ॥

పదము :

స్వస్తి । మాత్రే । ఉత । పిత్రే । నః । అస్తు ।

స్వస్తి । గోభ్యః । జగతే । పురుషేభ్యః ।

విశ్వమ్ । సుభూతమ్ । సువిదత్రమ్ । నః । అస్తు ।

జ్యోక్ । ఏవ । దృశేమ । సూర్యమ్

॥ 4 ॥

అనువాదం .

మా తల్లికి క్షేమం కలుగుగాక!

మా తండ్రికి క్షేమం కలుగుగాక!

అలాగే మా పశువులకు క్షేమం కలుగుగాక!

ఇంతెందుకు సర్వజగత్తు శోభన ధనోపేతమై,

జ్ఞాన యుక్తమై వర్ధిల్లుగాక !

నూరేళ్ళు మేము సూర్యుని చూతము గాక !

॥ 4 ॥

ఇవి యుష్మై ఒకటవ సూక్తం

సూక్తం - 32

జీవన రసం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత: ద్యావాపృథివీ ॥ ఛందస్సు: 1, 3, 4 అనుష్టుప్, 2
కకుష్టుత్యనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు. ॥ 4 ॥

వినియోగం : పుత్రప్రాప్తికై చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం. పుష్టిసంపత్కా-
ముడు ద్యావాపృథ్వీలకు చేసే యాగంలో దీని వినియోగం.
దర్శపౌర్వమాసాదులలో భార్య దోసిటిలో ఉదకపాత్రను ఉంచుతూ
ఈ మంత్రం పఠిస్తారు.

మంత్రము :

ఇదం జనానో విదధ మహద్ బ్రహ్మ వదిష్యతి ।

న తత్ పృథివ్యామ్ నో దివి యేన ప్రాణస్తీ వీరుధః ॥1॥

పదము :

ఇదమ్ । జనానః । విదధ । మహత్ । బ్రహ్మ । వదిష్యతి ।

న । తత్ । పృథివ్యామ్ । నో । ఇతి । దివి । యేన । ప్రాణస్తీ

వీరుధః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ జనులారా ! జిజ్ఞాసువులైన మీరు

ఈ చెప్పేదానిని గ్రహించండి.

ఇది మహత్త్వపూర్ణ బ్రహ్మ వచనం.
 ఓషధులను ప్రాణవంతం చేసే మూలం.
 పృథివిపై లేదు. ద్యులోకం లోను లేదు.

॥ 1 ॥

పంత్రిమః :

అస్తరిక్ష ఆసాం స్థామ శ్రాస్తసదామివ ।

అస్థానమస్య భూతస్య విదుష్టద్ వేధసో నవా ॥ 2 ॥

పదము :

అస్తరిక్షి । ఆసామ్ । స్థామ । శ్రాస్తసదామ్ ౨ ఐవ ।

అ ౨ స్థానమ్ । అస్య । భూతస్య । విదుః । తత్ । వేధసః । న । వా ।

॥ 2 ॥

అనువాదం :

యక్ష గంధర్వాదులకు వలెనే ఈ ఓషధులకు
 మూలమైన ఉదకానికి అంతరిక్షం స్థానం.
 దాని స్థితి లోకంలోని సర్వ భూతములకు మూలం.
 అది ఉదకమని బ్రహ్మాదులకు తెలుసునో, తెలియదో ! ॥ 2 ॥

పంత్రిమః :

యద్ రోదసి రేజమానే భూమిశ్చ నిరతక్షతమ్ ।

ఆర్ద్రం తదద్య సర్వదా సముద్రస్యైవ ప్రోత్యాః ॥ 3 ॥

పదము :

యత్ । రోదసి ఐతి । రేజమానే ఐతి । భూమిః । చ । నిః ౨ అతక్షతమ్ ।

ఆర్ద్రమ్ । తత్ । అద్య । సర్వదా । సముద్రస్య ౨ ఐవ । ప్రోత్యాః

॥ 3 ॥

అనువాదం

ఓ ద్యావా పృథున్సలారా !

కదులుతున్న మీ నుండి జలం ఉత్పన్నమౌతున్నది.

సంప్రదగాములైన నదాల వలెనే

ఆ ఉదకం ఇప్పుడు సర్వదా అర్ధమైనది.

॥ 3 ॥

మంత్రము .

విశ్వమన్యామభీవార తదన్యస్యామధి శ్రితమ్ ।

దివే చ విశ్వవేదసే పృథివ్యై చాకరం నమః ॥ 4 ॥

పదము .

విశ్వమ్ । అన్యామ్ । అభీవార । తత్ । అన్యస్యామ్ । అధి
శ్రితమ్ ।

దివే । చ । విశ్వవేదసే । పృథివ్యై । చ । అకరమ్ । నమః ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ సకల విశ్వం దివః పరివృతమైనది.

ఆ దివం పృథివిని ఆశ్రయించి ఉన్నది.

ఆ దివమునకు జగద్ధన భూతమైన పృథివికి

నమస్కరిస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

ఇది ముప్పైరెండవ సూక్తం

సూక్తం - 33

జల - సూక్తం

ముఖి: శస్తాతి ॥ దేవత: ఆపస్సు ॥ ఛందస్సు: త్రిష్టప్ ॥ మంత్రములు ॥ 4 ॥

వినియోగం:- అర్థోత్థాపన కర్మలో, గోదాన సంస్కార కర్మలో మధుపర్క,
పాద్యోదకాభిమంత్రణంలో, నీరు పడనిచోట నీటికై చేసే
అజ్యహోమంలో పుష్పాభిషేకంలో, కలశాభి మంత్రణంలో
దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

హిరణ్యవర్ణాః శుచయః పావకా

యాసు జాతః సవితా యాస్వగ్నిః ।

యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా

స్తాన అపః శం సోనా భవన్తు

॥ 1 ॥

పదము :

హిరణ్యవర్ణాః । శుచయః । పావకాః ।

యాసు । జాతః । సవితా । యాసు । అగ్నిః ।

యాః । అగ్నిమ్ । గర్భమ్ । దధిరే । సువర్ణాః ।

తాః । నః । అపః । శమ్ । సోనాః । భవన్తు ।

॥ 1 ॥

అనువాదం :

హిరణ్యవర్ణములు, పరిశుద్ధములు, పావనకారులు,

అయిన నీటిలో సూర్యుడు ఉదయిస్తున్నాడు.

అలాగే మేఘస్థములైన ఉదకములలో

విద్యుద్బూపంలో అగ్ని పుడుతున్నాడు.

సువర్ణములైన ఉదకములు అగ్నిని తమ గర్భంలో ధరిస్తున్నవి.

అవి మాకు ఆరోగ్యహేతువులు, సుఖహేతువులు అగుగాక! ॥1॥

పంత్రము :

యాసాం రాజా వరుణో యాతి మధ్యే

సత్యాన్తతే అవపశ్యన్ జనానామ్ ।

యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్ణా

స్తా న ఆపః శం స్యోనా భవన్తు ॥ 2 ॥

పదము :

యాసామ్ । రాజా । వరుణః । యాతి । మధ్యే ।

సత్యాన్తతే ఇతి సత్యం అన్తతే । అవపశ్యన్ । జనానామ్ ।

యాః । అగ్నిమ్ । గర్భమ్ । దధిరే । సువర్ణాః ।

తాః । నః । ఆపః । శమ్ । స్యోనాః । భవన్తు ॥ 2 ॥

అనువాదం :

రాజైన వరుణుడు ఏ నీటి నడుమ నుండి సత్యా సత్యాలను

వేర్పఱచి ప్రవర్తిల్లునో ఆ ఉదకములు అగ్నిని

తమ గర్భంలో ధరిస్తున్నవి.

అవి మాకు ఆరోగ్యహేతువులు సుఖహేతువులు అగుగాక! ॥2॥

పంత్రము .

యాసాం దేవా దివి కృణ్వన్తి భక్షం

యా అన్తరిక్షే బహుధా భవన్తి ।

యా అగ్నిం గర్భం దధిరే సువర్తా

స్తా న ఆపః శం సోమనా భవన్తు

॥ 3 ॥

పదము :

యాసోమ్ । దేవాః । దివి । కృణ్వన్తి । భక్షమ్ ।

యాః । అన్తరిక్షే । బహుధా । భవన్తి ।

యాః । అగ్నిమ్ । గర్భమ్ । దధిరే । సువర్తాః ।

తాః । నః । ఆపః । శమ్ । సోమనాః । భవన్తు

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఉదకసార భూతమైన అమృతం

ద్యులోకంలో ఇంద్రాదులకు భోజ్యం.

అవి అంతరిక్షంలో బహు విధాలుగా విస్తరిల్లుతున్నవి.

ఆ ఉదకములు అగ్నిని తమ గర్భంలో ధరిస్తున్నవి.

అవి మాకు ఆరోగ్యహేతువులు సుఖహేతువులు అగుగాక! ॥3॥

మంక్రము :

శివేన మా చక్షుషా పశ్యతాపః

శివయా తన్వోప స్పృశత త్వచం మే ।

ఘృతశ్చుతః శుచయో యాః పావకా

స్తా న ఆపః శం సోమనా భవన్తు

॥ 4 ॥

పదము :

శివేన¹ | మా² | చక్షుషా³ | పశ్యత⁴ | ఆపః⁵ |

శివయా⁶ | తన్వా⁷ | ఉప⁸ | స్పృశత⁹ | త్వచమ్¹⁰ | మే¹¹ |

ఘృత¹² శ్చ¹³ తః¹⁴ | శుచయః¹⁵ | యాః¹⁶ | పావకాః¹⁷ |

తాః¹⁸ | నః¹⁹ | ఆపః²⁰ | శమ్²¹ | స్యోనాః²² | భవన్తు²³

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ ఉదకములారా !

సుఖకర దృక్కులతో నన్ను అవలోకించండి.

శివంకరమైన మీ తనువుతో నా చర్మాన్ని స్పృశించండి.

లమృతాన్ని స్రవించే ఉదకములు

స్వతః పరిశుద్ధాలు, పరిశుద్ధకారకాలు.

అవి మాకు ఆరోగ్యహేతువులు, సుఖహేతువులు అగుగాక ! ॥4॥

ఇది ముచ్చైస్మాడన సూక్తం

సూక్తం - 34

మధు విద్య

ఋషి: అథర్వదుః॥ దేవత: మధువనస్పతి॥ ఛందస్సు: అనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు. ॥ 5 ॥

వినియోగం:- సభాప్రవేశానికి ముందు మధుక మనే ఓషధిని నమిలి, ఈ మంత్రాన్ని జపిస్తూలోనికి ప్రవేశించాలి. వివాహకర్మలో మధుక మణిని రక్తసూత్రంతో వ్రేలికి కట్టుకొనవలెను. వివాహంలో శయనాగారంలో చేసే మధుకర్మలో, అశ్వమేధంలో దీనికి వినియోగం.

పంక్తము :

ఇయం వీరున్మధుజాతా మధునా త్వా ఖనామసి ।

మధోరధి ప్రజాతాసి సా నో మధుమతస్కృధి || 1 ||

పదము :

ఇయమ్ । వీరుత్ । మధుజాతా । మధునా । త్వా । ఖనామసి ।

మధోః । అధి । ప్రజాతా । అసి । సా । నః । మధుమతః ।

కృధి || 1 ||

అనువాదం :

ఈ * పిషధి మధురోత్పన్నమైనది.

మధువులో నిన్ను త్రవ్వకున్నారు.

ఈ మధువులోనుంచి జనించిన దానివి.

మమ్ము మధుర రసోపేతులను చెయ్యి. || 1 ||

పంక్తము :

జిహ్వయా అగ్రే మధు మే జిహ్వమూలే మధూలకమ్ ।

మమేదహ క్రతావసో మమ చిత్తముపాయసి || 2 ||

పదము :

జిహ్వయాః । అగ్రే । మధు । మే । జిహ్వమూలే । మధూల

కమ్ ।

పంత్రము :

మధో¹రస్మి మధు²తరో మదు³ఘాన్మధు⁴మత్తరః ।

మామి⁵త్ కిల త్వం వనాః శాఖాం మధు⁶మతీమివ ॥ 4 ॥

పదము :

మధోః । అస్మి । మధు²తరః । మదు³ఘాత్ । మధు⁴మత్²తరః ।

మామ్ । ఇత్ । కిల । త్వమ్ । వనాః । శాఖామ్ । మధు⁶మతీమ్

2 ఇవ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

* ఓ మధుకలతా !

తేనె కంటె నేను తియ్యనివాడను.

మధుధార కంటె మధుమత్తురుడను.

ఓ మధుకలతా !

నా యందే నీ మాధుర్యమంతా నింపుతున్నావు గనుక

మధు యుక్తమైన కొమ్మను వలె జనం నన్ను సేవిస్తారు. ॥4॥

పంత్రము :

పరి¹ త్వా పరి²తత్తునేక్షు³వా⁴గామవి⁵ద్విషే ।

యథా మాం కామి⁶న్యసో⁷ యథా మన్నా⁸పగా అసః ॥ 5 ॥

* మధుకలత : — తిప్పతీగె

Bassia Latifolia or Jonesia Asoka, L

Parra Jacana of Goensis, L, liquorice, L

పదము :

పరి॑ । త్వా॑ । పరి॒ఽఽతత్తు॑నా॑ ఇక్షు॑ణా॑ । అగామ్॑ । అవి॒ఽఽద్విషే॑ ।
యథా॑ । మామ్॑ । కామి॑నీ॒ । అసః॑ । యథా॑ । మత్॑ । న । అప॑

ఽగాః । అసః॑ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

నిపు సర్వవ్యాప్తమైన చెఱకుగడ వలె
మాధుర్గరసోపేతమైన మధుకంతో
మానినీకి నాకూ పరస్పరం విరోధం లేకుండా చెయ్యి.
అలాగే నా కామిని నానుంచి నిడిపోకుండు గాక ! ॥ 5 ॥

ఇది ముప్పైనాలుగవ సూక్తం

సూక్తం - 35

తేజోబల దీర్ఘాయం సూక్తం

ఋషిః అథర్వడు॥ (అయష్కాముడు)॥ దేవతః హిరణ్యమ్॥ ఛందస్సుః
1,3 జగతీ, 4 అనుష్టుప్ గర్భా వతుష్పదా త్రిష్టుప్॥ మంత్రములు ॥ 4 ॥

వినియోగం:- సర్వసంపత్కర్మలలో, అయష్కాముడై చేసే కర్మలో, ఉప
నయన కర్మలో, ఆదిత్యమహాశాంతి కర్మలో. హిరణ్యగర్భ మహా
దానంలో దీనికి వినియోగం. అలాగే వ్రత విధి ఉదయం ఈ
సూక్తంతో ఆభరణాలులను రాజుకు పురోహితుడు ఇవ్వాలి.

మంత్రము :

యదాబ॑ధ్నన్ దాక్షా॑యణా హిర॑ణ్యం

శతా॑నీకాయ సుమ॑నస్యమా॑నాః ।

తత్ తే బధ్నామ్యాయుషే వర్చసే
బలాయ దీర్ఘాయుత్వాయ శతశారదాయ

॥ 1 ॥

పదము :

యత్ ఆ॒ ౭ అ॒ బధ్నన్ దా॒క్షా॒య॒ణాః పి॒ర॒ణ్యమ్ ।

శత॒ ౭ అ॒గీ॒కాయ॒ సు॒ ౭ మ॒న॒స్య॒మా॒నాః ।

తత్ తే బధ్నామి ఆయుషే వర్చసే ।

బలాయ దీర్ఘాయుత్వాయ శతశారదాయ

॥ 1 ॥

అనువాదం :

దక్షపజాపతి సంతాన ప్రాయులైన మహర్షులు
మంచి మనసు కలవారై శతానీకునకు అభిషేకం చేసినారు.

పిరణ్యంతో కంకణ బంధనం చేసినారు.

అలాంటి పిరణ్యాన్ని ఓ ఆయురాది ఫలకాముడా!

నీ చేతికి కడుతున్నాను.

ఆయుర్వృద్ధి కోసం, తేజోవృద్ధి కోసం, బలప్రాప్తి కోసం
నూరేళ్ళు జీవించడం కోసం

నీ కీ పిరణ్యబంధనం చేస్తున్నాను.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

నై॒నం రక్షా॑సి న పి॑శాచాః సహ॑న్తే

దే॒వానా॑మో॒షః ప్ర॒థ॒మ॒జం హ్యే॒తత్ ।

పదము

సమా¹నామ్ । మా²సామ్ । ఋతు³భిః । త్వా । వయమ్ ।

సమ్⁴వత్సర⁵స్య । పయ⁶సా । పి⁷పర్మి ।

ఇ⁸ద్వా⁹గ్ని ఇ¹⁰తి । వి¹¹శ్వే । దే¹²వాః । తే । అ¹³ను ।

మ¹⁴న్యస్తామ్ । అ¹⁵హ¹⁶ణీయమా¹⁷నాః

॥ 4 ॥

ఇతి షష్ఠో¹⁸నువాకః

ఇతి వ్రధమం కాణ్కమ్¹⁹.

అనువాదం .

ఓ సర్వసంపత్కాముడా !

నిన్ను సంవత్సర, మాస, ఋతువులతో

మేము సంపూర్ణాయుష్కుని చేస్తున్నాము.

సంవత్సర రూపమైన క్షీరంతో సంపూర్ణుని చేస్తున్నాము.

ఇంద్రాగ్నులు, విశ్వదేవతలు ఈ కర్మను

క్రోధరహితులై అనుమతింతురుగాక !

॥ 4 ॥

ఇది ఋషివై ఐదవ సూక్తం

ఇది ఆరవ అనువాకం

ఇది మొదటి కాండ

విశ్వవిద్యసంఘం

అనువాకం : 1

సూక్తం - 1

గుహ్యవిద్య

ఋషి: వేనుడు : || దేవత: బ్రహ్మ || చందస్సు: 1, 2, 4, 5 త్రిష్టుప్, 3 జగతి: మంత్రములు : || 6 ||

వినియోగం :- కామితార్థసిద్ధికి చేసే కర్మలో, కోరిక తీరుతుందా, లేదా అని తెలుసుకోడానికి, పోయిన వస్తువులగూర్చిన ప్రశ్నలలో, వివాహానికి ముందు వదువు పొభాగ్యాది లక్షణ విజ్ఞానానికి చేసే కొన్ని కర్మలలో, విశ్వకర్మహోమంలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

వే॒న॒స్తత్ ప॑శ్యత్ ప॒రమం॑ గుహా॑

యద్ య॒త్ర వి॒శ్వం భ॑వత్యే॒కరూ॑పం ।

ఇ॒దం పృ॑శ్నీ॒రదు॑హ॒జ్ఞాయ॑మానాః

స్వ॒ర్విదో॑ అ॒భ్యునూ॑ష॒తత్రాః॑

|| 1 ||

పదము .

వే॒నః । తత్ । ప॑శ్యత్ । ప॒రమమ్ । గుహా॑ ।

యత్ । య॒త్ర । వి॒శ్వమ్ । భ॑వతి । ఏ॒కరూ॑పమ్ ।

ఇ॒దమ్ । పృ॑శ్నీః । అ॒దుహ॑త్ । జా॒యమా॑నాః ।

స్వ॒ఃవి॑దః । అ॒భి । అనూ॑ష॒తత్రాః॑

|| 1 ||

అనువాదం :

గుహలో (నర్వప్రాణిహృదయంలో) ఏ పరబ్రహ్మ ఉన్నాడో,
 ఏ బ్రహ్మలో సమస్త విశ్వం ఏకాకారం అవుతుందో,
 ఆ బ్రహ్మను వేనుడు (సూర్యుడు) చూచినాడు.
 పృశ్ని (ఆదిత్యుడు)
 ఈ భూతభౌతిక ప్రపంచజాతాన్ని వ్యక్తం చేసినాడు.
 ఆయనను ఉత్పాద్య మానులైన ప్రజలు
 తమకు సృష్టి కర్తగా గ్రహిస్తున్నారు.
 ఆయనను సమ్ముఖుని చేసికొనుటకై స్తుతిస్తున్నారు. || 1 ||

మంత్రము :

ప్ర తద్ వోచేద్ అమృతస్య విద్వాన్

గస్తర్వో ధామ పరమం గుహా యత్ ।

త్రిదీ పదాని నిహితా గుహస్య

యస్తాని వేద స పితృష్పితాసత్

|| 2 ||

పదము :

ప్ర । తద్ । వోచేత్ । అమృతస్య । విద్వాన్ ।

గస్తర్వః । ధామ । పరమమ్ । గుహా । యత్ ।

త్రిదీ । పదాని । నిహితా । గుహా । అస్య ।

యః । తానీ । వేద । సః । పితృః । పితా । అసత్

|| 2 ||

అనువాదం :

అవినాశి అయిన బ్రహ్మను ఎరిగిన ఆదిత్యుడు
 ఆయన పరమోత్కృష్ట స్థానం హృదయము నందే
 అన్న తత్వాన్ని ఉపాసకులకు ఉపదేశించు గాక !
 పరమాత్మకు చెందిన మూడు పదములు
 గుహలో నిహితములై ఉన్నవి.
 శమదమాది సంపన్నుడైన అధికారి
 ఆ నిష్కళ బ్రహ్మను సాక్షాత్కరింప జేసుకుంటాడు.
 ఆ విద్వాంసుడు తన తండ్రీకికూడ తండ్రీ అవుతాడు ॥ 2 ॥

మంత్రము .

స నః పితా జనితా స ఉత బంధుః
 ధామాని వేద భువనాని విశ్వాః ।
 యో దేవానాం నామథ ఏక ఏవ
 తం సంప్రశ్నం భువనా యన్తి సర్వా ॥ 3 ॥

పదము :

సః । నః । పితా । జనితా । సః । ఉత । బంధుః ।
 ధామాని । వేద । భువనాని । విశ్వాః ।
 యః । దేవానామ్ । నామథః । ఏకః । ఏవ ।
 తమ్ । సమ్ప్రశ్నమ్ । భువనా । యన్తి । సర్వా

అనువాదం :

ఆ సూర్యాత్మకుడైన పరమాత్మ
మాకు పాలకుడు, ఉత్పాదకుడు.
ఆయనే బంధువు. ఆయన స్వర్గాది స్థానములను,
విశ్వ భూతజాతములను ఎరుగును.
ఆ పరమాత్మ ఒక్కడే దేవతల
నామధేయము లన్నిటిని వహిస్తున్నాడు.
ఆయనెవరో తెలుసు కొనవలెనని
సర్వ భువనములు ప్రశ్నించు కొంటున్నవి.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

పరి ద్యావా పృథివీ సద్య ఆయ

ముపాతిష్ఠే ప్రథమజామృతస్య ।

వాచమివ వర్తరీ భువనేష్ఠా

ధాన్యురేష నన్వేషి అగ్నిః

॥ 4 ॥

పదము :

పరి । ద్యావాపృథివీ ఇతి । సద్యః । ఆయమ్ ।

ఉప । ఆపాతిష్ఠే । ప్రథమజామ్ । ఋతస్య ।

వాచమ్ । ఇవ । వర్తరీ । భువనేష్ఠాః ।

ధాన్యుః । ఏషః । నను । ఏషః । అగ్నిః

॥ 4 ॥

అనువాదం :

సర్వ జగత్తును వెంటనే సంపూర్ణంగా తెలుసు కున్నాను.
భూతభౌతిక ప్రపంచ జాతమున కంటె పూర్వం ఉత్పన్నమైన

సూత్రాత్మ వలెనే నేను సర్వ జగద్వాప్యకుడ నౌతున్నాను.
 చెప్పగానే వినువారికి ఆ సంగతి తెలిసి
 పోవునట్లుగా ఈ పరమాత్మ నాకు తెలుస్తున్నాడు.
 అతనే సర్వభూత వ్యాపకుడుగా,
 పోషకుడుగా, భోక్తగా ఉన్నాడు.
 ఈ పరమాత్మ అగ్నియే కదా !

॥ 4 ॥

మంత్రము:

పరి విశ్వా భువనాన్యాయమృతస్య
 తస్తుం వితతం దృశే కమ్ ।
 యత్ర దేవా అమృతమానశానాః
 సమానే యోనావధ్యైరయస్త

ః 5 ॥

పదము,

పరి । విశ్వా । భువనాని । ఆయమ్ । ఋతస్య ।
 తస్తుమ్ । వితతమ్ । దృశే । కమ్ ।
 యత్ర । దేవాః । అమృతమ్ । ఆనశానాః ।
 సమానే । యోనా । అధి । ఐరయస్త

॥ 6 ॥

అనువాదం:

విశ్వభువనములు జ్ఞానోత్పత్తికి ముందే నాకు తెలుసు.
 ఋతరూపుడైన బ్రహ్మకు పటమునకు తంతువులు వలెనే
 సర్వవ్యాప్తమైన బ్రహ్మను తెలుసుకున్నాను.

ఏ బ్రహ్మలో ఇంద్రాది దేవతలు
అమృతానందాన్ని అనుభవిస్తున్నారో
ఆ కారణభూత బ్రహ్మమందే
అలా లీనమై పోతున్నాను.

॥ 5 ॥

ఇది మొదట సూక్తం

సూక్తం-2

వికేశ్వర సూక్తం

ఋషి: మాతృనామ ॥ దేవత: గంధర్వాపురణలు ॥ ఛందస్సు: 1 విరాడ్ జగతి
2, 3 త్రిష్టుప్: 4 త్రిషాద్ విరాజ్ఞామ గాయత్రి. 5 భరిగమష్టుప్ ॥
మంత్రములు ॥ 5 ॥

వినియోగం :- మాతృనామ గణంలోని సూక్తమిది. గంధర్వ, రాక్షస, అప్సరో
భూతగ్రహాది శాంతికి చేసే సర్వాశధిహోమంలోను, చతుష్ప
థంలో చేసే మృణ్మయ కపాలాది హోమంలోను, మృత,
మాంస, మధు, హిరణ్యపాంస్వాది ఘోర వర్షణాదులలో చేసే
అజ్యహోమంలో, గ్రహయజ్ఞంలో ప్రధానహోమానంతరం
శాంత్యర్థమై చేసే అజ్యహోమంలో దీనికి వినియోగం. అశ్వమే
ధంలో బ్రహ్మ (ఋత్విక్కు) సంవత్సరాంతంలో రావలసిన
అశ్వాన్ని పంపుతూ ఈ సూక్తం పఠిస్తాడు.

మంత్రము:

ది॒వ్యో గ॒న్ధర్వో భు॑వనస్య యస్పతి

రే॒క ఏ॒వ న॑మస్యో॒ విక్షీ॑డ్యః ।

తం త్వా యామి బ్రహ్మణా ది॒వ్యదే॒వ

నమ॑స్తి అస్తు ది॒వి తే స॒ధస్థమ్

॥ 1 ॥

పదము.

ది॒వ్యః । గ॒న్ధర్వః । భు॑వనస్య । యః । ప॒తీః ।

ఏ॒కః । ఏ॒వ । న॒మస్య॑ః । వి॒క్ష । ఈ॒డ్యః ।

తమ్ । త్వా । యా॒మి । బ్ర॒హ్మ॑ణా । ది॒వ్య । దే॒వ ।

న॒మః । తే । అ॒స్తు । ది॒వి । తే । స॒ధ॒ఽస్థమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

ద్యులోకంలోని సూర్యుడు

పృథివ్యాది లోకానికి

వృష్ట్యాది రూపంతో పోషకు డౌతున్నాడు.

ప్రజలలో ఆయన ఒక్కడే

నమస్కరింపదగిన వాడు, స్తుతింప దగినవాడు.

ఆ పరమాత్మతో నిన్ను సంయోగింప జేస్తున్నాను.

ఓ దివ్యడా! ఓ దేవా! నీ కిదే నా నమస్కారం.

నీ ఆవాస స్థానం దివిలోనే కదా!

॥ 1 ॥

మంత్రము:

ది॒వి స్పృ॒ష్టో య॒జతః॑ సూర్య॑త్వ

గవ॑యాతా హ॒ర॒సో దై॒వ్యస్య॑ ।

మృ॒డాద్ గ॒న్ధర్వో భు॑వనస్య॒య

స్ప॒తిరే॑క ఏ॒వ న॒మస్య॑ః సు॒శే॒వాః ॥ 2 ॥

పదము.

ది॒వి । స్పృ॒ష్టః । య॒జతః॑ । సూర్య॑త్వక్ ।

అవ॑యా॒తా । హ॑ర॒సః । దై॒వ్య॑స్య ।

మృ॒డాత్ । గ॒న్త॑ర్వః । భు॑వనస్య । యః ।

ప॑తిః । ఏ॒కః । ఏ॒వ । న॒మ॒స్య॑ః । సు॒శే॒వాః

॥ 2 ॥

అనువాదం :

దివిలో నున్నవాడు, యజనీయుడు,
సూర్య సమానవర్ణుడు, దేవులకోధనివారకుడు,
సుఖప్రదాత కూడా ఆయనే.

ఆ గంధర్వుడు (అదిత్యుడు) భువన పతి.

ఆయ నొక్కడే నమస్కారార్హుడు. సేవాసులభుడు

॥ 2 ॥

మంత్రము.

అన॑వద్యా॒భిః స॒ము జగ్మ॑ ఆ॒భి

ర॒వ్స॒రాస్వ॑పి గ॒న్త॑ర్వ ఆ॒సిత్ ।

స॒ముద్ర॑ ఆ॒సాం సద॑నం మ ఆ॒హు

ర్య॑తః స॒ద్య ఆ చ॒ పరా॑ చ॒ యన్తీ

॥ 3 ॥

పదము:

అన॑వద్యా॒భిః । స॒మ్ । ఓం ఇ॒తి । జగ్మే॑ । ఆ॒భిః ।

అ॒వ్స॒రాసు॑ । ఆ॒పి । గ॒న్త॑ర్వః । ఆ॒సిత్ ।

స॒ముద్రే॑ । ఆ॒సామ్ । సద॑నమ్ । మే । ఆ॒హుః ।

య॑తః । స॒ద్యః । ఆ । చ॒ । పరా॑ । చ॒ । యన్తీ

॥ 3 ॥

తాభ్యో గన్తర్వపత్నిభ్యోప్సరాభ్యో కరం నమః ॥ ౧ ॥

యాః । క్షన్దాః । తమిషీచయః । అక్షఽకామాః । మనఃఽముహాః ।

తాభ్యః । గన్తర్వఽపత్నిభ్యః । అప్సరాభ్యః । అకరమ్ । నమః

॥ 5 ॥

అనువాదం :

మనుష్యులను ఆవేశించి ఉపద్రవకారు లవుతున్నట్టి,
బలవత్తులైనట్టి, మోహింప జేయునట్టి,
ఆ అప్సరసలు గంధర్వ పత్నులు,
వారికి నమస్కరిస్తున్నాను.

॥ ౧ ॥

ఇది రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 3

ఆరోగ్య సూక్తం

ఋషి: అంగిరసుడు ॥ దేవత. (ఆస్రావ) భైషజమ్ ॥ ఛందస్సు. 1-5 అను
ష్టుప్. 6 త్రిపదా స్వారాధుపరిష్టా న్మహా బృహతీ ॥ మంత్రములు: ॥ 6 ॥

వినియోగం:- జ్వర, అతిసార, మూత్రవనాదీజ్వారాంతికై చేసే ప్రక్రియలో
దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

అదో యదవధావత్యవత్కమధి పర్వతాత్ ।

తత్ తే కృణోమి భేషజం సుభేషజం యథాససి ॥ 1 ॥

పదము .

అదః | యత్ | అవ॒ఽధావ॑తి | అవత్॒ఽకమ్ | అధి॑ | పర్వ॑తాత్ |
తత్ | తే | కృ॒ణోమి | భే॒షజమ్ | సు॒ఽభే॒షజమ్ | యథా॑ | అస॑సి
॥ 1 ॥

అనువాదం .

పర్వతం నుంచి క్రిందికి పరుగిడుతున్న సెలయేటి నుంచి
వ్యాధి నివృత్త్యర్థమై * ఔషధాన్ని సిద్ధం చేస్తున్నాను.
అది సర్వ శ్రేష్ఠమైన ఔషధం కాగలదు. ॥ 1 ॥

మంత్రము .

ఆద॒జ్ఞా కువి॒ద॒జ్ఞా శ॒తం యా భే॒షజా॑ని॒ తే |
తే॒షామ॑సి త్వమ్ము॒త్త మమ॑నా॒స్రావ మ॑రోగ॒ణమ్ ॥ 2 ॥

పదము :

ఆత్ | అ॒జ్ఞ | కువి॒త్ | అ॒జ్ఞ | శ॒తమ్ | యా | భే॒షజా॑ని॒ | తే |
తే॒షామ్ | అసి॑ | త్వమ్ | ఉత్॒త॒మమ్ | అనా॑స్రావమ్ | అరో॑
గ॒ణమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ ఓషధీ! నీవు ఉపయోగానంతరమే రోగాన్ని నివర్తింపు.
అనేక రకాలైన అతిసారాది రోగాలు
ఓ ఓషధీ! నీ నజాతీయాలైన శతాధిక ఔషధాలు కలవి.

* (సాయణభాష్యాన్ని బట్టి ముంజపర్వతం మీది దర్ప ఈ ఔషధాన్ని
సిద్ధం చేయటంలో ఉపయోగపడుతుంది.)

వాసిలో నీవు ఉత్తమమైన దానవు. అతిసారాది రోగాలను,
తమ్మల రోగాన్ని నివర్తింప జేయగలదానవు. || 2 ||

మంత్రము;

నీచైః ఖనన్త్యసురా అరుస్రాణమిదం మహత్ ।
తదాస్రావస్య భేషజం తదు రోగ మనీనశత్ || 3 ||

పదము.

నీచైః ఖనన్తి । అసురాః । అరుఃస్రాణమ్ । ఇదమ్ । మహత్ ।
తత్ । ఆస్రావస్య । భేషజమ్ । తత్ । ఓం ఇతి । రోగమ్ । అనీ
నశత్ || 3 ||

అనువాదం ;

ఈ కనబడుతున్న పెద్ద వ్రణముఖాన్ని
అసురులు లోపలి నుంచి తొలిచి వేస్తారు.
ఈ ఔషధం ఆ రోగనివర్తకం.
ఇదే అతిసారాది రోగాలను సమూలంగా నశింపజేస్తుంది. || 3 ||

మంత్రము

ఉపజీకా ఉద్భరన్తి సముద్రా దధి భేషజమ్ ।
తదాస్రావస్య భేషజం తదు రోగ మశీశమత్ || 4 ||

పదము :

ఉపజీకాః । ఉత్ । భరన్తి । సముద్రాత్ । అధి । భేషజమ్ ।

తత్ । ఆ॒ప్రా॒వ॒స్య॑ । బే॒ష॒జమ్ । తత్ । ఓం ఇ॒తి॑ । రో॒గమ్ । అశీ॑
శ॒మత్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఉపజీకములు* (పుట్టులు పెట్టే పురుగులు)

సముద్రం నుంచి రోగనివారకమైన

ఔషధాన్ని పైకి కొని వస్తాయి.

ఈ ఔషధం ఆ రోగనివర్తక మైనది.

ఇదే అతిసారాది రోగాలను సమూలంగా నశింజేపస్తుంది. ॥4॥

మంత్రము

అరు॒ప్రా॒ణమి॒దం మ॒హత్ పృ॒థి॒వ్యా అ॒ధ్యు॒ద్భృ॒తమ్ ।

తదా॒ప్రా॒వ॒స్య బే॒ష॒జం తదు॒ రో॒గమ॑నీ॒శత॑ ॥ 5 ॥

పదము.

అరు॒ఃప్రా॒ణమ్ । ఇ॒దమ్ । మ॒హత్ । పృ॒థి॒వ్యాః । అ॒ధి । ఉ॒త్

౨భృ॑తమ్ ।

* ఉపజీహ్విక, ఉపజీక, ఉపదీక ఈ మూడు పేర్లు ఒకరకమైన చిమలను పేర్కొంటాయి.

ఉపజీహ్విక : ఋగ్వేదం. VIII 102, 21;

ఉపజీక అధ్యక్షుడేదం.

ఉపదీక : వైష్ణవాదంలో, తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణంలో తైత్తిరీయ ఆరణ్యకంలో, శతపథ బ్రాహ్మణంలో ఉన్నది. ఇవి నీటిలోనికి పోయి రోగనివారక వాద్యాలను కొనివస్తాయని భావం, అందుకనే విషనివారక చికిత్స లన్నిటిలో దీనికి వినియోగం.

తత్ । ఆ॒ 2 స్రా॒వస్య॑ । భే॒షజమ్ । తత్ । ఓం ఇతి॑ రో॒గమ్ । అని
నశత్ ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

వ్రణపాచకమైన పృథివినుంచి
పైకి తీసిన ఈ ఔషధం ఉత్కృష్టమైనది
ఈ ఔషధం ఆరోగ నివర్తకమైనది.
ఇదే అతిసారాది రోగాలను
సమూలంగా నశింప జేస్తుంది,

॥ ౧ ॥

మంత్రము :

శం నో భవ॑న్త్యప ఓష॑ధయః శి॒వాః ।
ఇన్ద్ర॑స్య వ॒జ్రో అప॑ హన్తు రక్ష॑సే
ఆరాద్ విన్మ॑ష్టా ఇష॑వః పతన్తు రక్ష॑సామ్ ॥ 6 ॥

పదము :

శమ్ । నః । భవ॑న్తు । అవః । ఓష॑ధయః । శి॒వాః ।
ఇన్ద్ర॑స్య । వ॒జ్రః । అప॑ । హన్తు । రక్ష॑సః ।
ఆరాత్ । వి॒2స్మ॑ష్టాః । ఇష॑వః । పతన్తు । రక్ష॑సామ్ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఈ ఔషధంలో ఉపయోగించే ఉదకం, ఓషధులు
సుఖహేతువులై మాకు రోగోపశమనం కల్గించుగాక !
రోగోత్పాదకులైన రాక్షసులను
ఇంద్రుని వజ్రం హననం చేయుగాక !

ఆరాక్షసులు వదలిన రోగరూపాలైన బాణాలు
మాకు దూరంగా పడిపోవుగాక !

॥ 6 ॥

ఇది మూడవ సూక్తం

సూక్త - 4

రోగ నివారకమైన జంగిడబంధనం

ఋషి: అథర్వదు || దేవత : జంగిడమణి || ఛందస్సు : 1 విరాట్ ప్రస్తావ పంక్తి
2-8 అనుష్టుప్ || మంత్రములు : ॥ 6 ॥

వినియోగం:- కృత్యాదూషణార్థం, ఆత్మరక్షణార్థం, విఘ్నశమనార్థం, జంగిడ
వృక్షమణిని కట్టుకొనుటలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

దీ॒ర్ఘాయు॒త్వా॒య బృ॒హతే॒ రణా॒
యా॒రి॒ష్మ॒న్తో దక్ష॑మా॒ణాః సదై॑ వ ।

మణిం వి॒ష్క॒న్తదూ॑షణం

జ॒జ్ఞి॒డం బి॒భృ॒మో వయమ్

॥ 1 ॥

పదము .

దీ॒ర్ఘాయు॒త్వా॒య । బృ॒హతే॒ । రణా॒య ।

యా॒రి॒ష్మ॒న్తః । దక్ష॑మా॒ణాః సదా॑ । ఏ॒వ ।

మణిమ్ । వి॒ష్క॒న్తదూ॑షణమ్ ।

జ॒జ్ఞి॒డమ్ । బి॒భృ॒మః । వయమ్

॥ 1 ॥

మంత్రము :

అ॒యం వి॒ష్క॑న్తం స॒హతే॑యం బా॒ధతే॑ అ॒త్రి॒ణః ।

అ॒యం నో॑ వి॒శ్వభే॑షజో జ॒గ్గి॒దః పా॒త్వంహ॑సః ॥ ౩ ॥

పదము :

అ॒యమ్ । వి॒శ్క॑న్తమ్ । స॒హతే॑ । అ॒యమ్ । బా॒ధతే॑ । అ॒త్రి॒ణః ।

అ॒యమ్ । నః । వి॒శ్వ॑భే॒షజః । జ॒గ్గి॒దః । పా॒తు । అం॑హ॒సః॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఈ జంగిడమణి పరకృతాన్ని అభిభవించ గలదు.

భక్షకములైన కృత్యాదులను బాధించగలదు.

సర్వరోగ నివారకమైన ఈ మణి

పాపమునుంచి మమ్ము రక్షించుగాక ! ॥ ౩ ॥

మంత్రము :

దే॒వైర్ద॒త్తేన॑ మ॒ణినా॑ జ॒గ్గి॒డేన॑ మ॒యోభు॑వా ।

వి॒ష్క॑న్తం స॒ర్వా ర॒క్షాంసి॑ వ్యా॒యామే॑ స॒హమ॑హే ॥ 4 ॥

పదము :

దే॒వైః । ద॒త్తేన॑ । మ॒ణినా॑ । జ॒గ్గి॒డేన॑ । మ॒యఃభు॑వా ।

వి॒శ్క॑న్తమ్ । స॒ర్వా । ర॒క్షాంసి॑ । వి॒శ్క॑న్తయామే । స॒హమ॑హే ॥ 4 ॥

అనువాదం .

దైవ దత్తమైన, సుఖమయమైన జంగిడ మణితో

విష్ముకారిణులైన సర్వరాక్షసులను

సంచరించ కుండా నిగ్రహింప గలం.

॥ 4 ॥

మంత్రము

శ॒ణ్ శృ॑ మా జ॒జ్జిడ॑శృ విష్క॑స్థాద॒భి రక్ష॑తామ్ ।
అ॒ర॒ణ్యాద॑న్య ఆభృ॑తః కృ॒ష్యా అ॒న్యో రసే॑భ్యః ॥ 5 ॥

పదము :

శ॒ణ్ : చ । మా । జ॒జ్జిడః । చ । వి॒ష్క॑స్థాత్ । అ॒భి । రక్ష॑తామ్ ।
అ॒ర॒ణ్యాత్ । అ॒న్యః । ఆ॒భృ॑తః । కృ॒ష్యాః । అ॒న్యః । రసే॑భ్యః
॥ 5 ॥

అనువాదం :

* శణము, జంగిడము, ఈ రెండూ విఘ్నముల నుంచి
నన్ను అభిరక్షించు గాక !
వీటిలో అరణ్యం నుంచి తెచ్చినది ఒకటి.
మొక్కల నుంచి తీసినది మఱొకటి.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

కృ॒త్యాదూ॑షిర॒యం మ॒ణిర॑థో అ॒రాతి॑దూ॒షీః ।
అ॒థో స॑హస్వాన్ జ॒జ్జిడః
ప్ర॒ణ ఆ॒యాంషి॑ తా॒రిషత్ ॥ 6 ॥

పదము :

కృ॒త్యా॒దూ॒షీః । అ॒యమ్ । మ॒ణిః । అ॒థో॒ఞ్చి॑తి । అ॒రాతి॑దూ॒షీః ।

* (మణి బంధన సూత్రానికి ప్రకృతి భూతమైనది.)
అశ్వ. 10

అథోఽథి । సహస్వాన్ । జగ్జీదః । ప్ర । నః । ఆయాంషి । తారి
షత్ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఈ మణి పరప్రయుక్త పీడను తొలగించు నది.

అంతే కాక శత్రు దూషకమైనది.

బలసంపన్నమైన ఈ మణి

మా ఆయుస్సును వృద్ధి పొందించు గాక ! ॥ 6 ॥

ఇది నాలుగవ సూక్తం.

సూక్తం - 5

ఇంద్ర స్తోత్రం

ఋషిః శృగువుః అథర్వుడు ॥ దేవతః ఇంద్రుడు ॥ చందస్సుః 1 విష్ణుదపరి
ష్టాద్ బృహతీ, 2 విరాడుపరిష్టాద్ బృహతీ, 3 విరాట్ సత్యాబృహతీ,
4 జగతీ పురోవిరాట్ త్రిష్టుప్, 5-7 త్రిష్టుప్ ॥ మంత్రము : ॥ 7 ॥

వినియోగం:- బరికాముడు చేసే ఇంద్రయాగాదులలో, మహాశాంతిలో దీనికి
వినియోగం.

మంత్రము :

ఇన్ద్రో జుషస్వ ప్ర వహ యాహి శూర హరిభ్యామ్ ।

విభా సుతన్య మతేరిహ మధోశ్చకానశ్చారుర్మదాయ ॥ 1 ॥

పదము .

ఇన్ద్రో । జుషస్వ । ప్ర । వహ । ఆ । యాహి । శూర । హరిభ్యామ్

పిబ | సుతస్య | మతేః | ఇహ | మధోః | చకానః | చారుః |

మదాయ || 1 ||

అనువాదం .

ఓ ఇంద్రా ! పీతుడవు కమ్ము.

కామితార్థాన్ని ప్రసాదించు.

ఓ శూరుడా ! 'హరి' నామక అశ్వాల మీద

మా యజ్ఞానికి రా.

ఇక్కడ హవనం చేసే మధురసంతో భాగాన్ని పానం చెయ్యి.

ఇది నిర్మలమై మదోత్పత్తికి కారణ మగుగాక ! || 1 ||

మంత్రము .

ఇన్ద్రో జరరం నవ్యో న పృణస్వ మధోర్దివో న |

అస్య సుతస్య స్వర్ణోప త్వా మదాః సువాచో అగుః || 2 ||

పదము :

ఇన్ద్రో | జరరమ్ | నవ్యః | న | పృణస్వ | మధోః | దివః | న |

అస్య | సుతస్య | స్వః | న | ఉప | త్వా | మదాః | సువాచః |

అగుః || 2 ||

అనువాదం :

నూతనుని వలె ఈ మధురసంతో

ఓ ఇంద్రా ! నీ జరరాన్ని నింపుకో.

స్వర్గసంబంధమైన అమృతంతో వలె

ఈ సోమ సంబంధమైన సూక్తులు

స్వర్గంలో మదకర రసముల వలె

ఇక్కడ నీకు లభించు గాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇ॒న్ద్ర స్తు॒రా॒షా॒ఙ్గీ॒త్రో వృ॒తం యో జ॒ఘాన॑ య॒తిర్ను॑ ।

బి॒భేద॑ వ॒లం భృ॒గుర్ను స॑స॒హే శ॒త్రూన్ మదే॑ సోమ॑స్య॥౩॥

పదము .

ఇ॒న్ద్రః । తు॒రా॒షా॒ఙ్ । మి॒త్రః । వృ॒తమ్ । యః । జ॒ఘాన॑ ।

య॒తిః । న ।

బి॒భేద॑ । వ॒లమ్ । భృ॒గుః । స॑ । స॒స॒హే । శ॒త్రూన్ । మదే॑ ।

సోమ॑స్య ॥ 3 ॥

అనువాదం :

శత్రువులను అతివేగంగా అభిభవించే
సర్వప్రాణి మిత్రభూతుడయిన ఇంద్రుడు
వృత్రాసురుని సంహరించిన వాడు.

యతులవలె, ఆ భృగువువలె

బలుడనే అసురుని వివరించినాడు.

సోమపాన ప్రభావం వల్లనే ఆయన

ఈ శత్రువుల నందరినీ అభిభవించినాడు.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఆ త్వా విశ॑న్తు సు॒తాన॑ ఇ॒న్ద్ర పృ॒ణస్వ॑

కుక్షి॑ వి॒ద్ధి శ॒క్ర ధి॑యే॒హ్య నః॑ ।

శ్రుధీ హవం గిరో మే జుషస్వేన్ద్ర

స్వయుగ్భిర్మత్స్వేహ మహే రణాయ

॥ 4 ॥

పదము .

ఆ । త్వా । విశన్తు । సుతాసః । ఇన్ద్ర । పృథన్వ ।

కుక్షీఞ్తి । విద్ధి । శక్ర । ధియా । ఆ । ఇహి । ఆ । నః ।

శ్రుధి । హవమ్ । గిరః । మే । జుషస్వ । ఆ । ఇన్ద్ర ।

స్వయుక్ ౭భిః । మత్స్వ । ఇహ । మహే । రణాయ

॥ 4 ॥

అనువాదం

ఓ ఇంద్రుడా! ఈ సోమరసం నీలో ప్రవేశించు గాక!

దానితో నీ కుక్షిద్వయం నింపుకొని వృద్ధిపొందించు

ఓ శక్రా! మా స్తుత్యాదిరూప కర్మతో మా వద్దకు రమ్ము.

మా అహ్వనాన్ని విను

నా స్తుతి రూపమైన వాక్కులను స్వీకరించు.

ఓ ఇంద్రా! ఈ యజ్ఞంలో నీ మిత్రులైన దేవతలతో పాటు

సోమపానంతో తృపుడవు కమ్ము.

మా కర్మ ఫలసిద్ధి కోసమై ఇవి ప్రవర్తిల్లుగాక!

॥ 4 ॥

మంత్రము :

ఇన్ద్రస్య ను ప్రా వోచం వీర్యా౭జి

యానీ చకార ప్రథమానీ వజ్రీ ।

పదము .

అహాన్ . అహిమ్ . పర్వతే . శిశియాణమ్ .
 త్వష్టా . అస్మై . వజ్రమ్ . స్వర్యమ్ . తతక్ష .
 వాశాః ౭ ఇవ . ధేనవః . స్యన్తమానాః .
 అజ్ఞః . సముద్రమ్ . అవ . జగ్ముః . ఆపః

॥ 6 ॥

అనువాదం

పర్వతంపై పడుకున్న అహిని చంపినాడు.
 వృతాసురుని తండ్రియైన త్వష్ట
 ఇంద్రుని కోసమై వజ్రాయుధాన్ని పదును పెట్టినాడు.
 అరుస్తున్న ధేనువుల ఎలె క్రిందికి ప్రవహిస్తున్న నదులు
 నిర్నిరోధంగా సముద్రాన్ని చేరుకొన్నవి.

॥ 6 ॥

మంత్రము .

వృషాయమాణో అవృణీత సోమం
 త్రికద్రుకేష్వపిబత్సుతస్య .
 ఆ సాయకం మఘవాదత్త వజ్ర
 మహన్నేనం ప్రథమజా మహినామ్

॥ 7 ॥

పదము :

వృష ౭ యమానః . అవృణీత . సోమమ్ .
 త్రి ౭ కద్రుకేషు . అపిబత్ . సుతస్య .

ఆ । సాయకమ్ । మఘ॒౭॒వా । అద॒త్త । వ॒జ్రమ్ ।

అహన్ । ఏనమ్ । ప్రథమ॒౭॒జామ్ । అహీ॑నామ్ ॥ 7 ॥

ఇతి ప్రథమోఽనువాకః

అనువాదం :

వృషభమువలె ఇంద్రుడు
సోమాత్మకమైన ఆహారాన్ని వరించినాడు
సోమయాగములలో అభిమతమైన సోమరసాన్ని త్రాగినాడు.
అందుతో బలవంతుడై ఇంద్రుడు
శత్రుఘాతుకమైన వజ్రాన్ని చేత బట్టినాడు.
అసురులలో ప్రథమజాతుడైన
వృత్రాసురుని సంహరించినాడు. ॥ 7 ॥

ఇది ఐదవ సూక్తం

ఇది మొదటి అనువాకం

అనువాకం : 2

సూక్తం - 6

అగ్నిస్తోత్రం

ఋషిః శౌనకుడు; (సంపత్కాముడు ॥ దేవత : అగ్ని॥ చందస్సు: 1-3 త్రిష్టుప్; 4 వతుష్పదాఽఽర్షీపంక్తి; 5 విరాట్ ప్రస్తారపంక్తి॥ మంత్రములు: ॥5॥

వినియోగం :- సంవత్సరముడు ఈ సూక్తంతో అగ్నియాగం చేస్తాడు. భూతరోగ, చోరాది భయసంకలితమైన కాలంలో వాని శాంతికి దీనితో అఙ్గ హోమం చేస్తారు. అగ్నివయనంలో బ్రహ్మ ఈ సూక్తాన్ని పఠిస్తాడు. మహాశాంతి కర్మలో కూడ దీనికి వినియోగం. రాజు దీపారాధన చేస్తూ ఈ సూక్తం పఠిస్తాడు.

మంత్రము :

సమాస్తాస్త్వగ్న ఋతవో వర్ధయన్తు

సంవత్సరా ఋషయో యానీ సత్యా ।

సం దివ్యేన దీదిహి రోచనేన

విశ్వా ఆ భాహి ప్రదిశశ్చతస్రః

॥ 1 ॥

పదము .

సమాః । త్వా । అగ్నే । ఋతవః । వర్ధయన్తు ।

సమ్వత్సరాః । ఋషయః । యానీ । సత్యా ।

సమ్ । దివ్యేన । దీదిహి । రోచనేన ।

విశ్వాః । ఆ । భాహి । ప్రదిశః । చతస్రః

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! సంవత్సరములు నిన్ను వృద్ధిపొందించుగాక !

ఋతువులు నిన్ను వృద్ధిపొందించుగాక !

తదంగ భూతములైన పక్షమాన దివసాదులు

నిన్ను వృద్ధిపొందించుగాక !

ఋషులు ఇతర పృథివ్యాది భూతములు

నిన్ను వృద్ధిపొందించుగాక !

నీ దివ్య తేజస్సుతో వెలుగొందు.

ఆ వెలుగుతో చతుర్దిక్కులను ప్రకాశింపజేయి.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

సం చేద్యస్వాగ్నే ప్ర చ వర్ధయేమ

ముచ్చ తిష్ఠ మహతే సౌభగాయ ।

మాతే రిషన్మపసత్తారో అగ్నే

బ్రహ్మణస్తే యశసః సన్తు మాన్యే

॥ 2 ॥

పదము :

సమ్ । చ । ఇధ్యస్వ । అగ్నే । ప్ర । చ । వర్తయ । ఇమమ్ ।

ఉత్ । చ । తిష్ఠ । మహతే । సౌభగాయ ।

మా । తే । రిషన్ । ఉపసత్తారః । అగ్నే ।

బ్రహ్మణః । తే । యశసః । సన్తు । మా । అన్యే

॥ 2 ॥

అనువాదం .

ఓ అగ్ని ! స్వయం దీప్తుడవుకా !

ఈ యజమానుని సమృద్ధి కాముని చెయ్యి.

మహాసౌభాగ్యం కలిగించు

ఓ అగ్ని ! నీ పరిచారకులైన

ఋత్విగ్యజమానులు నశింపకుందురుగాక !

బ్రాహ్మణులు నీ పరిచర్యలో మునిగి యశస్సు లగుదురుగాక !

నీ పరిచర్యకు పరాజ్ఞులులైన

అన్యులు అపకీర్తిపాలగుదురు గాక !

॥ 2 ॥

పంత్రము :

త్వామగ్నే వృణతే బ్రాహ్మణా ఇమే శివో

అగ్నే సంవరణే భవానః ।

సపత్నహగ్నే అభిమాతిజిత్ భవ
స్వే గయే జాగృహ్యప్రయుచ్చన్

॥ 3 ॥

పదము :

త్వామ్ । అగ్నే । వృణతే । బ్రాహ్మణాః । ఇమే । శివః ।

అగ్నే । సమ్మేవరణే । భవ । నః ।

సపత్నహ । అగ్నే । అభిమాతిజిత్ । భవ ।

స్వే । గయే । జాగృహి । అప్రయుచ్చన్ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! ఈ బ్రాహ్మణులు నిన్ను ఆరాధిస్తున్నారు.

అందువల్ల మా పొరపాటును శాంతుడవై కాపాడు !

ఓ అగ్ని ! మా శత్రు హంతకుడా ! పాపాత్ములను జయించు.

స్వగృహంలో అప్రమత్తుడవై జాగరూకత వహించు. ॥ 3 ॥

మంత్రము .

క్షత్రేణాగ్నే స్వేన సం రభస్వ

మిత్రేణాగ్నే మిత్రధా యతస్వ ।

సజాతానాం మధ్యమేష్ఠా

రాజ్ణామగ్నేవిహవోఽ దీదిహిహ ॥ 4 ॥

పదము :

క్షత్రేణ । అగ్నే । స్వేన । సమ్ । రభస్వ ।

మి॒త్రే॑ణ । అగ్నే॑ । మి॒త్ర॒త॒తా॑ । య॒త॒స్వ॑ ।

స॒జాతా॑నామ్ । మ॒ధ్యమే॒స్థాః॑ ।

రా॒క్షామ్ । అగ్నే॑ । వి॒హ॒వ్యః॑ । దీ॒ది॒హి॑ । ఇ॒హ

॥ 4 ॥

అనువాదం.

ఓ అగ్ని ! నీ క్షాత్రంతో సంగతుడవుకా !

ఓ అగ్ని ! మిత్రులకు పోషకుడవై

మిత్రభావంతో ఉపకరించు.

సజాతులైన బ్రాహ్మణుల మధ్యలో ఉండు.

క్షత్రియుల యజ్ఞాదులలో కూడ వెలుగొందు.

ఓ అగ్ని ! ఇలాంటి నీవు ఈ కర్మలో దీప్తిమంతుడవుకా ! ॥4॥

మంత్రము :

అతి॑ ని॒హో॑ అతి॑ స్ప॒ధో॑

త్యచీ॑త్తీ॒రతి॑ ద్వి॒షః॑ ।

వి॒శ్వా॒హ్యగ్నే॑ దురి॒తా తర॑ త్వ

మ॒థాస్మ॑భ్యం స॒హపీ॑రం ర॒యిం దాః॑

॥ 5 ॥

పదము :

అతి॑ । ని॒హః॑ । అతి॑ । స్ప॒ధః॑ ।

అతి॑ । అచీ॑త్తిః । అతి॑ । ద్వి॒షః॑ ।

హి । అగ్నే । దుఃఖతా । తర । త్వమ్ ।

అస్మభ్యమ్ । సహౌషీరమ్ । రయిమ్ । దాః ॥ 5 ॥

౧:

విషయజాతాలైన దోషాలనుంచి తరింప జేయి.

దేహశోషకాలైన రోగాల నుంచి తరింపజేయి.

ఓ అగ్ని ! నీవు సర్వదురితాల నుంచి తరింపజేయి.

తదుపరి మాకు సంతానాన్ని,

సనాన్ని ప్రసాదించు.

॥ ౫ ॥

ఇది ఆరవ సూక్తం

సూక్తం - 7

శాపనివృత్తికి

తర్వయతు ॥ దేవత : వనస్పతి (దూర్వా) ॥ ఛందస్సు : 1 భురిగనుష్టుప్ :

శి, ి అనుష్టుప్. 4 విరాడుపరిష్టాద్ బృహతీ ॥ మంత్రములు : ॥ 5 ॥

౦ : శాపనివృత్తిలో, దృష్టిదోష నివారణలో, పిశాచాది భయ నివారణలో, భాగ్యవ్యవహారాంతిలో దీనికి వినియోగం.

౧:

ష్టా దేవజాతా వీరుచ్ఛపథయోపసీ ।

సుతమివ ప్రాజ్ఞక్షీత్ సర్వాన్ మచ్ఛపథాం అధి ॥ 1 ॥

ష్టా । దేవజాతా । వీరుత్ । శపథయోపసీ ।

ఆపః । మలమ్ ౭ ఇవ । ప్ర । అనైక్షీత్ । సర్వాన్ । మత్ । శప
థాన్ । అధి ॥ 1 ॥

అనువాదం :

పాపవినాశకారి
దేవనిర్మితం
శాపనివారకం
అయిన ఈ దర్భ
ఉదకం మలినాన్ని వలె
నా సర్వ విధ శాపాలను
ప్రక్షాళనం చేయుగాక ! ॥ 1 ॥

మంత్రము :

యశ్చ సాపత్నః శపథో జామ్యాః శపథశ్చయః ।
బ్రహ్మ యన్మన్యతః శపాత్ సర్వం తన్నో అధస్పదమ్
॥ 2 ॥

పదము :

యః । చ । సాపత్నః । శపథః । జామ్యాః । శపథః । చ । యః ।
బ్రహ్మ । యత్ । మన్యతః । శపాత్ । సర్వమ్ । తత్ । నః ।
అధః ౭ పదమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

పగవాని శాపం, భగినీ శాపం
బ్రాహ్మణుడు కోపంతో పెట్టిన శాపం

ఈ శాపాలన్నీ
మా కాళ్ళ క్రిందపడి
నలిగి పోవుగాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

దివో మూలమవతతం పృథివ్యా అధ్యుత్తతమ్ ।

తేన సహస్రకాణ్డేన పరి ణః పాహి విశ్వతః ॥ 3 ॥

పదము :

దివః । మూలమ్ । అవతతమ్ । పృథివ్యాః । అధి । ఉత్తతమ్

తేన । సహస్రకాణ్డేన । పరి । ణః । పాహి । విశ్వతః ॥ 3 ॥

అనువాదం .

ఆకసం నుంచి క్రిందికి వ్యాపించిన మూలం కలదానవు,

భూమిపై ఉద్ధ్వంగా చిస్తృతమైన దానవు,

అనేక పర్వాలు కలదానవు.

అయిన ఓ మణి !

మమ్ములను సర్వశాపాలనుంచి పరిరక్షించు.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

పరి మాం పరి మే ప్రజాం పరి ణః పాహియద్ ధనమ్ ।

అరాతిర్నో మా తార్కిన్యా సస్తారిషురభిమాతయః ॥ 4 ॥

పదము :

పరి । మామ్ । పరి । మే । ప్రజామ్ । పరి । ణః । పాహి । యత్

ధనమ్ ।

అ॒రా॒తిః । నః॑ । మా॒ తా॒రీత్ । మా॒ । నః॑ । తా॒రి॒షుః । అ॒భి॒ఽమా॒ ।

తయః ॥ 4 ॥

అనువాదం .

ఓ మణీ ! నన్ను పరిరక్షించు.

నా సంతానాన్ని పరిపాలించు.

మా ధన్నాని రక్షించు.

మమ్ములను శత్రువులు లోగొన కుందురుగాక !

మమ్ములను హింసింపదలచే శత్రువులు

మమ్ములను లోగొనకుందురుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

శ॒ప్తా॒ర॒మే॒తు శ॒ప॒థో యః॑ సు॒హ॒ర్త్ తేన॑ నః॒ సహ॑ ।

చక్షు॑ర్మ॒త్త్రస్య॑ దు॒హ్నోర్దః॑ పృ॒ష్ఠీర॑పే శృ॒ణీమ॑సి ॥ 5 ॥

పదము :

శ॒ప్తా॒ర॒మ్ । ఏ॒తు । శ॒ప॒థః । యః॑ । సు॒హ॒ర్త్ । తేన॑ । నః॒ । సహ॑ ।

చక్షు॑ః॒మ॒త్త్రస్య॑ । దుః॒హ్నోర్దః॑ । పృ॒ష్ఠీః । అపే॑ । శృ॒ణీమ॑సి ॥ ౫ ॥

అనువాదం :

మమ్ము శపించిన వానినే

వాని శాపం ఎదురు తిరిగి పీడించుగాక !

సౌహృద్దం కల మిత్రునితోపాటు మాకు సుఖం కలుగుగాక !

గుప్తంగా దుష్టహృదయులైనవారి

చెడు దృష్టిని వినష్టం చేయుదుము గాక !

॥ 5 ॥

ఇది ఏడవ సూక్తం

సూక్తం - 8

రోగ నివారక సూక్తం

ఋషి: భృగువు, అంగిరసుడు॥ దేవత: క్షీత్రియ (యక్షుకుష్టాది) నాశనమ్॥
 చందస్సు: 1,2 అనుష్టుప్: 3పత్యాపంక్తి: 4 విరా డనుష్టుప్, 5 నిచ్చత్
 పత్యాపంక్తి: మంత్రములు: ॥ 5 ॥

వినియోగం:- అనువంశికగా వచ్చే రోగాల శాంతికై ఉదకఘటాన్ని అభి
 మంత్రించి ఇంటివెలుపల రోగిని తడుపుటలోను, అలాగే ఇందు
 కైవ ఇతర కర్మలలోను దీనికీ వినియోగం.

మంత్రము:

ఉదగాతాం భగవతీ విచ్చతా నామ తారకే ।

వి క్షీత్రియస్య ముచ్చతామధమం పాశముత్తమమ్ ॥ 1 ॥

పదము:

ఉత్ । అగాతామ్ । భగవతీ ఇతి భగవతీ । విచ్చతా । నామ ।
 తారకే ఇతి ।

వి । క్షీత్రియస్య । ముచ్చతామ్ । అధమమ్ । పాశమ్ । ఉత్
 ఉత్తమమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

తేజస్వినులైన, బంధ విమోచకాలైన
 నక్షత్రాలు (మూలానక్షత్రం)
 క్షేత్ర, పరక్షేత్ర శరీరగతాలైన
 ఉదయించిన ఊర్ధ్వఅధోకాయగతాలైన
 రోగబీజాలను విముక్తం చేయుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

అ॒ప్రే॒యం రా॒త్ర్యు॒చ్ఛత్వ॑వో॒చ్ఛస్త్య॑భి॒కృత్వ॑రీః ।

వీ॒రుత్ క్షే॒త్రియ॑నాశ॒న్యప॑ క్షే॒త్రియ॑ ము॒చ్ఛతు ॥ 2 ॥

పదము :

అప॑ । ఇ॒యమ్ । రా॒త్రీ । ఉ॒చ్ఛతు॑ । అప॑ । ఉ॒చ్ఛస్తు॑ । అ॒భి
 ౭కృ॑త్వరీః ।

వీ॒రుత్ । క్షే॒త్రియ॑నాశ॒నీ । అప॑ । క్షే॒త్రియమ్ । ఉ॒చ్ఛతు॑ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఈ రాత్రి రోగాన్ని తొలగించుగాక !
 రోగశాంతి కారులైన ఆదిత్యాది దేవతలు
 ఈ వ్యాధిని తొలగింతురుగాక !
 క్షేత్రియ వ్యాధినివారకమైన దర్భ
 ఈ రోగాన్ని తొలగించుగాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

బ॒ర్రో॒ర్ఙ్మన॑ కా॒ణ్డస్య॑ య॒వస్య॑ తే

ప॒లా॒ల్యా తి॒లస్య॑ తి॒లపి॑ష్ట్యా ।

వీ॒రుత్ క్షే॒త్రియ॑నాశ॒న్యప॑ క్షే॒త్రియ॑ ము॒చ్ఛతు ॥ 3 ॥

పదము :

బ॒ర్రోః । అ॒ర్ఙ్మన॑నా॒కాణ్డస్య॑ । య॒వస్య॑ । తే ।

ప॒లా॒ల్యా । తి॒లస్య॑ । తి॒లపి॑ష్ట్యా ।

వీరుత్ క్షేత్రియఽనాశనీ | అప | క్షేత్రియమ్ | ఉచ్చతు || 3 ||

అనువాదం :

కపిల వర్ణమైన అర్జున (మద్ది) కాండంతోను,
యవ కాండంతోను, ఊకతోను, నువ్వులతోను
చేసిన మణి, ఓ రోగీ!

నీ రోగాన్ని తొలగించుగాక!

క్షేత్రియ వ్యాధి నివారకమైన దర్భ కూడ

ఈ రోగాన్ని తొలగించుగాక!

|| 3 ||

మంత్రము :

నమస్తే లాఙ్గలేభ్యో నమః ఈషాయుగేభ్యః |

వీరుత్ క్షేత్రియనాశన్యవ క్షేత్రియముచ్చతు || 4 ||

పదము :

నమః | తే | లాఙ్గలేభ్యః | నమః | ఈషాయుగేభ్యః |

వీరుత్ క్షేత్రియఽనాశనీ | అప | క్షేత్రియమ్ | ఉచ్చతు || 4 ||

అనువాదం :

ఓ రోగీ! నీ రోగ శమచార్థం నాగళ్ళకు నమస్కారం.

నాగలికి సంబంధించిన మిగతభాగాలకు నమస్కారం.

క్షేత్రియ వ్యాధి నివారకమైన దర్భ

ఈ రోగాన్ని తొలగించుగాక!

|| 4 ||

మంత్రము :

నమః సనిససాక్షేభ్యో నమః సందేశ్యేభ్యః |

నమః క్షేత్రస్య పతయే వీరుత్

క్షేత్రియనాశస్యప క్షేత్రియ ముచ్చతు

॥ 5 ॥

పదము :

నమః । సనిస్ససఽఅక్షేభ్యః । నమః । సమ్దేశ్యేభ్యః ।

నమః । క్షేత్రస్య । పతయే । వీరుత్ ।

క్షేత్రియఽనాశసి । అప । క్షేత్రియమ్ । ఉచ్చతు

॥ 5 ॥

అనువాదం :

గవాక్షాదులు శిథిలమై పోయిన

శూన్యగృహాలకు నమస్కారం.

మట్టి త్రవ్వవేసిన గుంటలకు నమస్కారం.

క్షేత్రపతికి నమస్కారం.

క్షేత్రియవ్యాధి నివారకమైన దర్భ

ఈ రోగాన్ని తొలగించుగాక !

(సాయజభాష్యంలో పై నిధంగా ఉన్నా ఇతరులిచ్చిన

అర్థాలను బట్టికింది విధంగా చెప్పుకోవచ్చును.)

కనుచూపు తగ్గిపోయిన వ్యవసాయ

కార్మికులకు నమస్కారం.

ఆ క్షేత్రస్థులందరికి అక్కడున్న పిశాచాదులకు నమస్కారం.

క్షేత్ర పాలకునకు నమస్కారం.

క్షేత్రియ వ్యాధి నివారకమైన దర్భ

ఈ రోగాన్ని తొలగించుగాక !

॥ 5 ॥

సూక్తం - 9

సంధివాత నివారణ సూక్తం

ఋషి: భృగువు, అంగిరసుడు॥ దేవత: వనస్పతి॥ ఛందస్సు: 1 విరాట్
ప్రస్తావనం: 2-5 అనుష్టుప్॥ మంత్రములు: ॥ 5 ॥

వినియోగం:- బ్రహ్మగ్రహణాంతికి చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము.

దశ॑వృక్ష ము॒శ్చేమం రక్ష॑సో గ్రా॒హ్య

అధి॑యై॒నం జ॒గ్రాహ॑ పర్వ॒సు ।

అధో॑ ఏ॒నం వనస్ప॑తే

జీ॒వానా॑ లోకమున్నయ

॥ 1 ॥

పదము:

దశ॑వృక్ష । ము॒శ్చ । ఇ॒మమ్ । రక్ష॑సః । గ్రా॒హ్యః ।

అధి॑ । యా । ఏ॒నమ్ । జ॒గ్రాహ॑ । పర్వ॒సు ।

అధో॑ ఇతి॑ । ఏ॒నమ్ । వనస్ప॑తే ।

జీ॒వానా॑మ్ । లో॒కమ్ । ఉత్ । న॒య

॥ 1 ॥

అనువాదం:

* ఓ దశ వృక్షా!

బ్రహ్మరాక్షసి నుంచి, రాక్షసులనుంచి,

* (వరాహ బేదుంబరాది వృక్షకం నిర్మితమైన మణి)

ఈ పురుషుని విముక్తుని చెయ్యి.

ఆ రాక్షసి ఈ పురుషుని పర్వాలలో * ప్రవేశించినది.

ఓ వనస్పతీ!

ఈ గ్రహవిష్టుడైన పురుషుని ప్రాణులకు స్థానమైన

భూలోకం లోనికి ఉద్ధరించు.

॥ 1 ॥

పంశ్రమః

అగా దుదగా దయం జీవానాం వ్రాత మవ్యగాత్ ।

అభూదు పుత్రాణాం పితా నృణాం చ భగవత్తమః ॥ 2 ॥

పదము :

అ । అగాత్ । ఉత్ । అగాత్ । ఆయమ్ । జీవానామ్ । వ్రాతమ్ ।

అపి । అగాత్ ।

అభూత్ । ఓం ఇతి । పుత్రాణామ్ । పితా । నృణామ్ । చ । భగవత్

2 తమః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ మణి! నీ అనుగ్రహం వల్ల

ఇతను గ్రహ విముక్తుడై ఈ లోకంలోనికి వచ్చినాడు.

ఉజ్జీవితుడైనాడు.

జన సమూహంలో చేరినాడు.

అంతేకాక పిల్లలకు తండ్రి యైనాడు.

మనుష్యుల మధ్యలో అతిశయ భాగ్యవంతు డైనాడు. ॥ 2 ॥

* (కిక్కలో, అమావాస్యాది పర్వాలలో)

మంత్రము :

అధీ॑తీ ర॒ధ్య గా॒దయ మ॑ధి జీ॒వపు॒రా అ॒గన్ ।

శ॒తం హ్య॑స్య భి॒షజః స॒హస్ర॑ ము॒త వీ॒రుధః ॥ 3 ॥

పదము :

అధీ॑తీః । అధి॑ । అ॒గాత్ । అ॒యమ్ । అధి॑ । జీ॒వ॒పు॒రాః ।
అ॒గన్ ।

శ॒తమ్ । హి॑ । అ॒స్య । భి॒షజః । స॒హస్ర॑మ్ । ఉ॒త । వీ॒రుధః ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఈ బ్రహ్మగ్రహ విముక్తుడైన పురుషుడు
పూర్వం అధ్యయనం చేసిన వేదాదులను
జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు.
జీవ పురములను కనుగొన్నాడు.
అందువల్ల ఇతనికి చికిత్సచేసిన
అనేక వైద్యులు అపరిమితమైన
ఔషధాదులను సిద్ధం చేసినారు.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

దే॒వాస్తీ॑ చీ॒తి మ॑విదన్ బ్ర॒హ్మణ॑ ఉ॒త వీ॒రుధః ।

చీ॒తిం తే॑ విశ్వే॒ దే॒వా అ॑విదన్ భూ॒మ్యామ॑ధి ॥ 4 ॥

పదము :

దే॒వాః । తే॑ । చీ॒తిమ్ । అ॒విదన్ । బ్ర॒హ్మ॑ణః । ఉ॒త । వీ॒రుధః ।

చీ॒తిమ్ । తే॒ । వి॒శ్వే॑ । దే॒వాః । అ॒విదన్ । భూ॒మ్యామ్ । అధి॑ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ మణి ! నీ గ్రహనివారణ శక్తిని దేవత తెరుగుదురు.

అలాగే బ్రాహ్మణులు, ఓషధులు,

విశ్వదేవతలు భూలోకంలో ఉన్న

నీ శక్తిని ఎరుగుదురు.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

య॒ శ్చ॒కార॒ స నిష్క॑రత్ స॒ ఏవ॒ సుభి॑షక్తమః ।

స॒ ఏవ॒ తుభ్యం॑ భేష॒జాని॑ కృ॒ణవద్ భి॒షజా॑ శుచిః ॥ 5 ॥

పదము :

యః । చ॒కార॑ । సః । నిః । క॒రత్ । సః । ఏ॒వ । సు॒భి॒షక్ ॒తమః॑ ।

సః । ఏ॒వ । తు॒భ్యమ్ । భే॒ష॒జాని॑ । కృ॒ణ॒వత్ । భి॒ష॒జా । శుచిః ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఈ మణిబంధన కర్త అయిన పురుషుడు

గ్రహబాధను ఉపశమింప చేయుగాక !

అయనే ఉత్కృష్టవైద్యుడు.

అయనే నీ రోగానికి వైద్యం చేసినాడు.

అయన నిర్మలుడు.

॥ 5 ॥

ఇది తొమ్మిదవ సూక్తం

సూక్తం - 10

క్షే॒త్రియ॑ రో॒గ ని॒వారణ॑ సూ॒క్తం

ఋషిః భృగువు, అంగిరసుడు : దేవత : మంత్రాలలో పేర్కొన్న నిర్ఋతిః
ద్యౌవాపృథివ్యాదులు ॥ చందస్సు : 1 త్రిష్టుప్ : 2 సప్తపదాష్టిః,

3-5, 7-8 నప్తపదా ధృతిః) 8 నప్తదాపత్యష్టిః ॥ మంత్రములు : ॥ 8 ॥
వినియోగం :- క్షేత్రియ రోగశాంతిక్తే చేనే మతాక కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

క్షేత్రియాత్ త్వా నిర్ఋత్యా జామిశం సాద్

ద్రుహో ముఞ్చామి వరుణస్య పాశాత్ ।

అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి

శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభే స్తామ్ ॥ 1 ॥

పదము :

క్షేత్రియాత్ । త్వా । నిఃఋత్యాః । జామిశంసాత్ ।

ద్రుహః । ముఞ్చామి । వరుణస్య । పాశాత్ ।

అనాగసమ్ । బ్రహ్మణా । త్వా । కృణోమి ।

శివే ఐతి । తే । ద్యావాపృథివీ ఐతి । ఉభే ఐతి । స్తామ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ రోగపీడితుడా !

క్షేత్రియ రోగం నుంచి నీకు విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.

రోగకారణమైన పాపదేవత నుంచి,

భగిన్యాదుల ఆక్రోశజనితమైన పాపం నుంచి,

గురుదేవతాది ద్రోహం నుంచి

వరుణపాశం నుంచి నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.

మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.

ఓ వ్యాధితుడా! ద్యావాపృథువులు రెండూ
నీకు కల్యాణకారు లగుగాక!

॥ 1 ॥

మంత్రము:

శం తే అగ్నిః సహద్భిరస్తు

శం సోమః సహషధీభిః ।

ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిర్ముత్యా

జామిశంసాద్ ద్రుహో ముఞ్చామి వరుణస్య పాశాత్ ।

అనాగసం బ్రహ్మదా త్వా కృణోమి

శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభే స్తామ్

॥ 2 ॥

పదము:

శమ్ । తే । అగ్నిః । సహ । అత్ 2 భిః । అస్తు ।

శమ్ । సోమః । సహ । ఓషధీభిః ।

ఏవ । అహమ్ । త్వామ్ । క్షేత్రియాత్ । నిః 2 ముత్యాః ।

జామి 2 శంసాత్ । ద్రుహః । ముఞ్చామి । వరుణస్య । పాశాత్ ।

అనాగసమ్ । బ్రహ్మదా । త్వా । కృణోమి ।

శివే ఇతి । తే । ద్యావాపృథివీ ఇతి । ఉభే ఇతి । స్తామ్

॥ 2 ॥

అనువాదం:

ఓ రోగీ! అభి మంత్రిత

జల దేవతాదులతోసహా అగ్ని నీకు సుఖం కల్పించు గాక!

సోముడు ఓపధీ నహితుడై నీకు సుఖం కల్గించు గాక !
 ఈ విధంగా నేను క్షేత్రియ రోగం నుంచి
 నీకు విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.
 రోగకారణమైన పాపదేవతనుంచి
 భగిన్యారుల ఆక్రోశజనితమైన పాపంనుంచి,
 గురుదేవతాది ద్రోహంనుంచి
 వరుణ పాశం నుంచి నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.
 మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.
 ఓ వ్యాధితుడా ! ద్యావాపృథువులు రెండూ
 నీకు కల్యాణకారు లగుగాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

శం తే వాతో అస్తరిక్షే వయో
 ధాచ్ఛం తే భవన్తు ప్రదిశ శ్చతస్రః ।
 ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిరీఋత్యా
 జామిశంసాద్ ద్రుహో ముఞ్చామి వరుణస్య పాశాత్ ।
 అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి
 శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభే స్తామ్

॥ 3 ॥

పదము :

శమ్ । తే । వాతః । అస్తరిక్షే । వయః ।
 ధాత్ । శమ్ । తే । భవన్తు । ప్రదిశః । చతస్రః ।

జామిశంసాత్ ద్రుహో ముళ్ళామి వరుణస్య పాశాత్ ।

అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి

శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభే స్తామ్ ॥ 4 ॥

పదము :

ఇమాః । యాః । దేవీః । వ్ర2దిశః । చత్రస్రః ।

వాతపత్నీః । అభి । సూర్యః । వి2చక్షే ।

ఏవ । అహమ్ । త్వామ్ । క్షేత్రియాత్ । నిః2బుత్యాః ।

జామి2శంసాత్ । ద్రుహః । ముళ్ళామి । వరుణస్య । పాశాత్ ।

అనాగసమ్ । బ్రహ్మణా । త్వా । కృణోమి ।

శివే ఇతి । తే । ద్యావాపృథివీ ఇతి । ఉభే ఇతి । స్తామ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఈ కనిపించే వాతపత్నులైన

నాలుగు దిక్కులను సూర్యుడు అంతటా చూస్తున్నాడు.

వారు నీకు సుఖ మిత్తురుగాక !

ఈ విధంగా నేను క్షేత్రియ రోగం నుంచి నీకు

విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.

రోగ కారణమైన పాపదేవతనుంచి

భగిన్యాదుల ఆక్రోశ జనితమైన పాపం నుంచి,

గురుదేవతాది ద్రోహంనుంచి

వరుణ పాశం నుంచి నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.

మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.

ఓ వ్యాధితుడా! ద్యావాపృథువులు రెండూ

నీకు కల్యాణకారు లగుగాక!

॥ 4 ॥

మంత్రము :

తాను త్వాన్తర్జరస్యా దధామి

ప్ర యక్ష్య ఏతు నిర్ఋతిః పరాచైః ।

ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిర్ఋత్యా

జామిశంసాద్ ద్రుహో ముళ్ళామి వరుణస్య పాశాత్ ।

అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి

శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభే స్తామ్

॥ ౫ ॥

పదము :

తాను । త్వా । అన్తః । జరసే । ఆ । దధామి ।

ప్ర । యక్ష్యః । ఏతు । నిఃఋతిః । పరాచైః ।

ఏవ । అహమ్ । త్వామ్ । క్షేత్రియాత్ । నిఃఋత్యాః ।

జామిశంసాత్ । ద్రుహః । ముళ్ళామి । వరుణస్య । పాశాత్ ।

అనాగసమ్ । బ్రహ్మణా । త్వా । కృణోమి ।

శివే ఇతి । తే । ద్యావాపృథివీ ఇతి । ఉభే ఇతి । స్తామ్

॥ ౫ ॥

అనువాదం :

ఆ దిక్కుల మధ్యలో ఓ రోగి !
 నిన్ను వృద్ధు డయ్యేదాకా జీవింపజేస్తున్నాను.
 నీ రాజయక్షాది రోగములు నిన్ను విడిచి పెట్టు గాక !
 పాప దేవతయైన నిర్ఋతి వెనుదిరిగి పోవుగాక !
 ఈ విధంగా నేను క్షేత్రియ రోగం నుంచి
 నీకు విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.
 రోగ కారణమైన పాపదేవత నుంచి,
 భగిన్యదుల అక్రోశ జనితమైన పాపం నుంచి,
 గురు దేవతాది ద్రోహం నుంచి,
 వరుణ పాశం నుంచి, నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.
 మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.
 ఓ వ్యాధితుడా ! ద్యావాపృథువులు రెండూ
 నీకు కల్యాణకారు లగుగాక !

॥ 5 ॥

మంత్రము :

అముక్తా యక్షాద్ దురితాదవద్యాద్
 ద్రుహః పాశాద్ గ్రాహ్యోఽదముక్తాః ।
 ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియాన్నిర్ఋత్యా
 జామిశంసాద్ ద్రుహో ముచ్చామి వరుణస్య పాశాత్ ।
 అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి
 శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభే స్తామ్

॥ 6 ॥

పదము :

అము॑క్థాః । య॑జ్ఞాత్ । దుః॒ఽఞ్తాత్ । అ॒వద్యాత్ ।
 ద్రు॒హః । పా॑శాత్ । గ్రా॒హ్యః । చ । ఉత్ । అము॑క్థాః ।
 ఏ॒వ । అ॒హమ్ । త్వామ్ । క్షే॒త్రియాత్ । నిః॒ఽఙ్ముత్యాః ।
 జామి॒ఽశంసాత్ । ద్రు॒హః । ము॒ఞ్చామి । వరు॑ణస్య । పా॑శాత్ ।
 అనా॒గసమ్ । బ్ర॒హ్మణా । త్వా । కృ॒ణోమి ।
 శి॒వే । ఇతి॑ । తే । ద్యా॒వావృ॒దిపి॑ ఇతి॑ । ఉ॒భే ఇతి॑ । స్తామ్ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

నీవు క్షేత్రియ వ్యాధినుంచి విముక్తుడ వైనావు.
 అలాగే పాపం నుంచి, దేవతాది ద్రోహం నుంచి,
 వరుణ పాశం నుంచి విముక్తుడ వైనావు.
 ఈ విధంగా నేను క్షేత్రియరోగం నుంచి
 నీకు విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.
 రోగకారణమైన పాపదేవత నుంచి,
 భగిన్యాదుల అక్రోశజనితమైన పాపంనుంచి గురుదేవతాది
 ద్రోహంనుంచి వరుణ పాశం నుంచి నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.
 మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.
 ఓ వ్యాధితుడా! ద్యావా పృథువులు రెండూ
 నీకు కల్యాణకారు లగుగాక !

॥ 6 ॥

మంత్రము :

అహ॑ అ॒రాతి॒మవీ॑దః స్తో॒త్రమ॑
 ప్యే॒భూ ర్భ॒ద్రే సు॑క్త॒తస్య॑ లో॒కే ।

ఏ॒వా॒హం త్వాం క్షే॒త్రియాన్ని॒ర్ము॒త్యా
 జా॒మి॒శంసాద్ ద్రు॒హో ము॒ళ్ళామి వరు॑ణస్య పా॒శాత్ ।
 అ॒నాగ॒సం బ్ర॒హ్మ॒ణా త్వా కృ॒ణోమి
 శి॒వే తే ద్యా॒వాపృ॒థివీ ఉ॒భే స్తామ్

॥ 7 ॥

పదము :

అ॒హః । అ॒రాతిమ్ । అ॒విదః । స్తో॒త్రమ్ ।
 అ॒పి । అ॒భూః । భ॒ద్రే । సు॒కృ॒తస్య । లో॒కే ।
 ఏ॒వ । అ॒హమ్ । త్వామ్ । క్షే॒త్రియాత్ । నిః॒ఽము॒త్యాః ।
 జా॒మి॒శంసాత్ । ద్రు॒హః । ము॒ళ్ళామి । వరు॑ణస్య । పా॒శాత్ ।
 అ॒నాగ॒సమ్ । బ్ర॒హ్మ॒ణా । త్వా । కృ॒ణోమి ।
 శి॒వే॒ఞ్చి । తే । ద్యా॒వాపృ॒థివీ ఞ్చి । ఉ॒భే॒ఞ్చి । స్తామ్

॥ 7 ॥

అనువాదం :

నీవు క్షేత్రియ వ్యాధినుంచి విముక్తుడ వైనావు.
 అలాగే పాపం నుంచి, దేవతాది ద్రోహం నుంచి,
 వరుణ పాశం నుంచి విముక్తుడ వైనావు.
 ఈ విధంగా నేను క్షేత్రియరోగం నుంచి
 నీకు విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.
 రోగకారణమైన పాపదేవతనుంచి
 భగిన్యాదుల ఆక్రోశ జనితమైన పాపంనుంచి,
 గురు దేవతాది ద్రోహం నుంచి,

వరుణ పాశం నుంచి నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.
 మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.
 ఓ వ్యాధితుడా! ద్యావా పృథువులు రెండూ
 నీకు కల్యాణ కారు లగుగాక !

॥ 7 ॥

మంత్రము :

సూర్యమృతం తమసో గ్రాహ్య అధి

దేవా ముచ్చస్తో అస్పజన్నిరేణ సః ।

ఏవాహం త్వాం క్షేత్రియా గ్నిర్ఋత్యా

జామిశంసాద్ ద్రుహో ముచ్చామి వరుణస్య పాశాత్ ।

అనాగసం బ్రహ్మణా త్వా కృణోమి

శివే తే ద్యావావృధివీ ఇభే స్తామ్

॥ 8 ॥

పదము :

సూర్యమ్ । ఋతమ్ । తమసః । గ్రాహ్యః । అధి ।

దేవాః । ముచ్చస్తః । అస్పజన్ । నిః । ఏనసః ।

ఏవ । అహమ్ । త్వామ్ । క్షేత్రియాత్ । నిఃఋత్యాః ।

జామిశంసాత్ । ద్రుహః । ముచ్చామి । వరుణస్య । పాశాత్ ।

అనాగసమ్ । బ్రహ్మణా । త్వా । కృణోమి ।

శివే ఇతి । తే । ద్యావావృధివీ ఇతి । ఇభే ఇతి । స్తామ్

॥ 8 ॥

ఇతి ద్వితీయోఽనువాకః

అనువాదం :

నత్యభూతుడైన సూర్యుని తమోగ్రహం నుంచి విడిపిస్తూ
 దేవతలు పాపం నుంచి నిన్ను విముక్తుని చేసినారు.
 ఈ విధంగా నేను క్షేత్రియ రోగం నుంచి
 నీకు విమోచనం కల్పిస్తున్నాను.
 రోగ కారణమైన పాప దేవతనుంచి,
 భగిన్యాదుల ఆక్రోశ జనితమైన పాపం నుంచి,
 వరుణ శాపం నుంచి నిన్ను విడిపిస్తున్నాను.
 మంత్రంతో నిన్ను అపరాధ రహితుని చేస్తున్నాను.
 ఓ వ్యాధితుడా! ద్యావాస్పృగులు రెండూ
 నీకు కల్యాణ కారు లగుగాక!

॥ 8 ॥

ఇది పదవ సూక్తం

ఇది రెండవ అనువాకం

అనువాకం : 3

సూక్తం - 11

పర ప్రయోగ నివారణ

ఋషి: శుక్రుడు॥ దేవత: మంత్రాలలో పేర్కొన్నవారు: ఛందస్సు: 1 చతుష్ప
 ధా విరాడ్ గాయత్రీ: 2, 3, 5 త్రివదా పరోష్టిక్: 4 పిపిలిక మధ్యా
 నివృదుష్టిక్ ॥ మంత్రములు: ॥ 5 ॥

వినియోగం :- కృత్యా నివారణార్థం, అత్యరక్షణార్థం చేసే తిరికమణి బంధనాదు
 లలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

దూష్ట్యా దూషీరసి హేత్యా హేతి రసి మేన్యా మేనిరసి ।

అప్పుహి శ్రీయాంస మతి సమం క్రామ ॥ 1 ॥

పదము :

దూష్యాః । దూషీః । అసి । హేత్యాః । హేతిః । అసి । మేన్యాః ।
మేనిః । అసి ।

అప్పుహి । శ్రీయాంసమ్ । అతి । సమమ్ । క్రామ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ తిలక మణీ! కృత్యా దోషాన్ని నివారించుదానవు.

పర ప్రేరిత ఖడ్గానికి ఖడ్గానివి.

మంత్రాత్మక వా గ్వజ్ఞానికి ప్రతివా గ్వజ్ఞానివి.

అందువల్ల బలవత్తురుడైన మా శత్రువును నిరోధించు.

సమ బలుడైన శత్రువును అతిక్రమించు. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

స్రక్తోఽసి ప్రతిసరోఽసి ప్రత్యభిచరణోసి ।

అప్పుహి శ్రీయాంసమతి సమం క్రామ ॥ 2 ॥

పదము :

స్రక్త్యః । అసి । ప్రతిఽసరః । అసి । ప్రతిఅభిచరణః । అసి ।

అప్పుహి । శ్రీయాంసమ్ । అతి । సమమ్ । క్రామ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ మణీ! తిలక వృక్ష నిర్మితమవు.

చంపుటకై వస్తున్న కృత్యాదులను

ఎదుర్కొని నివర్తింప జేసి రక్షా సూత్రమవు.

ఇతరులు ప్రయోగించిన కృత్యాదులను నివారించుదానవు.

అందువల్ల బలవత్తురుడైన మా శత్రువును నిరోధించు.
సమబలుడైన శత్రువును అతిక్రమించు.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

ప్రతి తమభి చర యోక్తిస్మాన్ ద్వీష్టి యం వయం ద్వీష్మః |
అప్పుహి శ్రీయాంసమతి సమం క్రామ ॥ 3 ॥

పదము :

ప్రతి | తమ్ | అభి | చర | యః | అస్మాన్ | ద్వీష్టి | యమ్ |
వయమ్ | ద్వీష్మః |
అప్పుహి | శ్రీయాంసమ్ | అతి | సమమ్ | క్రామ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఏ శత్రువైతే మమ్ములను ద్వీషిస్తున్నాడో.
మే మే శత్రువును నాశనం చేయదలచు కొన్నామో,
వీరిద్దరినీ, ఓ మణీ! నీవు నశింపజేయి.
అందువల్ల బలవత్తురుడైన మా శత్రువును నిరోధించు.
సమబలుడైన శత్రువును అతిక్రమించు.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

సూరి రసి వర్చోధా అసి తనూపానోసి |
అప్పుహి శ్రీయాంస మతి సమం క్రామ ॥ 4 ॥

పదము :

సూరిః | అసి | వర్చోధాః | అసి | తనూపానః | అసి |
అప్పుహి | శ్రీయాంసమ్ | అతి | సమమ్ | క్రామ ॥ 4 ॥

అనువాదం .

ఓ మణీ! అభిజ్ఞాడవు.

పర్చస్సును కల్పించువాడవు

మా శరీరాదులను

ఇతరుల ఆభిచారిక క్రియల నుంచి రక్షించు వాడవు.

అందువల్ల బలవత్తురుడైన మా శత్రువును నిరోధించు.

నమ బలుడైన శత్రువును అతిక్రమించు.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

శుక్రో॒సి బ్రా॒హ్మో॒సి స్వ॒రసి జ్యోతి॑ రసి ।

ఆ॒వృ॒హి శ్రేయా॑ంస మతి॑ సమం క్రా॒మ

॥ 5 ॥

పదము :

శు॒క్రః । అ॒సి । బ్రా॒హ్మః । అ॒సి । స్వ॒రః । అ॒సి । జ్యోతి॑ః । అ॒సి ।

ఆ॒వృ॒హి । శ్రేయా॑ంసమ్ । అతి॑ । సమమ్ । క్రా॒మ

॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ మణీ! శత్రువులను శోకింప జేయువాడవు.

తేజస్వివి. తాపకుడవు.

జ్యోతి స్వరూపుడవు.

అందువల్ల బలవత్తురుడైన మా శత్రువును నిరోధించు.

నమబలుడైన శత్రువును అతిక్రమించు.

॥ 5 ॥

ఇది పదకొండవ సూక్తం

సూక్తం - 12

అభిచార కర్మ

ఋషి: భరద్వాజుడు || దేవత - 1 ద్యౌవాపృథివీ అంతరిక్షములు || 2 దేవతలు,
3 ఇంద్రుడు; 4 అదిత్య, వసు, అంగిరస, పితరులు || 5 సోమ్యాసుడు,
పితరులు, 7 యమసాదనమ్, బ్రహ్మ: 8 అగ్ని || ఛందస్సు: 1, 8-8
త్రిష్టప్: 2 జగతీ: 7-8 అనుష్టప్ || మంత్రములు: || 8 ||

వినియోగం:- అభిచార కర్మలో, దీక్షార్థమై చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము .

ద్యా¹వా పృథి¹వీ ఉర్వ¹స్తరి¹క్షం

క్షీ¹త్రస్య పత్న్య¹ రుగాయోద్భు¹తః ।

ఉతా¹స్తరి¹క్ష మురు వా¹తగో¹పం

త ఇహ త¹వ్యన్తాం మయి త¹వ్యమా¹నే || 1 ||

పదము:

ద్యా¹వాపృథి¹వీ ఇతి । ఉరు । అ¹స్తరి¹క్షమ్ ।

క్షీ¹త్రస్య । పత్న్య¹ । ఉరు²గాయః । అద్భు¹తః ।

ఉత । అ¹స్తరి¹క్షమ్ । ఉరు । వా¹తగో¹పమ్ ।

తే । ఇహ । త¹వ్యన్తామ్ । మయి । త¹వ్యమా¹నే || 1 ||

అనువాదం:

ద్యావాపృథువుల మధ్యలో విస్తరించిన అంతరిక్షం

త దధిష్ఠాన దేవత

అద్భుతమై అనేకుల స్తోత్రాలకు పాత్ర మైనది.
 వాయునూత్రాత్మకమైన, విశాలమైన అంతరిక్షం.
 ఈ లోకాలు, త దధిపతులు ఈ అభిచార కర్మలో
 నేను తపిస్తున్నట్లే తపింతురుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

ఇదం దేవాః శృణుత యే యజ్ఞియా స్థ
 భరద్వాజో మహ్య ముక్తాని శంసతి ।
 పాశే న బద్ధో దురితే ని యుజ్యతాం
 యో అస్మాకం మన ఇదం హినస్తి

॥ 2 ॥

పదము :

ఇదమ్ । దేవాః । శృణుత । యే । యజ్ఞియాః । స్థ ।
 భరత్వాజః । మహ్యమ్ । ఉక్తాని । శంసతి ।
 పాశే । నః । బద్ధః । దుఃఖితే । ని । యుజ్యతామ్ ।
 యః । అస్మాకమ్ । మనః । ఇదమ్ । హినస్తి

॥ 2 ॥

అనువాదం .

ఓ దేవతలారా !

ఈ నా మాటను వినండి

మీరు యజ్ఞార్థులు కండు.

భరద్వాజుడు నా కోసమై మంత్రములను పఠిస్తున్నాడు.

మా మనస్సును నొప్పించిన ఆ శత్రువు,

నేను ప్రయోగించే పాశంతో

బద్ధుడై దుర్గతి పాలగుగాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇద మిన్ద్ర శృణుహి సోమప యత్

త్వా హృదా శోచతా జోహవీమి ।

వృశ్చామి తం కులిశే నేవ వృక్షం

యో అస్మాకం మన ఇదం హినస్తి

॥ 3 ॥

పదము :

ఇదమ్ । ఇన్ద్ర । శృణుహి । సోమప । యత్ ।

త్వా । హృదా । శోచతా । జోహవీమి ।

వృశ్చామి । తమ్ । కులిశేనఽభవ । వృక్షమ్ ।

యః । అస్మాకమ్ । మనః । ఇదమ్ । హినస్తి

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ సోమపాయీ ! ఓ ఇంద్రా !

ఈ నా చెవున్న మాటను విను.

శత్రువు చేసిన అపకారంతో శోకార్తమైన మనస్సుతో

నిన్ను పదే పదే అవహనిస్తున్నాను.

మా మనస్సును హింసిస్తున్న శత్రువును

పరశువుతో వృక్షాన్ని వలె ఖండిస్తున్నాను.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

అశీతిభిస్తిస్సభిః సామగేభి

రాదిత్యేభి ర్వసుభి రజ్గిరోభిః ।

ఇష్టాపూర్తమ్ వతు నః పితృణామ్
మాముం దదే హరసా దైవ్యేన

॥ 4 ॥

పదము :

అశీతిభిః । తిన్మభిః । సామగేభిః ।

ఆదిత్యేభిః । వసుభిః । అగ్నేరభిః ।

ఇష్టాపూర్తమ్ । అవతు । నః । పితృణామ్ ।

ఆ । ఆముమ్ । దదే । హరసా । దైవ్యేన

॥ 4 ॥

అనువాదం:

త్రి సంఖ్యాకములైన * అశీతి సూత్రాలతో,
సామ గానాలతో, ద్వాద శాదిత్యులతో,
అష్టవసువులతో, అంగిరోమహర్షులతో,
మా పితృదేవతల ఇష్టాపూర్తిని చేస్తున్నాము.
ఆ సుకృతం మమ్ములను రక్షించుగాక!
ఈ అపకారిని క్రోధంతో నిగ్రహిస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

ద్యావాప్యధివీ అను మా దీధిథాం

విశ్వే దేవాసో అను మా రభధ్వమ్ ।

* “ గాయత్రీ తృచాశీతిః ” “ ఔష్ఠిః తృచాశీతిః ”

బార్హతి తృచాశీతిః ” — ఐతరేయ ఆరణ్యకం. I, IV, 3

అజ్ఞీర॑సః పిత॑రః సోమ్యా॑సః

పాప॑ మార॑చ్చ త్వప॑కామస్య॑ కర్తా

॥ 5 ॥

పదము :

ద్యా॑వా పృథి॑వీ ఇతి॑ । అను॑ । మా॒ । ఆ॒ । దీధి॑థామ్ ।

విశ్వే॑ । దే॒వాసః॑ । అను॑ । మా॒ । ఆ॒ । రభ॑ధ్వమ్ ।

అజ్ఞీ॑రసః । పిత॑రః । సోమ్యా॑సః ।

పాప॑మ్ । ఆ॒ । ఋ॒చ్చతు॑ । అప॑కామస్య॑ । కర్తా

॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ, ద్యా॑వా పృథు॑వులారా ! మీరు కూడ
నాతో పాటు శత్రు జయార్థం ప్రజ్వలితు లగుదురుగాక !
విశ్వే॑దేవులారా ! శత్రుజయార్థం ఉద్యుక్తుడనైన
నన్ను మీరు అనుసరింతురు గాక !
సోమార్హులైన అంగిరో ఋషులారా !
మీరు కూడ ఉద్యుక్తు లగుదురు గాక !
అనిష్ట కార్యకారి అయిన శత్రువు
మృతి లక్షణమైన పాపాన్ని పొందుగాక !

॥ 5 ॥

పంక్తము :

అతీ॑వ యో మ॑రుతో మన్॑యతే నో

బ్రహ్మ॑ వా యో నిన్ది॑షత్ క్రియ॑మాణమ్ ।

త॒హ్నాం॒షి త॒స్మై॒ వృ॒జినా॑నీ॒ స॒స్తు

బ్ర॒హ్మ॒ద్విషం॒ ద్యౌః ర॑భి సంత॒పాతి

॥ 6 ॥

పదము :

అ॒తి॒ఽశ॒వః । యః । మ॒రు॒తః । మ॒న్య॒తే । నః ।

బ్ర॒హ్మ । వా । యః । ని॒న్ది॒షత్ । క్రి॒యమా॑ణమ్ ।

త॒హ్నాం॒షి । త॒స్మై । వృ॒జినా॑నీ॒ స॒స్తు ।

బ్ర॒హ్మ॒ద్విష॑మ్ । ద్యౌః । అ॒భి॒సంత॑పాతి

॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఓ మరుత్తులారా ! * మా కంటె అధికుడనని
అనుకుంటున్న విరోధికి,
మేము చేస్తున్న మంత్ర కర్మను నిందిస్తున్న విరోధికి,
తాపకములైన తేజస్సులు బాధకము లగుగాక !
అదిత్యుడు ఆ బ్రహ్మద్వేషిని
మిక్కిలి పరితపింప చేయుగాక !

॥ 6 ॥

పంక్తము :

స॒ప్త ప్రా॒ణా న॒ష్టా మ॒న్యస్తాం॑ స్తే॒ వృ॒శ్వామి॒ బ్ర॒హ్మ॑ణా ।

అ॒యా య॒మస్య॑ సాద॒నమ॒గ్నిదూ॑తో అరం॒కృ॒తః ॥ 7 ॥

పదము :

స॒ప్త । ప్రా॒ణాన్ । అ॒ష్టా । మ॒న్యః । తాన్ । తే । వృ॒శ్వామి॒ ।

బ్ర॒హ్మ॑ణా ।

అయాః | యమస్య | సదనమ్ | అగ్నిఽదూతః | అరమ్ఽకృతః

॥ 7 ॥

అనువాదం!

సప్త సంఖ్యాకాలైన ప్రాణాలను * అష్ట సంఖ్యాకాలైన
కంతగత నాడీ విశేషాలను ఖండిస్తాను.

నీకు సంబంధించిన మిగత అవయవములను

మంత్ర సాధ్య అభిచార కర్మతో ఛేదిస్తున్నాను.

నీవు ఇలా సర్వాంగములు ఛిన్నములు కాగా,

అగ్ని దూతకాగా, శవాలంకారాలతో

యమ నదనానికి వెళ్ళు.

॥ 7 ॥

మంత్రము:

అ దధామి తే పదం సమీధ్ధే జాతవేదసి |

అగ్నిః శరీరం వేవేష్ట్యసుం వాగపి గచ్ఛతు

॥ 8 ॥

పదము:

అ | దధామి | తే | పదమ్ | సమ్ఽఞ్ధే | జాతఽవేదసి |

అగ్నిః | శరీరమ్ | వేవేష్టు | అసుమ్ | వాక్ | అపి | గచ్ఛతు || 8 ||

అనువాదం!

ఓ పగవాడా! నీ పాద పాంసువును ఛిన్న పర్ణ సహితంగా

జ్వలిస్తున్న అగ్నిలో వ్రేలుస్తున్నాను.

తద్వారా అగ్ని నీ పాదంలో ప్రవేశించి

సర్వాంగ ములకు వ్యాపించుగాక!

అట్లాగే నీ మాట కూడ పడిపోవుగాక!

॥ 8 ॥

ఇది పన్నెండవ సూక్తం

* (చక్షరాదీంద్రియాలను) (తలలో ఉండే ఇంద్రియాలను)

సూక్తం - 13

వస్త్ర ధారణ సూక్తం

ఋషి : అథర్వుడు ॥ దేవత : అగ్ని ॥ 2, 3 బృహస్పతి, 4, 5 విశ్వేదేవతలు
 చందస్సు : 1-3 త్రిష్టుప్, 4 అనుష్టుప్ : 5 విరాద్ జగతి ॥ మంత్రములు :
 ॥ 6 ॥

వినియోగం :- గోదాన రూపమైన సంస్కార కర్మలో, శాంతుకదకంతో ఈ మంత్రాన్ని వినియోగించాలి. అలాగే నూతన వస్త్రధారణలోను దీనికి వినియోగం, 'పరిధత్త' అనే మంత్రంతో అభిమంత్రించి పురోహితుడు ఉదయమే రాజునకు వస్త్రం ఇవ్వాలి. రాజును అననాభిష్టితుని చేయడానికి 'విహ్యాస్మానం' అనే మంత్రాన్ని వినియోగించాలి.

మంత్రము :

అయుర్దా అగ్నే జరసం వృణానో

ఘృతప్రతీకో ఘృతవృష్టో అగ్నే ।

ఘృతం పీత్వా మధు చారు గవ్యమ్

పితేవ పుత్రా నభి రక్షతాదిమమ్

॥ 1 ॥

పదము :

అయుః 2 దాః । అగ్నే । జరసమ్ । వృణానః ।

ఘృత 2 ప్రతీకః । ఘృత 2 వృష్టః । అగ్నే ।

ఘృతమ్ । పీత్వా । మధు । చారు । గవ్యమ్ ।

పితా 2 ఇవ । పుత్రాన్ । అభి । రక్షతాత్ । ఇమమ్

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఆయు ర్దాతవైన ఓ అగ్ని !
 వృద్ధాప్యం వచ్చే దాకా ఈ వటువును జీవించునట్లు చెయ్యి.
 ఓ అగ్ని నీవు ఘృతాహతులతో జ్వల్య మానుడవు,
 ఘృతగాత్రుడవు కమ్ము.
 మే మిచ్చే మధురమైన, నిర్మలమైన గవ్యాన్ని,
 మేము హోమం చేసిన ఘృతాన్ని యథేచ్ఛగా సేవించు.
 తండ్రి పుత్రులను వలె ఈ వటువును రక్షించు. || 1 ||

మంత్రము :

పరిధ॑త్త ధ॒త్త నో॑ వర్చ॑సే॒మం
 జ॒రామృ॑త్యుం కృ॒ణుత దీ॒ర్ఘమా॑యుః ।
 బృ॒హస్ప॑తిః ప్రా॒యచ్ఛద్ వా॑సే॒ ఏతత్
 సోమ॑య రా॒జ్ఞీ పరి॑ధాత॒వా ఉ || 2 ||

పదము :

పరి॑ ధ॒త్త ధ॒త్త నః॑ వర్చ॑సా॒ ఇమమ్ ।
 జ॒రామృ॑త్యుమ్ కృ॒ణుత దీ॒ర్ఘమ్ ఆయుః॑ ।
 బృ॒హస్ప॑తిః ప్ర॒ అయచ్ఛత్ వా॑సే॒ ఏతత్ ।
 సోమ॑య రా॒జ్ఞీ పరి॑ధాత॒వై ఉం ఇతి || 2 ||

అనువాదం :

ఓ దేవతలారా ! ఈ మాణవకుని (వటువును)
 వస్త్రంతో అలంకరించండి.

మా వానిని తేజస్విని చేయండి.

* పీనిని వృద్ధాప్యం లోనే మరణించు నట్లు చేయండి.

ఇతను దీర్ఘాయుష్మంతు డగుగాక!

బృహస్పతి ఈ వస్త్రాన్ని

|బాహ్యుః రాజైన సోమునకు కట్టుకొనుటకై ఇచ్చినాడు.॥2॥

మంత్రము:

పరీ॑దం వా॑సో అధి॑థాః స్వ॒స్తయే॑ ।

భూ॑ గృ॒ష్టి॒ నామ॑భి శ॒స్తిపా॑ ఉ ।

శ॒తం చ॒ జీ॒వ శ॒రదః॑ పు॒రూచీ॑

రా॒యశ్చ॒ పో॑ష॒ ము॒ప సం॑వ్యయస్వ ॥ ౩ ॥

పదము:

పరీ॑ । ఇదమ్ । వా॑సః । అధి॑థాః । స్వ॒స్తయే॑ ।

అభూః॑ । గృ॒ష్టి॒నామ్ । అభి॑శ స్తి॒పాః । ఓం ఇతి॑ ।

శ॒తమ్ । చ॒ । జీ॒వ । శ॒రదః॑ । పు॒రూచీః॑ ।

రా॒యః । చ॒ । పో॑షమ్ । ఉ॒ప॒సం॑వ్యయస్వ ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఓ మాణవకుడా!

నీ క్షేమం కోసం ఈ వస్త్రాన్ని ధరించినావు.

దీనితో గోవులను హింసా భయం నుండి తప్పిస్తున్నావు.

* (అకార మృత్యువు నాక పడకుండా చేయండి అని భావం.)

బహువిధ పుత్ర పౌత్రాదులతో

శతాయుష్కుడవై జీవించు.

ధనాన్ని అభివృద్ధి చేయి.

॥ 3 ॥

మంత్రము:

ఏహ్యశ్మా¹నమా తిష్ఠా²శ్మా భవతు తే తనూః ।

కృణ్వ³న్తు విశ్వే⁴ దేవా ఆయుష్షే⁵ శరదః⁶ శతమ్ ॥ 4 ॥

పదము:

ఆ । ఇహి । అశ్మా¹నమ్ । ఆ । తిష్ఠ । అశ్మా² । భవతు । తే । తనూః ।

కృణ్వ³న్తు । విశ్వే⁴ । దేవాః । ఆయుః । తే । శరదః । శతమ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ మాణవకుడా! రమ్ము.

దక్షిణపాదం పెట్టు.

నీ శరీరం శిలవలె దృఢ మగుగాక!

విశ్వదేవతలు నిన్ను

శతాయుష్కుని చేయుదురుగాక!

॥ 4 ॥

మంత్రము:

యస్య¹ తే వాసః ప్రథమవాస్యం² ।

హరా³మస్తం త్వా విశ్వే⁴వస్తు దేవాః ।

తం త్వా భ్రాత⁵రః సువృధా⁶ వర్ధమా⁷న

మను⁸ జాయంతాం బహవః సుజా⁹తమ్

॥ 5 ॥

అశ్వ. 13

పదము ;

యస్య॑ తే॒ వాసః॑ । ప్రథ॑మ॒వాస్య॑మ్ ।

హరా॑మః । తమ్ । త్వా॑ విశ్వే॒ అవన్తు॑ దేవాః ।

తమ్ । త్వా॑ భ్రాత॑రః । సు॒వృధా॑ వర్ధ॑మానమ్ ।

అను॑ జాయన్తామ్ । బహ॑వః । సు॒జాతమ్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ మాణవకుడా !

నీ ప్రథమ వస్త్రాన్ని స్వీకరిస్తున్నాము.

నిన్ను సర్వదేవతలు రక్షింతురుగాక !

వర్ధమానుడవు, సుజాతుడవు అయిన నీ తరువాత

అనేక మంది సోదరులు కలుగుదురుగాక ! ॥ 5 ॥

ఇది పదమూడవ సూక్తం

సూక్తం - 14

అపన్నివారణ - సూక్తం

ఋషి : చాతనుడు ॥ దేవత : మంత్రాలలో పేర్కొన్న అగ్ని, భూతపతి,

ఇంద్రుడు ॥ చందస్సు : 1, 3, 5, 8 అనుష్టుప్ : 2 భరిగనుష్టుప్ ॥ 4 ఉప

రిష్టాద్ విరాద్ బృహతి ॥ మంత్రములు : ॥ 8 ॥

వినియోగం :- సంతాన నాశ నివారణార్థమై శ్రీకి చేసే కర్మకాండలో, గొడ్డు
పశువులున్న ఇల్లు దైవహతమౌతుందని, తన్నివారణార్థం చేసే
కర్మలో, గృహశాంతికి చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం. ఈ
సూక్తం చాతనగణంలో కూడ ఉన్నది.

మంత్రము:

నిః సాలాం ధృష్టుం ధిషణమేకవాద్యాం జిఘత్స్వమ్ ।
సర్వాశ్చిష్టస్య నప్త్యై నాశయామః సదాన్వాః ॥ 1 ॥

పదము:

నిః సాలామ్ । ధృష్టుమ్ । ధిషణమ్ । ఏకవాద్యామ్ । జిఘత్
2స్వమ్ ।
సర్వాః । చిష్టస్య । నప్త్యైః । నాశయామః । సదాన్వాః ॥ 1 ॥

అనువాదం:

నిస్సాలమనే పేరుగల భయంకరమైన పిశాచిని,
“ధృష్టు” నామక పిశాచాన్ని నశింప జేస్తున్నాము.
ధిషణమనే పేరుగల పాపగ్రహాన్ని
‘ఏకవాద్య’ అనే పేరుగల దానిని
‘జిఘత్స్వ’ అనే పేరుగల దానిని నశింప జేస్తున్నాము.
చండగ్రహ సంతానాన్ని, ఆ క్రోశకారిణులైన
సర్వపిశాచాలను నశింప జేస్తున్నాము. ॥ 1 ॥

మంత్రము:

నిర్వో గోష్ఠాదజామసి నిరక్షాన్నిరుపానసాత్ ।
నిర్వో మగుద్ధ్యా దుహితరో గృహేభ్యశ్చాతయామహే ॥ 2 ॥

పదము:

నిః । వః । గోష్ఠాత్ । అజామసి । నిః । అక్షాత్ । నిః । ఉప2ఆన
సాత్ ।

నిః । వః । మగున్ద్యాః । దుహితరః । గృహేభ్యః । చాతయా
మహే ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ మగుండీ (పిశాచి) పుత్రికలారా !
మిమ్ములను గోశాలనుంచి తరిమి వేస్తున్నాము.
ద్యూతశాల నుంచి కూడ తరిమి వేస్తున్నాము.
ధాన్యాగారాన్నుంచి కూడ తరిమి వేస్తున్నాము.
అలాగే మానివాస గృహాలనుంచి
మిమ్ములను తన్ని తగులవేస్తున్నాము. ॥ 2 ॥

మంత్రము :

అసౌ యో అధరాద్ గృహస్తత్ర సప్త్యరాయ్యః ।
తత్ర సేది ర్న్యచతు సర్వాశ్చ యాతుధాన్యః ॥ 3 ॥

పదము :

అసౌ । యః । అధరాత్ । గృహః । తత్ర । సప్త । అరాయ్యః ।
తత్ర । సేదిః । ని । న్యచతు । సర్వాః । చ । యాతుధాన్యః
॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఈ భూమికి క్రిందనున్న పాతాళలోకంలో
'అరాయములు' అనుపేరుగల పిశాచా లుండగాక !
'నిర్బుతి' అనే పిశాచం కూడ అక్కడే ఉండుగాక !
ఆ పాతాళంలో కూడా నిఖిల యాతుధానులు
వాటితో కలిసి ఉండి పోదురు గాక ! ॥ 3 ॥

మంత్రము :

భూతపతిర్నిరజత్విష్ణోశ్చైతః సదాన్వాః ।

గృహస్య బుధ్ని ఆసీనాస్తా ఇన్ద్రో వజ్రజీవాధీ తిష్ఠతు ॥ 4 ॥

పదము :

భూతపతిః । నిః । అజతు । ఇన్ద్రః । చ । ఇతః । సదాన్వాః ।

గృహస్య । బుధ్ని । ఆసీనాః । తాః । ఇన్ద్రః । వజ్రజీవాధీ । అధీ ।

తిష్ఠతు ॥ 4 ॥

అనువాదం :

భూతపతి అయిన రుద్రుడు సదా ఆక్రోశించే పిశాచాలను

ఇక్కడనుంచి తరిమి వేయుగాక !

ఇంద్రుడు కూడ వానిని తరిమి వేయుగాక !

మా ఇంటి అధః ప్రదేశంలో ఉన్న పిశాచాలను

ఇంద్రుడు వజ్రంతో అణచి ఉంచుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

యది స్థ క్షేత్రియాణాం యది వా పురుషేషితాః ।

యది స్థ దన్యుభ్యో జాతా నశ్యతేతః సదాన్వాః ॥ 5 ॥

పదము :

యది । స్థ । క్షేత్రియాణామ్ । యది । వా । పురుషేషితాః ।

యది । స్థ । దన్యుభ్యః । జాతాః । నశ్యత । ఇతః । సదాన్వాః ।

॥ 5 ॥

అనువాదం :

క్షేత్రీయ రోగాలకు మూలమైన
పిశాచులారా ! మీరు నశించండి.
పగవాని పంపున వచ్చిన పిశాచులారా ! నశించండి.
చోరాదుల నుంచి ప్రాదుర్భవించిన
మీరు నశింతురుగాక !
మీ రిక్కడ నుంచి తొలగిపోండి.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

పరి ధామాన్యాసామాశుర్గాష్టామివాసరమ్ ।

అజైషం సర్వాన్ ఆజీన్ వో నశ్యతేతః సదాన్వాః ॥ 6 ॥

పదము :

పరి ధామాని । ఆసామ్ । ఆశుః । గాష్టామ్ 2 ఇవ । అసరన్ ।

అజైషమ్ । సర్వాన్ । ఆజీన్ । వః । నశ్యత । ఇతః । సదాన్వాః

॥ 6 ॥

అనువాదం .

ఆ పిశాచాల నివాసస్థానాలను
అన్నిటిని అక్రమిస్తున్నాను.
అశ్వం తన గమ్యం చేరినట్టు, ఓ పిశాచులారా !
మీతోడి పోరాటా లన్నింటిలో నేను గెలిచినాను.
కావున మీ రిక్కడ లేకుండా నశింతురుగాక !

॥ 6 ॥

ఇది పదునాల్గవ మూక్తం.

నిర్భయ జీవనం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత: ప్రాణము ॥ ఛందస్సు: త్రిపాద్ గాయత్రీ ॥ మంత్రములు: ॥ 6 ॥

వినియోగం:- ఆయుష్కాముడు చేసే కర్మకాండలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

యథా ద్యౌశ్చ పృథివీ చ న బిభీతో న రిష్యతః ।
ఏవా మే ప్రాణ మా బిభేః ॥ 1 ॥

పదము:

యథా । ద్యౌః । చ । పృథివీ । చ । న । బిభీతః । న । రిష్యతః ।
ఏవ । మే । ప్రాణ । మా । బిభేః ॥ 1 ॥

అనువాదం:

దేవలోకం భూలోకం ఎట్లా భయశంకా రహితంగా,
నాశ రహితంగా ఉండునో అట్లే ఓ నా ప్రాణమా!
నీవు కూడా భయరహితవై ఉండు. ॥ 1 ॥

మంత్రము:

యథా హౌశ్చ రాత్రీచ న బిభీతో న రిష్యతః ।
ఏవా మే ప్రాణ మా బిభేః ॥ 2 ॥

పదము :

యథా¹ । బ్రహ్మ² । చ । క్షత్రమ్³ । చ । న । బిభీతః⁴ । న । రిష్యతః⁵ ।

ఏవ⁶ । మే⁷ । ప్రాణ⁸ । మా⁹ । బిభేః¹⁰ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

బ్రాహ్మణ క్షత్రియులు భయ రహితులుగా,
వినాశ రహితులుగా ఉన్నట్లు ఓ నా ప్రాణమా !
నీవు కూడ భయరహితవై ఉండు.

॥ 4 ॥

మంత్రము .

యథా¹ సత్యం² చాన్యతం³ చ న బిభీతో⁴ న రిష్యతః⁵ ।

ఏవా⁶ మే⁷ ప్రాణ⁸ మా⁹ బిభేః¹⁰ ॥ 5 ॥

పదము :

యథా¹ । సత్యమ్² । చ । అన్యతమ్³ । చ । న । బిభీతః⁴ । న । రిష్యతః⁵ ।

ఏవ⁶ । మే⁷ । ప్రాణ⁸ । మా⁹ । బిభేః¹⁰ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

సత్యము, అసత్యము ఏ విధంగా
భయ రహితంగా వినాశ రహితంగా ఉండునో,
అట్లే ఓ నా ప్రాణమా ! నీవు భయరహితవై ఉండు. ॥ 5 ॥

మంత్రము :

యథా¹ భూతం² చ భవ్యం³ చ న బిభీతో⁴ న రిష్యతః⁵ ।

ఏవా⁶ మే⁷ ప్రాణ⁸ మా⁹ బిభేః¹⁰ ॥ 6 ॥

మంత్రము :

ద్యావా॑పృథి॑వీ ఉప॑శ్రుత్యా మా పా॒తం స్వా॑హా ॥ 2 ॥

పదము :

ద్యా॑వాపృథి॑వీ, ఇతి॑ ఉప॑శ్రుత్యా, మా, పా॒తమ్, స్వా॑హా ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ ద్యా॑వా పృథ్వు॑లారా !

శ్రవణ శక్తి ప్రదానంతో నన్ను రక్షించండి.

మీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

సూర్య॑ చక్షు॑షా మా పా॒హి స్వా॑హా ॥ 3 ॥

పదము :

సూర్య॑ః, చక్షు॑షా, మా, పా॒హి, స్వా॑హా ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ సూర్యుడా ! చక్షురింద్రియ శక్తినిచ్చి నన్ను రక్షించు.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

అగ్నే॑ వైశ్వా॑నర విశ్వే॑ర్మా దే॒వైః పా॒హి స్వా॑హా ॥ 4 ॥

పదము :

అగ్నే॑, వై॒శ్వా॒నర, విశ్వే॑ః, మా, దే॒వైః, పా॒హి, స్వా॑హా ॥ 4 ॥

అనువాదం :

వైశ్వానరుడవైన ఓ అగ్ని !

వాగింద్రియాదుల నిచ్చి నన్ను రక్షించు.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

విశ్వమృ॒త విశ్వే॑న మా భర॑సా పాహి॒ స్వాహా॑

॥ 5 ॥

పదము :

వి॒శ్వమ్భ॒ర । వి॒శ్వే॑న । మా । భర॑సా । పా॒హి । స్వా॒హా

॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ విశ్వంభరా ! (జరరాగ్ని !)

నర్యపోషణ శక్తి నిచ్చి నన్ను రక్షించు.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 5 ॥

ఇది పదునారవ సూక్తం

సూక్తం - 17

ఆత్మ సంరక్షణ ప్రార్థన.

ఋషి! బ్రహ్మ ॥ దేవత : ఓజస్సు మొదలగు దేవతలు ॥ చందస్సు! 1-8 ఏక

పదాలనురీ త్రిష్టవః ; 8 అనుద్యుష్టిక్ : మంత్రములు : ॥ 7 ॥

వినియోగం : ఆయుష్కాముడు చేసే హోమాదులలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

ఓ॒జోస్యో॒జో మే॒దాః స్వా॒హా

॥ 1 ॥

పదము :

ఓ॒జః । అ॒సి । ఓ॒జః । మే॒ । దాః । స్వా॒హా

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు
 ఓజస్వరూపుడవు.
 కావున నాకు
 ఓజస్సు నిమ్ము.
 నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

సహోసి సహో మే దాః స్వాహా

॥ 2 ॥

పదము :

సహః | అసి | సహః | మే | దాః | స్వాహా

॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు శత్రువులను
 అభిభవించే తేజస్వరూపుడవు.
 నీవు నాకు తేజస్సు నిమ్ము.
 నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

బలమసి బలం మే దాః స్వాహా

॥ 3 ॥

పదము :

బలమ్ | అసి | బలమ్ | మే | దాః | స్వాహా

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు బలస్వరూపుడవు.
 నీవు నాకు బలాన్నిమ్ము.
 నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఆయురస్యాయుర్మే దాః స్వాహా ॥ 4 ॥

పదము :

ఆయుః । అసి । ఆయుః । మే । దాః । స్వాహా ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు ఆయు స్వరూపుడవు.

నాకు పూర్ణాయుస్సు నిమ్ము.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం. ॥ 4 ॥

మంత్రము :

శ్రోత్ర మసి శ్రోత్రం మే దాః స్వాహా ॥ 5 ॥

పదము :

శ్రోత్రమ్ । అసి । శ్రోత్రమ్ । మే । దాః । స్వాహా ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు శ్రోత్ర స్వరూపుడవు.

నాకు శ్రోత్రాన్నిమ్ము, నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం. ॥ 5 ॥

మంత్రము :

చక్షు రసి చక్షు ర్మే దాః స్వాహా ॥ 6 ॥

పదము :

చక్షుః । అసి । చక్షుః । మే । దాః । స్వాహా ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు చక్షు స్వరూపుడవు.

నాకు చక్రవు నిమ్ము.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 6 ॥

మంత్రము:

పరిపాణ¹ మసి పరి పాణం¹ మే దాః స్వాహా¹

॥ 7 ॥

పదము:

పరిపా¹నమ్¹ | అసి¹ | పరిపా¹నమ్¹ | మే¹ | దాః¹ | స్వాహా¹ ॥ 7 ॥

ఇతి తృతీయోఽనువాకః

అనువాదం :

ఓ అగ్ని! నీవు పరిపాలకుడవు.

అయ్యుర్భంగ భూతములైన వాని నుంచి నాకు రక్షణ నిమ్ము.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

ఇది పదునేడవ సూక్తం

ఇది మూడవ అనువాకం.

అనువాకం - 4

సూక్తం - 18

ఋషిః చాతనుడు ॥ దేవతః అగ్ని ॥ ఛందస్సు: ద్విపాదసామీర్ణ బృహతీ ॥

మంత్రములు.

॥ 5 ॥

వినియోగం!- అభిచార కర్మలో దీనికి వినియోగం. ఇదికూడ చాతన గణం లోనిది.

మంత్రము:

త్రాతృ¹వ్యక్షయం¹ మసి త్రాతృ¹వ్యదాతనం¹ మే దాః స్వాహా¹

॥ 1 ॥

పదము :

ప్ర॒థ॒మ॒క్ష॒య॒ణమ్ । అ॒సి । ప్ర॒థ॒మ॒క్ష॒చా॒త॒నమ్ । మే ।

దాః । స్వా॒హా ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు జ్ఞాతులైన శత్రువుల క్షయ కారకుడవు.

నాకు జ్ఞాతులైన శత్రువులను క్షయింపజేసే శక్తి నిమ్ము.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

స॒వ॒త్స॒క్ష॒య॒ణ మ॒సి స॒వ॒త్స॒క్ష॒చా॒త॒నం మే॒దాః స్వా॒హా ॥ 2 ॥

పదము :

స॒వ॒త్స॒క్ష॒య॒ణమ్ । అ॒సి । స॒వ॒త్స॒క్ష॒చా॒త॒నమ్ । మే । దాః ।

స్వా॒హా ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు జ్ఞాతులు కాని శత్రువులకు క్షయకారకుడవు.

నా కా శత్రుక్షయ శక్తి నిమ్ము.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

అ॒రా॒య॒క్ష॒య॒ణ మ॒స్య రా॒య చా॒త॒నం మే॒దాః స్వా॒హా ॥ 3 ॥

పదము :

అ॒రా॒య॒క్ష॒య॒ణమ్ । అ॒సి । అ॒రా॒య॒క్ష॒చా॒త॒నమ్ । మే । దాః ।

స్వా॒హా ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు శ్రేయో విఘ్నకారులను
క్షయింప జేయువాడవు.
నాకా శక్తి నిమ్ము.
నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

పిశాచ క్షయణ మసి పిశాచచాతనమ్ మే దాః స్వాహా ॥ 4 ॥

పదము :

పిశాచక్షయణమ్ । అసి । పిశాచచాతనమ్ । మే । దాః ।
స్వాహా ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు పిశాచాలను నశింప జేయువాడవు.
నాకా పిశాచ నాశక శక్తి నిమ్ము.
నీకిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

సదాన్వా క్షయణ మసి సదాన్వా చాతనమ్ మేదాః స్వాహా ॥ 5 ॥

పదము :

సదాన్వాక్షయణమ్ । అసి । సదాన్వాచాతనమ్ । మే । దాః ।
స్వాహా ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీవు సదా ఆ క్రోశించే పిశాచాలను
క్షయింప జేయువాడవు.

నా కా పితౄనా నాశక శక్తినిమ్ము.

నీ కిదే నా హవిః ప్రదానం.

॥ ౧ ॥

ఇది పదునెనిమిదవ సూక్తం

సూక్తం - 19

ప్రాయశ్చిత్త విధి

ఋషి: అథర్వదు || దేవత: అగ్ని || ఛందస్సు: 1-4 నిచ్చద్ విషమాత్రిపాద్

గాయత్రీ: 5 భురిగ్ విషమా త్రిపాద్ గాయత్రీ || మంత్రములు: ॥ 5 ॥

వినియోగం:- అభిచార కర్మలో, ముందుచేసే అజ్యహోమంలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

అగ్నే యత్ తే తపస్తేన తం ప్రతి తప

యో తస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః ॥ 1 ॥

పదము:

అగ్నే | యత్ | తే | తపః | తేన | తమ్ | ప్రతి | తప |

యః | తస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయం | ద్విష్మః ॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఎవడైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మెవనిని ద్వేషిస్తున్నామో,

అతని యెడల ఓ అగ్ని!

నీ తపన శక్తితో ప్రజ్వరిల్లు.

॥ 1 ॥

మంత్రము:

అగ్నే యత్ తే హరస్తేన తం ప్రతి హర
యో ఆస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః || 2 ||

పదము:

అగ్నే । యత్ । తే । హరః । తేన । తమ్ । ప్రతి । హర ।
యః । ఆస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః || 2 ||

అనువాదం:

ఎవడైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మెవనిని దేపిస్తున్నామో, ఓ అగ్ని!
నీ సంహరణ శక్తితో అతనిని సంహరించు. || 2 ||

మంత్రము:

అగ్నే యత్ తేఽర్చి స్తేన తం ప్రత్యర్చ
యో ఆస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః || 3 ||

పదము:

అగ్నే । యత్ । తే । అర్చిః । తేన । తమ్ । ప్రతి । అర్చ ।
యః । ఆస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః || 3 ||

అనువాదం:

ఎవడైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మెవనిని ద్వేషిస్తున్నామో, ఓ అగ్ని!
నీ దీప్తితో అతనిని దహింప జెయ్యి. || 3 ||

మంత్రము :

అగ్నే॑ యత్ తే॑ శోచి॑స్తేన॑ తం వ్ర॒తి శోచ॑
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి॑ యం వ॒యం ద్విష్మః॑ ॥ 4 ॥

పదము :

అగ్నే॑ । యత్ । తే॑ । శోచిః । తేన॑ । తమ్ । వ్రతి॑ । శోచ॑ ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః॑ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఎవడైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మెవనిని ద్వేషిస్తున్నామో, ఓ అగ్ని !
నీ శోకజనన శక్తితో అతనిని శోకింప జెయ్యి. ॥ 4 ॥

మంత్రము :

అగ్నే॑ యత్ తే॑ తేజ॑స్తేన॑ త మ॒తేజసం॑ కృ॒ణు ।
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి॑ యం వ॒యం ద్విష్మః॑ ॥ 5 ॥

పదము :

అగ్నే॑ । యత్ । తే॑ । తేజః । తేన॑ । తమ్ । అతేజసమ్ । కృణు॑ ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః॑ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఎవడైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మెవనిని ద్వేషిస్తున్నామో, ఓ అగ్ని !
నీ తేజస్సుతో అతనిని సస్తేజస్సుని చెయ్యి. ॥ 5 ॥

ఇది పంచమిదవ సూక్తం

సూక్తం-20

ఋషి: అథర్వణుః॥ దేవత: వాయువు॥ ఛందస్సు: 1-4 నిచ్చద్ విషమా
త్రిపాద్ గాయత్రీ: 5 భురిగ్విషమా త్రిపాద్ గాయత్రీ॥
మంత్రములు: ॥ 5 ॥

మంత్రము.

వా॒యో యత్ తే త॒వ॒స్థేన॒ తం ప్రతి॑ త॒వ
యో॒తి॒స్మాన్ ద్వేష్టి॒ యం వ॒యం ద్విష్మః॑ ॥ 1 ॥

పదము.

వా॒యో ఇతి॑ । యత్ । తే । త॒వః । తేన॑ । తమ్ । ప్రతి॑ । త॒వ ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వ॒యమ్ । ద్విష్మః॑ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఓ వాయుదేవా! నీవు తపనశక్తి కలవాడవు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో, ఆ శత్రువును నీవు
నీ తపన శక్తితో తపింప జెయ్యి. ॥ 1 ॥

మంత్రము:

వా॒యో యత్ తే హ॒ర॒స్థేన॒ తం ప్రతి॑ హ॒ర
యో॒తి॒స్మాన్ ద్వేష్టి॒ యం వ॒యం ద్విష్మః॑ ॥ 2 ॥

పదము.

వా॒యో । ఇతి॑ । యత్ । తే । హ॒రః । తేన॑ । తమ్ । ప్రతి॑ । హ॒ర ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వ॒యమ్ । ద్విష్మః॑ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ వాయుదేవా ! నీవు హరణ శక్తి కలవాడవు
 వీ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
 మే మెవనిని ద్వేషిస్తున్నామో,
 అతనిని నీ హరణ శక్తితో హరించు.

॥ 2 ॥

మంత్రము .

వా॒యో యత్ తే॒ర్చి స్తేన॑ తం ప్రత్యర్చ॑

యో॒తి॒స్మాన్ ద్వేష్టి॑ యం వ॒యం ద్విష్టుః॑

॥ 3 ॥

పదము :

వా॒యో । ఇతి॑ । యత్ । తే । అర్చిః । తేన॑ । తమ్ । ప్రతి॑ । అర్చ॑ ।

యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వ॒యమ్ । ద్విష్టుః॑ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ వాయుదేవా ! నీవు దీప్తిమంతుడవు.
 ఎవడైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
 మేము ఎవనినైతే ద్వేషిస్తున్నామో,
 ఆ శత్రువును నీ వా దీప్తితో దహింప జెయ్యి.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

వా॒యో యత్ తే శోచి॑స్తేన॑ తం ప్రతి॑ శోచ॑

యో॒తి॒స్మాన్ ద్వేష్టి॑ యం వ॒యం ద్విష్టుః॑

॥ 4 ॥

పదము :

వా॒యో ఇతి॑ । యత్ । తే । శోచిః । తేన॑ । తమ్ । ప్రతి॑ । శోచ॑ ।

యః | అస్మాన్ | ద్వీష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్మః || 4 ||

అనువాదం :

ఓ వాయుదేవా నీవు శోకజనన సమర్థుడవు.
 ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
 మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో
 అతనిని శోకింప జెయ్యి.

|| 4 ||

మంత్రము :

వాయో యత్ తే తేజస్తేన తమతేజసం కృణు
 యోఽస్మాన్ ద్వీష్టి యం వయం ద్విష్మః || 5 ||

పదము.

వాయోఽతీ | యత్ | తే | తేజః | తేన | తమ్ | అతేజసమ్ |
 కృణు |

యః | అస్మాన్ | ద్వీష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్మః || 5 ||

అనువాదం :

ఓ వాయుదేవా! నీవు తేజోవంతుడవు.
 ఏ శత్రువైతే మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
 మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో
 అతనిని నీ తేజస్సుతో నిస్తేజస్కుణ్ణి చెయ్యి.

|| 5 ||

ఇది ఇరవైయవ సూక్తం

సూక్తం-21

ఋషి: అథర్వకు || దేవత: సూర్యుడు || ఛందస్సు: 1-4 నివృద్ విషమా
 త్రిపాద్ గాయత్రీ: భరిగ్ విషమా త్రిపాద్ గాయత్రీ || మంత్రములు
 || 5 ||

మంత్రము:

సూ॒ర్య యత్ తే॒ తప॑స్తేన తం ప్రతి॑ తప
యో॑ఽస్మాన్ ద్వేష్టి॒ యం వయం ద్విష్మః || 1 ||

పదము:

సూ॒ర్య । యత్ । తే॒ । తపః॑ । తేన॑ । తమ్ । ప్రతి॑ । తప ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః || 1 ||

ఓ సూర్యుడా! నీవు తపన శక్తి కలవాడవు.

వీ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,

అతనిని నీ తపన శక్తితో తపింప జెయ్యి. || 1 ||

మంత్రము:

సూ॒ర్య యత్ తే॒ హర॑స్తేన తంప్రతి॑ హర
యో॑ఽస్మాన్ ద్వేష్టి॒ యం వయం ద్విష్మః || 2 ||

పదము:

సూ॒ర్య । యత్ । తే॒ । హరః॑ । తేన॑ । తమ్ । ప్రతి॑ । హర ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః || 2 ||

అనువాదం:

ఓ సూర్యుడా! నీవు హరణ శక్తి కలవాడవు.

వీ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మేమే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో

అతనిని నీ హరణ శక్తితో హరించు. || 2 ||

మంత్రము :

సూర్య యత్ తేఽర్చితేన తం వ్రత్యర్చ
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః || 3 ||

పదము :

సూర్య । యత్ । తే । అర్చిః । తేన । తమ్ । వ్రతి । అర్చ ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః || 3 ||

అనువాదం :

ఓ సూర్యుడా! నీవు దీప్తిమంతుడవు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,
అతనిని నీ దీప్తితో దహింప జెయ్యి. || 3 ||

మంత్రము :

సూర్య యత్ తే శోచితేన తం వ్రతి శోచ
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః || 4 ||

పదము :

సూర్య । యత్ । తే । శోచిః । తేన । తమ్ । వ్రతి । శోచ ।
యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః || 4 ||

అనువాదం :

ఓ సూర్యుడా! నీవు శోక జనక నమ్రుడువు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,

అతనిని శోకింపజేయ్యి.

॥ 4 ॥

మంత్రము:

సూర్య యత్ తే తేజస్తేన తమ్ తేజసం కృణు

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్వీష్మః ॥ ౧ ॥

పదము:

సూర్య | యత్ | తే | తేజః | తేన | తమ్ | అతేజసమ్ | కృణు |

యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్వీష్మః ॥ ౧ ॥

అనువాదం:

ఓ సూర్యుడా! నీవు తేజోవంతుడవు.

ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో

అతనిని నీ తేజస్సుతో నిష్టేజనుని చెయ్యి

॥ ౧ ॥

ఇది ఇరవై యొకటవ సూక్తం

సూక్తం - 22

ఋషి: అథర్వణుడు॥ దేవత: చంద్రుడు॥ ఛందస్సు: 1-4 నిష్పద్ విషమా
త్రిపాద గాయత్రీ: ౧ భరిగ్ విషమా త్రిపాద గాయత్రీ॥ మంత్రములు॥ ౧ ॥

మంత్రము:

చన్ద్ర యత్ తే తవస్తేన తం ప్రతి తవ

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్వీష్మః ॥ 1 ॥

పదము.

చన్ద్రో | యత్ | తే | తపః | తేన | తమ్ | ప్రతి | తప |

యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్ఠ్యః || 1 ||

అనువాదం :

ఓ చంద్రుడా ! నీవు తపన శక్తి కలవాడవు

ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో

అతనిని నీ తపన శక్తితో తపింప జెయ్యి.

|| 1 ||

మంత్రము :

చన్ద్రో యత్ తే హరస్తేన తం ప్రతి హర

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్ఠ్యః || 2 ||

పదము.

చన్ద్రో | యత్ | తే | హరః | తేన | తమ్ | ప్రతి | హర |

యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్ఠ్యః || 2 ||

అనువాదం :

ఓ చంద్రుడా ! నీవు హరణ శక్తి కలవాడవు.

ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,

అతనిని నీ హరణ శక్తితో హరించు.

|| 2 ||

మంత్రము.

చన్ద్రో యత్ తేర్చిస్తేన తం ప్రత్యర్చ

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః || 3 ||

పదము :

చన్ద్ర | యత్ | తే | అర్చిః | తేన | తమ్ | ప్రతి | అర్చ |
యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్మః || 3 ||

అనువాదం :

ఓ చంద్రుడా! నీవు దీప్తిమంతుడవు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో
అతనిని సందిప్పుడవై దహింప జెయ్యి. || 3 ||

మంత్రము :

చన్ద్ర యత్ తే శోచిస్తేన తం ప్రతి శోచ |
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః || 4 ||

పదము :

చన్ద్ర | యత్ | తే | శోచిః | తేన | తమ్ | ప్రతి | శోచ |
యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్మః || 4 ||

అనువాదం :

ఓ చంద్రుడా! నీవు శోక జనక సమర్థుడవు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో
అతనిని శోకింప జెయ్యి. || 4 ||

మంత్రము.

చన్ద్రో యత్ తే తేజస్తేన తమతేజసం కృణు ।

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః ॥ 5 ॥

పదము :

చన్ద్రో యత్ తే తేజః తేన తమ్ అతేజసమ్ కృణు ।

యః అస్మాన్ ద్వేష్టి యమ్ వయమ్ ద్విష్మః ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ చంద్రుడా! నీవు తేజస్వీవి.

ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో

అతనిని నీ తేజస్సుతో నిస్తేజుని చెయ్యి.

॥ 5 ॥

ఇది ఇరవై రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 23

ఋషిః అథర్వదు ॥ దేవతః అవస్సు ॥ ఛందస్సు : 1-4 సమ విషమా త్రిపాద్

గాయత్రీ : 5 స్వరాద్ విషమా త్రిపాద్ గాయత్రీ ॥ మంత్రములు ॥ 5 ॥

మంత్రము :

ఆవో యద్ వస్తవస్తేన తం ప్రతి తవత

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః ॥ 1 ॥

పదము :

ఆవః యత్ వః తవః తేన తమ్ ప్రతి తవత ।

యః । అస్మాన్ ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ ఆపో దేవతలారా !

మీరు తపన శక్తి కలవారు.

ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,

అతనిని మీ తపన శక్తితో తపింప జెయ్యండి. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

అపో యద్ వో హరస్తేన తం ప్రతి హరత

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్మః ॥ 2 ॥

పదము :

అపో । యత్ । వః । హరః । తేన । తమ్ । ప్రతి । హరత ।

యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ । ద్విష్మః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ జలదేవతలారా !

మీరు హరణ శక్తి కలవారు.

ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,

మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,

అతనిని మీ హరణ శక్తితో ప్రతిహరించండి. ॥ 2 ॥

మంత్రము :

అపో యద్ వోఽర్చిస్తేన తం ప్రత్యర్చత

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్ణుః || 3 ||

పదము.

ఆపః | యత్ | వః | అర్చిః | తేన | తమ్ | ప్రతి | అర్చత |
యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్ణుః || 3 ||

అనువాదం :

ఓ జలదేవతలారా ! మీరు దీప్తిమంతులు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మేమే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో.
అతనిని మీ దీప్తితో దహింప జెయ్యండి. || 3 ||

పంక్తము :

ఆపో యద్ వః శోచిస్తేన తం ప్రతి శోచత
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం ద్విష్ణుః || 4 ||

పదము :

ఆపః | యత్ | వః | శోచిః | తేన | తమ్ | ప్రతి | శోచత |
యః | అస్మాన్ | ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ | ద్విష్ణుః || 4 ||

అనువాదం :

ఓ జలదేవతలారా ! మీరు శోకజనక సమర్థులు.
ఏ శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మేమే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,
అతనిని శోకింప జెయ్యండి. || 4 ||

మంత్రము .

అ॒పో॒ యద్ వ॒స్తేజ॒స్తేన॒ త మ॑తేజ॒సం కృ॒ణత॑
యో॒ఽస్మాన్ ద్వేష్టి॑ యం వ॒యం ద్విష్మః॑ ॥ 5 ॥

పదము .

అ॒పః॑ । యత్ । వః॑ । తేజః॑ । తే॒న॑ । తమ్ । అ॒తేజ॒సమ్ । కృ॒ణత॑ ।
యః॑ । అ॒స్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వ॒యమ్ । ద్విష్మః॑ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ జలదేవతలారా ! మీరు తేజస్సులు.
వి శత్రువు మమ్ములను ద్వేషిస్తున్నాడో,
మే మే శత్రువును ద్వేషిస్తున్నామో,
అతనిని మీ తేజస్సుతో నిస్తేజుని చెయ్యండి. ॥ 5 ॥

ఇది ఇరవై మూడవ సూక్తం

సూక్తం - 24

ఋషిః బ్రహ్మ ॥ దేవతః అయువు ॥ ఛందస్సుః 1,2 పురశిష్టిక్ పంక్తిః :
3,4 పురోదేవత్యా పంక్తిః ॥ 5 చతుష్పదా బృహతీ ॥ 6-8 భురిక్ చతు
ష్పదా బృహతీ ॥ మంత్రములు : ॥ 8 ॥

వినియోగం :- దారిద్ర్య వినాశ కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

శే॒రభ॑ క శే॒రభ॑ పు॒నర్వో॑ యన్తు॒ యాత॑వః
పు॒నర్హే॑తిః కి॒మీది॑నః ।

యస్మిన్ తమత్త యో వః ప్రాప్తాత్

తమత్త స్వా మాంసాన్యత్త

॥ 1 ॥

పదము:

* శేరభక శేరభ పునః వః యన్తు యాతవః ।

పునః హేతిః కిమీదినః ।

యస్మిన్ తమ్ అత్త యః వః ప్రప్తాత్ ।

తమ్ అత్త స్వా మాంసాని అత్త

॥ 1 ॥

అనువాదం:

శేరభకా ! రాక్షసాధిపతీ !

శేరభ ! రాక్షస పరివారమా !

మీరు మా పైనికి పంపించిన అశుభంకర రాక్షసులు

మా నుండి తిరిగి పోవుదురుగాక !

అలాగే మీ ఆయుధాలు, దొంగలు

మీ అనుచరులందరూ,

ఏ విరోధి దగ్గర ఉన్నారో వానినే భక్షించండి.

ఎవడు మిమ్ములను మా పైకి పంపినాడో వానినే భక్షించండి.

వాని మాంసాన్ని తినండి.

॥ 1 ॥

మంత్రము:

శేవృధక శేవృధ పునర్వో యన్తు యాతవః

పునర్హేతిః కిమీదినః ।

* హిమలు లేదా రాక్షసులు - Vedic Index

య॒స్య॒ స్థ త॑మ॒త్త యో॒వః ప్రా॒హైత్

తమ॑త్త స్వా మా॒ంసా॑న్య॒త్త

॥ 2 ॥

పదము:

శే॒వృ॑ధక । శే॒వృ॑ధ । పు॒నః । వః । య॒న్తు । యా॒తపః॑ ।

పు॒నః । హే॒తిః । కి॒మీ॒ది॒నః ।

య॒స్య॒ స్థ తమ్ । అ॒త్త । యః । వః । ప్ర॒త॒అ॒హైత్ ।

తమ్ । అ॒త్త । స్వా । మా॒ంసా॑ని । అ॒త్త

॥ 2 ॥

అనువాదం:

* ఓ శేవృధక ! శేవృధ ! మీరు మాపై పంపిన
అశుభంకర రాక్షసులు, మా నుండి తిరిగి పోవుదురు గాక !
అలాగే మీ ఆయుధాలు, దొంగలు, మీ అనుచరు లందరూ
ఏ విరోధి దగ్గర ఉన్నారో వానినే భక్షించండి.
ఎవడు మిమ్ములను మాపైకి పంపినాడో వానినే భక్షించండి.
వాని మాంసాన్ని తినండి.

॥ 2 ॥

మంత్రము:

మ్రో॒కాను॑మ్రో॒క పు॒నర్వో॑ య॒న్తు యా॒తపః॑

పు॒నర్వే॑తిః కి॒మీ॒ది॒నః ।

* స్వాశ్రిత సుఖవర్ధకః సాయణ భాష్యం

సాములు లేదా రాక్షసులు V. I

యస్య స్థ తమత్త యో వః ప్రాప్తైత్

తమత్త స్వా మాంసాన్యత్త

॥ 3 ॥

పదము.

మ్రోక ! అనుమ్రోక ! పునః । వః । యన్తు । యాతవః ।

పునః । హేతిః । కిమీదినః ।

యస్య । స్థ । తమ్ । అత్త । యః । వః । ప్రప్తైత్ ।

తమ్ । అత్త । స్వా । మాంసాని । అత్త

॥ 3 ॥

అనువాదం.

ఓ మ్రోక ! (దొంగ!) ఓ అనుమ్రోక ! (అనుచరులారా !)

మీరు మాపై పంపిన అశుభంకర రాక్షసులు

మా నుండి తిరిగి పోవుదురు గాక !

అలాగే మీ ఆయుధాలు, దొంగలు మీ అనుచరు లందరూ

ఏ విరోధి దగ్గర ఉన్నారో వానినే భక్షించండి.

ఎవడు మిమ్ములను మా పైకి పంపినాడో వానినే భక్షించండి.

వాని మాంసాన్ని తినండి.

॥ 3 ॥

పంక్తము.

సర్పాసుసర్ప పునర్వో యన్తు యాతవః

పున ర్హేతిః 'కిమీదినః ।

యస్య స్థ తమత్త యోవః ప్రాప్తైత్

తమత్త స్వా మాంసాన్యత్త

॥ 4 ॥

పునః । హేతిః । కిమీదినిః ।

యస్య । స్థ । తమ్ । అత్త । యః । వః । ప్రౌఠైత్ ।

తమ్ । అత్త । స్వా । మాంసాని । అత్త ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

“జూరి ” అను పేరుగల ఓ రాక్షసి !

నీవు మాపై పంపిన అశుభంకర రాక్షసులు

మా నుండి తిరిగి పోవుదురు గాక !

అలాగే మీ ఆయుధాలు, దొంగలూ మీ అనుచరు లందరూ,

ఏ విరోధి దగ్గర ఉన్నారో, వానినే వారు భక్షించనీ.

ఎవడు మిమ్ములను మా పైకి పంపినాడో వానినే భక్షించండి.

వాని మాంసాన్ని తినండి.

॥ ౧ ॥

అనువాదం :

ఉపబ్ధే పున ర్వోయస్తు యాతవః

పున ర్హేతిః కిమీదినిః ।

యస్య స్థ తమ్ అత్త యో వః ప్రౌఠైత్

తమ్ అత్త స్వా మాంసాన్యత్త

॥ 6 ॥

పదము :

ఉపబ్ధే । పునః । వః । యస్తు । యాతవః ।

పునః । హేతిః । కిమీదినిః ।

మా నుండి తిరిగి పోవుదురు గాక !
 అలాగే వారి ఆయుధాలు, దొంగలు, అనుచరు లందరూ,
 ఏ విరోధి దగ్గర ఉన్నారో, వానినే భక్షించండి.
 ఎవడు విముఖులను మాపైకి పంపినాడో వానినే భక్షించండి.
 వాని మాంసాన్ని తినండి. ॥ 8 ॥

ఇది ఇరవై నాల్గవ సూక్తం.

సూక్తం - 25

ఋషి: చాతనుడు ॥ దేవత: పృశ్నిపర్ణి ॥ చందస్సు: 1-3, 5 అనుష్టుప్: 4
 భురి గనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు: ॥ 5 ॥

వినియోగం:- ఈ సూక్తం చాతన గణం లోనిది. కుష్ఠాది సర్వరోగాలలోను
 'పృశ్నిపర్ణి'ని సూరి లేపనం చేయాలి. అందులో దీని వినియోగం.

మంత్రము:

శం నో దేవీ పృశ్నిపర్ణ్యశం నిర్ఋత్యా అకః ।

ఉగ్రా హి కణ్వజమ్భునీ తామభక్షి సహస్వతీమ్ ॥ 1 ॥

పదము:

శమ్ । నః । దేవీ । పృశ్నిపర్ణీ । అశమ్ । నిఃఽఋత్యై । అకః ।

ఉగ్రా । హి । కణ్వఽజమ్భునీ । తామ్ । అభక్షి । సహస్వతీమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

దేవి, పృశ్నిపర్ణి (చితపర్ణి) మాకు సుఖ మిచ్చుగాక !
 *రోగ కారణమైన నిర్ఋతికి దుఃఖం కలిగించుగాక !

పృశ్నిపర్ణి :- (B) Hemionitis Cordifolia or Uraria
 Lagopodioides, L

హిందీ:- పీరవన పీతవన, పరానీ.

కోలపొన్న సురపొన్న, నేలపొన్న.

ఉగ్రము, పాపనాశని, రోగనివారణ సమర్థము అయిన
ఆ మూలికను నేను సేవిస్తున్నాను.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

సహ¹ మా²నే³యం ప్ర⁴థ⁵మా పృ⁶శ్చి⁷ప⁸ర్ణ⁹జాయత ।

తయా¹హం దు²ర్ణా³మా⁴మ్ శి⁵రో వృ⁶శ్చా⁷మి శకు⁸నే⁹ రివ ॥ 2 ॥

పదము :

సహ¹మా²నా । ఇ³య⁴మ్ । ప్ర⁵థ⁶మా । పృ⁷శ్చి⁸ప⁹ర్ణ¹⁰ । అ¹¹జాయ¹²త ।

తయా¹ । అ²హ³మ్ । దు⁴ః⁵నా⁶మా⁷మ్ । శి⁸రో⁹ । వృ¹⁰శ్చా¹¹మి । శకు¹²నే¹³ః
2 ఇ¹⁴వ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

రోగాలను అభిభవించే ఈ పృశ్చిపర్ణి
ఓషధులలో ముఖ్యమైనదిగా పుట్టినది.
దానితో రోగ మూలకారణాన్ని పక్షిశిరస్సును
విఠిచి వేసినట్టుగా విఠిచి వేస్తున్నాను.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

అ¹రా²య³మ⁴స్స⁵క్వా⁶వా⁷నం య⁸శ్చ⁹ స్సా¹⁰తిం జి¹¹హీ¹²ర్ష¹³తి ।

గ¹ర్భా²దం క³ణ్ఠ్యం నా⁴శయ⁵ పృ⁶శ్చి⁷ప⁸ర్ణి సహ⁹స్వ¹⁰ చ ॥ 3 ॥

పదము :

అ¹రా²య³మ్ । అ⁴స్స⁵క్⁶పా⁷వా⁸నమ్ । య⁹ః । చ । స్సా¹⁰తిమ్ ।

జి¹హీ²ర్ష³తి ।

గర్భ॒ఽఅదమ్ । క॒ష్టమ్ । నా॒శయ॑ । పృ॒శ్ని॒ఽపర్ణి॑ । సహ॑స్వ । చ
॥ ౩ ॥

అనువాదం :

శరీర రక్తాన్ని చెఱచి వేసే శత్రువును నశింపజెయ్యి.

ఏ రోగం శరీర వృద్ధిని నశింపజేస్తుందో,

దానిని తొలగించు.

అలాగే, ఓ పృశ్ని పర్ణి !

గర్భ భక్షకమైన రోగ నిదాన పాపాన్ని నశింపజెయ్యి.

గర్భ ధ్వంసక శత్రువులను అభిభవించు.

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

గిరి॑ మే॒నాం ఆ వే॑శయ క॒ష్టాన్ జీ॑వితయో॒పనాన్ ।

తాం॒స్త్యం దే॒వి పృ॒శ్నిపర్ణ్య॑గ్ని రి॒వాసుద॑హన్నిహి ॥ 4 ॥

పదము :

గిరిమ్ । ఏనాన్ । ఆ । వేశయ । కష్టాన్ । జీవిత॒ఽయో॒పనాన్ ।

తాన్ । త్వమ్ । దేవి । పృశ్ని॒ఽపర్ణి॑ । అగ్నిః॒ఽఐవ । అను॒ఽదహన్॑
ఇహి ॥ 4 ॥

అనువాదం .

ఓ పృశ్ని పర్ణి !

ప్రాణ మోహకములైన

పై రోగకారణ పాపాల పర్వతంలో ప్రవేశించు.

ఓ దేవా ! నీవు వానిని అగ్నివలె వెన్నంటి

కాల్చి వేస్తూపో.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

పరాచ ఏనాన్ ప్ర ఋద కణ్వాన్ జీవితయోపనాన్ ।

తమాంసి యత్ర గచ్ఛన్తి తత్ క్రవ్యాదో అజీగమమ్ ॥౧॥

పదము

పరాచః । ఏనాన్ । ప్ర । ఋద । కణ్వాన్ । జీవితయోపనాన్ ।

తమాంసి । యత్ర । గచ్ఛన్తి । తత్ । క్రవ్యైః । అజీగమమ్

॥ ౧ ॥

అనువాదం :

ఓ పృశ్నిపర్ణి !

ప్రాణ మోహకములైన

పాపములను మా నుంచి వెనుదిరుగు నట్లు చెయ్యి.

చీకటి లోనికి ఈ రోగాలను నీ లేవనంతో

నేను తరిమి వేస్తున్నాను.

॥ ౧ ॥

ఇది ఇరవై బదవ సూక్తం

సూక్తం - 26

గోపుష్టి సూక్తం

ఋషి: సవితా ॥ దేవత: పశువు ॥ ఛందస్సు: 1,2 త్రిష్టుప్; 3 ఉపరిష్టాద్ విరాడ్

బృహతీ: 4 భురిగమష్టుప్; 5 అనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు : ॥ ౧ ॥

వినియోగం:- గోపుష్టికై చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

ఏహ యస్తు పశవో యే పరేయు

ర్వా॒యు ర్యే॑షాం స॒హచా॑రం జు॒జోష॑ ।

త్వ॒ష్టా యే॑షాం రూప॒ధేయా॑ని వేదా

స్మిన్ తాన్ గో॒ష్ఠే స॒వితా ని య॑చ్ఛతు

॥ 1 ॥

పదము :

ఆ । ఇ॒హ । య॒స్తు । ప॒శవః॑ । ప॒రా॒ఈ॒యుః ।

వా॒యుః । యే॑షామ్ । స॒హ॒చా॒రమ్ । జు॒జోష॑ ।

త్వ॒ష్టా । యే॑షామ్ । రూప॒ధేయా॑ని । వేద॑ ।

అ॒స్మిన్ । తాన్ । గో॒ష్ఠే । స॒వితా । ని । య॑చ్ఛతు

॥ 1 ॥

అనువాదం :

పరాజ్ఞుఖాలై వెళ్ళిపోయిన పశువులన్నీ తిరిగి
గోష్ఠం లోనికి వచ్చుగాక !

పశువుల రక్షణకై వాయువు ప్రవర్తిస్తున్నది.

ఆ పశువులకు త్వష్ట రూపములను కల్పిస్తాడు.

వానిని ఈ గోష్ఠమునందే

ఉండునట్లు సవిత నియమనం చేయుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము .

ఇ॒మం గో॒ష్ఠం ప॒శవః॑ సం స్ర॑వస్తు

బృ॒హస్ప॑తిరా న॒యతు ప్ర॒జానన్ ।

సి॒నీవా॑లీ న॒యత్వా॑గ్ర॒మేషా

మా॒జగ్ము॑షో అనుమతే ని య॑చ్ఛ

॥ 2 ॥

పదము :

ఇమమ్ । గోఽస్థమ్ । పశవః । సమ్ । స్రవస్తు ।

బృహస్పతిః । ఆ । నయతు । ప్రజానన్ ।

సినీవాలీ । నయతు । ఆ । అగ్రమ్ । ఏషామ్ ।

ఆఽజగ్ముషః । అనుఽమతే । ని । యచ్ఛ

॥ 2. ॥

అనువాదం :

పశువులు ఈ గోష్ఠమును చేరుగాక !

బృహస్పతి వాని నిక్కడికి కొనివచ్చుగాక !

* 'సినీవాలి' (ఈ పేరుగల దేవపత్ని)

ఈ పశువులను ముందుండి కొని వచ్చుగాక !

వచ్చిన పశువులను అనుగమిస్తున్న ఓ దేవపత్ని !

వీనిని గోష్ఠంలోనే ఉండునట్లు ఆజ్ఞాపించు.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

సం సం స్రవస్తు పశవః

సమాశ్వాః సము పూరుషాః ।

సం ధాన్యఽస్యయా స్పాతిః

సం స్రావ్యేఽన హవిషా జుహోమి

॥ 3 ॥

పదము :

సమ్ । సమ్ । స్రవస్తు । పశవః ।

సమ్ । అశ్వాః । సమ్ । ఓం ఇతి । పూరుషాః ।

సమ్ । ధాన్యఽన్య । యా । స్పాతిః ।

సమ్ఽస్రావ్యేఽణ । హవిషా । జుహోమి ॥ 3 ॥

అనువాదం :

పశువులు చక్కగా తిరిగి వచ్చుగాక !
అలాగే అశ్వములు సుఖంగా తిరిగి వచ్చుగాక !
అలాగే సేవకాదులు తిరిగి వత్తురు గాక !
ధాన్యాభివృద్ధి కలుగుగాక !
అందుకై హవిస్సుతో హోమం చేస్తున్నాను.

॥ 3 ॥

పంక్తము :

సం సీఞ్చామి గవాం క్షీరం

సమాజ్యేన బలం రసమ్ ।

సంసీక్తా అస్మాకం వీరా

ధ్రువా గావో మయి గోపతౌ

॥ 4 ॥

పదము .

సమ్ । సిఞ్చామి । గవామ్ । క్షీరమ్ ।

సమ్ । ఆజ్యేన । బలమ్ । రసమ్ ।

సమ్ఽసీక్తాః । అస్మాకమ్ । వీరాః ।

ధ్రువాః । గావః । మయి । గోఽపతౌ

॥ 4 ॥

అనువాదం .

గోక్షీరం ఆజ్యంతో కలఁపుతున్నాను.
అలాగే ఆజ్యంతో బలవర్ధకమైన
అన్నరసాన్ని మిళితం చేస్తున్నాను.
మా పుత్రాది వీరులు ఘృతాదులతో సంసిక్తు లగుదురు గాక !
అందుకై గోపతి అయిన నాతోనే
గోవులు స్థిరంగా ఉండు గాక !

॥ 4 ॥

మంట్రిము .

ఆ హ¹రామి గ¹వాం క్షీ¹ర మాహ¹ర్షం ధా¹న్యం¹రస¹మ్ ।
ఆహృ¹తా అస్మాకం¹ వీరా ఆ పత్నీ¹రిద మస్తక¹మ్ ॥ ౧ ॥

పదము :

ఆ । హ¹రామి । గ¹వామ్ । క్షీ¹రమ్ । ఆ । ఆహ¹ర్షమ్ । ధా¹న్య¹మ్ ।
రస¹మ్ ।

ఆహృ¹తాః । అస్మాకమ్ । వీరాః । ఆ । పత్నీ¹ః । ఇదమ్ ।
అస్తక¹మ్ ॥ ౧ ॥

ఇది చతుర్థోఽనువాకః

అనువాదం .

గోక్షీరాన్ని కొనివస్తున్నాను.
అలాగే ధాన్యాన్ని రసాన్ని కొనివచ్చినాను.
వీరులను కూడ కొనివచ్చినాను.

వారి పత్నులను కూడ కొనివచ్చినాను.
మా ఈ గృహం నిండుగా ఉండుగాక !

॥ 5 ॥

ఇది ఇరవై ఆరవ సూక్తం

ఇది నాలుగవ అనువాకం

అనువాకం: 5

సూక్తం - 27

విజయప్రాప్తి సూక్తం

ఋషి: కపిష్ఠలుడు. దేవత: 1-5 ఓషధి; 6 దుద్రుడు; 7 ఇంద్రుడు: ఛందస్సు
అనుమన్ మంత్రములు: ॥ 7 ॥

వినియోగం:- వివాదంలో విజయప్రాప్తికోసం చేసే కర్మలోను, అపరాజితా
మహా శాంతిలోను దీనికి వినియోగం.

మంత్రము.

నేచ్చత్రుః ప్రాశం జయాతి సహమానాభిభూరసి ।

ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృద్యోషధే ॥ 1 ॥

పదము:

న । ఇత్ । శత్రుః । ప్రాశమ్ । జయాతి । సహమానా । అభిభూః
అసి ।

ప్రాశమ్ । ప్రతిప్రాశః । జహి । అరసాన్ । కృణు । ఓషధే ॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఓ ఓషధీ ! *

* (పాట. లేక 'పార' అను పేరుగల ఓషధి).
ఎనబొద్ది, ఎనబొందీ, చిరుబొద్ది, విద్ధకర్ణి.

ప్రతివాది, వాదినయిన నన్ను జయించ కుండు గాక !

నీవు శత్రు సహనస్వభావం కలదానవు.

ప్రతివాదిని జయింపగల దానవు.

వాది నయిన నన్ను ప్రశ్నించే

ప్రతివాదిని పరాజితుని చెయ్యి.

ప్రతివాదులను నీరసవాక్కులను చెయ్యి.

॥ 1 ॥

మంత్రము

సు॒వర్ణ॑ స్త్రా॒వ్య న్వి॑న్దత్ సూ॒కర॑ స్త్రా॒వ్య ఖన॑ న్నసా॒ ।

ప్రా॒శం ప్రతి॑ప్రాశో జహ్య॑రసాన్ రృ॒ణోష॑ధే

॥ 2 ॥

పదము.

సు॒వర్ణః । త్వా॒ । అను॑ । అ॒విన్దత్ । సూ॒కరః । త్వా॒ । అ॒ఖనత్ ।
నసా॒ ।

ప్రా॒శమ్ । ప్రతి॑ప్రా॒శః । జహి॑ । అ॒రసాన్ । కృ॒ణు । ఓ॒షధే॑ ॥ 2 ॥

అనువాదం:

* (‘పార’ అను పేరుగల ఓ ఓషధీ!)

ఓ ఓషధీ! వైసతేయుడు విషాపహరణార్థం

నిన్ను వెదకి కనుగొన్నాడు

అది వరాహం నిన్ను ముట్టెత్తో పెల్లగించినది.

వాదినయిన నన్ను ప్రశ్నించే

ప్రతి వాదిని పరాజితుని చెయ్యి

ప్రతి వాదులను నీరసకరులను చెయ్యి.

॥ 2 ॥

“పాట” “పార” *Clypea Hernandifolia* (Bloomfield)

“వాటా” “వాటా” *F Cessampelos Pereira* Lim.

“వాణి” విసబొద్ది, విసబొద్ది, చిరుబొద్ది, విష్ణుకర్ణి

అశ్వ 16

మంత్రము.

ఇ॒న్ద్రో॒ హ చ॒క్రే॒ త్వా బా॒హా వసు॑రే॒భ్య స్తరీ॑తవే ।

ప్రా॒శం ప్ర॑తి॒ప్రాశో॑ జ॒హ్యర॒సాన్ కృ॑ణ్వోష॒ధే ॥ ౩ ॥

పదము :

ఇ॒న్ద్రః । హ । చ॒క్రే । త్వా । బా॒హా । అసు॑రే॒భ్యః । తరీ॑తవే ।

ప్రా॒శమ్ । ప్ర॑తి॒ప్రాశః॑ । జ॒హి । అర॒సాన్ । కృ॒ణు । ఓష॑ధే ॥ ౩ ॥

అనువాదం

ఓ ఓషధీ! ఇంద్రుడు అసురులను జయించుటకు

దక్షిణభుజంపై నిన్ను ధరించినాడు.

వాది నయిన నన్ను ప్రశ్నించే

ప్రతివాదిని పరాజితుని చెయ్యి.

ప్రతి వాదులను నీరస కందులను చెయ్యి.

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

పా॒తా మి॒న్ద్రో॒ వ్యాఽశ్నా॒ దసు॑రే॒భ్య స్తరీ॑తవే ।

ప్రా॒శం ప్ర॑తి॒ప్రాశో॑ జ॒హ్యర॒సాన్ కృ॑ణ్వోష॒ధే ॥ 4 ॥

పదము :

పా॒తామ్ । ఇ॒న్ద్రః । వి । అ॒శ్నాత్ । అసు॑రే॒భ్యః । తరీ॑తవే ।

ప్రా॒శమ్ । ప్ర॑తి॒ప్రాశః॑ । జ॒హి । అర॒సాన్ । కృ॒ణు । ఓష॑ధే ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఇంద్రుడు ఈ ఓషధిని

అసురులను జయించుటకై తీర్చాడు.

వాదినయిన నన్ను ప్రశ్నించే
ప్రతివాదిని పరాజితుని చెయ్యి.
ప్రతివాదులను నీరస కంరులను చెయ్యి.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

తయాహం శత్రూ వైక్షి ఇన్ద్రః సాలావృకాం ఛవ ।

ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వేషధే ॥ 5 ॥

పదము :

తయా । అహమ్ । శత్రూన్ । సాక్షీ । ఇన్ద్రః । సాలావృకాన్ ఛవ ।

ప్రాశమ్ । ప్రతిప్రాశః । జహి । అరసాన్ । కృణు । షషధే ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఇందుడు అడవి కుక్కలను నిర్బంధించినట్లు
నేనా మూలికను ధరించి, భక్షించి,
శత్రువులను నిర్జిస్తున్నాను.
వాదినయిన నన్ను ప్రశ్నించే
ప్రతివాదిని పరాజితుని చెయ్యి.
ప్రతివాదులను నీరస కంరులను చెయ్యి.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

రుద్ర జలాషభేషజ నీలశిఖణ్ణ కర్మకృత్ ।

ప్రాశం ప్రతిప్రాశో జహ్యరసాన్ కృణ్వేషధే ॥ 6 ॥

పదము :

రుద్ర । జలాషభేషజ । నిలశిఖణ్ణ । కర్మకృత్ ।

ప్రాశమ్ । ప్రతిప్రాశః । జహి । అరసాన్ । కృణు । షషధే ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఓ రుద్రుడా ! స్థరణ మాత్రంతో
జలాన్ని మందుగా మార్చువాడా ! నీల కపర్దీ !
నీ ఉపాసకుల కర్మను తొలగించువాడా !
ఈ ఓషధితో ప్రతివాదిని జయించునట్లు చెయ్యి.
వాదినయిన నన్ను ప్రశ్నించే
ప్రతివాదిని పరాజితుని చెయ్యి
ప్రతి వాదులను నీరసకంఠులను చెయ్యి

॥ 6 ॥

మంత్రము :

తస్యప్రాశం త్వం జహి యో న ఇన్ద్రాభిదాసతి ।
అధీనో బ్రూహి శక్తిభిః ప్రాశి మా ముత్తరం కృధి ॥ 7 ॥

పదము :

తస్య । ప్రాశమ్ । త్వమ్ । జహి । యః । నః । ఇన్ద్ర । అభిదా-
సతి ।
అధి । నః । బ్రూహి । శక్తిభిః । ప్రాశి । మామ్ । ఉత్తరమ్ ।
కృధి ॥ 7 ॥

అనువాదం :

ఓ ఇంద్రా ! మమ్ములను తిరస్కరిస్తున్న
ప్రతివాది ప్రతికూల ప్రశ్నను సేపు వినష్టం చెయ్యి.
నీ శక్తితో మా మాతే చెల్లునట్లు చెయ్యి.
ప్రతివాది కంటె నన్ను ఉత్కృష్టుని చెయ్యి.

॥ 7 ॥

ఋషి: శమ్మడు ॥ దేవత: 1, 8 జరిమా, ఆయువు: 2 మిత్రావరుణులు; 4, 5
ద్యావా పృథివ్యాదులు ॥ ఛందస్సు: 1 జగతి: 2-4 త్రిష్టుప్: 5 భురిక్
త్రిష్టుప్ ॥ మంత్రములు ॥ 5 ॥

వినియోగం :- గోదానంలో, చాలకర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

తుభ్యమే॑వ జ॒రిమన్ వర్ధ॑తా మ॒యం మే॑మ

మ॒న్యే మృ॑త్యవో హి॒ంసి॑షుః శ॒తం యే॑ ।

మాతే॑వ పు॒త్రం ప్ర॑మ॒నా ఉ॒పస్థే॑ మి॒త్ర

ఏ॒నం మి॒త్రియాత్ పా॒త్వం హ॑సః ॥ 1 ॥

పదము.

తు॒భ్యమ్ । ఏ॒వ । జ॒రి*మన్ । వర్ధ॑తామ్ । అ॒యమ్ । మా । ఇ॒మమ్ ।

అ॒న్యే । మృ॑త్యవః । హి॒ంసి॑షుః । శ॒తమ్ । యే॑ ।

మాతా॑ఽఇ॒వ । పు॒త్రమ్ । ప్ర॑మ॒నాః । ఉ॒ప॒స్థే॑ । మి॒త్రః ।

ఏ॒నమ్ । మి॒త్రియాత్ । పా॒తు । అం॑హ॒సః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

స్తుతి పాత్రుడవైన ఓ అగ్ని !

నీ కోసమే ఈ కుమారుడు అభివృద్ధి పొందుగాక !

* జర - వృద్ధాప్యం. ఓ జరా అని ఇతరులు. ఇక్కడ సాయణుని భాష్యం అనుసృతం.

అనంఖ్యాకములైన ఇతర రక్షః పిశాచాది రోగాదులు

ఈ బాలకుని హింసింప కుండుగాక !

సంతుష్టుడైన మిత్రదేవుడు తల్లి కొడుకును వలె

ఈ బాలకుని ఒడిలో ఉంచుకొని,

మిత్రద్రోహజనిత పాపంనుంచి రక్షించుగాక ! || 1 ||

మంత్రము .

మిత్ర ఏనం వరుణో వా రిశాదా

జరామృత్యుం కృణుతాం సంవిదానా ।

తదగ్ని ర్హోతా వయునాని విద్వాన్

విశ్వా దేవానాం జనిమా వివక్తి || 2 ||

పదము :

మిత్రః । ఏనమ్ । వరుణః । వా । రిశాదాః ।

జరామృత్యుమ్ । కృణుతామ్ । సమ్విదానా ।

తత్ । అగ్నిః । హోతా । వయునాని । విద్వాన్ ।

విశ్వా । దేవానామ్ । జనిమ । వివక్తి || 2 ||

అనువాదం :

మిత్రుడు, వరుణుడు, హింసకుల భక్షకుడు ఏకమై

ఈ వటువును దీర్ఘాయుష్కుని చేయుదురు గాక !

NOTE : [ఈ మంత్రం ఉత్తరార్ధం అస్పష్టంగా ఉంది. ఒక్కొక్క వ్యాఖ్యాత, ఒక్కొక్క అనువాదకర్త ఒక్కొక్క విధంగా అర్థం చెప్పారు. సాయణుని భావార్థాన్ని నేననుసరించాను.]

మంత్రము :

ద్యౌః స్వో వితా పృథివీ మాతా

జరామృత్యుం కృణుతాం సంవిదానే ।

యథాజీవా అదితే రుపస్థే ప్రాణా

పానాభ్యాం గుపితః శతం హి మాః

॥ 4 ॥

పదము :

ద్యౌః । త్వా । వితా । పృథివీ । మాతా ।

జరామృత్యుమ్ । కృణుతామ్ । సంవిదానేఽఽతిసమ్విదానే ।

యథా । జీవాః । అదితేః । ఉపస్థే । ప్రాణాపానాభ్యామ్ ।

గుపితః । శతమ్ । హిమాః

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ వటువా ! నీకు తండ్రివంటి

ద్యులోకము. తల్లివంటి భూలోకము

కలిసి నిన్ను దీర్ఘాయుష్మంతుని చేయును గాక !

అదితి ఉత్సంగంలో ప్రాణాపానాల నుంచి రక్షితుడవై

శతాయుష్కుడ వగుదువు గాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము .

ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చసే నయ

ప్రియం రేతో పరుణ మిత్ర రాజన్ ।

మాతేవాస్మా అదితే శర్మ యచ్చ

విశ్వే దేవా జరదష్టి ర్యధా సత్

॥ 5 ॥

పదము.

ఇమమ్ । అగ్ని । ఆయుషే । వర్చసే । నయ ।

ప్రియమ్ । రేతః । వరుణ । మిత్రరాజన్ ।

మాతాఽశ్వ । అస్మై । అదితే । శర్మ । యచ్చ ।

విశ్వే । దేవాః । జరత్తఽష్టిః । యధా । అసత్

॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! ఇతనికి ఆయుస్సు నిమ్ము.

వర్చస్సు నిమ్ము.

ఓ వరుణా ! ఇతనికి రేతస్సు నిమ్ము

ఓ అదితీ ! మాతవలె వీనికి సుఖ మిమ్ము.

ఓ విశ్వేదేవతలారా ! వీనికి దీర్ఘాయుస్సు నిండు

॥ 5 ॥

ఇది ఇరవై ఎనిమిదవ సూక్తం

సూక్తం - 29

అయుర్బల సంతానార్ద్రం

ఋషి: అథర్వణుడు ॥ దేవత: 1 అగ్ని, సూర్యుడు, బృహస్పతి: 2 జాతవేదుడు, త్వష్ట, సవిత: 3, 7 ఇంద్రుడు: 4, 5 ద్యావాపృథివీ, విశ్వేదేవతలు, అపస్సు: 6 అశ్వినీదేవతలు ॥ ఛందస్సు: 1 అనుష్టుప్: 2, 3, 5-7 త్రిష్టుప్ 4 పరాబృహతీ నిఘృత్ ప్రస్తార పంక్తి ॥ మంత్రములు. ॥ 7 ॥

వినియోగం :- వడదెబ్బకు చికిత్సలోను, గోదాన, చౌల కర్మలలోను దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

పార్థి॑వ॒స్య ర॒సేదే॒వా భగ॑స్య తన్వో॒తి బ॑లే ।

ఆయు॒ష్యఽమ॒స్మా అగ్నిః॑ సూర్యో॒వర్చ॑ ఆ ధాద్ బృహ॒స్పతిః॑
॥ 1 ॥

పదము :

పార్థి॑వ॒స్య । ర॒సే । దే॒వాః । భగ॑స్య । తన్వో॒తి । బ॑లే ।

ఆయు॒ష్యఽమ్ । అ॒స్మై । అగ్నిః॑ । సూర్యోః॑ । వర్చః॑ ।

ఆ । ధాత్ । బృహ॒స్పతిః॑ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

పృథివీ సంబంధమైన ! సత్తు (పేలపిండి) వంటి వాని
సారభూత జలపానంతో ఇంద్రాదులు, భగదు
ఈ దప్పిగొన్న వాని శరీరాన్ని వీర్యవంతం చేయుదురు గాక!
వీనికి అగ్ని దీర్ఘాయుస్సు నిచ్చుగాక!
సూర్యుడు, బృహస్పతి వీనికి వర్చస్సు నిత్తురుగాక! ॥ 1 ॥

మంత్రము :

ఆయు॒రస్మై॑ ధే॒హి జాత॑వేదః

ప్ర॒జాం త్వష్ట॑ రధినిధే॒హ్యస్మై॑ ।

రాయ॑స్పోషం స॒విత॑రా సు॒వాస్మై॑

శతం॑ జీ॒వాతి శరద॑స్త॒వాయమ్ ॥ 2 ॥

పదము

అయుః | అస్మై | ధేహి | జాతఽవేదః |

ప్రజామ్ | త్వష్టః | అధినిధేహి | అస్మై |

రాయః | పోషమ్ | సవితః | ఆ | సువ | అస్మై |

శతమ్ | జీవాతి | శరదః | తవ | అయమ్

॥ 2 ॥

అనువాచం

ఓ జాతవేదా ! వీనికి శతాయుస్సు నిమ్ము.

ఓ త్వష్టా ! వీనికి సంతానాభివృద్ధి కల్పించు.

ఓ సవితా ! వీనికి ధన సమృద్ధి నిమ్ము.

మీ అనుగ్రహంతో ఇతడు నూరేళ్ళు జీవించుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఆశీర్ష ఊర్జ ముత సౌప్రజాస్త్యం

దక్షం ధత్తం ద్రవిణం సచేతసా |

జయం క్షేత్రాణి సహసా యమిన్ద్ర

కృత్వానో అన్యసధరాస్త్యపత్నాన్

॥ 3 ॥

పదము :

అఽశీః | నః | ఊర్జమ్ | ఉత | సౌప్రజాః | త్వమ్ |

దక్షమ్ | ధత్తమ్ | ద్రవిణమ్ | సఽచేతసా |

జ॒యమ్ । క్షే॒త్రా॒ణి । స॒హ॒సా । అ॒యమ్ । ఇ॒న్ద్ర॒మ్ ।

కృ॒త్వా॒నః । అ॒న్యాన్ । అ॒ధ॒రాన్ । స॒వ॒త్సాన్ ॥ ౩ ॥

అనువాదం

మమ్ములను ఆశీర్వదించండి.

అహోరాన్ని ద్యావాపృథువులారా! కల్పించండి

మమ్ములను సంతాన వంతులను, సమాన చేతస్కులను,

బలవంతులను, ధనవంతులను చేయండి.

ఓ ఇంద్రా! ఈ పురుషుడు బలంతో శత్రు భూములను

స్వాధీనం చేసుకుంటూ ఇతర శత్రువులను

పరాజితులను చేయుగాక!

॥ ౩ ॥

మంత్రము:

ఇ॒న్ద్రే॒ణ ద॒త్తో వరు॑ణేన శి॒ష్టే

మరు॑ద్భిరుగ్రః ప్ర॒హితో న ఆ॒గన్ ।

ఏ॒ష వాం ద్యా॒వాపృ॒థివీ ఉ॒ప॒స్థే

మా క్షు॑ధన్మా తృ॒షత్ ॥ 4 ॥

పదము:

ఇ॒న్ద్రే॒ణ । ద॒త్తః । వరు॑ణేన । శి॒ష్టః ।

మరు॑త్ ౭భిః । ఉ॒గ్రః । ప్ర॒హి॒తః । నః । ఆ । ఆ॒గన్ ।

ఏ॒షః । వామ్ । ద్యా॒వాపృ॒థి॒వీ॒ఞ్చ । ఉ॒ప॒స్థే ।

మా । క్షు॑ధత్ । మా । తృ॒షత్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఈ దప్పిగొన్నవాడు ఇంద్రుడు జీవ మివ్వగా.
వరుణుడు అనాజ్ఞ ఇవ్వగా,
మరుద్గణములు బలము నివ్వగా మా వద్దకు వచ్చినాడు.
ఇతను ఓ ద్యావా పృథ్వీలారా !
మీ ఒడిలో ఉంటూ క్షుత్తీడితుడు కాకుండు గాక !
దప్పిగొనకుండుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

ఊర్జమస్మా ఊర్జస్వతీ ధత్తం

పయో అస్మై పయస్వతీ ధత్తమ్ ।

ఊర్జమస్మై ద్యావాపృథివీ అధాతాం

విశ్వేదేవా మరుత ఊర్జ మాపః

॥ 5 ॥

పదము :

ఊర్జమ్ । అస్మై । ఊర్జస్వతీఞ్చి । ధత్తమ్ ।

పయః । అస్మై । పయస్వతీఞ్చి । ధత్తమ్ ।

ఊర్జమ్ । అస్మై । ద్యావాపృథివీఞ్చి । అధాతామ్ ।

విశ్వే । దేవాః । మరుతః । ఊర్జమ్ । ఆపః

॥ 5 ॥

అనువాదం :

శక్తియుతులైన ద్యావాపృథ్వీలు
ఇతనికి బలాన్ని చెకూర్తురు గాక ! ఉదక భూములైన మీరు
ఇతనికి ఉదక మిత్తురు గాక ! బలవత్తురులైన ద్యావాపృథ్వీలు

ఇతనికి అహారాన్ని, బలాన్ని కల్పించినారు.
 విశ్వేదేవతలు, మరుత్తులు,
 జలదేవతలు ఇతనికి శక్తినిచ్చినారు.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

శివాభీష్టే హృదయం తర్పయా

మృనమీవో మోదిషీష్ఠాః సువర్చాః ।

సవాసినో పిబతాం మన్థమేత

మశ్వినో రూపం పరిధాయ మాయామ్

॥ 6 ॥

పదము :

శివాభీః । తే । హృదయమ్ । తర్పయామి ।

అనమీవః । మోదిషీష్ఠాః । సువర్చాః ।

సవసినో । పిబతామ్ । మన్థమ్ । ఏతమ్ ।

అశ్వినోః । రూపమ్ । పరిధాయ । మాయామ్

॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఓ దప్పిగొన్నవాడా! నీ హృదయాన్ని

సుఖకరములైన ఉదకములతో తృప్తినిొందిస్తున్నాము.

దప్పి తీరిన నీవు వర్చస్వంతుడవై సంతోషింతువు గాక !

సహవాసులై అశ్వినీ దేవతలు మాయామయమైన

రూపాన్ని ధరించి, ఈ *మంథాన్ని,
అంబలిని త్రాగుదురు గాక !

॥ 6 ॥

మంత్రము :

ఇ॒న్ద్రో ఏ॒తాం స॑స్మ॒జే వి॒ద్ధో అ॒గ్రే ఊ॒ర్జ్వాం

స్వ॒ధామ॒జరాం సా తే॑ ఏ॒షా ।

తయా॑ త్వం జీ॒వ శర॑దః సు॒వర్చా మా

త॒త్ర సు॒స్రోద్ భి॒షజ్ జస్తే॑ అ॒క్రన్

॥ 7 ॥

పదము :

ఇ॒న్ద్రోః । ఏ॒తామ్ । స॑స్మ॒జే । వి॒ద్ధః । అ॒గ్రే । ఊ॒ర్జ్వామ్ ।

స్వ॒ధామ్ । అ॒జరా॑మ్ । సా । తే॑ । ఏ॒షా ।

తయా॑ । త్వమ్ । జీ॒వ । శర॑దః । సు॒వర్చాః । మా ।

తే॑ । త్ర । సు॒స్రోత్ । భి॒షజః । తే॑ । అ॒క్రన్

॥ 7 ॥

అనువాదం :

పూర్వం వృత్రాసురాదులతో దెబ్బగొన్న ఇంద్రుడు దప్పిగొని
బలవర్ధకమైన మంథాన్ని జరానివర్తకమైన
దానిని సృష్టించినాడు.

* ['పేరిపిండిని నీటిలో కలిపి, రెండు సమిధలతో చిలికినప్పుడు, దానిని
'మన్థం' అంటారు.]

[కాని ఇక్కడ విశేష విధితో వైతన, చమన శలాకలతో మథితమైన
సక్తాదకం వివక్షితమని సాయణుడు. కౌ, సూ. 27-X -]

ఓ వ్యాధితుడా! దానిని నీ కిస్తున్నాము.
దానితో వర్చస్వంతుడవై నీవు నూరేళ్ళు బ్రతుకు.
ఈ మంథపానం చెసిన నీవు శరీరం నుంచి
చ్యుతుడవు కాకుండువుగాక! అది వైద్యులు
నీకై ఈ ఔషధాన్ని సిద్ధం చేసినారు

॥ 7 ॥

ఇది ఇరవై తొమ్మిదవ సూక్తం

సూక్తం - 30

పతిపత్నీసమాగమం సూక్తం

ఋషి: ప్రజాపతి: దేవత: 1 మనస్సు, 2 అశ్వినీ దేవతలు; 3, 4 ఓషధి:
5 దంపతులు; ఛందస్సు: 1 పథ్యాపంక్తి: 2, 4, 5 అనుష్టుప్: 3
భురిగనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు: ॥ 5 ॥

వినియోగం:- శ్రీవశిష్టకరణ కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము

యధేదం భూమ్యా అధి తృణం వాతో మథాయతి ।

ఏవా మథ్నామి తే మనో యథా మాం

కామిన్యసో యథా మన్నాపగా అసః

॥ 1 ॥

పదము :

యథా । ఇదమ్ । భూమ్యాః । అధి । తృణమ్ । వాతేః । మథా

యతి ।

ఏవ । మథ్నామి । తే । మనః । యథా । మామ్ ।

కామినీ । అసః । యథా । మత్ । న । అప2గాః । అసః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

భూమిపై కనబడుతున్న తృణాన్ని
గాలి ఎలా కదిలిస్తుందో ఓ స్త్రీ!
నీ మనస్సును ఆ విధంగా కదిలించి వేస్తున్నాను
ఇందుతో నన్ను నీవు కాంక్షింతువుగాక!
నా నుంచి పారిపోకుండువు గాక!

॥ 1 ॥

మంత్రము :

సంచేతన్నయాథో అశ్వినా కామినా సంచ వక్షథః ।

సం వాం భగానో అగ్గత సం చిత్తాని సము వ్రతా ॥ 2 ॥

పదము :

సమ్ । చ । ఇత్ । నయాథః । అశ్వినా । కామినా । సమ్ । చ ।
వక్షథః ।

సమ్ । వామ్ । భగానః । అగ్గత । సమ్ । చిత్తాని । సమ్ । ఓం
ఇతి । వ్రతా ॥ 2 ॥

అనువాదం :

అశ్వినీ దేవతలు ఈ స్త్రీని నా సమీపానికి తెత్తురు గాక!
నాతో కలుపుదురు గాక!
మీ భాగ్యములు నన్ను సంక్రమించు గాక!
జ్ఞానం వ్రతం నన్ను సంక్రమించు గాక!

॥ 2 ॥

మంత్రము :

యత్ సువర్ణా వీవక్షవో అనమీవా వీవక్షవః ।

తత్ర మే గచ్ఛతాద్ధవం శల్య ఇవ కుల్మలం యథా ॥ 3 ॥

అథర్వ. 17

వినియోగం : శరీరగత వివిధ క్రిమిరోగముల శాంతికి చేసే హోమంలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము .

ఇన్ద్రస్య యా మహి దృషత్ క్రిమేర్విశ్వస్య తర్హణీ ।
తయా పినష్మి సం క్రిమీన్ దృషదా ఖల్వాం ఇవ ॥ 1 ॥

పదము

ఇన్ద్రస్య । యా । మహి । దృషత్ । క్రిమేః । విశ్వస్య । తర్హణీ ।
తయా । పినష్మి । సమ్ । క్రిమీన్ । దృషదా । ఖల్వాన్ ఇవ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఇంద్ర సంబంధమైన పెద్దశిల
సర్వక్రిమి సంహారకమైనది.
వినురు రాయితో సెనగలను వలె దానితో
శరీరాంతర్గతాలైన సర్వక్రిములను సంచూర్ణం చేస్తున్నాను.
॥ 1 ॥

మంత్రము .

దృష్టమదృష్ట మతృహమథో కురూదుమతృహమ్ ।
అల్లణ్ణాన్త్రైర్వాన్తృలునాన్ క్రిమీన్ వచసా జమ్భయామసి
॥ 2 ॥

పదము .

దృష్టమ్ । అదృష్టమ్ । అతృహమ్ । అథోఽథి । కురూదుమ్ ।
అత్తృహమ్ ।

అల్లఱ్ఱాన్ | సర్వాన్ | శలునాన్ | క్రిమీన్ | వచసా | జమ్మయా
మనీ || 2 ||

అనువాదం :

కంటికి కనిపించే క్రిమి జాతాన్ని,
కనిపించని క్రిమి జాతాన్ని నశింప జేస్తున్నాను.
అంతేకాక శరీరం లోపలవలె
అల్లుకొని ఉన్న అంతర్గత క్రిమి కులాన్ని కూడా
నాశనం చేస్తున్నాను.
అల్లండువు లను, శల్గము లను, క్రిములను,
ఇతర సర్వ క్రిములను మంత్రంతో నాశనం చేస్తున్నాను. || 2 ||

మంత్రము :

అల్లఱ్ఱాన్ | హన్ని మహతా వధేన
దూనా అదూనా అరసా అభూవన్ |
శిష్టా నశిష్టాన్ ని తిరామి వాచా
యథా క్రిమీణాం న కిరుచ్చిషాత్తై || 3 ||

పదము :

అల్లఱ్ఱాన్ | హన్ని | మహతా | వధేన |
దూనాః | అదూనాః | అరసాః | అభూవన్ |
శిష్టాన్ | అశిష్టాన్ | ని | తిరామి | వాచా |
యథా | క్రిమీణామ్ | నకిః | ఉత్ శిషాత్తై || 3 ||

అనువాదం :

* అల్లండువులను ఉత్కృష్ట మంత్రాషధాది
సాధనంతో సంహరిస్తున్నాను.
నా ఔషధాదులతో పరితప్తములైనవి,
పరితప్తం కానివి, శుష్కములైనవి ఏవైతే ఉన్నవో,
శిష్టములైనవి, అశిష్టములైనవి
ఏవైతే ఉన్నవో-వాటి నన్నిటిని
మంత్రంతో నిహతం చేస్తున్నాను.
వా టన్నిటిలో ఏ ఒక్కటి మిగులకుండుగాక ! || 3 ||

మంత్రము :

అనా¹న్త్యైమ్ శీర్ష²ణ్యమ్ అథో³ పార్ష్వేయమ్ క్రిమీన్ ।
అవన్కవమ్ వ్యధ్వరమ్ క్రిమీన్ వచసా జమ్భయామసి || 4 ||

పదము :

అను¹న్త్యైమ్ శీర్ష²ణ్యమ్ అథో³ పార్ష్వేయమ్ క్రిమీన్ ।
అవన్కవమ్ వి²అధ్వరమ్ క్రిమీన్ వచసా జమ్భయామసి
|| 4 ||

అనువాదం :

ప్రేవులలోని క్రిములను, శిరోభవములైన క్రిములను,
పార్శ్వ భవములైన క్రిములను నశింప జేస్తున్నాను.
లోనికి వెళ్ళే వాని వివిధ మార్గాలను నశింప జేస్తున్నాను.
వీ టినన్నిటిని మంత్రంతో నశింప జేస్తున్నాను || 4 ||

* రక్తమాంస దూషకములైన క్రిములను

పంశ్రమ.

యే క్రిమయః పర్వతేషు వనే

షోషధీషు పశుష్వప్సవ్తః ।

యే అస్మాకం తన్వమావివిశుః

సర్వం తద్ధన్మి జనిమ క్రిమీణామ్

॥ ౧ ॥

పదము :

యే । క్రిమయః । పర్వతేషు । వనేషు ।

షోషధీషు । పశుషు । అప్సవ్తః । అన్తః ।

యే । అస్మాకమ్ । తన్వమ్ । అవివిశుః ।

సర్వమ్ । తత్ । హన్మి । జనిమ । క్రిమీణామ్

॥ ౧ ॥

ఇతి పంచమోఽనువాకః

అనువాదం :

పర్వతాదుల మధ్యంలో ఉన్న క్రిములు
ప్రతి ముఖంగా మా శరీరాల్లో ప్రవేశించినవి.
వానిని నిశ్శేషంగా, ఆ సర్వక్రిమి జాతినే
నాశనం చేస్తున్నాను.

॥ ౧ ॥

ఇది ముప్పైయొకటవ సూక్తం

ఇది ఐదవ అనువాకం.

అనువాకం - 6

సూక్తం - 32

క్రిమి నాశన సూక్తం

ఋషి: కాణ్వుడు ॥ దేవత: ఆదిత్యుడు ॥ చందస్సు: 1 త్రిపాద్ భురిగ్గాయత్రీ
2-5 అనుష్టుప్: 8 చతుష్పాన్నిచ్చదుష్టిక్ ॥ మంత్రములు: ॥ 8 ॥

వినియోగం:- పశువుల వ్రణక్రిములకు చేసే చికిత్సలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

ఉద్యన్¹ద్దిత్యః క్రిమీన్ హన్తు

నిమ్రోచన్ హన్తు రశ్మిభిః ।

యే అన్తః క్రిమయో గవీ

॥ 1 ॥

పదము:

ఉత్¹యన్ । ఆదిత్యః । క్రిమీన్ । హన్తు ।

నిమ్రోచన్ । హన్తు । రశ్మిభిః ।

యే । అన్తః । క్రిమయః । గవీ

॥ 1 ॥

అనువాదం:

ఆదిత్యుడు ఉదయిస్తూ తన కిరణాలతో

క్రిములను నశింప జేయుగాక !

అస్తమిస్తున్న సూర్యుడు తన కిరణాలతో

క్రిములను నశింప జేయుగాక !

గో శరీర మధ్యంలో ఉన్న

క్రిములను కూడ నశింప జేయుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

విశ్వరూపం చతురక్షం క్రిమిం సారజ్గమర్థునమ్ ।

శృణామ్యస్య పృష్టి రపీ వృశ్చామి యచ్ఛిరః ॥ 2 ॥

పదము :

విశ్వరూపమ్ । చతుఃకక్షమ్ । క్రిమిమ్ । సారజ్గమ్ । అర్థునమ్ ।

శృణామి । అస్య । పృష్టిః । అపీ । వృశ్చామి । యత్ । శిరః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

నానా రూపం, చతుర్వేత్రం, శబల వర్ణం అయిన

వివిధ క్రిమి జాతాన్ని చంపివేస్తున్నాను.

వాని పార్శ్వవయవాలను

శిరస్సును కూడ త్రుంచివేస్తున్నాను.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

అత్రివత్ వః క్రిమయో హన్ని కణ్వవజ్జమదగ్నివత్ ।

అగస్త్యస్య బ్రహ్మణా సం వినష్క్యహం క్రిమీన్ ॥ 3 ॥

పదము :

అత్రివత్ । వః । క్రిమయః । హన్ని । కణ్వవత్ । జమదగ్ని
వత్ ।

అగస్త్యస్య । బ్రహ్మణా । సమ్ । వినష్క్మి । అహమ్ । క్రిమీన్ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ క్రిములారా ! మిమ్ములను

అత్రివలె, కణ్వనివలె, జమదగ్నివలె

నేను చంపుతున్నాను.

అగస్త్య మంత్రంతో క్రిములను తిరిగి పుట్టకుండా

నశింప జేస్తున్నాను

॥ 3 ॥

మంత్రము:

హతో రాజా క్రిమీణా ముతైషాం స్థపతి ర్హతః ।

హతో హతమాతా క్రిమి ర్హతభ్రాతా హతస్వసా ॥ 4 ॥

పదము:

హతః । రాజా । క్రిమీణామ్ । ఉత । ఏషామ్ । స్థపతిః । హతః ।

హతః । హతమాతా । క్రిమిః । హతభ్రాతా । హతస్వసా ॥ 4 ॥

అనువాదం:

క్రిముల రాజు నా మంత్రోషధులతో హతుడైనాడు.

ఈ క్రిముల సచివుడు కూడ హతుడైనాడు.

వీని తల్లి, సోదరులు కూడ హతులైనారు.

॥ 4 ॥

మంత్రము:

హతాసో అస్య వేశసో హతాసః పరివేశసః ।

అథో యే క్షుల్లకా ఇవ సర్వే తే క్రిమయో హతాః ॥ 5 ॥

పదము:

హతాసః । అస్య । వేశసః । హతాసః । పరివేశసః ।

అథో ఇతి । యే । క్షుల్లకాః ఇవ । సర్వే । తే । క్రిమయః । హతాః

॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఈ క్రిముల నివాస స్థానాలు వినష్టము లైనవి.
వాని చుట్టూ ఉన్న
నివాసస్థానాలు కూడా వినష్టము లైనవి.
అలాగే బీజ రూపంలో ఉన్న కనిపించని
క్రిములన్నీ వినష్టము లైనవి.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

ప్రతే శృణామి శృణ్ణే యాభ్యామ్ వితుదాయసే ।

భినద్మి తే కుషుమ్భం యస్తే విషధానః

॥ 6 ॥

పదము :

ప్రతే । తే । శృణామి । శృణ్ణే । యాభ్యామ్ । వితుదాయసే ।

భినద్మి । తే । కుషుమ్భమ్ । యః । తే । విషధానః

॥ 6 ॥

అనువాదం :

మమ్ములను బాధించే నీ శృంగాలను ఓ క్రిమీ !

భిన్నం చేస్తున్నాను.

నీ విషస్థానమైన అవయవాన్ని

విధారింప జేస్తున్నాను.

॥ 6 ॥

ఇది ముప్పై రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 33

ఋషి: బ్రహ్మ : దేవత : యక్షువివర్ణణమ్ ॥ చందస్సు : 1,2 అనుష్టుప్ : 8

కుమ్భత్యనుష్టుప్ : 4 చతుష్పదాభురిగుప్తిక్ : 5 ఉపరిష్టాద్ విరాద్

బృహతీ : 8 ఉష్టిగ్గర్వా నిచృదనుష్టుప్ : 7 వత్సాపంతి ॥ మంత్రములు

॥ 7 ॥

వినియోగం :- సర్వావయవరోగచికిత్సలో దీని వినియోగం. ఈ సూక్తం అమ్మో లింగగణంలోనిది. అలాగే అశ్వమేధాడులలో యజమానికి చేసే చికిత్సాదులలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

అక్షీ॑భ్యాం తే నాసీ॑కాభ్యాం కర్ణా॑భ్యాం చుమ॑కాదధి ।
యక్ష్యం శీర్ష॑ణ్యం మస్తిష్ఠా॑ జిహ్వా॒యా వి వృ॑హమితే ॥ 1 ॥

పదము :

అక్షీ॑భ్యామ్ । తే । నాసీ॑కాభ్యామ్ । కర్ణా॑భ్యామ్ । చుమ॑కాత్ । అధి ।
యక్ష్య॑మ్ । శీర్ష॑ణ్యమ్ । మస్తిష్ఠా॑త్ । జిహ్వా॒యాః । వి ।
వృ॒హ॒మి । తే । ॥ 1 ॥

అనువాదం :

నీ కనుల నుంచి రోగాన్ని వేరు చేస్తున్నాను.
నీ నాసికనుంచి, చెవులనుంచి
చుబుకాదులనుంచి (గడ్డం మొదలగు వానినుంచి)
శిరస్సునుంచి, మెదడునుంచి, నాలుక నుంచి,
రోగాల నన్నిటిని వేరు చేస్తున్నాను. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

గ్రీ॒వాభ్య॑క్షు ఉష్ఠి॑హృభ్యః । కి॑కసాభ్యో । అనూ॒క్యాత్ ।
యక్ష్యం దోష॑ణ్యం మంసా॑భ్యాం బాహు॑భ్యాం వివృ॑హమి తే ॥ 2 ॥

పదము :

గ్రీ॒వాభ్యః । తే । ఉష్ఠి॑హృభ్యః । కి॑కసాభ్యః । అనూ॒క్యాత్ ।

యక్షమ్ । దోషణ్యమ్ । అంసాభ్యామ్ । బాహుభ్యామ్ । వి ।
 వృహమి । తే । ॥ 2 ॥

అనువాదం :

నీ గొంతునకు నంబంధించిన
 ఎముకల నుంచి రోగాన్ని వేరుచేస్తున్నాను.
 పైకి వెళ్ళే నాడుల నుంచి, వక్షోగత అస్థికలనుంచి,
 కిళ్ళలోని ఎముకలనుంచి, బాహువులనుంచి,
 భుజశిరస్సులనుంచి నీరోగాన్ని
 ఉన్నూలనం చేస్తున్నాను. ॥ 2 ॥

మంత్రము.

హృదయాత్ తే పరి క్షోమ్నా హలీక్షాత్ పార్శ్వాభ్యామ్ ।
 యక్షం మత స్నాభ్యాం స్త్రీహ్నో యక్ష్మస్తే వి వృహమసి
 ॥ 3 ॥

పదము.

హృదయాత్ । తే । పరి । క్షోమ్నః । హలీక్షాత్ పార్శ్వాభ్యామ్ ।
 యక్షమ్ । మతస్నాభ్యామ్ । స్త్రీహ్నః । యక్ష్మః । తే । వి ।
 వృహమసి ॥ 3 ॥

అనువాదం.

నీ హృదయంనుంచి, శ్వాసకోశంనుంచి,
 మూత్రాశయంనుంచి, ఇరు పార్శ్వములనుంచి,
 స్త్రీహంనుంచి, మూత్ర పిండాలునుంచి,

కా లేయంనుంచి ఓ రోగీ!
 నీ రోగాన్ని నిర్మూలిస్తున్నాను.

॥ ౩ ॥

మంత్రము:

అస్త్రేభ్యస్తే గుదాభ్యో వనిష్టోరుదరా దధి ।
 యక్షమ్ కుక్షిభ్యాం ప్లాశేర్నాభ్యా వి వృహమి తే ॥ 4 ॥

పదము:

అస్త్రేభ్యః । తే । గుదాభ్యః । వనిష్టోః । ఉదరాత్ । అధి ।
 యక్షమ్ । కుక్షిభ్యామ్ । ప్లాశేః । నాభ్యాః । వి । వృహమి ।
 తే ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ప్రేవులలోనుంచి, గుదంలోనుంచి,
 పెద్ద పేగులోనుంచి, ఉదరంలోనుంచి
 అనర్థకమైన రోగాన్ని తొలగించి వేస్తున్నాను.
 డొక్కలలోనుంచి, మలాశయంనుంచి, నాభిమండలంనుంచి,
 నీలోని రోగాన్ని నిర్మూలిస్తున్నాను. ॥ 4 ॥

మంత్రము:

ఉరుభ్యాం తే అష్టివద్భ్యాం
 పార్శ్విభ్యాం ప్రపదాభ్యామ్ ।
 యక్షమ్ భసద్యం శ్రోత్రీభ్యాం
 భాసదం భంసనో వి వృహమి తే ॥ 5 ॥

పదము :

ఉరు॑భ్యామ్ । తే॑ । అస్థి॑వత్॒భ్యామ్ ।

పార్శ్వి॑భ్యామ్ । ప్ర॒పదా॑భ్యామ్ ।

యక్ష్య॑మ్ । భ॒సద్య॑మ్ । శ్రో॒తి॑భ్యామ్ ।

భా॑సదమ్ । భం॑స॒సః । వి । వృ॒హ॒మి । తే॑ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

తొడలనుంచి, మోకాళ్ళనుంచి, పాదములనుంచి,
పాదాగ్రములనుంచి నీ రోగాన్ని తొలగించి వేస్తున్నాను.
కటిప్రదేశంనుంచి, పిరుదలలో నుంచి,
గుహ్య ప్రదేశంలోనుంచి నీ రోగాన్ని నిర్మూలిస్తున్నాను. ॥ 5 ॥

మంత్రము :

అస్థి॑భ్యస్తే॒ మజ్జ॑భ్యః స్నా॒వభ్యో॑ ధ॒మని॑భ్యః ।

యక్ష్యం॑ పా॒తిభ్యా॑ మ॒గ్గలి॑భ్యో న॒ఖేభ్యో॑వి వృ॒హ॒మి తే॑ ॥ 6 ॥

పదము :

అస్థి॑భ్యః । తే॑ । మజ్జ॑భ్యః । స్నా॒వభ్యః॑ । ధ॒మని॑భ్యః ।

యక్ష్య॑మ్ । పా॒తిభ్యా॑మ్ । మ॒గ్గలి॑భ్యః । న॒ఖేభ్యః॑ । వి ।

వృ॒హ॒మి । తే॑ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

అస్థి మజ్జలలోనుంచి, సూక్ష్మరక్త నాళాలలోనుంచి,
స్థూలరక్త నాళాలలోనుంచి, చేతులలోనుంచి,

వేళ్ళలోనుంచి, గోళ్ళలోనుంచి,
నీ రోగాన్ని నిర్మూలనం చేస్తున్నాను

॥ 6 ॥

మంత్రము:

అజ్గే¹ అజ్గే² లోమ్ని³లోమ్ని⁴ యస్తే⁵ పర్వణి⁶ పర్వణి⁷ ।

యక్షమ్⁸ త్వచస్యమ్⁹ 2 తే¹⁰ వయమ్¹¹ కశ్యపస్యమ్¹²

వీబర్హేణ¹³ విష్వశ్చమ్¹⁴ వి వృహోమసి¹⁵

॥ 7 ॥

పదము:

అజ్గే¹ 2 అజ్గే² । లోమ్ని³ 2 లోమ్ని⁴ । యః । తే⁵ । పర్వణి⁶ 2 పర్వణి⁷ ।

యక్షమ్⁸ । త్వచస్యమ్⁹ 2 మ్ । తే¹⁰ । వయమ్¹¹ । కశ్యపస్యమ్¹² ।

వి 2 బర్హేణ¹³ । విష్వశ్చమ్¹⁴ । వి । వృహోమసి¹⁵

॥ 7 ॥

అనువాదం:

ఓ రోగీ! నీ అంగాంగంలో రోమ రోమంతో,
కీలు కీలులో ఉన్న రోగాన్ని, నీ చర్మంలో,
చక్షురాది సర్వావయవాలలో వ్యాపించిన
రోగజాతాన్ని, కశ్యప ప్రోక్త సూక్తంతో
మేము తొలగించి వేస్తున్నాము.

॥ 7 ॥

ఇది ముప్పై మూడవ సూక్తం.

సూక్తం - 34

పశు స్వర్గ గమనం

ముఖ: అధర్వదు ॥ దేవత: 1 పశువతి: 2 దేవత: 3 అగ్ని, విశ్వకర్మ:
4 వాయువు, ప్రజాపతి: 5 అశిస్సు ॥ ఛందస్సు: త్రిష్టుప్ ॥ మంత్ర
ములు,

॥ 6 ॥

వినియోగం :- వశాశమన కర్మలో, సర్వలోకాధిపత్యకాముడు చేసే కర్మలో,
పశుయాగకర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

య ఈశీ పశుపతిః పశూనాం

చతుష్పాదాముత యో ద్విపదామ్ ।

నిష్క్రితః స యజ్ఞయం భాగమేతు

రాయస్పౌషా యజమానం సచన్తామ్

॥ 1 ॥

పదము :

యః । ఈశీ । పశుపతిః । పశూనామ్ ।

చతుఃపదామ్ । ఉత । యః । ద్విపదామ్ ।

నిఃక్రితః । సః । యజ్ఞయమ్ । భాగమ్ । ఏతు ।

రాయః । వాస్పౌషాః । యజమానమ్ । సచన్తామ్

॥ 1 ॥

అనువాదం :

పశుపతియైన రుద్రుడు చతుష్పాత్ములైన

పశువులకు నియంత అవుతున్నాడు.

అతనే ద్విపాదులకు కూడ నియంత.

ఆయన సమీపం నుంచి స్వాధీనం చేసుకొన్న

ఈ వశారూపమైన పశువు యజ్ఞభాగం అగుగాక !

యజమానికి ధన సమృద్ధి కలుగుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

ప్ర॒ము॒ఖ్య॒నో భు॑వ॒నస్య॑ రే॒తో
గా॒తుం ధ॒త్త॒ యజ॑మా॒నాయ॑ దే॒వాః ।

ఉపా॑కృ॒తం శశ॑మా॒నం యద॑స్థా॒త్

ప్రి॒యం దే॒వానా॑మ॒ప్యేతు॒ పా॑ధః

॥ ౧ ॥

పదము .

ప్ర॒ము॒ఖ్య॒స్తః । భు॑వ॒నస్య॑ । రే॒తః ।

గా॒తుమ్ । ధ॒త్త॒ । యజ॑మా॒నాయ॑ । దే॒వాః ।

ఉప॑కృ॒తమ్ । శశ॑మా॒నమ్ । యత్ । అ॒స్థాత్ ।

ప్రి॒యమ్ । దే॒వానా॑మ్ । అపి॑ । ఏ॒తు । పా॑ధః

॥ ౨ ॥

అనువాదం .

ఈ పశువును వదలి పోతున్న

ఓ ప్రాణ రూప దేవతలారా !

భువన కారణమైన ఈ పశువు యజమానుని

పుణ్యలోకగతికి మార్గం కల్పించుగాక !

ఉపకరణంతో సంస్కృతిమై, ఈ లోకం నుంచి

ఎగిరి పోయే ఈ పశుమాంస లక్షణమైన అన్నం,

దేవతలకు ప్రియమైన ఆహారం అగుగాక !

॥ ౨ ॥

మంత్రము :

యే బ॒ధ్యమా॑నమను దీ॒ధ్యా॑నా

అన్వైక్షన్త మనసా చక్షుషా చ ।

అగ్నిష్టా నగ్రే ప్ర ముమోక్తు దేవో

విశ్వకర్మా ప్రజయా సంరరాణః

॥ 3 ॥

పదము :

యే । బధ్యమానమ్ । అను । దీధ్యానాః ।

అనుఽఽక్షన్త । మనసా । చక్షుషా । చ ।

అగ్నిః । తాన్ । అగ్రే । ప్ర । ముమోక్తు । దేవః ।

విశ్వకర్మా । ప్రజయా । సమ్సరరాణః

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఈ కట్టివేసిన పశువును ఆ మందలోని
ఇతర పశువులు వదలి పెట్టలేకున్నవి.
అనురాగ దృక్కులతో, దీనినే చూస్తున్నవి.
పశువు లన్నిటిని అగ్నిదేవుడు
తొలుత విమోచనం చెందించుగాక !
తన సృష్టితో శబ్దిస్తూ విశ్వకర్మ
దీనిని విమోచనం పొందించు గాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము :

యే గ్రామ్యాః పశవో విశ్వరూపా

విరూపాః సంతో బహుధైకరూపాః ।

వా॒యుష్టా॑న॒గ్రీ॒ ప్ర॒ ము॑మో॒క్తు దే॒వః

ప్ర॒జాప॑తిః ప్ర॒జయా॑ సం॒రరా॑ణః

॥ 4 ॥

పదము :

యే । గ్రా॒మ్యాః । ప॒శవః॑ । వి॒శ్వరూ॑పాః ।

వి॒రూపాః॑ । స॒న్తః । బ॒హురూ॑పాః ।

వా॒యుః । తాన్ । అ॒గ్రీ । ప్ర॒ ము॑మో॒క్తు దే॒వః ।

ప్ర॒జాప॑తిః । ప్ర॒జయా॑ । స॒మర॑రా॒ణః

॥ 4 ॥

అనువాదం :

గ్రామాదులలోని పశువులు, విశ్వరూపాలైన పశువులు,

విరూపాలైన పశువులు అనేకం ఉన్నప్పటికి,

దీని విషయంలో ఏక స్వభావాలైన ఉన్నవి.

వాటిని వాయుదేవుడు తొలుత విమోచనం

పొందించుగాక ! ప్రజాపతి కూడా తన

సృష్టితో శబ్దస్తూ వీనిని విమోచనం చెందించుగాక ! ॥ 4 ॥

మంత్రము :

ప్ర॒జాన॑న్తః ప్ర॒తి గృ॑హ్ణన్తు పూ॒ర్వే

ప్రా॒ణమ॑గ్నేభ్యః ప॒ర్యాచ॑రన్తమ్ ।

ది॒వం గ॑చ్ఛ ప్ర॒తి తి॒ష్ఠా శరీ॑రైః

స్వ॒ర్గం యా॑హి ప॒థిభీ॑ర్దే॒వయా॑నైః

॥ 5 ॥

పదము :

ప్ర॒జాన॑ వైః । ప్ర॒తి॑ । గృ॒హ్లా॑స్తు । పూ॒ర్వే॑ ।

ప్రా॒ణమ్ । అ॒గ్నే॑భ్యః । ప॒రి॑ । ఆ॒చర॑స్తుమ్ ।

ది॒వమ్ । గ॒చ్ఛ॑ । ప్ర॒తి॑ । తి॒ష్ఠ॑ । శరీ॑రైః ।

స్వ॒య॒గమ్ । యా॒హి॑ । ప॒థి॒భిః । దే॒వ॒యా॒వైః ॥ ౧ ॥

అనువాదం

ఈ యాగంలో ఉపయుక్తమైన నీ ప్రకర్ష
తెలిసి ముందే అంతరిక్షంలో ఉన్న దేవతలు
నీ అవయవాలనుంచి పైకి వెడలి వస్తున్న
నీ ప్రాణాన్ని ప్రతిగ్రహింతురుగాక !
అలా నీవు అంతరిక్షానికి వెళ్ళు.
అక్కడ నీవు దివ్యభోగార్హులైన
శరీరాలతో ప్రతిష్ఠితుడవుకా !
అక్కడ నుంచి దేవ మార్గంలో స్వర్గానికి వెళ్ళు.

॥ ౧ ॥

ఇది ముప్తైనాలుగవ సూక్తం

సూక్తం - 35

విశ్వకర్మ సూక్తం

ఋషిః అంగిరసుడు ॥ దేవతః విశ్వకర్మ ॥ ఛందస్సుః 1 బృహతిగర్వా
త్రిష్టుప్ : 2, 3 త్రిష్టుప్ : 4, 5 భురిక్ త్రిష్టుప్ ॥ మంత్రములు : ॥ ౧ ॥

వినియోగం :- దృష్టిదోష నివారణార్థం అర్చాన్ని ఈ సూక్తంతో అభిమంత్రించి
తినవలెను. ఇంద్రాగ్నుల ఉపస్థానంలో, అన్నదానంలో, సర్వ
సవయజ్ఞములలోను తొలుతచేసే హోమంలో, సాకమేధాభ్య

పర్వంలో, వైశ్వకర్మణహోమ మంత్రంలో, దర్శపార్థ మాసా
దుంలో చేసే హోమంలో దీని వినియోగం.

మంత్రము :

యే భక్షయన్తో న వసూన్యాన్మధు

ర్యానగ్నయో అన్వతప్యన్త ధిష్ఠ్యాః ।

యా తేషామవయా దురిష్ఠిః

స్విఽష్టినస్తాం కృణవద్ విశ్వకర్మా ॥ 1 ॥

పదము :

యే । భక్షయన్తః । న । వసూని । ఆన్మధుః ।

యాన్ । అగ్నయః । అనుఽన్వతప్యన్త । ధిష్ఠ్యాః ।

యా । తేషామ్ । అవఽయాః । దుఃఽరిష్ఠిః ।

సుఽష్టిమ్ । నః । తామ్ । కృణవత్ । విశ్వఽకర్మా ॥ 1 ॥

అనువాదం :

భుజిస్తూ కూడా ధనాన్ని వృద్ధి పొందింపని మాకు

అహవనీయాది అగ్నులను ఉద్దేశించి

యాగములు చేయని మాకు, దుర్మాగములు చేసినమాకు ,

శుభంకరమైన ఇష్టిని విశ్వకర్మ నమకూర్చుగాక ! ॥ 1 ॥

మంత్రము :

యజ్ఞపతిమృషయ ఏనసాహు

ర్నిర్భక్తం వ్రజా అనుతవ్యమానమ్ ।

మథవ్యాన్మోకానప యాన్ రరాధ

సం నష్టేభిః సృజతు విశ్వకర్మా

॥ 2 ॥

పదము :

యజ్ఞపతిమ్ । ఋషయః । ఏనసా । ఆహుః ।

నిఃభక్తమ్ । ప్రజాః । అనుతప్యమానమ్ ।

మథవ్యాన్ । స్తోకాన్ । అప । యాన్ । రరాధ ।

సమ్ । నః । తేభిః । సృజతు । విశ్వకర్మా

॥ 2 ॥

అనువాదం :

దుర్గతులైన తన సంతానంతో పాటు తపిస్తున్న

యజ్ఞపతిని ఋషులు పాపయుక్తు డంటారు.

సోమరస బిందువులను అంతరింప

జేసిన వారితో మా యజ్ఞపతి సంయోగం

చెందునట్టు విశ్వకర్మ అనుగ్రహించుగాక !

॥ 2 ॥

పంత్రిమః :

అదాన్యాస్త్రోమపాన్ మనోమానో

యజ్ఞస్య విద్వాన్త్రమయే న ధీరః ।

యదేనశ్చకృవాన్ బద్ధ ఏష తం

వేశ్వకర్మన్ ప్ర ముళ్ళాచ్చ స్వస్తయే

॥ 3 ॥

పదము :

అదాన్యాన్ । సోమఽపాన్ । మన్యమానః ।

యజ్ఞస్య । విద్వాన్ । సమ్అయే । న । ధీరః ।

యత్ । ఏనః । చక్రఽవాన్ । బద్ధః । ఏషః । తమ్ ।

విశ్వఽకర్మన్ । వ్ర । ముఞ్చ । స్వస్తయే ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

యజ్ఞ స్వరూప వేత్తలైన సోమపాయులను కూడ
అజ్ఞులనుకొని దానానికి అనర్హులుగా భావిస్తూ
యుద్ధంలో ధీరుని వలె అహంకార బద్ధుడైన ఇతను
వీ తిరస్కార రూపమైన పాపం చేసినాడో
ఓ విశ్వకర్మా!

ఆ పాపం నుంచి ఇతనిని విమోచనం పొందించు. ॥ ౩ ॥

మంత్రము :

ఘోరా ఋషయో నమో అస్త్యేభ్య

శృక్తుర్యదేషాం మనసశ్చ సత్యమ్ ।

బృహస్పతయే మహిష ద్యుమన్మమో

విశ్వకర్మన్ నమస్తే పాహ్య!స్మాన్ ॥ 4 ॥

పదము :

ఘోరాః । ఋషయః । నమః । అస్తు । ఏభ్యః ।

చక్షుః । యత్ । ఏషామ్ । మనసః । చ । సత్యమ్ ।

బృహస్పతయే । మహిష । ద్యుఽమత్ । నమః ।

విశ్వకర్మన్ । నమః । తే । పాహి । అస్మాన్

॥ 4 ॥

అనువాదం :

క్రూరులైన ఋషులకు *నమస్కారం.

ఈ ప్రాణ మనోమధ్యంలో ఉన్న

యథార్థ దర్శియైన చక్షురింద్రియానికి నమస్కారం.

బృహస్పతికి, మహాదీప్తిమంతునకు నమస్కారం.

ఓ విశ్వకర్మా ! నీకు నమస్కారం.

మమ్ములను పాలించు.

॥ 4 ॥

పంక్తము :

యజ్ఞస్య చక్షుః । ప్రభృతిర్ముఖం చ

వాచా శ్రోత్రేణ మనసా జుహోమి ।

ఇమం యజ్ఞం వితతం విశ్వకర్మణా

దేవా యస్తు సుమనస్యమానాః

॥ 5 ॥

పదము :

యజ్ఞస్య । చక్షుః । ప్రభృతిః । ముఖమ్ । చ ।

వాచా । శ్రోత్రేణ । మనసా । జుహోమి ।

ఇమమ్ । యజ్ఞమ్ । వితతమ్ । విశ్వకర్మణా ।

అ । దేవాః । యస్తు । సుమనస్యమానాః

॥ 5 ॥

* 'ప్రాణాదు' అని సాయణ భాష్యం.

అనువాదం :

యజ్ఞానికి చక్రువు, ఆదిభూతుడు,
ముఖం అయిన అగ్నికై వాక్కుతోను,
|శోత్రంతోను, మనస్సుతోను హోమం చేస్తున్నాను.
విశ్వకర్మతో విస్తృతమైన ఈ యజ్ఞానికి
దేవతలు సహృదయులై వత్తురు గాక !

॥ 5 ॥

ఇది ముప్పై ఐదవ సూక్తం

సూక్తం-36

వివాహ శంభ కర్మ

ఋషి: పతివేదనుడు ॥ దేవత: 1 అగ్ని, 2 సోమడు, అర్యముడు, ధాతా: 3
అగ్నిసోమలు: 4 ఇంద్రుడు: 5 సూర్యుడు: 6 ధనవతి: 7 హిరణ్యమ:
8 ఓషధి ॥ ఛందస్సు: 1 భురిక్ త్రిష్టుప్, 2, 5-7 అనుష్టుప్, 3, 4
త్రిష్టుప్: 8 నిచ్యక్ పుర ఉష్టిక్ ॥ మంత్రములు: ॥ 8 ॥

వినియోగం:- పతిలాభకర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

అనో అగ్నే సుమతిం సంభలో గమే

దిమాం కుమారీం సహ నో భగేన ।

జుష్టా వరేషు సమనేషు వల్గు

రోషంపత్యా సౌభగమస్త్యన్తైః

॥ 1 ॥

పదము:

అ । నః । అగ్నే । సుమతిమ్ । సమ్భలోః । గమేత్ ।

ఇమామ్ । కుమారీమ్ । సహ । నః । భగేన ।

జుష్టా । వరేషు । సమనేషు । వల్లః ।

ఓషమ్ । పత్యా । సౌభగమ్ । అస్తు । అస్మై ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! కన్యార్థియైన పురుషుడు
మాకు సద్బుద్ధి నిచ్చుగాక !
భాగ్యంతో మా ఈ కుమారిని పొందుగాక !
సమాన మనస్కులలో ఈమె అతనికి ఇష్టురాలగు గాక !
సుఖకరమైన పతితోపాటు నివసించే సౌభాగ్యం
ఈ కుమారికి లభించుగాక ! ॥ 1 ॥

మంత్రము.

సోమజుష్టం బ్రహ్మజుష్టసుర్యష్టా సంభృతం భగమ్ ।
ధాతుర్దేవస్య సత్యేన కృణోమి పతివేదనమ్ ॥ 2 ॥

పదము :

సోమజుష్టమ్ । బ్రహ్మజుష్టమ్ । అర్యష్టా । సమ్భృతమ్ ।
భగమ్ ।

ధాతుః । దేవస్య । సత్యేన । కృణోమి । పతివేదనమ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

సోమసేవితం, బ్రహ్మసేవితం,
అర్యమ సేవితం, వారిచే స్వీకృతం అయిన
ఈ కన్యారూప భాగధేయాన్ని, దేవాజ్ఞతో మనుష్య
రూపుడైన పతికి స్వాధీనం చేస్తున్నాను. ॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇ॒యమ॑గ్నే॒ నారీ॑ ప॒తిం విదే॑ష్ట
 సోమో॑హి రా॒జా సు॒భగాం॑ కృ॒ణోతి॑ ।
 సు॒వా॒నా పు॒త్రాన్ మహి॑షీ భ॒వాతి
 గత్వా॑ ప॒తిం సు॒భగా వి రా॑జతు

॥ ౩ ॥

పదము :

ఇ॒యమ్ । అ॒గ్నే । నారీ॑ । ప॒తిమ్ । విదే॑ష్ట ।
 సోమో॑హి । రా॒జా । సు॒భగామ్ । కృ॒ణోతి॑ ।
 సు॒వా॒నా । పు॒త్రాన్ । మహి॑షీ । భ॒వాతి ।
 గత్వా॑ । ప॒తిమ్ । సు॒భగా । వి । రా॑జతు

॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! మా ఈ కుమారి పతిని పొందుగాక !
 సోమదేవుడు ఈమెను సుభగురాలిని చేయుగాక !
 అనంతరం సంతానవంతురాలై ఉత్తమ సతి అగుగాక !
 ఇలా పతిని పొంది, సుభగురాలై ఈమె విరాజిల్లుగాక ! ॥ ౩ ॥

మంత్రము :

యథా॑ఖరో మ॒ఘవం॑శ్చారు॒రేష
 ప్రి॒యో మృ॒గాణాం॑ సు॒షదా॑ బ॒భూవ॑ ।

ఏ॒వా భ॑గ॒స్య జ॒ష్టే॒యమ॑స్తు॒నారీ॑

సంప్రి॑యా ప॒త్యా॑వీ॒రాధ॑య॒న్తీ

॥ 4 ॥

పదము .

యథా॑ । ఆ॒భరః॑ । మ॒ఘ॒౭వన్॑ । చారుః॑ । ఏ॒షః ।

ప్రి॑యః । మృ॒గా॒ణామ్ । సు॒౭సదాః॑ । బ॒భూ॒వ ।

ఏ॒వ । భ॑గ॒స్య । జ॒ష్టా । ఇ॒యమ్ । ఆ॒స్తు । నారీ॑ ।

సమ్౭ప్రి॑యా । ప॒త్యా । అ॒వీ॒౭రాధ॑య॒న్తీ

॥ 4 ॥

అనువాదం :

మహనీయం, శోభనం, మృగాలకు ఆవాస భూమి

అయిన ప్రదేశం వలె ఈమె పతితో పాటు

భోగ్య వస్తువులను వృద్ధి పొందిస్తూ సౌభాగ్యవతి అగుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

భ॑గ॒స్య నా॒వమా॑ రో॒హ పూ॒ర్ణామ॑ను॒పద॑స్వ॒తీమ్ ।

తయో॑ప॒ప్రతా॑రయ॒యో వ॒రః ప్ర॑తి॒కామ్య॑౭ః

॥ 5 ॥

పదము :

భ॑గ॒స్య । నా॒వమ్ । ఆ । రో॒హ । పూ॒ర్ణమ్ । అను॑ప॒౭దస్వ॒తీమ్ ।

తయా॑ । ఉప॒౭ప్రతా॑రయ॒యః । వ॒రః । ప్ర॑తి॒౭కామ్య॑౭ః ॥ 5 ॥

అనువాదం :

భాగ్యవంతం, అక్షయం అయిన ఈ నావను

ఓ కన్యా ! అధిరోపించు.

దీనితో నీవు పతివద్దకు వెళ్ళు.

నీవు కోరుకున్న పతిని చేరుకో

॥ 5 ॥

మంత్రము .

ఆ క్ర॑న్దయ ధ॒నవతే॑ వ॒రమామ॑న॒సం కృ॑ణు ।

స॒ర్వం ప్ర॒దక్షి॑ణం కృ॑ణు యో వ॒రః ప్ర॒తికా॑మ్య॒ః ॥ 6 ॥

పదము :

ఆ । క్ర॑న్దయ । ధ॒న॒వ॒తే॑ । వ॒రమ్ । ఆ ॒మ॑న॒సమ్ । కృ॑ణు ।

స॒ర్వమ్ । ప్ర॒ద॒క్షి॒ణమ్ । కృ॑ణు । యః । వ॒రః । ప్ర॒తి॒కా॒మ్య॒ః ॥ 6 ॥

అనువాదం .

ఓ కుబేరా ! వరుని ఈ కన్యవద్దకు కొనిరా !

అతనిని ఈమెకు అభిముఖమనస్కునిగా చెయ్యి.

సర్వాన్ని వివాహానుకూల కర్మగా చెయ్యి.

ఈ కన్యను ప్రేమించే అతనికి

సర్వం అనుకూలంగా చెయ్యి.

॥ 6 ॥

మంత్రము .

ఇ॒దం హ॑ర॒ణ్యం గు॒ల్మ॑ల్వయమౌక్షో అ॒థో భ॑గః ।

ఏ॒తే ప॑తిభ్యస్తా॒మదుః॑ ప్ర॒తికా॑మాయ వే॒త్తవే॑ ॥ 7 ॥

పదము :

ఇదమ్ | హిరణ్యమ్ | గుల్లులు | ఆయమ్ | ఔక్షః | అధోఽతి |
భగః |
ఏతే | పతిభ్యః | త్వమ్ | అదుః | ప్రతికమాయ | వేత్తవే
॥ 7 ॥

అనువాదం :

ఈ అలంకారాలు, ఈ ప్రలేపన ద్రవ్యము,
వీనికి అధిష్ఠాతయైన భగదేవుడు,
ఓ కుమారీ! ఈ సర్వాలంకారాలతో నిన్ను
సోమగంధర్వాగ్నులనే పూర్వ భర్తలనుంచి
నిన్ను కోరుతున్న ఈ మానవ పతికి దానం చేసినాడు. ॥ 7 ॥

మంత్రము.

ఆ తే నయతు సవితా
నయతు పతిర్యః ప్రతికమ్యః |
త్వమస్మై ధేహ్యోషధే
॥ 8 ॥

పదము.

ఆ | తే | నయతు | సవితా |
నయతు | పతిః | యః | ప్రతికమ్యః |
త్వమ్ | అస్మై | ధేహి | ఓషధే
॥ 8 ॥

ఇతి షష్ఠోఽనువాకః
ఇతి ద్వితీయం కాణ్డమ్

అనువాదం :

ఓ కన్యా! నీకై సవిత వరుని కొనివచ్చుగాక !

అతడు నిన్ను కోరుతున్నాడు.

అతను కూడ నిన్ను తన ఇంటికి కొనిపోవుగాక !

ఓ ఓషధీ! నీవు ఈ కుమారికి పతిని ప్రసాదించు. || 8 ||

ఇది ముచ్చై ఆరవ సూక్తం

ఇది ఆరవ అనువాకం.

రెండవ కాండం సమాప్తం

తృతీయ కాండ

అనువాకం : 1

సూక్తం - 1

పరసేనా సమ్మోహన సూక్తం

ఋషి: అథర్వుడు || దేవత: 1 అగ్ని: 2 మరుత్తులు: 3-8 ఇంద్రుడు ||

చందస్సు: 1,4 త్రిష్టుప్: 2 విరాడ్ గర్భా భరిక్ త్రిష్టుప్, 3,6 అను
ష్టుప్: 5 విరాట్ పుర ఉష్టిక్ || మంత్రములు: || 8 ||

వినియోగం:- పరసేనా సమ్మోహనం కోసం చేసే హోమంలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

అగ్నిర్నః శత్రూన్ ప్రత్యేతు విద్వాన్

ప్రతిదహన్మభిశస్తి మరాతిమ్ ।

స సేనామ్ మోహయతు పరేషామ్

నిర్వస్తాంశ్చ కృణవ జ్ఞాతవేదాః

|| 1 ||

పదము:

అగ్నిః । నః । శత్రూన్ । ప్రతి । ఏతు । విద్వాన్ ।

ప్రతిదహన్ । అభిశస్తిమ్ । మరాతిమ్ ।

సః । సేనామ్ । మోహయతు । పరేషామ్ ।

నిఃస్తాన్ । చ । కృణవత్ । జ్ఞాతవేదాః

|| 1 ||

అనువాదం :

జయోపాయ వేత్త అయిన అగ్ని
మా శత్రువులపైకి వెళ్ళుగాక!
మాపైకి వచ్చే శత్రువును దహిస్తూ వెళ్ళుగాక!
పరసేనను మోహింప జేయుగాక!
సర్వజ్ఞుడైన అగ్ని మా శత్రువులను
హస్తవ్యాపార శూన్యులను చేయుగాక!

॥ 1 ॥

మంత్రము :

యూ॒య ము॒గ్రా మ॒రుత ఈ॒దృశే॑
స్థా॒భి ప్రే॒త మృ॒ణత॑ సహ॒ధ్వమ్ ।
అ॒మీ మృ॒ణన్ వస॑వో నా॒ధితా॑ ఇ॒మే
అగ్ని॒ర్హ్యే॒షాం దూ॒తః ప్ర॒త్యేతు॑ వి॒ద్వాన్

॥ 2 ॥

పదము .

యూ॒యమ్ । ఉ॒గ్రాః । మ॒రుతః । ఈ॒దృశే॑ ।
స్థా॒భి । ప్ర । ఇ॒త । మృ॒ణత॑ । సహ॒ధ్వమ్ ।
అ॒మీమృ॒ణన్ । వస॑వః । నా॒ధితాః । ఇ॒మే ।
అగ్నిః । హి । ఏ॒షామ్ । దూ॒తః । ప్ర॒తి॒వీతు॑ । వి॒ద్వాన్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఉగ్రులైన మరుత్తులారా !
మీరీ సంగ్రామ కర్మలో నాకు సాయంగా ఉండండి.

శత్రువులను ఎదుర్కొంటూ వెళ్ళండి.
హింసించే శత్రువులను అభిభవించండి.
అలాగే వసుదేవతలు ప్రార్థితులై
మా శత్రువులను చంపుదురుగాక!
ఈ వసువుల దూత, జ్ఞాని అయిన అగ్ని
శత్రువుల పైకి వెళ్ళుగాక!

॥ 2 ॥

మంత్రము:

అమిత్రసేనాం మమవ స్సస్మాన్ ఛత్రాయతీమభి ।
యువం తా మిన్ద్రో వృత్రహ స్సగ్నిశ్చ దహతం ప్రతి ॥ 3 ॥

పదము:

అమిత్రసేనామ్ । మమవన్ । అస్మాన్ । శత్రుయతీమ్ ।
అభి ।
యువమ్ । తామ్ । ఇన్ద్రో । వృత్రహన్ । అగ్నిః । చ । దహ
తమ్ । ప్రతి ॥ 3 ॥

అనువాదం.

ఓ ఇంద్రా! మాపై పగబట్టి వచ్చే శత్రుసేనను ఎదుర్కొను.
వృత్ర సంహారి అయిన ఓ ఇంద్రుడా!
నీవు, అగ్ని, కలిసి ఆ పరసేనను భస్మీకరించండి. ॥ 3 ॥

మంత్రము:

ప్రసూత ఇన్ద్రో ప్రవతా హరిభ్యాం
ప్ర తే వజ్రః ప్రమృణ స్నేతు శత్రూన్ ।

జహి ప్రతిచో అనూచః పరాచో

విష్వక్ నత్యం కృణుహి చిత్తమేషామ్

॥ 4 ॥

పదము :

ప్ర॒జనూ॑తః । ఇ॒న్ద్ర । ప్ర॒జవ॑తా । హ॒రి॒ఽభ్యామ్ ।

ప్ర । తే । వ॒జ్రః । ప్ర॒జమ్ప॑ణన్ । ఏ॒తు । శ॒త్రూన్ ।

జహి । ప్ర॒తిచః । అ॒నూచః । పరా॑చః ।

విష్వ॑క్ । న॒త్యమ్ । కృ॒ణు॒హి । చి॒త్తమ్ । ఏ॒షామ్

॥ 4 ॥

అనువాదం .

ఓ ఇంద్రుడా ! హరినామకములైన అశ్వములను
పూన్చిన నీ రథం ప్రహతి మార్గంలో వెళ్ళుగాక !
నీ వజ్రాయుధం శత్రువులను ఛేదిస్తూ వెళ్ళుగాక !
నీవు ప్రతిముఖంగా వస్తున్న శత్రువులను,
వెనుకనుంచి వస్తున్న శత్రువులను, పరాజ్ఞులు
పారిపోతున్న శత్రువులను నశింపజేయి
ఈ శత్రువుల వ్యవస్థిత చిత్తాన్ని అవ్యవస్థితంగా చెయ్యి. ॥4॥

మంత్రము :

ఇ॒న్ద్ర సే॒నాం మోహ॑యామి॒త్రాడామ్ ।

అగ్నే॑ర్వా॒తస్య॑ ద్రా॒క్ష్యా తాన్ వి॒షూచో॑ వి నా॑శయ ॥ ౧ ॥

పదము.

ఇ॒న్ద్రః సే॑నామ్ । మో॒హ॒య॒ । అ॒మి॒త్రా॒దామ్ ।

అ॒గ్నిః । వా॑తస్య । ద్రా॒హ్మ్యః । తాన్ । వి॒హ॒చః । వి । నాశ॑య
॥ 5 ॥

అనువాదం

ఓ ఇంద్రుడా! విరోధి సేనను మోహింప జెయ్యి.

అగ్ని వాయువులదహన వేగాలతో ఆ శత్రులను

పలాయనం చెందించి ధ్వంసం చెయ్యి.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

ఇ॒న్ద్రః సే॑నాం మో॒హ॒య॒తు మ॒రు॒తో ఘ్న॑న్వోఽ॒హి॑సా ।

చక్షాం॑ష్టగ్ని॒రా ద॑త్తాం పు॒న॑రే॒తు ప॒రా॑జితా ॥ 6 ॥

పదము :

ఇ॒న్ద్రః । సే॑నామ్ । మో॒హ॒య॒తు । మ॒రు॒తః । ఘ్న॑న్తు । ఓ॒హి॑సా ।

చక్షాం॑షి । అ॒గ్నిః । ఆ । ద॑త్తామ్ । పు॒నః । ఏ॒తు । ప॒రా॑జితా

॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఇంద్రుడు పరసేనను మోహింప జేయుగాక!

మరుత్తులు తమ బలంతో హింసింతురు గాక!

అగ్ని పరనేత్రాలను అపహరించు గాక!

పరాజితమైన సేన వెనుదిరిగి పోవుగాక!

॥ 6 ॥

సూక్తం - 2

ఋషి: అథర్వణుడు॥ దేవత-1,2 అగ్ని: ౪.4 ఇంద్రుడు, 5 ద్యౌ: 6 మరుత్తలు॥
 చందస్సు: 1,5,6 త్రిష్టుప్, 2-4 అనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు: ॥ 6 ॥

వినియోగం:- పై సూక్తం లాగే దీనికి హడ వినియోగం.

మంత్రము:

అగ్ని¹రో² దూతః ప్రత్యే³తు విద్వాన్

ప్రతిదహన్⁴భిశస్తి⁵మరాతిమ్ ।

స చిత్తా⁶ని మోహయతు పరే⁷షామ్

నిర్హస్తాంశ్చ కృణవ జ్ఞాత⁸వేదాః

॥ 1 ॥

పదము:

అగ్నిః । నః । దూతః । ప్రతి²దహన్ । విద్వాన్ ।

ప్రతి²దహన్ । అభి³శస్తిమ్ । అరా⁴తిమ్ ।

సః । చిత్తా⁶ని । మోహయతు । పరే⁷షామ్ ।

నిః⁸హస్తాన్ । చ । కృణవత్ । జ్ఞాత⁸వేదాః

॥ 1 ॥

అనువాదం :

దేవదూత, విద్వాంసుడు అయిన అగ్ని

మా శత్రువుల పైకి వెళ్ళుగాక !

మా పైకి వచ్చే శత్రువును దహించు గాక !

పరసేనల మనస్సును మోహింప జేయుగాక !

వారి చేతులు ఆడకుండా చేయుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము

అ॒య॒ మ॒గ్ని॒ ర॒మూ॒ ము॒హద్

యా॒నీ॑ చి॒త్తా॒నీ॑ వో హృ॒ది ।

వి॒ వో ధ॒మత్వో॑క॒సః

ప్ర॒ వో ధ॒మతు॒ సర్వ॑తః

॥ 2 ॥

పదము :

అ॒యమ్ । అ॒గ్నిః । అ॒మూ॒ముహ॑త్ ।

యా॒నీ॑ । చి॒త్తా॒నీ॑ । వః । హృ॒ది ।

వి॒ । వః । ధ॒మతు॒ । ఓక॑సః ।

ప్ర॒ । వః । ధ॒మతు॒ । సర్వ॑తః

॥ 2 ॥

అనువాదం :

మీ హృదయంలోని జ్ఞానాన్ని శత్రువులారా !

ఈ అగ్ని సమ్మాధం చేయుగాక !

మీ స్వస్థానాలనుంచి మిమ్ములను తరిమి వేయుగాక !

మీ వెంటబడి తరుము గాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము .

ఇ॒న్ద్రో చి॒త్తా॒నీ॑ మో॒హయ॑

స్న॒ర్వా జా॒కూ॑త్యా చర ।

అగ్నే॑ర్వా॒తస్య॑ ద్రా॒జ్యః
తాన్ వి॑షూ॒చో వి నా॑శయ

॥ 3 ॥

పదము :

ఇ॒న్ద్రో । చి॒త్తా॒నీ । మో॒హ॒యన్ ।
అ॒ర్వాజ్ । ఆ॒కూ॒త్యా । చ॒ర ।
అగ్నే॑ః । వా॒తస్య॑ । ద్రా॒జ్యః ।
తాన్ । వి॑షూ॒చః । వి । నా॑శయ

॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ ఇంద్రా ! శత్రు మనస్సులను మోహింప జేసినవాడవై
మా సంకల్ప బలంతో చేరి శత్రుసేనాధి ముఖంగా వెళ్ళు.
అగ్ని వాయు దహన గతితో వారిని
చెల్లాచెదరుగా పారిపోవునట్లు చెయ్యి

॥ 3 ॥

మంత్రము :

వ్యా॒కూ॒తయ॑ ఏ॒షా మి॒తాధో॑ చి॒త్తా॒నీ ము॒హ్యత॑ ।
అ॒థో యద॒ద్యైషాం॑ హృ॒ది తదే॒షాం పరి॑నిర్జహి

॥ 4 ॥

పదము :

వి । ఆ॒కూ॒తయః॑ । ఏ॒షామ్ । ఇ॒త । అ॒థో॒ఇతి॑ । చి॒త్తా॒నీ । ము॒హ్యత॑
అ॒థో॒ఇతి॑ । యత్ । అ॒ద్యః । ఏ॒షామ్ । హృ॒ది । తత్ । ఏ॒షామ్ ।
పరి॑ । నిః । జహి ॥ 4 ॥

అనువాదం .

విరుద్ధ సంకల్పములైన మీరు శత్రు మనస్సులలో ప్రవేశించండి.
వానిని మోహింప జేయండి.

ఓ ఇంద్రా ! మాపై పడుతున్న
విరోధుల హృదయంలోని
సంకల్పాలను పూర్తిగా పాడుచెయ్యి.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

అమీషామ్ చిత్తాని ప్రతిమోహయన్తి

గృహాణ్గాన్యప్వే వరేహి ।

అభి ప్రేహి నిర్దహ హృత్సు శోక్తే

ర్గాహ్యమిత్రాంతమసా విధ్య శత్రూన్

॥ ౪ ॥

పదము :

అమీషామ్ । చిత్తాని । ప్రతిమోహయన్తి ।

గృహాణ । అన్గాని । అప్వే । వరేహి । ఇహి ।

అభి । ప్ర । ఇహి । నిః । దహ । హృత్తును । శోక్తేః ।

గ్రాహ్య । అమిత్రాన్ । తమసా । విధ్య । శత్రూన్

॥ ౪ ॥

అనువాదం :

ఓ పాప దేవతా !

మా శత్రువుల మనస్సులను సమ్మూఢం చేస్తూ
వారి అవయవాలను పట్టివేయి.

మాకు పరాజ్ఞుభివై శత్రువుల వెంటపడు.
 వారి శరీరాలలో అంతటా వ్యాపించు.
 వారి మనస్సులలో చేరి శోకములతో వానిని దహింపజేయి.
 తమోరూపమైన పిశాచితో శత్రువులను పడగొట్టు. || ౧ ||

మంత్రము :

అసౌ యా సేనా మరుతః పరేషా
 మస్మా నై త్యభోజసా స్పర్థమానా ।
 తాం విధ్యత తమసా పప్రతేన
 యధేషా మన్యో అన్యం నజానాత్ || 6 ||

పదము.

అసౌ । యా । సేనా । మరుతః । పరేషామ్ ।
 అస్మాన్ । ఆఽవితీ । అభి । ఓజసా । స్పర్థమానా ।
 తామ్ । విధ్యత । తమసా । అపప్రతేన ।
 యథా । ఏషామ్ । అన్యః । అన్యమ్ । న । జానాత్ || 6 ||

అనువాదం .

ఓ మరుత్తులారా !

ఈ కనిపిస్తున్న పరసేన స్వకీయ బలంతో

మాతో పోటీ పడుతూ మాపైకి వస్తున్నది.

దానిని మీ మాయతో నిర్వాహారంగా చేసివేయండి.

ఈ శత్రు మధ్యంలో ఒకరు ఒకరిని
తెలుసుకో లేనట్లుగా చేయండి.

ఇది రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 3

రాజపునః సంస్థాపనం

ఋషి: అథర్వడు॥ దేవత: మంత్రాలలో పేర్కొన్న అగ్ని మొదలగువారు॥
చందస్సు: 1,2,4 త్రిష్టప్: 3 చతుష్పదా భరిక్ పంక్తి: 5,6 అనుష్టుప్
మంత్రములు: ॥ 6 ॥

వినియోగం:- శత్రువులు తరిమివేసిన రాజు స్వరాష్ట్రంలో పునః ప్రవేశించడం
కోసం చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం. సాకమేథమనే పర్వానికి
ముందునాడు చేసే ఇష్టిలో కూడ దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

అచీ॑క్రదత్ స్వ॒పా ఇ॒హ భు॑వ
దగ్నే॑వ్య॒చస్వ రో॑ద॒సీ ఉ॒రూచీ॑ ।
యు॒ష్టాస్త॑ త్వా మ॒రుతో॑ వి॒శ్వవే॑ద॒స
ఆము॑ం న॒య నమ॑సా రా॒తహా॑వ్యమ్ ॥ 1 ॥

పదము :

అచీ॑క్రదత్ । స్వ॒పాః । ఇ॒హ । భు॑వత్ ।
అగ్నే॑ । వి । అచస్వ । రో॑ద॒సీ॒ఞ్చి । ఉ॒రూచీ॑ఞ్చి ।

యు॒జ్జన్తు॑ । త్వా॒ । మ॒రుతః॑ । వి॒శ్వఽవేద॑సః ।

ఆ అ॒ముమ్ । న॒య॒ । నమ॑సా । రా॒తఽహ॑వ్యమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం .

రాజ్య భ్రష్టుడైన ఈ రాజు ఓ అగ్ని !

పునః స్వరాష్ట్ర పవేశార్థం నిన్ను ప్రార్థిస్తున్నాడు.

నీ అనుగ్రహం వల్ల ఈ రాష్ట్రంలో

ఇతను స్వప్రజాపాలకు డగుగాక !

అతని రక్షణార్థమై వ్యాపన శీలములైన ద్యావాపృథ్వలు,

విశ్వవేత్తలైన మరుత్తులు,

ఓ అగ్ని ! నీతో చేరుదురు గాక !

నమస్కరిస్తూ హవిస్సు నిస్తున్న

ఈ రాజును తిరిగి స్వరాష్ట్రానికి చేర్చు.

॥ 1 ॥

మంత్రము:

దూ॒రే చిత్ స॒న్త మ॒రుషా॑స ఇ॒న్ద్ర

మా చ్యో॒వయ॑న్తు స॒ఖ్యా॒య వి॒ప్రమ్ ।

యద్ గా॒యత్రీం బృ॒హతీ॑ మ॒ర్కమ॑స్మై

సౌ॒త్రామ॒ణ్యా దధృ॑ష॒న్త దే॒వాః

॥ 2 ॥

పదము:

దూ॒రే । చిత్ । స॒న్తమ్ । అ॒రుషా॑సః । ఇ॒న్ద్రమ్ ।

ఆ । చ్యో॒వయ॑న్తు । స॒ఖ్యా॒య । వి॒ప్రమ్ ।

యత్ | గాయత్రీమ్ | బృహతీమ్ | అర్కమ్ | అస్మై |

సౌత్రామణ్యా | దధృషంత | దేవాః

॥ 2 ॥

అనువాదం:

దీప్తిమంతులైన ఋత్విక్కులు దూరంగా స్వర్గంలో
ఉన్న ఇంద్రుని స్నేహార్థమై ఈ రాజు వద్దకు
వచ్చునట్లు చెతురు గాక! దేవతలు
ఇంద్రునికై గాయత్రిని, బృహస్పతిని,
బృహతిని, అర్చనసాధనభూతం, మంత్రాత్మకం
అయిన శస్త్రాన్ని సౌత్రామణి అనే
హవిర్యజ్ఞంతో అతిబలవంతం చేసినారు.

॥ 2 ॥

మంత్రము:

అధ్యస్తాస్త్వి రాజా వరుణో హ్వయతు

సోమస్తాస్త్వి హ్వయతు పర్వతేభ్యః |

ఇన్ద్రస్తాస్త్వి హ్వయతు విద్యభ్య ఆభ్యః

శ్యేనో భూత్వా విశ ఆ పతేమాః

॥ 3 ॥

పదము.

అత్ 2భ్యః | త్వా | రాజా | వరుణః | హ్వయతు |

సోమః | త్వా | హ్వయతు | పర్వతేభ్యః |

ఇన్ద్రః | త్వా | హ్వయతు | విత్ 2భ్యః | ఆభ్యః |

శ్యేనః | భూత్వా | విశః | ఆ | పత | ఇమాః

॥ 3 ॥

సాకషేధః :- చాతుర్మాస్యంలో మూడవపర్వం.

అనువాదం:

ఓ రాజా! నిన్ను పరుణరాజు తన జలంతో
అహ్వనించుగాక! అలాగే సోముడు పర్వతములనుంచి
నిన్ను అహ్వనించుగాక! ఇంద్రుడు కూడ ఇప్పుడు
నీ వున్న ప్రజలవద్ద నుంచి నిన్ను రప్పించుగాక!
ఇట్లా ఆహూతుడవైన నీవు నీ ప్రజల వద్దకు
డేగవలె శీఘ్రగతివై రమ్ము.

॥ ౩ ॥

మంత్రము:

శ్రీ॒నో హ॒వ్యం న॑య॒త్వా పర॑స్మా

దన్య॒క్షేత్రే॒ అప॑రు॒ద్ధం చర॑న్తమ్ ।

అశ్వీ॒నా ప॑స్థాం కృ॒ణుతాం సు॒గం

త ఇ॒మం స॑జా॒తా అభి॑సంవి శ॒ధ్వమ్

॥ 4 ॥

పదము:

శ్రీ॒నః । హ॒వ్యమ్ । న॑య॒తు । అ । పర॑స్మాత్ ।

అన్య॒క్షేత్రే॒ । అప॑రు॒ద్ధమ్ । చర॑న్తమ్ ।

అశ్వీ॒నా । ప॑స్థామ్ । కృ॒ణుతామ్ । సు॒గమ్ ।

తే । ఇ॒మమ్ । స॑జా॒తాః । అభి॑సంవిశ॒ధ్వమ్

॥ 4 ॥

అనువాదం:

దివిలో నున్న దేవుడు అన్య క్షేత్రంలో శతనిరుద్ధుడై
తిరుగుతున్న రాజును పరరాష్ట్రం నుంచి

స్వదేశానికి కొనివచ్చుగాక ! ఓ రాజా ! అశ్వినీదేవతలు

నీ మార్గాన్ని సుగమం చేతురు గాక !

ఓ రాజ బంధువులారా !

మీరు ఈ రాజును పరివేష్టించు గాక !

॥ 4 ॥

పంక్తము :

హ్వయన్తు త్వా ప్రతిజనాః ప్రతిమిత్రా అవృషత ।

ఇన్ద్రాగ్ని విశ్వే దేవాస్తే విశి క్షేమమదీధరన్ ॥ ౫ ॥

పదము .

హ్వయన్తు । త్వా । ప్రతిజనాః । ప్రతి । మిత్రాః । అవృషత ।

ఇన్ద్రాగ్నివిశి । విశ్వే । దేవాః । తే । విశి । క్షేమమ్ । అదీధరన్ ॥ ౫ ॥

అనువాదం :

ఓ రాజా ! పరిజనులు నిన్ను సేవించురు గాక !

ప్రతి కూలురు విరుద్ధ భావాన్ని వదిలి నిన్ను

చేరుదురుగాక ! ఇంద్రాగ్నులు . విశ్వదేవులు

ప్రజలలో నీకు రక్షణ కల్పించురు గాక !

॥ ౫ ॥

పంక్తము :

యస్తే హవం వివదత్ సజాతో యశ్చ నిష్ఠ్యః ।

అపాశ్చమిన్ద్ర తం కృత్వాథేమమిహావ గమయ ॥ 6 ॥

పదము :

యః । తే । హవమ్ । వివదత్ । సజాతః । యః । చ । నిష్ఠ్యః ।

అశ్వ. 20

అపా¹ఞ్చమ్ । ఇన్ద్ర² । తమ్ । కృత్వా³ । అథ⁴ । ఇమమ్ । ఇహ⁵ ।

అవ⁶ । గమయ ॥ 6 ॥

అనువాదం!

ఓ రాజా! నీ పునరాహ్వానాన్ని సమాన జన్ములలో,
నీదులలో ఎవరో ఒకరు అనుమతించక పోతే
ఓ ఇంద్రా! ఆ ఉభయ విధ శత్రువులను బహిష్కరించి
ఇతనిని ఈ రాష్ట్రంలో రాజుగా ప్రఖ్యాపించు. (చాటు) ॥ 6 ॥

ఇది మూడవ సూక్తం

సూక్తం - 4

రాజాహ్వానం

ఋషి: అథర్వదు ॥ దేవత: ఇంద్రుడు ॥ ఛందస్సు: 1 జగతి: 2,3,8,7
త్రిష్టప్: 4,5 ఋగ్ త్రిష్టప్ ॥ మంత్రములు. ॥ 7 ॥

వివియోగం:- పై సూక్తంలో లాగే దీనికి కూడ వివియోగం.

మంత్రము:

ఆ త్వా¹ గన్ రాష్ట్రం² సహ వర్చసో³దిహి⁴
ప్రాజ్⁵ విశాం పతిరేక⁶రాష్ట్ర త్వం వి రాజ⁷ ।
సర్వాస్త్వి⁸ రాజన్ ప్రదిశో⁹

హ్వయస్తాపసద్యో¹⁰ సమస్యో¹¹2 భవేహ ॥ 1 ॥

పదము:

ఆ । త్వా । గన్ । రాష్ట్రమ్ । సహ । వర్చసా । ఉత్ ఇహ । ।

ప్రాజ్ | విశామ్ | పతిః | ఏకఽరాజ్ | త్వమ్ | వి | రాజ |

సర్వాః | త్వా | రాజన్ | ప్రఽదిశః |

హ్వయన్తు | ఉపఽసద్యః | నమస్యఽః | భవ | ఇహ || 1 ||

అనువాదం.

ఓ రాజా! నీవు నీ రాష్ట్రానికి తిరిగి వచ్చినావు.

పర్యస్సుతో ప్రఖ్యాతుడవు కమ్ము.

పూర్వ ప్రజ లందరకూ పాలకుడవై

ఏకైక రాజువై విరాజిల్లు. ఓ రాజా! నిన్ను సర్వదిక్కులు,

ఓక్కడి ప్రజలు స్వామిగా ఆమోదింతురు గాక!

ఇక్కడ సర్వులకు సేవ్యుడవై

నమస్కార యోగ్యుడవు కమ్ము

|| 1 ||

మంత్రము :

త్వాం విశే వృణతాం రాజ్యాఽయ

త్వామిమాః ప్రదిశః పశ్య దీపీః |

వర్షన్ రాష్ట్రస్య కకుదీ శ్రయస్వ

తతో న ఉగ్రో విభజా వసూని

|| 2 ||

పదము :

తామ్ | విశేః | వృణతామ్ | రాజ్యాఽయ |

త్వామ్ | ఇమాః | ప్రఽదిశః | పశ్య | దీపీః |

వ॒ర్షన్ । రా॒ష్ట్రస్య॑ । క॒తుదీ । శ్ర॒య॒స్వ ।

త॑తః । నః । ఉ॒గ్రః । వి । భ॒జ । వ॒సూని ॥ ౭ ॥

అనువాదం :

నిన్ను ప్రజలు రాజుగా వరింతురు గాక !

నిన్ను ఈ కనబడుతున్న ప్రాచ్యాది

పంచ దిగ్దేవతలు వరింతురు గాక !

నీవు ఈ రాజ్యంలోని ఉన్నత స్థానాన్ని అధిష్టించు.

శత్రు దుర్నిరీక్రుడవై ధనాన్ని మాకు ప్రసాదించు. ॥ ౭ ॥

మంత్రము:

అ॒చ్చ॑ త్వా య॒స్తు హ॒వినః॑ స॒జాతా॑

అ॒గ్నిర్దూ॑తో అ॒జిరః॑ సం చ॒రాతై॑ ।

జా॒యాః పు॒త్రాః సు॒మన॑సో భ॒వన్తు॑

బ॒హుం బ॒లిం వ్ర॑తి ప॒శ్యాసా॑ ఉ॒గ్రః ॥ ౩ ॥

పదము:

అ॒చ్చ॑ । త్వా । య॒స్తు । హ॒వినః॑ । స॒జాతాః॑ ।

అ॒గ్నిః । దూ॒తః । అ॒జిరః॑ । నమ్ । చ॒రాతై॑ ।

జా॒యాః । పు॒త్రాః । సు॒మన॑సః । భ॒వన్తు॑ ।

బ॒హుమ్ । బ॒లమ్ । వ్ర॑తి । ప॒శ్యా॒సై । ఉ॒గ్రః ॥ ౩ ॥

అనువాదం :

సమాన జన్మలైన ఇతర రాజులు
 నీ ఆజ్ఞావర్తులై నీకు సముఖు లగుదురు గాక !
 నీ దూత అగ్నివలె అప్రథమ్యుడై నంచరించుగాక !
 భార్యా పుత్రులు, బంధువులు సుమనస్కులగుదురుగాక !
 బలవంతుడవైన నీవు
 బహువిధాలైన కప్పములను, కానుకలను
 అందుకొందువు గాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము :

అశ్వినా త్వాగ్రే మిత్రావరుడోభా
 విశ్వే దేవా మరుతస్త్వా హ్వయన్తు ।
 అథా మనో వసుదేయాయ కృణుష్వ
 తతో న ఉగ్రో వి భజా వసూని

॥ 4 ॥

పదము :

అశ్వినా । త్వా । అగ్రే । మిత్రావరుడా । ఉభా ।
 విశ్వే । దేవాః । మరుతః । త్వా । హ్వయన్తు ।
 అథ । మనః । వసుదేయాయ । కృణుష్వ ।
 తతో । నః । ఉగ్రః । వి । భజ । వసూని

॥ 4 ॥

అనువాదం :

రాజా ! నిన్ను మొదట అశ్వినీ దేవతలూ,
 మిత్రావరుణులు ఆహ్వానింతురు గాక !

నీకు విశ్వేదేవతలు, మరుత్తులు స్వాగత మిత్తురు గాక !

అర్ధులకు ధన మిచ్చుటపై ఓ రాజా ! నీ మనసుంచు.

నీవు ఉగ్రుడవై ధనాన్ని మాకు ప్రసాదించు.

॥ 4 ॥

మంత్రము

ఆ ప్ర ద్రవ పరమస్యాః పరావతః

శివే తే ద్యావాపృథివీ ఉభేస్తామ్ ।

తదయం రాజా వరుణస్తథాహ

స త్వామహ్వాత్ స ఉపేదమేహ

॥ 5 ॥

వదము .

ఆ । ప్ర । ద్రవ । పరమస్యాః । పరావతః ।

శివేఞ్చి । తే । ద్యావాపృథివీఞ్చి । ఉభేఞ్చి । స్తామ్ ।

తత్ । అయమ్ । రాజా । వరుణః । తథా । ఆహ ।

సః । త్వా । అయమ్ । అహ్వాత్ । సః । ఉప । ఇదమ్ । ఆ ।

ఇహి ॥ 5 ॥

అనువాదం :

దూరదేశంలో ఉన్న ఓ రాజా ! త్వరగా తిరిగిరా !

నీకు ద్యావాపృథువులు రెండూ

కల్యాణ కారిణు లగుదురు గాక !

ఈ వరుణ రాజు పైన చెప్పినట్లు నిన్ను ఆహ్వానించు గాక !

నీవు నీ రాజ్యంలో ప్రవేశించు.

॥ 5 ॥

పంక్రము :

ఇన్ద్రోన్ద్ర మనుష్యాః పరేహి సం

హ్యజ్ఞాస్థా వరుణైః సంవిదానః ।

సత్వాయమహ్వాత్ స్వే సధస్థే స

దేవాన్ యక్షత్ స ఉ కల్పయాద్ విశః

॥ 6 ॥

పదము :

ఇన్ద్రోన్ద్ర మనుష్యాః పరేహి సం

హి అజ్ఞాస్థాః వరుణైః సమ్విదానః ।

సః త్వా ఆయమ్ ఆహ్వాత్ స్వే సధస్థే సః ।

దేవాన్ యక్షత్ సః ఓంకతి కల్పయాత్ విశః ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఓ ఇంద్రా ! ఇంద్రా ! మనుష్యులమైన మావైపురా !

నీవు వరుణ సహవాసివి.

ఈ అహ్వనవిషయం నీకు తెలుసు.

ఓ రాజా ! ఈ వరుణహితుడైన ఇంద్రుడు

నిన్ను అహ్వనిస్తున్నాడు.

నీవు స్వరాష్ట్రంలో ప్రవేశించు.

అలా ప్రవేశించిన రాజు ఇంద్రాదులను యజనం చేయుగాక

ఆ రాజు ప్రజలను స్వస్థ వ్యాపారాలలో నియోగించు గాక !

॥ 6 ॥

పంక్తము

పథ్యాఽరేవతీర్పహుధా విరూపాః

సర్వాఃసజ్గత్య వరీయస్తే అక్రన్ ।

తా స్త్వా సర్వాః సంవిదానా హ్వయన్తు

దశమీముగ్రః సుమనా వశేహ

॥ 7 ॥

పదము :

పథ్యాఽః । రేవతీః । బహుధా । విరూపాః ।

సర్వాః । సమ్గత్య । వరీయః । తే । అక్రన్ ।

తాః । త్వా । సర్వాః । సమ్విదానాః । హ్వయన్తు

దశమీమ్ । ఉగ్రః । సుమనాః । వశ । ఇహ

॥ 7 ॥

అనువాదం :

ధనవతులైన, మార్గహితకారిణులైన దేవతలు,

బహుధా వివిధ రూపధారిణులై ఉన్నారు.

వారితో కలిసి నీవు బహుతర శ్రేయస్సును కల్పించు.

ఆ దేవత లందరూ ఏకకంఠంతో

నిన్ను రాష్ట్రంలోనికి ఆహ్వానింతురుగాక !

ఇక్కడ నీవు బలవంతుడవై, సంతుష్ట మనస్కుడవై,

నూరేళ్ళు నివసించువు గాక !

సూక్తం - 5

పరమణి ధారణ సూక్తం

ఋషి: అథర్వదు || దేవత: సోమదు, వర్ణమణి || ఛందస్సు: 1 పురోఽనుష్టుప్
త్రిష్టుప్: 2, 3, 5-7 అనుష్టుప్, 4 త్రిష్టుప్, 8 విరాడురో బృహతీ ||
మంత్రములు: || 8 ||

వినియోగం :- తేజోబల ఆయుర్ధనాది పుష్టికోసమై చేసే హోమంలోను, మహా
శాంతిలోను దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

ఆయమగన్ పర్ణమణిర్బలీ

బలేన ప్రమృణన్తవత్సాన్ ।

ఓజో దేవానాం పయ ఓషధీనాం

వర్చసా మా జిన్వత్ప్రయావన్

|| 1 ||

పదము:

ఆ । ఆయమ్ । అగన్ । పర్ణమణిః । బలీ ।

బలేన । ప్రమృణన్ । సవత్సాన్ ।

ఓజః । దేవానామ్ । పయః । ఓషధీనామ్ ।

వర్చసా । మా । జిన్వతు । అప్రయావన్

|| 1 ||

అనువాదం .

ఈ పర్ణమణి (మోదుగు) మావైపు వచ్చుగాక !

అది బలవత్తరమై, శత్రుహింసకమై వచ్చు గాక !

ఇంద్రాదుల పిజోరూపమై ఓషధుల సారభూతమైన
 ఈ మణి నన్ను వదలి పోకుండుగాక !
 నన్ను వర్కస్విని చేయుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

మయి క్షత్రం పర్ణమణే మయి ధారయతాద్ రయిమ్ ।

అహం రాష్ట్రస్యాభీవర్ణే నిజో భూయాసము త్తమః ॥ 2 ॥

పదము .

మయి । క్షత్రమ్ । పర్ణమణే । మయి । ధారయతాద్ । రయిమ్ ।

అహమ్ । రాష్ట్రస్య । అభీవర్ణే । నిజః । భూయాసమ్ । ఉత్తమః ॥ 2 ॥

2 తమః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

నాలో ఊతాన్ని నింపు ఓ పలాశమణి !

ధనాన్ని నాకు చేకూర్చు .

నేను నిన్ను ధరించి రాజ్యాన్ని స్వాధీనం చేసుకోవడంలో

అనన్య సహాయుడను, ఉత్తముడను అగుదును గాక . ! ॥ 2 ॥

మంత్రము .

యం నిదధుర్వనస్సతౌ గుహ్యం దేవాః ప్రియం మణిమ్ ।

తమస్మభ్యం సహాయుషా దేవా దదతు భర్తవే ॥ 3 ॥

పదము :

యమ్ । నిదధుః । వనస్సతౌ । గుహ్యమ్ । దేవాః । ప్రియమ్ ।

మణిమ్ ।

తమ్ । అస్మభ్యమ్ । సహ । ఆయుషా । దేవాః । దదతు । భర్తవే
॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఇంద్రాడి దేవతలు ప్రియము గుహ్యము అయిన మణిని
మోదుగ చెట్టులో నిహితం చేసినారు.

ఆ మణిధారణకై ఆయుస్సుతో పాటు దీనిని
దేవతలు మా కిత్తురు గాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము

సోమస్య పర్ణః సహ ఆగ్రమాగ

న్నిస్త్రీణ దత్తో వరుణేన శిష్టః ।

తం ప్రియాసం బహు రోచమానో

దీర్ఘాయుత్వాయ శతశారదాయ

॥ 4 ॥

పదము :

సోమస్య । పర్ణః । సహః । ఆగ్రమ్ । ఆ । అగన్ ।

ఇస్త్రీణ । దత్తః । వరుణేన । శిష్టః ।

తమ్ । ప్రియాసమ్ । బహు । రోచమానః ।

దీర్ఘాయుత్వాయ । శతశారదాయ

॥ 4 ॥

అనువాదం .

దివిలోని సోమలతను కొని వస్తూండగా
భూమిపై పడిన మొక్క ఇది.

బల సంపన్నమైన ఈ మణి నాకు లభించుగాక !
 ఇంద్రుడివ్వగా, వరుణుడు అనుమతింపగా
 దీర్ఘాయుస్సు కోసం బహు తేజస్కమైన
 ఈ మణిని నేను ధరిస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

ఆ మా రుక్షత్ పర్ణమణిర్మహ్యో అరిష్టతాతయే ।

యథాహ ముత్తరోసాన్యర్యష్ట ఉత సంవిదః ॥ 5 ॥

పదము :

ఆ । మా । అరుక్షత్ । పర్ణమణిః । మహ్యైః । అరిష్టతాతయే ।

యథా । అహమ్ । ఉత్తరః । అసాని । అర్యష్టః । ఉత । సమ్

2విదః ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఈ పర్ణమణి అరిష్టనివారణార్థమై నన్నారోపించుగాక !

అధిక ధనుని కంటె సమాన జ్ఞాని కంటె

నే నీ మణి ధారణతో ఉత్కృష్టతరుడనైనాను.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

యే ధీవానో రథకారాః కర్మారా యే మనీషిణః ।

ఉపస్తీన్ పర్ణ మహ్యం త్వం సర్వాన్ కృణ్వతితో జనాన్

॥ 6 ॥

పదము :

యే । ధీవానః । రథకారాః । కర్మారాః । యే । మనీషిణః ।

ఉప॑స్తిన్ ప॒ర్ణ మహ్మమ్ త్వమ్ సర్వాన్ కృ॒ణు ।

అభి॑తః జనాన్ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ధీవరులు (బెస్తవారు), రథకారులు, కమ్మరులు

మొదలైన మనీషులను ఓ పర్ణమణి!

నా సేవార్థమై నాచుట్టూ చేర్చు.

॥ 6 ॥

మంత్రము :

యే రాజా॑నో రాజకృ॑తః సూతా॑గ్రామ॒ణ్యఽశ్చ యే ।

ఉప॑స్తిన్ ప॒ర్ణ మహ్మమ్ త్వం సర్వాన్ కృ॒ణ్వభి॑తో జనాన్

॥ 7 ॥

పదము :

యే । రాజా॑నః । రాజ॑కృతః । సూతాః । గ్రామ॒న్యః । చ ।
యే ।

ఉప॑స్తిన్ ప॒ర్ణ మహ్మమ్ త్వమ్ సర్వాన్ కృ॒ణు ।

అభి॑తః జనాన్ ॥ 7 ॥

అనువాదం :

అన్యరాజులు, మంత్రులు, సూతులు, గ్రామణులు

మొదలగు వారి నందరినీ ఓ పర్ణమణి!

నా సేవార్థమై నా చుట్టూ చేర్చు.

॥ 7 ॥

మంత్రము :

ప॒ర్ణో॑సి తనూ॑పానః సయో॑నిర్విరో వి॒రేణ॑ మయా ।

సం॒వత్స॒రస్య॒ తే॒జసా॑ తే॒న బ॒ధ్నామి॒ త్వా మ॒ణి ॥ 8 ॥

పదము :

వ॒ర్ణః | అ॒సి | త॒నూ॒పా॒నః | స॒యో॒నిః | వీ॒రః | వీ॒రే॒ణ |

మయా॑ |

సమ్॒వత్స॒రస్య॒ తే॒జసా॑ తే॒న | బ॒ధ్నామి॒ త్వా | మ॒ణి ॥ 8 ॥

అనువాదం :

ఓ మణీ! నీవు పలాశ నిర్మితవు.

శరీర రక్షకుడవు, వీరుడవు.

కావున అదిత్య తేజోయుక్తుడవైన నిన్ను

తేజః ప్రాప్తికై ధరిస్తున్నాను.

॥ 8 ॥

ఇది ఐదవ సూక్తం

ఇది మొదటి అనువాకం

అనువాకం - 2

సూక్తం - 6

శత్రునాశన సూక్తం

ఋషిః జగద్వీజం పురుషుడు ॥ దేవతః అశ్వత్థము ॥ ఛందస్సు : అనుష్టుప్ :
మంత్రములు : ॥ 8 ॥

వినియోగం : అభిచార కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

పు॒మాన్ పు॒ంసః ప॒రిజా॑తో॒శ్వత్థః ఖ॒దిరా॑దధి॒ |

స హస్త శత్రూన్ మామకాన్ యానహం ద్వేష్మి యే
చ మామ్ || 1 ||

పదము .

పుమాన్ . పుంసః . పరిఽజాతః . అశ్వత్థః . ఖదిరాత్ . అధి .
సః . హస్త . శత్రూన్ . మామకాన్ . యాన్ . అహమ్ . ద్వేష్మి .
యే . చ . మామ్ || 1 ||

అనువాదం :

వీర్యాతిశయ వృక్షజన్యము,
అశ్వత్థరూపమైన ఖదిర * వృక్షం నుంచి
పుట్టిన మణిని ధరిస్తున్నాను.
నేను ద్వేషించే శత్రువులను,
నన్ను ద్వేషించే శత్రువులను
ఈ మణి నశింప జేయుగాక !

|| 1 ||

మంత్రము :

తానశ్వత్థ నిః శృణీహి శత్రూన్ వైబాధదోధతః .
ఐన్ద్రేణ వృత్రహ్నా మేదీ మిత్రేణ వరుణేన చ || 2 ||

పదము .

తాన్ . అశ్వత్థ . నిః . శృణీహి . శత్రూన్ . వైబాధఽదోధతః .
ఐన్ద్రేణ . వృత్రహ్నా . మేదీ . మిత్రేణ . వరుణేన చ || 2 ||

* ఆకాశిర (m) ఆకాశిర Accacia Catechu wild (Vedic dictionary)
అత్తపత్తి . ముడుగుదామర

పదము :

యః | సహమానః | చరసి | ససహనః ౭ ఇవ | ఋషభః |

తేన | అశ్వత్థ | త్వయా | వయమ్ | స౭పత్నాన్ | సహపిమహి

॥ 4 ॥

అనువాదం :

పర భంజకమైన అశ్వత్థం తన సహాతీయాలైన
ఇతరాలను అభిభవించే పృషభం వంటిది.
ఇలాంటి నీ సహాయంతో ఓ అశ్వత్థమా!
మేము శత్రువులను నశింప జేస్తున్నాము.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

సినాశ్వేనాన్ నిర్ఋతిర్మృత్యోః పాశైరమోక్షైః |

అశ్వత్థ శత్రూన్ మామకాన్ యాసహం ద్వేష్మి యే చ మామ్

॥ 5 ॥

పదము :

సినాతు | ఏనాన్ | నిఃఋతిః | మృత్యోః | పాశైః | అమోక్షైః

అశ్వత్థ | శత్రూన్ | మామకాన్ | యాన్ | అహమ్ | ద్వేష్మి |

యే | చ | మామ్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

సర్వథా విడదీయరాని మృత్యుపాశాలతో నిర్ఋతి
శత్రువులను బంధించుగాక! ఓ అశ్వత్థమా!
నేను ద్వేషించే, నన్ను ద్వేషించే
శత్రువుల నందరిని నశింపజేయి.

॥ 5 ॥

అభర్య. 21

మంత్రము.

యథా¹శ్వత్థ వానస్పత్యానారోహన్ కృణుషేధరాన్ ।

ఏవా మే శత్రోర్ముర్ధానం విష్వక్ భిన్తి సహస్వ చ ॥ 6 ॥

పదము :

యథా¹ । అశ్వత్థ । వానస్పత్యాన్ । ఆరోహన్ । కృణుషే

అధరాన్ ।

ఏవ । మే । శత్రోః । మూర్ధానమ్ । విష్వక్ । భిన్తి । సహస్వ । చ

॥ 6 ॥

అనువాదం :

వనస్పతులను అధిరోహించి, ఒ అశ్వత్థమా !

నీవు వానిని కిందు పరుస్తున్నావు.

నా శత్రుశిరస్సును సర్వతః విదారించు, అభిభవించు. ॥ 6 ॥

మంత్రము :

తే²ధరాశ్చః ప్ర ప్లవంతాం చిన్నా నోఽఘ బన్ధనాత్ ।

న వై బాధప్రజుత్తానాం పునరస్తి నివర్తనమ్ ॥ 7 ॥

పదము :

తే । అధరాశ్చః । ప్ర ప్లవంతామ్ । చిన్నా । నోఽఘ । బన్ధనాత్

న । వై బాధప్రజుత్తానామ్ । పునః । అస్తి । నివర్తనమ్ ॥ 7 ॥

సూక్తం - 7

ఋషి: భృగువు, అంగిరసుడు॥ దేవత: 1-3 హరిణుడు; 4 విష్ణుతులగు తారకలు;
5 అవస్థు, 7 యక్షనాశవమ్॥ ఛందస్సు: 1-5, 7 అనుష్టుప్; 8 భరి
గనుష్టుప్॥ మంత్రములు: ॥ 7 ॥

వినియోగం: క్షేత్రియవ్యాధి నివారణకై న హరిణశృంగ మణి బంధనాదులలోను,
కౌమారీ మహాశాంతిలోను దీనికి వినియోగం

మంత్రము:

హరిణస్య రఘుష్యదోధి శీర్షణి భేషజమ్ ।

స క్షేత్రియం విషాణయా విహూచినమనీనశత్ ॥ 1 ॥

పదము:

హరిణస్య । రఘుష్యదోధి । అధి । శీర్షణి । భేషజమ్ ।

సః । క్షేత్రియమ్ । విషాణయా । విహూచినమ్ । అనీనశత్ ॥ 1 ॥

అనువాదం:

వేగంగా పరుగెత్తే జింక తలపై

కొమ్ము రూపంలో బెషధం కలదు.

ఆ హరిణం తన శృంగంతో క్షేత్రియమైన

వ్యాధులను సర్వత్ర నశింపజేయుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము.

అను త్వా హరిణో వృషా పద్భి శ్చతుర్భ రక్రమీత్ ।

విషాణి వి ష్య గుష్పితం యదస్య క్షేత్రియం హృది ॥2॥

పదము :

అను । త్వా । హరిణః । వృషా । పత్నభిః । చతుఃపతిః ।
అక్రమిత్ ।
విపసానే । వి । స్య । గుష్పితమ్ । యత్ । అస్య । క్షేత్రియమ్ ।
హృది ॥ 2 ॥

అనువాదం .

మణి రూపంతో ఉన్న ధరించిన నిన్ను అనుసరించి
హరిణం నాలుగు కాళ్ళతో
క్షేత్రియ రోగాన్ని అక్రమించినది.
నీవు కూడ ఓ విషాదమా !
రోగి హృదయంలో నాటుకొన్న
రోగజాతాన్ని వినాశం చెయ్యి.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

అదో యదవరోచతే చతుష్పక్ష మివ చ్చదిః ।
తేనా తే సర్వం క్షేత్రియ మగ్నేభ్యో నాశయామసి ॥ 3 ॥

పదము :

అదః । యత్ । అవరోచతే । చతుష్పక్షమ్ । ఇవ । చ్చదిః ।
తేన । తే । సర్వమ్ । క్షేత్రియమ్ । అగ్నేభ్యః । నాశయామసి ॥ 3 ॥

అనువాదం :

చదరంగా ఉన్న చిత్రాననం వలె
భాసించే ఆ హరిణ చర్మంతో, ఓ రోగి !

నీ నర్వావయవాలలోని క్షయ కుష్ఠాది రూపమైన
బహు విధ శ్మేతియ రోగాన్ని నాశనం చేస్తున్నాము. || 3 ||

మంత్రము :

అమూ యే దివి సుభగే విచ్చతా నామ తారకే ।

వి క్షేతియస్య ముచ్చతా మధమం పాశ ముత్తమమ్ || 4 ||

పదము :

అమూ ఇతి । యే ఇతి । దివి । సుభగే ఇతి సుభగే । విచ్చతా ।
నామ । తారకే ఇతి ।

వి । క్షేతియస్య । ముచ్చతామ్ । అధమమ్ । పాశమ్ । ఉత్
తమమ్ || 4 ||

అనువాదం :

అదో ద్యులోకంలో వెలుగుతున్న శోభన రూపమైన
నక్షత్రాలు (మూలానక్షత్రం) ఉదయించినవి.
శ్మేత, పరశ్మేతగతాలైన, ఊర్ధ్వ అధోకాయగతాలైన
రోగ బీజాన్ని విముక్తం చేయుగాక ! || 4 ||

మంత్రము .

ఆవ ఇద్ వా ఉ భేషజీ రావో అమీవచాతనీః ।

ఆవో విశ్వస్య భేషజీస్తాస్త్యా ముచ్చస్తు క్షేతియాత్ || 5 ||

పదము .

ఆవః । ఇత్ । వై । ఉంఇతి । భేషజీః । ఆవః । అమీవచాతనీః ।

అపః | విశ్వస్య | భేషజీ | తాః | త్వా | ముచ్చస్తు | క్షేత్రియాత్
॥ 5 ॥

అనువాదం

జలమే ఔషధ రూప మైనది.

జలమే ఔషధ రూపంగా పరిణతమై రోగ నాశకమైనది

జలమే సర్వరోగాలకు ఔషధమైనది.

ఓ రోగీ! నిన్ను ఆ జలం

క్షేత్రియ రోగం నుంచి విముక్తుని చేయుగాక! ॥ 5 ॥

మంత్రము.

యదాసుతేః క్రియమాణాయాః క్షేత్రియం త్వా వ్యానశే |

వేదాహం తస్య భేషజం క్షేత్రియం నాశయామి త్వత్ ॥ 6 ॥

పదము ;

యత్ | ఆసుతేః | క్రియమాణాయాః | క్షేత్రియమ్ | త్వా | వి
అనశే |

వేద | అహమ్ | తస్య | భేషజమ్ | క్షేత్రియమ్ | నాశయామి |

త్వత్ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఓ రోగీ! నీవు స్వీకరించిన ద్రవీభూతమైన

అన్నం నుంచి నీకు క్షేత్రియరోగం సంక్రమించినది.

దానికి ఔషధాన్ని నే నెఱుగదాను.

నీ నుంచి ఆ రోగాన్ని నాశనం చేస్తున్నాను.

॥ 6 ॥

మంత్రము :

అపవాసే నక్షత్రాదా మపవాస ఉషసా ముత ।

అపాస్మత్ సర్వం దుర్భూతమప క్షేత్రియ ముచ్చతు ॥ 7 ॥

పదము :

అప॒వా॒సే । నక్ష॑త్రాదామ్ । అప॒వా॒సే । ఉష॑సామ్ । ఉత ।

అప॑ । అ॒స్మత్ । సర్వ॑మ్ । దుః॒భూ॒తమ్ । అప॑ । క్షే॒త్రియ॑మ్ ।

ఉచ్చ॑తు ॥ 7 ॥

అనువాదం :

చుక్కలు అస్తమించే సమయంలో, ఉషోవసాన
సమయంలో చేసే చికిత్సతో నిఖిల దుష్కృతం
మా నుంచి వెడలి పోవుగాక !
క్షేత్రియ రోగం మా నుంచి తొలగి పోవుగాక !

ఇది ఏడవ సూక్తం

సూక్తం - 8

ఋషిః అథర్వదుః ॥ దేవతః 1-4 మిత్రాదులగు విశ్వేదేవులు; 5, 6 మనస్సు ॥

పదసంఖ్య: 1, 8 త్రిష్టవః; 2, 8 జగతిః; 4 విరాడ్ బృహతి గర్భా చతు
ష్టదా త్రిష్టవః; 5 అనుష్టవః ॥ మంత్రములు: ॥ 8 ॥

వినియోగం. :- ఉపనయన కర్మలోను, శాంతి కల్పంలోను, సాంఘనస్య కర్మ
లోను దీనికి వినియోగం. ఇది అయుష్షగణంలోనిది. ఇందులో
నాలుగవ మంత్రానికి వివాహకాండలో వినియోగం.

మంత్రము :

అయా॑తు మిత్ర ఋతుభిః కల్ప॑మానః

సంవేశయన్ పృథివీ ముస్రియాభిః ।

అథాస్మభ్యం వరుణో వాయురగ్ని—

ర్బహుద్ రాష్ట్రం సంవేశ్యదధాతు

॥ 1 ॥

పదము :

ఆ । యాతు । మిత్రః । ఋతుభిః । కల్పమానః ।

సమ్వేశయన్ । పృథివీమ్ । ఉస్రియాభిః ।

అథ । అస్మభ్యమ్ । వరుణః । వాయుః । అగ్నిః ।

ర్బహుత్ । రాష్ట్రమ్ । సమ్వేశ్యమ్ । దధాతు

॥ 1 ॥

అనువాదం :

మిత్రదేవుడు మా రక్షణకై వచ్చుగాక !
 దీర్ఘాయుష్కారకుడు గోవులతో (కిరణాలతో)
 పృథివిని వ్యాపించిన వాడు, మరి వరుణుడు,
 వాయువు, అగ్ని మా రాజ్యాన్ని నివాసార్థం చేయుగాక !

॥ 1 ॥

పంక్తము .

ధాతా రాతిః సవితేదం జుషంతా

మిన్ద్ర స్త్యష్టా ప్రతి హర్యన్తు మే వచః ।

హువే దేవీ మదితిం శూరపుత్రాం

సజాతానాం మధ్యమేష్టా యథాసాని

॥ 2 ॥

పదము :

ధాతా । రాతిః । సవితా । ఇదమ్ । జుషన్తామ్ ।

ఇన్ద్రః । త్వష్టా । వ్రతి । హర్యన్తు । మే । వచః ।

హువే । దేవీమ్ । అదితిమ్ । శూరౌపుత్రామ్ ।

సౌజాతానామ్ । మధ్యమేఽస్థాః । యథా । అసాని ॥ 2 ॥

అనువాదం :

విధాత, అర్యముడు, సవిత నా హవిస్సును సేవింతురుగాక !

ఇంద్రుడు త్వష్ట కూడ నా వాక్యాన్ని

అభిముఖులై విందురుగాక !

దేవి, అదితిని అహ్వనిస్తున్నాను.

సజాతుల మధ్యలో న న్నుండునట్లు చేయుదురుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రిము :

హువే సోమం సవితారం నమోభి

ర్విశ్వా నాదిత్యాం అహ ముత్తరత్వే ।

అయ మగ్నిర్దేదాయద్ దీర్ఘమేవ

సజాతైర్ద్రో వ్రతిబ్రువద్భిః

॥ 3 ॥

పదము :

హువే । సోమమ్ । సవితారమ్ । నమఃఽభిః ।

విశ్వాన్ । అదిత్యాన్ । అహమ్ । ఉత్తరౌత్వే ।

అ॒యమ్ । అ॒గ్నిః । దీ॒దయ॑త్ । దీ॒ర్ఘమ్ । ఏ॒వ ।

స॒॒॒జా॒తైః । ఇ॒ద్ధః । అ॒ప్ర॑తి॒బ్రు॒వత్ ॒భిః

॥ 3 ॥

అనువాదం :

సోముని, సవితను ఆదిత్యులను,
నమస్కారాలతో ప్రయోక్తవైన నేను
యజమాని ఉన్నతికై ఆహ్వానిస్తున్నాను.
ఈ అగ్ని దీప్తిమంతు డగుగాక!
అనుకూల వాక్కులైన సజాత పురుషుల మధ్యంలో
చిరకాలం అభివృద్ధి చెందుదురుగాక!

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఇ॒హేద॑సాథ న పరో గమా॑ధే
రో॒గోపాః పు॑ష్టప॒తిర్వ అ॑జత్ ।

అ॒స్మై కా॒మాయో॑ప కా॒మి॒నీ
వి॒శ్వే వో దే॒వా ఉ॑పసం॒యన్తు

॥ 4 ॥

పదము.

ఇ॒హ । ఇ॒త్ । అ॒సాథ । న । ప॒రః । గ॒మాథ ।
రో॒గ్యః । గో॒పాః । పు॑ష్ట॒ప॒తిః । వః । అ । అ॒జత్ ।
అ॒స్మై । కా॒మాయ । ఉ॒ప । కా॒మి॒నీః ।
వి॒శ్వే । వః । దే॒వాః । ఉ॒ప॒సం॒యన్తు

॥ 4 ॥

అనువాదం :

* కామినులారా ! మీరు కన్యవద్దనే నివసించండి.

ముందుకు వెళ్ళిపోకండి.

మార్గ ప్రేరకుడు, పోషకుడు అయిన పుష్టపతి

(పూష) మిమ్ములను అందుకై ప్రేరేపించుగాక !

కామిస్తున్న ఈ వరునివద్దకు కామినులైన మిమ్ములను

విశ్వేదేవతలు చేర్చురు గాక !

॥ 4 ॥

సంక్రమము :

సం వో మనాంసి సంప్రతా

సమాకూర్తీర్మమా మసి ।

అమీ యే విప్రతా స్థన తాన్

వః సం నమయామసి

॥ 5 ॥

పదము :

సమ్ । వః । మనాంసి । సమ్ । ప్రతా ।

సమ్ । ఆకూర్తీః । నమామసి ।

అమీ ఇతి । యే । విప్రతాః । స్థన । తాన్ ।

వః । సమ్ । నమయామసి

॥ 5 ॥

* భావం స్పష్టంగా లేదు. సాయణుడు, విట్టి, గ్రిఫిత్స్ ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క రకంగా అర్థం చెప్పుకున్నారు. సాయణుని ఇక్కడ అనుసరించాను. ఇది కూడా సంకృప్తికరంగా లేదు,

అనువాదం :

మీ మనస్సులు ఏక మగునట్లు వ్రతములను చేస్తున్నాము.
అలాగే సంకల్పాలను ఏకం చేస్తున్నాము.
పూర్వం విరుద్ధ కర్మలైన మీ విమనస్కృతను
తొలగించి మిమ్ములను ఏకం చేస్తున్నాము.

॥ 5 ॥

పంక్తము .

అహం గృభామి మనసా మనాంసి

మమ చిత్త మను చిత్తేభిరేత ।

మమ వశేష హృదయాని వః కృణోమి

మమ యాత మను వర్తాన ఏత

॥ 6 ॥

పదము :

అహమ్ । గృభామి । మనసా । మనాంసి ।

మమ । చిత్తమ్ । అను । చిత్తేభిః । ఆ । ఇత ।

మమ । వశేషు । హృదయాని । వః । కృణోమి ।

మమ । యాతమ్ । అను2వర్తానః । ఆ । ఇత

॥ 6 ॥

అనువాదం :

మీ మనస్సులను నా మనస్సుతో
స్వాయత్తం చేసుకుంటున్నాను.
మీరు కూడ నాచిత్తాన్ని అనుసరించిన చిత్తములతో
వత్తురుగాక ! నా వశంలోనికి మీ హృదయాలు వచ్చుగాక !
నన్నునుసరించి మీరు వత్తురుగాక !

॥ 6 ॥

ఇది ఎనిమిదవ సూక్తం.

సూక్తం-9

ఋషి: వామదేవుడు || దేవత: ద్యావాపృథివీ, విశ్వేదేవులు || చందస్సు: 1-8,5

అనుష్టుప్: 4 చతుష్పాన్నిచ్చద్ బృహతీ: 8 భురిగనుష్టుప్ ||

మంత్రములు:

|| 8 ||

వినియోగం:- విష్ణుశమన కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

కర్మఫస్య విశఫస్య ద్యౌః పితా పృథివీ మాతా ।

యథాభిచక్ర దేవాస్తథాప కృణుతా పునః || 1 ||

పదము:

కర్మఫస్య । విశఫస్య । ద్యౌః । పితా । పృథివీ । మాతా ।

యథా । అభిచక్ర । దేవాః । తథా । అప । కృణుత । పునః || 1 ||

అనువాదం:

వ్యాఘ్రాదులు, సర్పాదులు ఇంకా

వివధ పితాచ విష్ణుకారిణులకు

ద్యులోకం తండ్రి, పృథివి తల్లి.

మీరు పూర్వం వీటిని ఓ దేవతలారా !

మాకు అభిముఖంగా పంపినారు.

అలాగే తిరిగి వీటిని మాకు

పరాజ్ఞుఖాలై పోవునట్లు చేయండి.

|| 1 ||

మంత్రము:

అశ్రేష్ఠాణో అధారయన్ తథా తన్ననునా కృతమ్ ।

కృణోమి వద్రి విష్కన్థం ముష్కబర్హో గవామివ || 2 ||

పదము .

అశ్రేష్ఠాణః । అధారయన్ । తథా । తత్ । మనునా । కృతమ్ ।
కృతోమి । వద్ధి । విఽస్కన్ధమ్ । ముష్కజ్వరైః । గవామ్ ౭ శవ

॥ 2 ॥

అనువాదం :

విఘ్నంతో కార్యసాఫల్యం చెందని జనులు
విఘ్ననవారణార్థమై * 'అరలు'
మణిని, దండెత్తి ధరించినారు.
అలాగే మనువు విధించినాడు.
నేను కూడ ఈ విధంగా చేసి
ఎద్దులను (* ముష్కజ్వరంతో)
పీర్చిహీనంగా చేసిసత్తు విఘ్న జాతాన్ని
శుష్క చర్మ రజ్జువుతో బంధిస్తున్నాను.

॥ 2 ॥

పంక్తము .

పిశగ్గే సూత్రే ఖగలం తదా బద్ధున్తి వేధసః ।
శ్రవస్యం శుష్కం కాబవం వద్ధిం కృణ్వన్తు బన్ధురైః ॥ ౩ ॥

పదము .

పిశగ్గే । సూత్రే । ఖగలమ్ । తత్ । ఆ । బద్ధున్తి । వేధసః ।
శ్రవస్యమ్ । శుష్కమ్ । కాబవమ్ । వద్ధిమ్ । కృణ్వన్తు । బన్ధురైః
॥ 3 ॥

* 'అరలు' Aratu-The tree Colosathes Indica Bl- (cf aralu)

దుండిలము మండుక పర్ణము

* వృషభాలకు వృషజాలను కొట్టడం.

అనువాదం :

ఏశంగ వర్ణ సూత్రంతో కవచంవలె 'అరలు' మణిని
సాధకులు తమ శరీరాలపై కట్టు కుంటున్నారు.
అలాగే మేము ధరించిన ఈ మణి కూడా
అతి క్రూరమూ, శోషకమూ అయిన
కాబవ మనే పైశాచిక
విఘ్నజాతాన్ని నిర్వీర్యం చేయుగాక !

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

యేనా శ్రవస్యవ శ్చరథ దేవా ఇవాసురమాయయా ।

శునాం కపిరివ దూషణో బన్ధురా కాబవస్య చ ॥ 4 ॥

పదము :

యేనా శ్రవస్యవః చరథ దేవాః २ ఇవ అసుర २ మాయయా ।

శునామ్ కపిః २ ఇవ దూషణః బన్ధురా కాబవస్య చ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

అన్నాన్ని కోరే ఓ జనులారా !
అసుర మాయతో మోహితులైన దేవతలవలె
పరకృత మాయా మోహితులై
సంగ్రామంలో తిరుగుతున్నారు.
కుక్కలకు కోతివలె, అలాంటి
మాయారూప విశేషమునకు బంధురమైన
ఖడ్గం దూష యిత్రి అగుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

దుష్ట్యే హి త్వ ధత్వామి దూషయిష్యామి కాబవమ్ ।

నిన్ను పూర్వం దేవతలు ధరించినారు.
అందువల్ల విష్కంధ దూషకమైన మణిని
నేను కూడ ధరిస్తున్నాను.

॥ 6 ॥

ఇది తొమ్మిదవ సూక్తం

సూక్తం - 10

కాలయంజం

ఋషి: అథర్వుడు ॥ దేవత: అష్టకా ॥ చందస్సు: 1-8, 8-11, 18 అనుష్టుప్,
4,-8, 12 త్రిష్టుప్, 7 షట్పదా విరాడ్ గర్భాతి జగతీ ॥ మంత్రములు:
॥ 13 ॥

వినియోగం:- పుష్కర్థ కర్మలో, అష్టకా కర్మలో, సోమయాగంలో, చాతుర్మా
స్యంలోని సాకమేధంతో, రాజుకు చెందిన ఆరాత్రిక విధానంలో
దీనికి వినియోగం.

మంత్రము.

ప్రథమా హ వ్యువాస సా ధేను రభవత్ యమే ।
సా నః పయస్వతీ దుహా ముత్తరాముత్తరాం సమామ్ ॥ 1 ॥

పదము.

ప్రథమా । హ । వి । ఉవాస । సా । ధేనుః । అభవత్ । యమే ।
సా । నః । పయస్వతీ । దుహామ్ । ఉత్తరామ్ ఉత్తరామ్ ।
సమామ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం.

అది ఉషస్సు తమస్సును తొలగించినది.

పదము

సమ్మేవత్సరస్య । ప్రతిఽమామ్ । యామ్ । త్వా । రాత్రి । ఉప
 ఽఆస్మహే ।
 సా । నః । ఆయుష్మతీమ్ । ప్రఽజామ్ । రాయః । పోషేణ ।
 సమ్ । స్మజ ॥ ౩ ॥

అనువాదం .

సంవత్సర ప్రతిరూపమైన రాత్రిని నిన్ను ఉపాసిస్తున్నాము.
 ఆ నీవు మాకు చిరజీవనం కల సంతానాన్ని ప్రసాదిస్తూ
 వారికి ధనపుష్టిని కల్పించు. ॥ ౩ ॥

మంత్రము :

ఇయమేవ సా యా ప్రథమా వ్యోచ్ఛ
 దాస్వితరాసు చరతి ప్రవిష్టా ।
 మహాంతో అస్మాం మహిమానో అన్త
 ర్వధూ ర్జిగాయ నవగజ్జనిత్రీ ॥ 4 ॥

పదము :

ఇయమ్ । ఏవ । సా । యా । ప్రథమా । విఽఽవ్యోత్ ।
 ఆసు । ఇతరాసు । చరతి । ప్రఽవిష్టా ।
 మహాన్తః । అస్మామ్ । మహిమానః । అన్తః ।
 వధూః । జిగాయ । నవఽగత్ । జనిత్రీ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఈ ఆది ఉషస్సే తమో నిరననాన్ని చేసినది.
ఇతర ఉషస్సులలో ప్రవేశించి ఉదయిస్తున్నది.
ఈ ఉషో మధ్యంలో అపరిమిత మహిమలు కలవు.
సూర్యుని పత్ని అయిన ఉషస్సు, నవ నవోదయం
పొందుతున్న సూర్యుని అనుసరించే వస్తున్నది.
జనులకు వెలుగునిస్తూ సర్వోత్కర్షతో ప్రకాశిస్తున్నది. || 4 ||

మంత్రము.

వా॒న॒స్ప॒త్యా॒ గ్రా॒వా॑ణో॒ ఘోష॑ చుక్రత

హ॒వి॒ష్కృ॒ణ్వ॑న్తః పరివత్స॒రీణి॑మ్ ।

ఏ॒కా॒ష్టకే॑ సుప్ర॒జనః॑ సువీ॒రా

వ॒యం సా॑మ పత॒యో ర॒యాణామ్

|| ౪ ||

పదము :

వా॒న॒స్ప॒త్యాః । గ్రా॒వా॑ణః । ఘోష॑మ్ । అ॒క్ర॒త ।

హ॒విః । కృ॒ణ్వ॑న్తః । పరి॒వత్స॑రీణి॒మ్ ।

ఏ॒క॒ఽఅ॒ష్టకే॑ । సుప్ర॒జనః॑ । సు॒వీ॒రాః ।

వ॒యమ్ । సా॑మ । పత॒యః । ర॒యాణామ్

|| ౫ ||

అనువాదం .

ఓ ఏకాష్టకా ! నీకై వనస్పతి ఏకారాలైన
(కొయ్యతో చేసిన) రోళ్ళు, రోకళ్ళు,

అలాంటి రాళ్ళు సంవత్సరంలో నిర్వృత్తమయ్యే

ఈ హవిస్సును ఉత్పన్నం చేస్తూ

శ్రావ్యమైన శబ్దాన్ని కల్పిస్తున్నవి.

నీ అనుగ్రహం వల్ల మేము సత్సంతాన వంతులమై,

సుపీరులమై, ధనపతులం అగుదుము గాక!

॥ 5 ॥

పంక్తము :

ఇడా¹యా²స్పదం³ ఘృత⁴వత్ సరీ⁵ స్ప⁶పం

జాత¹వేదః² ప్రతి³ హ⁴వ్యా⁵ గృ⁶భాయ⁷ ।

యే¹ గ్రా²మ్యాః³ వశ⁴వో⁵ విశ్వ⁶రూ⁷పా⁸

స్తే¹షాం² సప్తా³నాం⁴ మయి⁵ ర⁶న్తి⁷రస్తు⁸

॥ 6 ॥

పదము :

ఇడా¹యాః² । పదమ్³ । ఘృత⁴వత్⁵ । సరీ⁶స్ప⁷పమ్⁸ ।

జాత¹వేదః² । ప్రతి³ । హ⁴వ్యా⁵ । గృ⁶భాయ⁷ ।

యే¹ । గ్రా²మ్యాః³ । వశ⁴వః⁵ । విశ్వ⁶రూ⁷పాః⁸ ।

తే¹షామ్² । సప్తా³నామ్⁴ । మయి⁵ । ర⁶న్తిః⁷ । అస్తు⁸

॥ ౭ ॥

అనువాదం .

ధేను దక్షిణపాదం ఘృతో పేతమైనది.

ఘృతోపేతమైన దానిని, హవ్యములను

ఓ జాత వేదుడా! ప్రతిగ్రహించు.

గ్రామభవాలైన గోవులు, అశ్వాలు, మేకలు, గొట్టెలు,

పురుషులు, గర్దభములు, ఒంటెలు, ఇత్యాది
విశ్వరూపాలైన సప్తవిధ పశువులకు నాపై ప్రీతి కలుగుగాక !

॥ 6 ॥

మంత్రము :

అమా పుష్టేచ పోషేచ

రాత్రీ దేవానాం సుమతౌ స్యామ ।

పూర్ణా దర్శ్యే పరా పత సుపూర్ణా పునరా పత

సర్వాన్ యజ్ఞాన్తన్వంభుజ్జాతీషమూర్జం న ఆ భర ॥ 7 ॥

పదము :

అ । మా । పుష్టే । చ । పోషే । చ ।

రాత్రీ । దేవానామ్ । సుమతౌ । స్యామ్ ।

పూర్ణా । దర్శ్యే । పరా । పత । సుపూర్ణా । పునః । ఆ । పత ।

సర్వాన్ । యజ్ఞాన్ । సమ్భుజ్జాతీ । ఇయమ్ । ఉర్జమ్ । నః ।

ఆ । భర ॥ 7 ॥

అనువాదం .

ఓ రాత్రీ నన్ను సమృద్ధి ధనునిగా చెయ్యి.

పుత్రపౌత్రాది సంపద నాకు కల్పించు.

ఇంద్రాదుల కల్యాణ బుద్ధికి మేము

పాత్రులం అగుదుముగాక !

ఓ దర్శి ! (కొయ్య గరిటె !) నీవు

హవిస్సులతో నిండిన దానవై యష్టవ్య దేవతలవైపు వెళ్ళు.
అభిమత ఫలాలను నింపుకొని మా దగ్గరకు తిరిగిరా!
సర్వ యజ్ఞాలను హవిస్సుతో చక్కగా పాలిస్తూ,
దేవతల నుంచి అన్నాన్ని, బలాన్ని మాకై కొనిరా! || 7 ||

మంత్రము:

ఆయమగ వ్రవవత్సరః పతి రేకాష్టకే తవ ।

సా న ఆయుష్మతీం ప్రజాం రాయస్పృషేణ సం స్పృశ ॥ 8 ॥

పదము :

ఆ । ఆయమ్ । అగన్ । సమ్వత్సరః । పతిః । ఏకాష్టకే ।
తవ ।

సా । నః । ఆయుష్మతీమ్ । ప్రజామ్ । రాయః । స్పృషేణ । సమ్
స్పృశ ॥ ౮ ॥

అనువాదం:

ఓ ఏకాష్టకా! నీ సంవత్సరపతి వచ్చినాడు.

నీవు నీ భర్తతో కూడి మాకు ప్రజను, ఆయుస్సును ఇచ్చి
ధనంతో మమ్ము, పరిపుష్టులను చెయ్యి. || 8 ||

మంత్రము:

ఋతూన్ యజ ఋతుపతీనా ర్తవానుత హాయనాన్ ।

సమాః సంవత్సరాన్ మాసాన్ భూతస్య పతయే యజే ॥ 9 ॥

పదము :

ఋతూన్ । యజే । ఋతుపతీన్ । ఆ ర్తవాన్ । ఉత । హాయనాన్

సమాః । సమ్మేవత్సరాన్ । మాసాన్ । భూతస్య । పతయే । యజే
॥ 9 ॥

అనువాదం :

ఋతువులను హవిస్సుతో ప్రీతులను చేస్తున్నాను.
ఋతు పతులను హవిస్సుతో ప్రీతులను చేస్తున్నాను.
ఋతు సంబంధాలైన కాల విశేషాలను
సంవత్సరాలను, అహోరాత్రాలను,
పక్షాలను, మాసాలను, హవిస్సుతో ఆనంద పరుస్తున్నాను.
చరాచరాత్మక జగత్పతి అయిన కాల పురుషుని
కూడా హవిస్సుతో ప్రీతుని చేస్తున్నాను. ॥ 9 ॥

మంత్రము :

ఋతుభ్యష్టైర్తవేభ్యో మాద్యభ్యః సంవత్సరేభ్యః ।
~~ధాత్రే ఏకాత్రై నమృధే~~ భూతస్య పతయే యజే ॥ 10 ॥

పదము :

ఋతుభ్యః । త్వా । ఆర్తవేభ్యః । మాత్భ్యః । సమ్మేవత్స
రేభ్యః ।
ధాత్రే । విధాత్రే । సమ్మేఽమృధే । భూతస్య । పతయే । యజే
॥ 10 ॥

అనువాదం :

వసంతాదుల ప్రత్యర్థమై ఓ ఏకాష్టకా హవిస్సు నర్పిస్తున్నాను.
అలాగే ఋతు సంబంధమైన అహో రాత్రాలకై
నిన్ను యజనం చేస్తున్నాను.

మాసాలకు సంవత్సరాలకు ఆధారమైన ధాతకు, విధాతకు
సమర్థులైన అనే దేవతకు భూతపతికి
హవిస్సు నిచ్చి ప్రియం కల్పిస్తున్నాను. || 10 ||

పంక్తము:

ఇడయా జహ్వతో వయం దేవాన్ ఘృతవతా యజే ।

గృహ నలుభ్యతో వయం సం విశేమోప గోమతః || 11 ||

పదము:

ఇడయా । జహ్వతః । వయమ్ । దేవాన్ । ఘృతవతా । యజే ।

గృహన్ । అలుభ్యతః । వయమ్ । నమ్ । విశేమ । ఉప ।

గోమతః || 11 ||

అనువాదం:

గోసంబంధమైన హవిస్సుతో ఘృతయుక్తమైన దానితో
హోమం చేస్తూ మేము దేవతలను ప్రీతులను చేస్తున్నాము.
అలాగే వారి అనుగ్రహం వల మేము సంపూర్ణులమై
గోవులు నిండిన గృహాలలో ప్రవేశించి
సుఖంగా నివసిస్తాము. || 11 ||

పంక్తము:

ఏకాష్టకా తపసా తవ్యమానా

జజాన గర్భం మహిమాన మిష్టమ్ ।

తేన దేవా వ్యవసహస్ర శత్రూన్

హన్తా దస్యూనా మభవ చృచీపతిః

|| 12 ||

పదము :

ఏకఽఅష్టకా తపసా తప్యమానా ।

జ్ఞాన గర్భమ్ మహిమానమ్ ఇన్ద్రమ్ ।

తేన దేవా వి అసహస్ర శత్రూన్ ।

హస్తా దన్యూనామ్ అభవత్ శచీపతిః

॥ 12 ॥

అనువాదం :

తపస్సు చేస్తూ ఏకాష్టక, తన గర్భం నుంచి

మహిమోపేతుడైన ఇంద్రుని జనింప జేసినది

అతనితో ఉపలక్షితులైన దేవతలు

శత్రువులను అభిభవించినారు.

ఆ శచీపతి దస్యు ఘాతకు డగుగాక!

॥ 12 ॥

మంత్రము :

ఇన్ద్ర పుత్రే సోమపుత్రే దుహితాసీ ప్రజాపతేః ।

కామా నస్మాకం పూరయ ప్రతి గృహ్లాహి నో హవిః ॥ 13 ॥

పదము :

ఇన్ద్రఽపుత్రే సోమఽపుత్రే దుహితా అసిప్రజాపతేః ।

కామాన్ అస్మాకమ్ పూరయ ప్రతి గృహ్లాహి నః హవిః ।

॥ 13 ॥

ఇతి ద్వితీయోఽనువాకః

అనువాదం .

ఇంద్ర జనని, సోమ జనని అయిన ఓ ఏకాష్టకా !

ప్రజాపతీకి నేవు కుమార్తెవు.

మా కామితార్థాలను పూరించు.

అందుకై మా హవిస్సును స్వీకరించు.

॥ 13 ॥

ఇది ఏదన సూక్తం

ఇది రెండవ అనువాకం

అనువాకం : 3

సూక్తం -11

దీర్ఘాయుస్సూక్తం

ఋషి: బ్రహ్మ, భృగువు, అంగిరసుడు ॥ దేవత: ఇంద్రుడు, అగ్ని, వాయువు,
యక్షునాశనమ్, ఛందస్సు: 1-3 త్రిష్టుప్, 4 శక్వరీగర్భా జగతీ, 5,6
అనుష్టుప్, 7 ఉష్ణిగ్భృహతీ గర్భా పఞ్కపంక్తి, 8 షట్పదా బృహతీ
గర్భాజగతీ ॥ మంత్రములు; ॥ 8 ॥

వినియోగం:- బాలగ్రహారోగానికి, నిరంతర శ్రీ సంగతివల్ల కలిగిన క్షయకు
చేసే చికిత్సలో దీనికి వినియోగం. సర్వవ్యాధి నివృత్తి చికిత్సలో
దీనికి వినియోగం. అంహోలింగ గణంలో చేరిన దీసూక్తం.
అగణ వినియోగాదులన్నిటా దీనికి కూడ వినియోగం.
క్రతు మధ్యంలో జబ్బుపడిన యజమానికి చేసే చికిత్సలో కూడ
దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

మృశ్చామీ త్వా హవిషా జీవనాయ

కమజ్ఞాతయజ్ఞాదుత రాజయజ్ఞాత్ ।

గ్రాహి¹ర్జగ్రాహ² యద్యే³త దే⁴నం తస్యా⁵

ఇ⁶న్ద్రాగ్ని⁷ ప్ర ము⁸ము⁹ర్త మే¹⁰నమ్

॥ 1 ॥

పదము :

ము¹ఞ్చామి² । త్వా³ । హవి⁴షా⁵ । జీ⁶వనాయ⁷ ।

కమ్⁸ । అ⁹జ్ఞా¹⁰త¹¹య¹²జ్ఞా¹³త్ । ఉ¹⁴త । రా¹⁵జ¹⁶య¹⁷జ్ఞా¹⁸త్ ।

గ్రా¹హిః । జ²గ్రా³హ⁴ । య⁵ది⁶ । ఏ⁷త⁸త్ । ఏ⁹నమ్¹⁰ । త¹¹స్యాః¹² ।

ఇ¹న్ద్రాగ్ని² ఇ³తి । ప్ర । ము⁴ము⁵ర్తమ్⁶ । ఏ⁷నమ్⁸

॥ 1 ॥

అనువాదం :

చిరకాల జీవనార్థం అనిర్దిష్ట క్షయరోగం నుంచి
నిన్ను హవిస్సుతో విముక్తుని చేస్తున్నాను.
రాజయక్షునుంచి నిన్ను విముక్తుని చేస్తున్నాను.
పిశాచి ఈ బాలకుని అవహించినది.

ఓ ఇంద్రాగ్నులారా !

దానినుండి వీనిని విడిపించండి.

॥ 1 ॥

పంక్తము

య¹ది² క్షి³తాయు⁴ర్య⁵ది⁶ వా⁷ ప⁸రే⁹తో

య¹ది² మృ³తో⁴ర⁵న్తి⁶కం⁷ నీ⁸త⁹ ఏ¹⁰వ ।

త¹మా² హ³రా⁴మి⁵ ని⁶ర్⁷ఋ⁸తే⁹రు¹⁰ప¹¹స్థా

ద¹స్పౌ²ర్ష³ మే⁴నం⁵ శ⁶త⁷శా⁸ర⁹దాయ¹⁰

॥ 2 ॥

ఇ॒న్ద్రః । య॑థా । ఏ॒నమ్ । శ॒రదః॑ । నయా॑తి । అ॒తి ।

వి॒శ్వస్య॑ । దుః॒ఖత॑స్య । పా॒రమ్

॥ 3 ॥

అనువాదం .

సహస్రాక్షుని చేయునది, శతబలుని చేయునది,
శతాయుష్కుని చేయునది అయిన హవిస్సుతో
ఈ రోగ గ్రస్తుని మృత్యు సకాశం నుంచి కొని వస్తున్నాను.
ఇంద్రుడు వీనిని నూరేళ్ళదాకా సర్వ పాపములను
దాటి తీరం చేరునట్లు చేయుగాక!

॥ 3 ॥

మంత్రము :

శ॒తం జీ॑వ శ॒రదో॑ వర్ధ॑మానః

శ॒తం హే॒మంతా॑ స్పృత॑ము వస॒ంతాన్ ।

శ॒తం త ఇ॒న్ద్రో అ॒గ్నిః స॒వితా॑ బృహ॒స్పతిః॑

శ॒తాయు॑షా హ॒విషా॑ హోర్ష॑ మే॒నమ్

॥ 4 ॥

పదము :

శ॒తమ్ । జీ॑వ । శ॒రదః॑ । వర్ధ॑మానః ।

శ॒తమ్ । హే॒మంతా॑న్ । శ॒తమ్ । ఓం॒ఇతి॑ । వస॒ంతాన్ ।

శ॒తమ్ । తే । ఇ॒న్ద్రః । అ॒గ్నిః । స॒వితా॑ । బృహ॒స్పతిః॑ ।

శ॒త॒ఆయు॑షా । హ॒విషా॑ । ఆ । అ॒హోర్షమ్ । ఏ॒నమ్

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ రోగ విముక్తుడా !
 వర్ధమానుడవై శతశరత్తులు జీవించు.
 శతహేమంతాలు శత వసంతాలు జీవించు.
 ఇంద్రుడు, అగ్ని, సవిత, బృహస్పతి నీకు
 శతాయుస్సు నిత్తురు గాక !
 శతాయుస్సు నిచ్చే హవిస్సుతో మృత్యు సకాశం నుంచి
 పీనిని తిరిగి కొని వస్తున్నాను. ॥ 4 ॥

మంత్రము :

ప్ర విశతం ప్రాణాపానావనద్వాహోవివ ప్రజమ్ ।
 వ్య!న్యే యన్తు మృత్యవో యానాహు రితరా నృతమ్ ॥ ౧ ॥

పదము :

ప్ర । విశతమ్ । ప్రాణాపానౌ । అనద్వాహో ౨ ఇవ । ప్రజమ్ ।
 వి । అన్యే । యన్తు । మృత్యవః । యాన్ । ఆహుః । ఇతరాన్ ।
శతమ్ । ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

ప్రాణాపానములారా !
 మీరు వీనిలో తిరిగి ప్రవేశించండి.
 బండి గిత్తులు గోష్ఠానికి తిరిగి వచ్చునట్టు మీరు తిరిగి రండి.
 క్షయేతర మృత్యుకారకాలైన
 రోగాలు పీని నుంచి వెళ్ళిపోవుగాక !
 ఆ అపమృత్యువులు శత సంఖ్యాకాలని అభిజ్ఞులు చెప్తారు. ॥ ౧ ॥

మం|తము :

ఇహోవ సం ప్రాణాపానౌ మాప గాతమితో యువమ్ ।

శరీర మస్యాజ్ఞాని జరసే వహతం పునః ॥ ౪ ॥

పదము .

ఇహ । ఏవ । స్వమ్ । ప్రాణాపానౌ । అప । గాతమ్ । ఇతః ।

యువమ్ ।

శరీరమ్ । అస్య । అహ్నిని । జరసే । వహతమ్ । పునః ॥ 6 ॥

అనువాదం:

ఓ | పాతాపానములారా !

ఈ శరీరంలోనే ఉండండి.

ఈ శరీరంలో నుంచి శీఘ్రంగా వెళ్ళి పోకండి.

వీని అంగాలను వృద్ధాప్యం దాకా నిలుచునట్లు చేయండి.

11 6 11

మంత్రిమూ :

జరాయై త్వా పరి దదామి

జరాయె ని ధువామి త్వా ।

జర్రా త్వా భద్రా-హృ-హృ హ్యే యహ

మృత్యు వో యానాహు రితరాన్ ఛతమ్

117

పదము :

జరా^{యై} । త్వా[ః] । పరి[ః] । దదా^{మి} ।

జరా^{యై} । ని । ధువా^{మి} । త్వా[ః] ।

జరా[ః] । త్వా[ః] । భద్రా[ః] । నేష్ఠ[ః] । వి । అనే^య । యన్తు[ః] ।

మృత్యు^{పః} । యాన్[ః] । ఆహు[ః] । ఇతరాన్[ః] । శతమ్[ః] ॥ 7 ॥

అనువాదం :

ఓ వ్యాధివిముక్తుడా ! నిన్ను రక్షణార్థమై

వృద్ధాప్యానికి అధీనం చేస్తున్నాను.

అలాగే నీవు ముసలి వాడ వయ్యే వఱకు

రోగాల నుంచి రక్షిస్తున్నాను.

ఆ జర నిన్ను శుభముల వైపు కొనిపోవుగాక !

క్షయేతర మృత్యుకారకాలైన

రోగాల వీని నుంచి వెళ్ళిపోవుగాక !

ఆ అపమృత్యువులు శత సంఖ్యాకాలని అభిజ్ఞులు చెప్తారు ॥ 7 ॥

మంత్రము :

అభి[ః] త్వా[ః] జరిమా^{హిత} గాముక్షణ^{మి} వ రజ్జ్వా[ః] ।

యస్తా[ః] మృత్యు[ః] రభ్యధ^{త్త} జాయమానం సుపాశయా[ః] ।

తం తే సత్యస్య హస్తా[ః] ముదముచ్చాద్ బృహస్పతిః ॥ 8 ॥

పదము :

అభి[ః] । త్వా[ః] । జరిమా[ః] । అహిత[ః] । గామ్[ః] । ఉక్షణమ్[ః] ॥ ८ ॥

యః । త్వా । మృత్యుః । అభి²అధ¹త్త । జాయమానమ్ । సు
 2పాశయా ।

తమ్ । తే । సత్యస్య । హస్తాభ్యామ్ । ఉత్ । అముఞ్చత్ ।
 బృహస్పతిః ॥ 8 ॥

అనువాదం .

వృద్ధాప్యం నిన్ను బద్ధుని చేయుగాక!
 ఎద్దును పగ్గం నలె మృత్యువు నీకు కలుగ గానే
 శుభ పాశంతో బంధితుని చేసినది.
 ఆ మృత్యుపాశాన్ని అవినాశి అయిన బ్రహ్మ
 హస్తాల నుంచి బృహస్పతి విడిపించు గాక! ॥ 8 ॥

ఇది పద కొండవ సూక్తం.

సూక్తం - 12

గృహ నిర్మాణ సూక్తం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత. శాలా, వాస్తోష్పతి ॥ ఛందస్సు: 1, 4, 5 త్రిష్టుప్, 2
 విరాడ్ జగతి, 3 బృహతీ, 4 శక్వరీగర్భా జగతీ, 7 అర్ష్యనుష్టుప్, 8
 భురిక్, 9 అనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు: ॥ 9 ॥

వినియోగం:- ఈ సూక్తం వాస్తోష్పత్య గణంలోనిది. నవశాలా వాస్తు సంస్కారార్థమై చేసే కర్మలోను, చతుర్గణి మహాశాంతిలోను అన్నిటా దీనికే వినియోగం.

మంత్రము .

ఇహైవ ధ్రువాం ని మీనోమి శాలాం
 క్షీమే తిష్ఠాతి పుత ముక్షమాణా ।

తాం త్వ శాలే సర్వ వీరాః సువీరా

అరిష్టవీరా ఉవ సం చరేమ

॥ 1 ॥

పదము :

ఇహ । వివ । ధ్రువామ్ । ని । మినోమి । శాలామ్ ।

క్షేమే । తిష్ఠాతి । పృథమ్ । ఉక్షమాణా ।

తామ్ । త్వా । శాలే । సర్వవిరాః । సువిరాః ।

అరిష్టవిరాః । ఉవ । సమ్ । చరేమ

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఈ ప్రదేశంలో సుస్థిర గృహాన్ని నిర్మిస్తున్నాను.

ఆ శాల, పృథ సేచనం చేస్తూ క్షేమంగా ఉండుగాక !

ఓ శాలా ! అనేక శూర సంతానంతో,

సుగుణ సంపన్న సంతానంతో అరిష్టరహితులైన

పుత్రాదులతో మే మిక్కడ సంచరింతుముగాక !

॥ 1 ॥

పంక్తము :

ఇహైవ ధ్రువా ప్రతితిష్ఠ శాలే

శ్వావతీ గోమతీ సూన్యతావతీ ।

ఉర్జస్వతీ పృథవతీ పయస్వ

త్యుచ్ఛ్రయస్వ మహతే సౌభగాయ

॥ 2 ॥

పదము :

ఇహ । వివ । ధ్రువా । ప్రతి । తిష్ఠశాలే ।

అశ్వఽవతి । గోఽనుతి । సూన్మతాఽవతి ।

ఊర్జస్వతి । ఘృతఽవతి । పయస్వతి ।

ఉత్ । శ్రయస్వ । మహతే । సౌభగాయ

॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఇక్కడే ఓ శాలా ! సుస్థిరంగా ఉండు.

అనేక గోరాజి సంపూర్ణమై సూన్మతవతివై,

ఊర్జస్వతివై, పయస్వతివై మహాసౌభాగ్యంతో సంవర్ధిల్లు ॥ 2 ॥

మంత్రము :

ధరుణ్యఽసి శాలే బృహచ్ఛ్వాః పూతిధాన్యా ।

ఆ త్వా వత్స గమేదా కుమార

ఆ ధేనవః సాయమా స్పన్దమానాః

॥ 3 ॥

పదము :

ధరుణీ । అసి । శాలే । బృహత్ఽశ్శ్వాః । పూతిఽధాన్యా ।

ఆ । త్వా । వత్సః । గమేత్ । ఆ । కుమారః ।

ఆ । ధేనవః । సాయమ్ । ఆఽస్పన్దమానాః

॥ 3 ॥

అనువాదం .

ఓ శాలా ! నీవు ప్రశస్త స్తంభ పరివృతవు.

ప్రశస్త సమాచ్ఛాదనం కలదానవు.

అక్షయ ధాన్య ప్రపూర్ణవైన నిన్ను
మా సంతానం చేరుగాక ! పుత్ర పౌత్రాదులతో
నీవు వఱలుదువు గాక ! ధేనువులు సాయంకాలం
క్షీర ధారలతో నిన్ను తిరిగి చేరుకొనుగాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఇ॒మాం శా॒లాం స॒వితా వాయు రి॒న్ద్రోఽ
బృ॒హ॒స్పతి ర్ని మి॒నోతు ప్ర॒జానన్ ।
ఉ॒క్షస్తా ద్వా మరు॒తో ఘృ॒తేన భగో
నో రాజా ని॒కృషిం తనోతు

॥ 4 ॥

పదము :

ఇ॒మామ్ । శా॒లామ్ । స॒వితా । వాయుః । ఇ॒న్ద్రః ।
బృ॒హ॒స్పతిః । ని । మి॒నోతు । ప్ర॒జానన్ ।
ఉ॒క్షస్త । ఉ॒ద్వా । మరు॒తః । ఘృ॒తేన । భగః ।
నః । రాజా । ని । కృ॒షిమ్ । తనోతు ।

॥ 4 ॥

అనువాదం :

సవిత, వాయువు, ఇంద్రుడు, బృహస్పతి
శాలా నిర్మాణజ్ఞులైన పీఠందరూ ఈ ఇంటిని నిర్మింతురుగాక !
మరుత్తులు ఘృతంతో, ఉదకంతో
ఈ గృహభూమిని తడుపుదురుగాక !
మాకు రాజైన భగుడు శాలా భూమిని
చక్కగా చదును చేయుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము!

మానస్య పత్ని శరణా నోనా

దేవీ దేవేభి ర్నిమితాస్యగ్రే ।

తృణం వసానా సుమనా అసత్త్వ

మథాస్మభ్యం సహవీరం రయిం దాః

॥ 5 ॥

పదము :

మానస్య । పత్ని । శరణా । నోనా ।

దేవీ । దేవేభిః । నిమితా । అసి । అగ్రే ।

తృణమ్ । వసానా । సుమనాః । అసః । త్వమ్ ।

అథ । అస్మభ్యమ్ । సహవీరమ్ । రయిమ్ । దాః

॥ 6 ॥

అనువాదం :

మానసియ వాస్తు పురుష పత్ని వైన ఓ శాలా !

నీవు ఆశ్రయమవై, సుఖకరివై, ద్యోతమానవై

సృష్ట్యాదిలో దేవ నిర్మితవు.

ఆ నీవు తృణ నమాచ్ఛాదనంతో శోభన మనస్కువు కమ్ము.

నీలో నివసిస్తున్న మాకు వీర సంతతిని, ధనాన్ని ఇమ్ము ॥5॥

మంత్రము ,

ఋతేన స్థూణామధి రోహ వంశోగ్రో

విరాజ న్నవ పృజ్జ్వ శత్రూన్ ।

మా తే రిషన్మపసత్తారో గృహాణాం

శాలే శతం జీవేమ శరదః సర్వవీరాః || 6 ||

పదము :

ఋతేన¹ । స్థూణామ్² । అధి³ । రోహ⁴ । వంశ⁵ । ఉగ్రః⁶ ।

విర్రాజన్⁷ । అప⁸ । వృజ్జీక్ష్య⁹ । శత్రూన్¹⁰ ।

మా । తే¹¹ । రిషన్¹² । ఉపసత్తారోః¹³ । గృహాణామ్¹⁴ ।

శాలే¹⁵ । శతమ్¹⁶ । జీవేమ¹⁷ । శరదః¹⁸ । సర్వవీరాః¹⁹ || 6 ||

అనువాదం :

అబాధ్యమైన రూపంతో ఓ * శతపర్వా !

శాలా మధ్యస్తంభాన్ని అధిరోపించు.

ఉగ్రుడవై, దీప్యమానుడవై,

మా నివాసం నుంచి శత్రువులను తరిమి వెయ్యి.

ఓ శాలా ! నీ ఉపసదనాలలో నివసించే

మేము అర్తులము కా కుందుముగాక !

నీలో నివసించే మేము సర్వ పుత్ర

పౌత్రాది సమేతులమై నూరేళ్ళు జీవించుము గాక ! || 6 ||

మంత్రము :

ఏమాం కుమారస్తరుణ ఆ వతో జగతా సహ ।

ఏమాం పరిస్రుతః కుమ్భ ఆ దధ్నుః కలశైరగుః || 7 ||

పదము :

అ | ఇమామ్ | కుమారః | తరుణః | అ | వత్సః | జగతా | సహ |
 అ | ఇమామ్ | పరిఽనుతః | కుమ్భః | అ | దధ్నః | కలశైః |
 అగుః || 7 ||

అనువాదం :

ఈ శాలకు తగుణుడైన కుమారుడు వచ్చుగాక !
 గోవులతో పాటు దూడలు వచ్చు గాక !
 అలాగే మధు పూర్ణాలైన కుంభములు వచ్చుగాక !
 దధి పూర్ణాలైన కలశాలు వచ్చుగాక ! || 7 ||

మంత్రము :

పూర్ణం నా॒రి ప్ర భ॑ర కుమ్భ మే॒తం
 పు॒తస్య ధా॒రా మమృ॑తేన సంభృ॒తామ్ |
 ఇమాం పా॒త్యా నమృ॑తేనా సమ॒క్షిప్తా
 పూ॒ర్తమభి ర॑క్షాత్యేనామ్ || 8 ||

పదము :

పూర్ణమ్ | నారి | ప్ర | భర | కుమ్భమ్ | ఏతమ్ |
 పుతస్య | ధారామ్ | అమృతేన | సమ్భృతామ్ |
 ఇమామ్ | పాత్యాన్ | అమృతేన | సమ్ | అక్షి |
 ఇష్టాపూర్తమ్ | అభి | రక్షతి | ఏనామ్ || 8 ||

అనువాదం :

ఉదక పూర్ణమైన ఈ కుంభాన్ని
 ఓ నారీ! ఇంటిలోనికి కొనిపో.
 ఇది సుధామయమైన ఉదకంతో నిండినది.
 మధు పృతాది ధారలతో నిండిన ఈ కలశం
 సుధారూప జలంతో నమ్మద్ద మగునట్లు చెయ్యి.
 ఈ శాలను ఇక్కడ చేసే శ్రేత, స్మార్తకర్మ అభిరక్షించుగాక!
 || 8 ||

మంత్రము:

ఇమా ఆపః ప్ర భ¹రామ్యయజ్ఞా యక్ష్మనాశ²నీః ।
 గృహ³నుప ప్ర సీ⁴దా మృమృతేన సహ⁵గ్నినా⁶ || 9 ||

పదము:

ఇమాః । ఆపః । ప్ర । భరామి । అయజ్ఞాః । యక్ష్మనాశనీః ।
 గృహన్ । ఉప । ప్ర । సీదామి । అమృతేన । సహ । అగ్నినా¹
 || 9 ||

అనువాదం :

ఈ కలశం లోని జలం ఇంటికి కొనిపోతున్నాను.
 ఇది యక్ష్మరహిత మైనది. యక్ష్మ నాశక మైనది.
 ఈ ఇంటిలో మేము కూడ అవినాశి
 అయిన అగ్నితో పాటు ప్రవేశిస్తున్నాము.
 || 9 ||

ఇది పన్నెండవ సూక్తం

నదీప్రవాహ సూక్తం

ఋషి : భృగువు || దేవత : సింధువు, అవస్థు, వరుణుడు || ఛందస్సు : 1 నిచ్చ
దనుష్టప్, 2-4,7 అనుష్టప్, 5 విరాడ్ జగతి, 8 నిచ్చదనుష్టప్ ||
మంత్రములు : || 7 ||

వినియోగం : తనకు అవసరమైన చోటికి ప్రవాహాన్ని తీసుకువెళ్ళే కర్మకాండ
లోను గ్రామవగరాదులకు వరదభయం కలిగే అప్పుడు చేసే కర్మ
లోను, సదివి మళ్ళించుటలోను, ఉత్థాపన విఘ్నమున కర్మలోను
దీనికి వినియోగం.

మంత్రము

యదదః సప్రయతీరహావనదతా హతే ।

తస్మాదా నద్యోఽ నామ స్థ

తా వో నామాని సిన్ధవః

|| 1 ||

పదము .

యత్ । అదః । సప్రయతీః । అహా । అనదత । హతే ।

తస్మాత్ । ఆ । నద్యోః । నామ । స్థ ।

తా । వః । నామాని । సిన్ధవః

|| 1 ||

అనువాదం .

ఈ మేఘం తాడిత మైనప్పుడు,

ఓ జలదేవతలారా ! ప్రవహిస్తూ శబ్దిస్తాగు.

అందువల్లనే మీకు నదులను పేరు కలిగినది.

ఓ నదులారా ! మీ పేర్లన్నీ ఇలాగే అన్వర్థ మైనవి. || 1 ||

ఇన్ద్రోః । వః । శక్తిః ॥ దేవీః । తస్మాత్ । వాః । నామ । వః ।
హితమ్ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

నిష్కామంగా ఎల్లప్పుడూ ప్రవహించే
మిమ్ములను ఇంద్రుడు స్వశక్తితో
స్వాధీనం చేసికొనుటకై అభిలషించినాడు.
ఓ దేవతలారా ! అందువల్ల మీకు “వార్”
(పరింపబడునది) అనుపేరు ప్రసిద్ధమైనది. ॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఏకో వో దేవోవ్యతిష్ఠత్ స్యన్దమానా యథావశమ్ ।
ఉదా నిషు ర్మహిరితి తస్మా దుదక ముచ్యతే ॥ 4 ॥

పదము :

ఏకః । వః । దేవః । అపి । అతిష్ఠత్ । స్యన్దమానాః । యథా
ఉచ్యతే ॥ 4 ॥

ఉత్ । ఆనిషుః । మహిః । ఇతి । తస్మాత్ । ఉదకమ్ । ఉచ్యతే ॥ 4 ॥

అనువాదం :

అసహాయ శూరుడు ఇంద్రుడు తన ఇచ్చ వచ్చినట్టు
అటూ ఇటూ ప్రవహిస్తున్న మీపై అధిష్ఠాత అయినాడు.
అందువల్ల మీరు మహత్త్వ పూర్ణులై
ఉచ్చస్థితి వతు లైనారు.
అందువల్ల మీకు *ఉదకం అనుపేరు కలిగినది. ॥ 4 ॥

* (ఉదననాత్ ఉదకం)

పంక్తము :

అహో భద్రా ఘృత మిదాప ఆస

న్నగ్నిషోమా బిభ్రత్యావ ఇత్ తాః ।

తీవ్రో రసో మధువృచా మరంగమ

ఆ మా ప్రాణేన సహ వర్చసా గమేత్

॥ ౧ ॥

పదము :

అహః । భద్రాః । ఘృతమ్ । ఇత్ । ఆపః । ఆసన్ ।

అగ్నిషోమా । బిభ్రతి । ఆపః । ఇత్ । తాః ।

తీవ్రః । రసః । మధువృచామ్ । అరమ్ । గమః ।

ఆ । మా । ప్రాణేన । సహ । వర్చసా । గమేత్

॥ ౧ ॥

అనువాదం

జలం తృణాది నిష్పాదకమై ఘృతమైనది

జలమే అగ్నిసోములను ధరించినది.

మధురస సమ్మిశ్రితమైన వీటికి

ఉద్భూతరసం లక్షయమై, ప్రాణభరితమై,

వర్చస్సంయుతమై నాకు లభించుగాక !

॥ ౧ ॥

పంక్తము.

అదిత్ పశ్యామ్యుత వా శృణోమ్యా మా

ఘోషో గచ్ఛతి వాజ్ మాసామ్ ।

మన్యే భేజానో అమృతస్య తర్హి
హిరణ్యవర్ణా అతృపం యదా వః

॥ 6 ॥

పదము.

ఆత్ | ఇత్ | పశ్యామి | ఉత | వా | శృణోమి | ఆ | మా |

ఘోషః | గచ్ఛతి | వాక్ | మా | ఆసామ్ |

మన్యే | భేజానః | అమృతస్య | తర్హి |

హిరణ్యవర్ణాః | అతృపమ్ | యదా | వః

॥ 6 ॥

అనువాదం :

అవల నేను చూస్తున్నాను; వింటున్నాను.

శబ్దం నన్ను చేరుతున్నది.

వాగ్విద్యయం ఈ జల రసాగమనంతో నా వద్దకు వస్తున్నది

ఇందుతో నేను అమృతమునై నట్లు భావిస్తున్నాను.

ఓ హిరణ్య వర్ణాలైన అపోదేవతలారా !

మీ సంసేవనంతో నేను సంతృప్తుడ నవుతున్నాను. ॥ 6 ॥

మంత్రము.

ఇదం వ ఆపో హృదయ మయం వత్స ఋతావరీః |

ఇహిత మేత శక్వరీర్యత్రేదం వేశయామి వః

॥ 7 ॥

పదము :

ఇదమ్ | వః | ఆపః | హృదయమ్ | అయమ్ | వత్సః | ఋత

2వరీః |

ఇహ । ఇత్థమ్ । ఆ । ఇత । శక్వరీః । యత్ర । ఇదమ్ । వేశ

యామి । వః ॥ 7 ॥

అనువాదం :

ఓ ఆపోదేవతలారా ! మీకై అర్చిస్తున్న
హృదయ స్థానీయ హిరణ్యం వైపురండి.
నతోపేతాలైన ఓ జలములారా !
ఈ గుంటలో పడవేసిన మండూకం మీకు వత్సప్రాయమైనది.
గోవుల వలె మీ రావేపు పరువెత్తండి.
శక్తిమంతాలైన మీరు ఈ గుంటలో ఈ విధంగా
(కప్ప మీద వేసిన నాచు బాగా ప్రాకునట్టుగా)
స్థిరప్రవాహాలు కండి.
నేనిప్పుడు మిమ్ముల నీ ఖాతంలో ప్రవేశ పెడుతున్నాను. ॥7॥

ఇది పదమూడవ సూక్తం

సూక్తం - 14

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత: గోవుడు, మంత్రములలో పేర్కొన్న అర్యముడు
మొదలగు దేవతలు ॥ ఛందస్సు: 1-5 అనుష్టుప్; 8 ఆర్షీత్రిష్టుప్ ॥
మంత్రములు: ॥ 8 ॥

వినియోగం: - గో పుష్టికాముడు చేసే కర్మలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

సంవో గోష్ఠీన సుషదా సం రయ్యా సం సుభూత్యా ।

* అహర్వాతస్య యన్నామ తేనావః సం సృజామసి ॥ 1 ॥

* (అహర్వాతం = రోజు రోజూ పుత్రపౌత్రాదిరూపంతో వర్ధిల్లునది.)

పదము .

సమ్ | వః | గోఽస్థేన | సుఽనదా | సమ్ | రయా | సమ్ |

సుఽభూతాః |

అహఃఽజాతస్య | యత్ | నామ | తేన | వః | సమ్ | స్పృశామసి

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ గోవులారా ! మిమ్ములను సుఖనివాసమైన

గోశాలలో నిలుపుతున్నాము.

అహారాది రూపమైన ధనంతో ఈ శాలను నింపుతున్నాము.

సమృద్ధితో దీనిని సంపూర్ణం చేస్తున్నాము.

దిన దిన ప్రవర్ధమానంగా మిమ్ములను

సంయోగింప జేస్తున్నా.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

సం వః స్పృశత్వర్యమా సం హృషా సం బృహస్పతిః |

సమిన్ద్రో యో ధనంజయో మయి పుష్యత యద్ వసు

॥ 2 ॥

పదము :

సమ్ | వః | స్పృశతు | అర్యమా | సమ్ | హృషా | సమ్ | బృహ

స్పతిః |

సమ్ | ఇన్ద్రః | యః | ధనమ్ఽజయః | మయి | పుష్యత |

యత్ | వసు ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ గోవులారా ! అర్యముడు మిమ్ములను సృష్టించుగాక !
 పూష సృష్టించుగాక ! బృహస్పతి సృష్టించుగాక !
 ధనంజయుడైన ఇంద్రుడు మిమ్ములను సృజించుగాక !
 ఇలా వృద్ధిపొందిన మీరు క్షీరఘృతాదికమైన
 ధనాన్ని నాకు కల్పించి పోషింతురు గాక ! || 2 ||

మంత్రము :

సంజగ్మానా అభిభ్యషీరాస్మిన్ గోష్ఠే కరీషిణీః ।
 బిభ్రతీః సోమ్యం మధ్వనమీవా ఉపేతన || 3 ||

పదము :

సమ్జగ్మానాః । అభిభ్యషీః । అస్మిన్ । గోష్ఠే । కరీషిణీః ।
 బిభ్రతీః । సోమ్యమ్ । మధు । అనమీవాః । ఉపవేతన || 3 ||

అనువాదం :

నా గోష్ఠంలో దిన దినాభివృద్ధి చెందుతున్న గోవులు
 చోరవ్యాఘ్రాది భయహీనాలై, చిరకాలజీవనం కలవై,
 రోగహీనాలై, సోమ మయాలై,
 మధు రస ధారిణులై పెద్ద పొడుగులతో ఉండుగాక ! || 3 ||

మంత్రము :

ఇహైవ గావ ఏతనేహో శకేవ పుష్కత ।
 ఇహైవోత ప్ర జాయధ్వం మయి సంజ్ఞానమస్తు వః || 4 ||

పదము :

ఇహ | ఏవ | గావః | ఆ | ఇతన | ఇహోఽతి | శకాఽఇవ | పుష్కత
ఇహ | ఏవ | ఉత | ప్ర | జాయధ్వమ్ | మయి | సమ్జ్ఞానమ్ |
అను | వః || 4 ||

అనువాదం :

మీరు నా గోష్ఠంలోనికి రండి.

ఇక్కడే మక్షికాలవలె అసంఖ్యాకాలుగా వృద్ధికండి.

అదీగాక, ఈ గోష్ఠంలోనే సంతానవతులు కండి.

నాపై మీకు సంప్రీతి కలుగుగాక !

|| 4 ||

మంత్రము :

శివో వో గోష్ఠో భవతు శారిశాకేవ పుష్కత |

ఇహైవోత ప్ర జాయధ్వం మయా వః సం సృజామసి || 5 ||

పదము :

శివః | వః | గోఽస్థః | భవతు | శారిశాకాఽఇవ | పుష్కత |

ఇహ | ఏవ | ఉత | ప్ర | జాయధ్వమ్ | మయా | వః | సమ్ |

సృజామసి || 5 ||

అనువాదం :

మీ గోష్ఠం సుఖకర మగుగాక !

మీరు * శారిశాకాల వలె సమృద్ధి చెందండి.

అదీగాక ఈ గోష్ఠంలోనే సంతానవతులు కండి.

నేను మిమ్ములను వృద్ధిపొందిస్తున్నాను.

|| 5 ||

* (క్షణంలో వేలకొలదిగా పెరిగి పోయే ప్రాణి విశేషాలు)

మంత్రము ;

మయా గావో గోపతినా సచధ్వమ్-

మయం వో గోష్ఠ ఇహ పోషయిష్ఠుః ।

రాయస్సోషేణ బహులా భవన్తి

రీవా జీవన్తి రుప వః సదేమ

॥ 6 ॥

పదము ;

మయా । గావః । గోపతినా । సచధ్వమ్ ।

అయమ్ । వః । గోష్ఠః । ఇహ । పోషయిష్ఠుః ।

రాయః । పోషేణ । బహులాః । భవన్తి ।

జీవాః । జీవన్తి । ఉప । వః । సదేమ

॥ 6 ॥

అనువాదం .

గోవులారా ! గోపతితో కలిసి నివసించండి.

ఇక్కడ ఈ గోష్ఠం మీకు పోషక మగుగాక !

ధన సమృద్ధితో అసంఖ్యాకాల్తై చిరం జీవులైన

మీరు మాకు లభింతురు గాక !

॥ 6 ॥

ఇది పదు నాల్గవ మూక్తం

సూక్తం-15

వాణిజ్య లాభార్థం....

ఋషి: అథర్వదు (పణ్యకాముడు) ॥ దేవత : 1 ఇంద్రుడు. 2 వస్త్రాసుడు, 3

అగ్ని, 4 ప్రవణుడు, విక్రయుడు, 5 దేవులు, అగ్ని, 8 దేవులు,

ఇంద్రుడు, ప్రజాపతి, నవితా, సోముడు, అగ్ని, 7 వైశ్వానరుడు, 8
జాతవేదలు॥ చందస్సు: 1 భురిక్ త్రిష్టవ్, 2, 3, 8 త్రిష్టవ్, 4 షట్పదా
బృహతీగర్వా విరా డత్యష్టి: 5 విరాద్ జగతీ, 7 అనుష్టవ్, 8 ఏచ్ఛక్
త్రిష్టవ్॥ మంత్రములు: ॥ 8 ॥

వినియోగం:- వాణిజ్యలాభార్థమై చేసే కర్మలోను, పణ్యకాముడు ఇంద్రుని
గూర్చి చేసే హోమంలోను దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

ఇ॒న్ద్రమ॑హం వ॒ణిజ॑మ్ చోదయామి
స॒న ఏ॒తు పు॒ర ఏ॒తా నో॑ అస్తు ।
నుద॑న్నరా॒తిం పరి॑వన్ధి॒నమ్ మృ॒గం
స ఈ॑శానో ధ॒నదా॑ అస్తు మ॒హ్యమ్ ॥ 1 ॥

పదము:

ఇ॒న్ద్రమ్ । అ॒హమ్ । వ॒ణిజ॑మ్ । చోదయామి ।
స॒ః । న॒ః । ఆ । ఏ॒తు । పు॒రః॒ ఏ॒తా । న॒ః । అస్తు ।
నుద॑న్ । అ॒రా॒తిమ్ । పరి॑వన్ధి॒నమ్ । మృ॒గమ్ ।
స॒ః । ఈ॑శానః । ధ॒న॒దాః । అస్తు । మ॒హ్యమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం.

నేను వాణిజ్య కర్తయైన ఇంద్రుని ఉద్బోధిస్తున్నాను.
అయిన మా వద్దకు వచ్చుగాక!
మాకు పురోగామి అగుగాక!
శత్రువులను, మార్గ నిరోధకులను,

కూర మృగాదులను చంపి ఈశ్వరుడైన
ఆ ఇంద్రుడు నాకు ధనదాత అగుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము :

యే ప॒స్థా॑నో బ॒హవో॑ దే॒వయా॑నా
అ॒న్తరా॑ ద్యా॒వాపృ॑థివీ సంచర॑న్తి ।
తే మా॑ జుష॒న్తాం ప॑యసా ఘృతే॑న
యథా॑ క్రి॒త్యా ధ॑న మాహ॑రాడి

॥ 2 ॥

పదము :

యే । ప॒స్థా॑నః । బ॒హవః॑ । దే॒వయా॑నాః ।
అ॒న్తరా॑ । ద్యా॒వా పృ॑థివీ ఇతి॑ । స॒మ్చ॑ర॑న్తి ।
తే । మా॑ । జుష॒న్తామ్ । ప॑యసా । ఘృతే॑న ।
యథా॑ । క్రి॒త్యా । ధ॑నమ్ । ఆ॒హరా॑డి

॥ 2 ॥

అనువాదం :

దేవతలు నడిచే ప్రసిద్ధ మార్గాలు,
అనేక దేశాలకు వెళ్ళే మార్గాలు
ద్యావా పృథువుల మధ్యలో ఉన్నవి,
ఆ మార్గాలు క్షీర ఘృత సంయుతాలై,
నేను నా వస్తు విక్రయంతో ధనం సంపాదించు కొని
స్వగృహం చేరుకొనునట్లు అవి నాకు తోడ్పడుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇధ్మేనాగ్న ఇచ్చమానో ఘృతేన
జుహోమి హవ్యం తరసే బలాయ ।
యావదీశే బ్రహ్మణా వస్తమాన
ఇమాం ధియం శతసేయాయ దేవీమ్

॥ 3 ॥

పదము :

ఇధ్మేన । అగ్ని । ఇచ్చమానః । ఘృతేన ।
జుహోమి । హవ్యమ్ । తరసే । బలాయ ।
యావత్ । ఈశే । బ్రహ్మణా । వస్తమానః ।
ఇమామ్ । ధియమ్ । శతసేయాయ । దేవీమ్

॥ 3 ॥

అనువాదం :

వాణిజ్యలాభ కామనతో ఓ అగ్ని ! నేను సమిధలతో,
ఘృతంతో, హవ్యంతో నిన్ను తృప్తిపరుస్తున్నాను.
వేగం కోసం, బలం కోసం మంత్రంతో స్తుతిస్తూ
వ్యవహార కుశలమైన నా బుద్ధితో అసంఖ్యాక
ధనలాభం కోసం హోమం చేస్తున్నాను.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఇమా మగ్నీ శరణిం మీమృషో
నోయమధ్వానమగాయ దూరమ్ ।

శునం నో అస్తు ప్రపణో విక్రయశ్చ

ప్రతిపణః ఫలినం మా కృణోతు ।

ఇదం హవ్యం సంవిదానా జుషేథాం

శునం నో అస్తు చరిత ముత్థితం చ

॥ 4 ॥

పదము :

ఇమామ్ । అగ్నే । శరణీమ్ । మీమృషః ।

నః । యమ్ । అధ్వనమ్ । అగాయ । దూరమ్ ।

శునమ్ । నః । అస్తు । ప్రపణః । విక్రయః । చ ।

ప్రతిపణః । ఫలినమ్ । మా । కృణోతు ।

ఇదమ్ । హవ్యమ్ । సమ్విదానా । జుషేథామ్ ।

శునమ్ । నః । అస్తు । చరితమ్ । ఉత్థితమ్ । చ

॥ 4 ॥

అనువాదం .

ఓ అగ్ని ! మా ఈ వ్రతలోప

రూపమైన అపరాధాన్ని క్షమించు.

మేము దూరాభారం వెళుతున్నాము.

క్రయ విక్రయాదులు మాకు సుఖ కారకము లగుగాక !

నేను తిరిగి తెచ్చే ధనం కూడా

నాకు తగినంత లాభం చేకూర్చుగాక !

ఓ ఇంద్రాగ్నులారా !

మీరు ఏకమై ఈ నా హవాన్ని స్వీకరించండి.
మీ ప్రసాదం వల్ల మా క్రయ విక్రయాదులు
లాభ యుక్తమై హాయి నిచ్చుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

యేన ధనేన ప్రపణం చరామి
ధనేన దేవా ధన మిచ్ఛమానః ।

తన్నీ భూయో భవతు మా కనీయోగ్నే
సాతఘ్నో దేవాన్ హవిషా నిషేధ

॥ 5 ॥

పదము.

యేన । ధనేన । ప్రపణమ్ । చరామి ।

ధనేన । దేవాః । ధనమ్ । ఇచ్ఛమానః ।

తత్ । మే । భూయః । భవతు । మా । కనీయః । అగ్నే ।

సాతఘ్నః । దేవాన్ । హవిషా । ని । షేధ

॥ 5 ॥

అనువాదం :

మూల్యధన సంపాదనార్థినైన నాకు
దేవతలారా ! అది పుష్కలంగా లభించుగాక !
సుఖిని చేయుగాక ! మీ ప్రసాదంతో నా ధనం
బహుతర మగుగాక ! అల్పతరం కాకుండుగాక !
హవిస్సుతో తృప్తుడవై లాభవిఘ్న కారులైన
దేవతలను నివారించు.

॥ 5 ॥

పంక్తము:

యేన ధనేన ప్రపణం చరామి

ధనేన దేవా ధన మిచ్ఛమానః ।

తస్మిన్ మ ఇన్ద్రో రుచిమా దధాతు

ప్రజాపతిః సవితా సోమో అగ్నిః

॥ 6 ॥

పదము:

యేన । ధనేన । ప్రపణమ్ । చరామి ।

ధనేన । దేవాః । ధనమ్ । ఇచ్ఛమానః ।

తస్మిన్ । మే । ఇన్ద్రోః । రుచిమ్ । ఆ । దధాతు ।

ప్రజాపతిః । సవితా । సోమః । అగ్నిః

॥ 6 ॥

అనువాదం:

మూల్యధన సంపాద వార్ధిని న నాకు

దేవతలారా ! అది పుష్కలంగా లభించుగాక !

సుఖిని చేయుగాక ! నా ధనం సర్వజన

ప్రీతికరమగు నట్లు ఇంద్రుడు చేయుగాక !

అలాగే ప్రజాపతి, సోముడు, అగ్నికూడ చేయుదురుగాక ! ॥ 6 ॥

పంక్తము:

ఉప త్వా నమసా వయం హోతరైశ్చానర స్తుమః ।

స నః ప్రజాస్వాత్మసు గోషు ప్రాణేషు జాగృహి

॥ 7 ॥

పదము:

ఉప | త్వా | నమసా | వయమ్ | హోతః | వైశ్వానర | స్తుమః |
 సః | సః | ప్రజాసు | ఆత్మజు | గోఘ | ప్రాణేఘ | జాగృహి
 || 7 ||

అనువాదం :

ఓ హోతా! వైశ్వానరా!
 నీకు మేము నమస్కరించి స్తోత్రం చేస్తున్నాము.
 నీవు మా పుత్ర పౌత్రాదులలో, మాలో,
 మా పశువులలో, మా ప్రాణాలలో ప్రబుద్ధుడవు కా! || 7 ||

మంత్రము:

విశ్వా హోతే సదమి దృరేమా
 శ్వాయేవ తిష్ఠతే జాతవేదః |
 రాయస్పోషేణ సమిషా మదన్తో
 మాతే అగ్నే ప్రతివేశా రిషామ
 || 8 ||

పదము:

విశ్వాహో | తే | సదమ్ | ఇత్ | భరేమ |
 అశ్వాయజ్వ | తిష్ఠతే | జాతజ్వేదః |
 రాయః | పోషేణ | సమ్ | ఇషా | మదన్తః |
 మా | తే | అగ్నే | ప్రతివేశాః | రిషామ
 || 8 ||

ఇతి తృతీయోఽనువాకః

అనువాదం :

ఓ జాతవేదా ! స్వస్థాన గృహంలో ఉంటున్న నీకు
ప్రతిరోజు హవిస్సు నిస్తున్నాము.
స్వగృహంలో ఉండే అశ్వాదులకు
అహార మిచ్చినట్టు ఓ అగ్ని !
నీకు పరిచర్యలు చేస్తున్నాము.
ధన సమృద్ధితో, అన్నంతో
హర్షం మేము పొందుతున్నాము.
మాకు నష్టం కలుగకుండు గాక !

॥ ౪ ॥

ఇది పదునైదవ సూక్తం

ఇది మూడవ అనువాకం

అనువాకం : 4

సూక్తం-16

ప్రాతఃప్రార్థన

ఋషి: అథర్వడు॥ దేవత: 1 మంత్రాలలో పేర్కొన్న, అగ్ని, ఇంద్రుడు
మొదలగువారు: 2-8 భుగడు: 7 ఉషస్సు॥ చందస్సు॥ 1 అర్చి జగతీ,
2,3,5-7 త్రిష్టవ: 4 భురిక్ పంక్తి॥ మంత్రములు: ॥ 7 ॥

వినియోగం:- మేధాకాముడు, వర్చస్కాముడు చేసే కర్మలలో దీనికి వినియోగం
మంత్రము:

ప్రాతరగ్నిం ప్రాతరిన్ద్రం హవామహే

ప్రాతర్మిత్రావరుణా ప్రాతరశ్వినా ।

ప్రాతర్భగం పూషణం బ్రహ్మణస్పతిం

ప్రాతః సోమ ముత రుద్రం హవామహే

॥ 1 ॥

పదము.

ప్రాతః | అగ్నిమ్ | ప్రాతః | ఇష్టమ్ | హవామహే |

ప్రాతః | మిత్రావరుణా | ప్రాతః | అశ్వినా |

ప్రాతః | భగమ్ | పూషణమ్ | బ్రహ్మణః | పతిమ్ |

ప్రాతః | సోమమ్ | ఉత | రుద్రమ్ | హవామహే || 1 ||

అనువాదం :

ప్రాతః కాలంలో అగ్నిని, ఇంద్రుని ఆహ్వానిస్తున్నాము.

ప్రాతః కాలంలో మిత్రావరుణులను,

అశ్వినీ దేవతలను ఆహ్వానిస్తున్నాము.

ప్రాతః కాలంలో భగుని పూషణుని

బ్రహ్మణస్పతిని ఆహ్వానిస్తున్నాము.

ప్రాతః కాలంలో సోముని, రుద్రుని ఆహ్వానిస్తున్నాము. || 1 ||

మంత్రము:

ప్రాతర్జితం భగ ముగ్రం హవామహే

వయం పుత్ర మదీత్యే రో విధర్తా |

ఆధర్శిద్ యం మన్యమానస్తురశ్చిద్

రాజా చిద్ యం భగం భక్షిత్యాహ || 2 ||

పదము:

ప్రాతః 2 జితమ్ | భగమ్ | ఉగ్రమ్ | హవామహే |

వయమ్ | పుత్రమ్ | అదీతేః | యః | వి 2 ధర్తా |

అ॒ద్రః | చి॒త్ | యమ్ | మ॒న్య॑మా॒నః | తు॒రః | చి॒త్ |

రా॒జా | చి॒త్ | యమ్ | భ॒గమ్ | భ॒క్షి | ఇ॒తి | ఆ॒హ || 2 ||

అనువాదం :

ప్రాతః కాలంలో స్వాభిమత సాధకుడైన ఉగ్రుని,

అదితి పుత్రుడైన భగుని,

మేము వర్చః కాములమై ఆహ్వానిస్తున్నాము.

ఆయన సర్వపోషకుడు.

దరిదుడైనా, సమృద్ధుడైనా తమ కోరిక

నెరవేరుటకై ఆయనను స్తుతిస్తారు.

రాజు కూడా ఆయనను స్తుతిస్తాడు.

|| 2 ||

మంత్రము :

భ॒గ ప్ర॒ణే॒త॒ర్భ॒గ స॒త్య॑రా॒థో

భ॒గే॒మాం ధి॒య ము॒ద॒వా దద॑న్మః |

భ॒గ ప్ర॒ణో జ॒నయ॑ గో॒భి ర॒శ్వే

ర్భ॒గ ప్ర॒స్మ॒భి ర్న॒వ॒స్తః | స్యా॒మ || 3 ||

పదము :

భ॒గ | ప్ర॒ణే॒తః | భ॒గ | స॒త్య॑రా॒థః |

భ॒గ | ఇ॒మామ్ | ధి॒యమ్ | ఉత్ | అ॒వ | దద॑త్ | నః |

భ॒గ | ప్ర | నః | జ॒నయ॑ | గో॒భిః | అ॒శ్వే |

భ॒గ | ప్ర | స్మ॒భిః | న॒వ॒స్తః | స్యా॒మ || 3 ||

అనువాదం:

ఓ భగదేవా! నీవు సర్వ జగ న్నేతవు.
 నత్య ధన సంయుతుడవు.
 ఓ భగదేవా! నా స్తుతిని సఫలం చెయ్యి.
 మాకు మేధా జననాది ఫలాన్నిచ్చు.
 ఓ భగదేవా! మమ్ములను గోవులతో,
 అశ్వాలతో సమృద్ధులను చెయ్యి.
 ఓ భగదేవా! మమ్ము పుత్ర పౌత్రాదులతో
 భృత్యులతో సమృద్ధులను చెయ్యి.

॥ 3 ॥

మంత్రము:

ఉ॒తే॒దా॒నీం భ॒గవ॑న్తః స్యా॒మోత

ప్ర॒పి॒త్య ఉ॒త మ॒ధ్యే అహ్నా॑మ్ ।

ఉత్తో॒ది॒తౌ మ॒ఘవ॑ స్త్వార్క॒స్య

వ॒యం దే॒వానాం॑ సు॒మతో స్యా॑మ

॥ 4 ॥

పదము:

ఉత । ఇదా॒నీమ్ । భగ॑వన్తః । స్యా॒మ । ఉత ।

ప్ర॒పి॒త్యే । ఉత । మ॒ధ్యే । అహ్నా॑మ్ ।

ఉత । ఉత్తో॒ది॒తౌ । మ॒ఘవ॑న్ । స్వార్క॒స్య ।

వ॒యమ్ । దే॒వానామ్ । సు॒మతో । స్యా॑మ

॥ 4 ॥

అనువాదం:

భగదేవ యుక్తులమై మే మిప్పుడు
 సౌభాగ్యవంతులం అగుదుము గాక!

మరిన్ని, సాయంకాలం, మధ్యాహ్నం, ఉదయం
 ఓ ఇంద్రా! మేము సూర్యుని యెడల,
 దేవతల యెడల సద్బుద్ధి కలవార మగుదుము గాక! || 4 ||

మంత్రము:

భగ¹ ఏవ భగ¹వాం అస్తు దేవ
 స్తేనా¹ వయం భగ¹వంతః స్యామ ।
 తం త్వా భగ సర్వ ఇ¹క్షోహామి
 స నో భగ పుర ఏ¹తా భ¹వేహ || 5 ||

పదము:

భగ¹ః । ఏవ । భగ¹వాన్ । అస్తు । దేవః ।
 తేన¹ । వయమ్ । భగ¹వంతః । స్యామ ।
 తమ్ । త్వా । భగ । సర్వః । ఇత్ । జోహామి ।
 సః । నః । భగ । పురః । ఏతా । భవ । ఇహ || 6 ||

అనువాదం .

భగదేవుడే ధనవంతు డగుగాక !
 ఆయన ధనంతో మేము ధనవంతుల మగుదుముగాక !
 ఓ భగదేవా ! అలాంటి నిన్ను
 సర్వజనులు పునః పునః అహ్వనిస్తున్నారు.
 ఓ భగదేవా ! నీవు ఈ వ్యాపారంలో
 మాకు పురోగామివి కా !

|| 5 ||

మంత్రము :

సమధ్వరాయోషసో నమస్త
దధిక్రావేవ శుచయే పదాయ ।
అర్వాచీనం వసువిదం భగం మే
రథ మివాశ్వా వాజిన ఆ వహన్తు

॥ 6 ॥

పదము :

సమ్ । అధ్వరాయ । ఉషసః । నమస్త ।
దధిక్రావాఽశ్వ । శుచయే । పదాయ ।
అర్వాచీనమ్ । వసువిదమ్ । భగమ్ । మే ।
రథమ్ ఽశ్వ । అశ్వాః । వాజినః । ఆ । వహన్తు ।

॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఉషో దేవతలు యజ్ఞార్థం వత్తురు గాక !
అశ్వం సుఖప్రయాణానికై సజ్జితం అయినట్లు
నంగతలైన ఉషోదేవతలు వేగవంతాలైన అశ్వాలు
కూర్చిన రథాన్ని వలె ధనాధి పతి అయిన భగదేవుని
నాకు అభిముఖునిగా కొని వత్తురు గాక !

॥ 6 ॥

మంత్రము :

అశ్వావతీ ర్గోమతీ ర్న ఉషసో
వీరవతీః సదముచ్చన్తు భద్రదాః ।

అశ్వ. 25

ఘృతం దుహానా విశ్వతఃప్రపితా

యూయం పాత స్వస్తిభిః సదానః

॥ 7 ॥

పదము :

అశ్వవతీః । గోమతీః । నః । ఉషసః ।

పీరవతీః । సదమ్ । ఉచ్చస్తు । భద్రాః ।

ఘృతమ్ । దుహానాః । విశ్వతః । ప్రపితాః ।

యూయమ్ । పాత । స్వస్తిభిః । సదా । నః

॥ 7 ॥

అనువాదం :

ఉషోదేవతలు అశ్వవతులై గోమతులై, పీరవతులై,
శుభకార్య పరలై మా ఇంటిని సర్వదా అలంకరింతురు గాక !
ఉదకాన్ని పవహింప జేస్తూ సర్వతః సంతృప్తి పరుస్తూ
ఉషస్సులు సర్వదా మా స్వస్తి వాచనంతో
మమ్ము రక్షింతురుగాక !

॥ 7 ॥

ఇది పదునారవ సూక్తం

సూక్తం-17

కృషిక్రై....

ముఖ్య విశ్వామిత్రుడు ॥ దేవతః సీత ॥ ఛందస్సు : 1 అగ్నే గాయత్రీ : 2,5,9
త్రిష్టుప్ : 3 పత్యాపంక్తి : 4,8 అనుష్టుప్, 7 విరాట్ పుర ఉష్టిక్ : 8
విచ్య దనుష్టుప్ ॥ మంత్రములు : ॥ 9 ॥

వినియోగం :- కృషినిష్పత్తి కర్మలోను, వృషలాభ కర్మలోను, అదృతకాంతి
కర్మలోను, యజ్ఞవాస్తు సంస్కార కర్మలోను, అగ్నిచయన
కర్మలోను దీనికి వినియోగం.

మంత్రము

సీరా యుజ్జన్తి కవయో యుగా వి తన్వతే వృథక్ ।

ధీరా దేవేషు సుమ్మయౌ ॥ 1 ॥

పదము .

సీరా । యుజ్జన్తి । కవయోః । యుగా । వి । తన్వతే । వృథక్ ।

ధీరాః । దేవేషుః । సుమ్మయౌ ॥ 1 ॥

అనువాదం .

దేవతలకై చేసే యజ్ఞం సుఖకరం కావలెనని

మేధావులైన జనులు నాగేళ్ళను సన్నద్ధం చేస్తున్నారు.

ధీరులైన వారు కాడిని ఎద్దుల మెడపై ఉంచుతున్నారు. ॥ 1 ॥

మంత్రము .

యునక్త సీరా వి యుగా తనోత

కృతే యోనౌ వపతేహ బీజమ్ ।

విరాజః శ్చష్టిః సభరా అసన్నో

నేదీయ ఇత్ సృణ్యః పక్వమా యవన్ ॥ 2 ॥

పదము :

యునక్త । సీరా । వి । యుగా । తనోత ।

కృతే । యోనౌ । వపతే । ఇహ । బీజమ్ ।

వి॒ర్రాజః । శ్చ॒ష్టిః । స॒భ॒రాః । అ॒సత్ । నః ।

నేదీ॑యః । ఇత్ । సృ॒ణ్య॒ః । ప॒క్వమ్ । ఆ । య॒వన్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

కృ॒షి॑వలులారా ! నాగేశ్వ॒ను సన్న॑ద్ధం చేయండి.

కాడిని ఎద్దులపై ఉంచండి.

అంకురోత్పత్తికి కారణమైన

ఈ దున్నిన భూమిలో విత్తనాలను చల్లండి.

త్వరగా పైరు ఫలభార సహితమగుగాక !

త్వరలో ఈ పంట పరిపక్వమై కోతకు వచ్చుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రము :

లా॒గ్గలం॑ ప॒వీర॑వత్ సు॒శీ॑మం సోమ॑సత్స్వరు ।

ఉదిద్ వ॑పతు గామ॑వి ప్ర॒స్థా॑వద్

రథ॑వాహ॑నం పీ॒ఠరీ॑ం చ ప్ర॒ఫర్వ॑యమ్ ॥ 3 ॥

పదము :

లా॒గ్గలమ్ । ప॒వీర॑వత్ । సు॒శీ॑మమ్ । సోమ॑సత్ ॒ఽగురు॑ ।

ఉత్ । ఇత్ । వపతు । గామ్ । అ॒విమ్ । ప్ర॒స్థా॑వత్ ।

రథ॑వ॒వాహ॑నమ్ । పీ॒ఠరీ॑మ్ । చ । ప్ర॒ఫర్వ॑యమ్ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

నిశితమైన నాగేటి కఱ్ఱ భూమిని చీల్చుకొని పోతున్నది.

కర్షకునికి సుఖాన్నిచ్చే మేడితో (త్వరుతో)*

కూడిన గొఱ్ఱ విత్తుగాక !
 గోవులను, గొఱ్ఱలను గమన సమర్థం చేయుగాక !
 రథ వాహన సమర్థమైన అశ్వవృషభాదులను
 బలిపాలను చేయుగాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఇ॒న్ద్రః సి॒తాం ని॒గృ॒హ్ణాతు తాం పూ॒షాభి॑రక్షతు ।

సా॒నః ప॒యస్వ॑తీ దు॒హా ము॒త్తరా॑ముత్తరాం స॒మామ్ ॥ 4 ॥

పదము :

ఇ॒న్ద్రః । సి॒తామ్ । ని॒ । గృ॒హ్ణాతు । తామ్ । పూ॒షా॒ । అ॒భి॒ । ర॒క్షతు॒ ।

సా॒ । నః । ప॒యస్వ॑తీ । దు॒హామ్ । ఉ॒త్తరా॑మ్ ఉ॒త్తరా॑మ్ ।

స॒మామ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఇంద్రుడు నాగేటి చాలును పరిగ్రహించుగాక !
 దానిని పూష అభిరక్షించుగాక !
 ఆ నాగేటి చాలు మాకు అభిమత ఫలవతియై
 ఏతేటా పంట నిచ్చుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

శు॒నం సు॒ఖాలా॑ వి తు॒దస్తు॒ భూమి॑ం

శు॒నం కి॒నాశా॑ అను॒ యస్తు॒ వాహన్ ॥

శు॒నా॑సిరా హ॒విషా॑ తోశమానా

సు॒పి॒ష్పలా॑ కిష॒ధీః క॒ర్త॒మస్మై॑

॥ 5 ॥

అనువాదం.

విద్దులు బాగా దున్నుగాక!
కర్షకులు బాగా దున్నుదురు గాక!
నాగలి హాయిగా దున్నుగాక!
పగ్గాలు గట్టిగా ముడివడుగాక!
ములుకోల* సుఖార్థమై ప్రేరకమగుగాక! || 6 ||

పంక్తము.

శునా¹సిరేహ స్మ మే జుషేథామ్ ।
యద్ దివి చక్రభుః పయ
స్తేనేమా ముప సిచ్చాతమ్ || 7 ||

పదము:

శునా¹సిరా । ఇహ । స్మ । మే । జుషేథామ్ ।
యత్ । దివి । చక్రభుః । పయః
తేన¹ । ఇమామ్ । ఉప । సిచ్చాతమ్ || 7 ||

అనువాదం

శునాసిర దేవతలు ఈ నా క్షేత్రంలో
నా హవిస్సును సేవింతురు గాక!
వారు దివిలో ఉదకాన్ని సృష్టించి,
ఆ వృష్టి జలంతో ఈ భూమిని తడుపుదురుగాక! || 7 ||

మంత్రము :

సీతే వస్తామహి త్వాత్వాదీ సుభగే భవ ।

యథా నః సుమనా అసో యథా నః సుఫలా భువః॥ 8 ॥

పదము :

సీతే । వస్తామహి । త్వా । అత్వాదీ । సుభగే । భవ ।

యథా । నః । సుమనాః । అసః । యథా । నః । సుఫలా ।

భువః ॥ 8 ॥

అనువాదం :

ఓ సీతా ! (ఓ నాగేటిచాలా !)

నీకు నమస్కరిస్తున్నాము.

ఓ సుభగా ! నీవు మాకు అభిముఖువు కమ్ము.

మా యెడ సుమనస్కవు కమ్ము.

మాకై శోభన ఫలోపేతవు కమ్ము.

॥ 8 ॥

మంత్రము :

ఘృతేన సీతా మధునా సమక్తా

విశ్వే ర్దైవై రనుమతా మరుద్భిః ।

సా నః సీతే పయసాభ్యావప్స

తోన్విర్జస్వతః ఘృతవత్ పిన్వమానా

॥ 9 ॥

పదము :

ఘృతేన । సీతా । మధునా । సమ్మేతక్తా ।

విశ్వైః । దేవైః । అనుమతా । మరుత్తభిః ।

సా । నః । సీతే । పయసా । అభివృత్త్వ

ఊర్జస్వతీ ఘృతవత్ । పిన్వమానా

॥ 9 ॥

అనువాదం :

ఉదకంతో, మధు రసంతో సంసిక్త అయిన ఆ సీతను

విశ్వదేవతలు, మరుత్తులు స్వీకరింతురుగాక !

బలోపేతవై ఘృతవతివై సేచనం చేస్తూ ఓ సీతా !

సీవు ఉదకంతో మాకు అభిముఖురాలవు కా !

॥ 9 ॥

ఇది పదునేడవ సూక్తం

సూక్తం - 18

వనస్పతి ...

ఋషి: అథర్వణుడు ॥ దేవత: వనస్పతి (వాణపర్తి) ॥ చందస్సు: 1-3, 5 అనుష్టుప్

4 అనుష్టుప్ చతుష్పాదుష్టిక్, 8 ఉష్టిగ్ధృ పత్యా పక్షి- ॥ మంత్ర

ములు :

॥ 8 ॥

వినియోగం:- సపత్నిజయ కర్మలోను, వివాద జయ కర్మలోను దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

ఇమాం ఖనామ్యోషధిం వీరుధాం బలవత్తమామ్ ।

యయా సపత్నిం బాధతే యయా సంవిన్దతే పతిమ్ ॥ 1 ॥

పదము .

ఇమామ్ । ఖనామి । ఓషధిమ్ । వీరుధామ్ । బలవత్తతమామ్ ।
యయా । సపత్నీమ్ । బాధతే । యయా । సమ్విన్దతే ।
పతిమ్ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

* ఈ ఓషధిని లతాయాపమైన ఓషధులలో
బలవత్తరమైన దానిని త్రవ్వి పైకి తీస్తున్నాను.
ఇది నా సపత్నిని బాధిస్తుంది
అలాగే పతిని లభింప జేస్తుంది. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

ఉత్తానపర్ణే సుభగే దేవజాతే సహస్వతి ।
సపత్నీం మే పరా ఋద పతిం మే కేవలం కృధి ॥ 2 ॥
పదము .

ఉత్తానపర్ణే । సుభగే । దేవజాతే । సహస్వతి ।
సపత్నీమ్ । మే । పరా । ఋద । మే । కేవలమ్ । కృధి ॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఉత్త్య ముఖాలైన ఆకులతో
సుభగం, దైవ ప్రేరితం. అభిభవన సమర్థం
అయిన ఓ ఓషధి! (పార!)
నా సపత్నిని పరాజ్ఞులురాలిని చెయ్యి.
నా పతిని అసాధారణుని చెయ్యి. ॥ 2 ॥

* ఓషధి : Pātā, Pāthā, Clypea Hernandifolia
పార : వినబొద్ది, వినబొంది, చిఱుబొద్ది, అగరు (అ) సొంటి.

మంత్రము :

నహి తే నామ జగ్రహ నో అస్మిన్ రమసే వతా ।
 పరామేవ పరాపతం నపత్త్విం గమయామసి ॥ ౩ ॥

పదము

నహి । తీ । నామ । జగ్రాహ । నోఞ్తి । అస్మిన్ । రమసే । పతా
పరామ్ । ఏవ । పరా2వతమ్ । స2వత్త్వమ్ । గమయామసి॥౩॥

అనువాదం :

ఓ నపత్ని ! నీ పేరు కూడా నేను తలపెట్టను.
నా దగ్గర నున్న పతితో రమింప వద్దు.
నపత్నిని దూరదేశాలకు పంపి వేసున్నాము. || ౩ ||

మం. తము :

ఉత్తరాహ ముత్తర ఉత్తరే దుత్తరాభ్యః ।
అధః సపత్న్యి యా మమాధరా సాధరాభ్యః ॥ 4 ॥

పదము :

ఉత్తర¹ । ఆహమ్ । ఉత్తర¹ । ఉత్తర¹ । ఇత్ । ఉత్త¹
ర¹భ్యః ।

అధః । స2వత్సీ । యా । మమ । అధరా । సా । అధరాభ్యః॥4॥

అనువాదం .

ఉత్కృష్ట తరమైన ఒ ఓషధీ! (పార!)
నేను ఉత్కృష్టతరు రాలను అగుదును గాక!

ఇతర ఉత్తమ స్త్రీలలో అత్యుత్తమురాల నగుదునుగాక !

నా సపత్ని నికృష్టులలో నికృష్టురాలగుగాక ! || 4 ||

మంత్రము :

అహ మస్మి సహమానాథో త్వ మసి సాసహిః ।

ఉభే సహస్వతీ భూత్వా సవత్సీం మే సహవహై || ౧ ||

పదము :

అహమ్ । అస్మి । సహమానా । అథోఽతి । త్వమ్ । అసి । ససహిః

ఉభేఽతి । సహస్వతీ యతి । భూత్వా । సవత్సీమ్ । మే । సహ
వహై || ౧ ||

అనువాదం .

నేను సపత్నిని అభిభవింప గలుగుతున్నాను.

నీవు కూడా శత్రువులను అభిభవింప గలుగుతున్నావు

మన మిరువురం అభిభవన సమర్థులమై

నా సపత్నిని అభిభవించుముగాక ! || ౧ ||

మంత్రము :

అభితేధాం సహమానా ముపతేధాం సహీయసిమ్ ।

మామను ప్ర తే మనో వత్సం గౌరివ

ధావతు పథా వారివ ధావతు || 6 ||

Note .- “సపత్ని”కి బదులుగా వివాద జయ కర్మలో

“సవత్సీ” వరంగా ఆర్థం చెప్పుకోవాలి.

* (ప్రతిపత్తి).

మంత్రము :

సంశీతం మ ఇదం బ్రహ్మ సంశీతం వీర్యం బలమ్ ।

సంశీతం క్షత మజర మస్తు జిష్టు ర్యేషా మస్మి పురోహితః ॥ 1 ॥

పదము :

సమ్ శీతమ్ । మే । ఇదమ్ । బ్రహ్మ । సమ్ శీతమ్ । వీర్యమ్ ।
బలమ్ ।

సమ్ శీతమ్ । క్షతమ్ । అజరమ్ । అస్తు । జిష్టుః । యేషామ్ ।
అస్మి । పురోహితః ॥ 1 ॥

అనువాదం :

నా ఈ బ్రాహ్మణత్వం దోష పరిహారంతో వెలుగొందుగాక !
నా వీర్యం, బలం తీక్ష్ణకృత మగుగాక !
రాక్షతం మరింత తీక్ష్ణమై, జరా రహితమై
జయశీల మగుగాక ! నేను పురోహితుడుగా ఉన్న
మా రాజు జయార్థమై నేని ప్రార్థన చేస్తున్నాను. ॥ 1 ॥

మంత్రము :

సమహ మేషాం రాష్ట్రం స్యామి సమోజో వీర్యం బలమ్ ।

వృశ్చామి శత్రూణాం బాహుననేన హవిషా హమ్ ॥ 2 ॥

పదము :

సమ్ । అహమ్ । ఏషామ్ । రాష్ట్రమ్ । స్యామి । సమ్ । ఓజః ।
వీర్యమ్ । బలమ్ ।

వృశ్చామి । శత్రూణామ్ । బాహూన్ । అనేన । హవిషా । అహమ్

॥ 2 ॥

అనువాదం :

నే నున్న రాజుల రాజ్యాన్ని సమృద్ధం చేస్తున్నాను.

ఓజోవంతం చేస్తున్నాను.

బలిష్ఠం చేస్తున్నాను.

మా రాజ శత్రువుల బాహువులను

ఈ హవిస్సుతో ఖండించి వేస్తున్నాను.

॥ 2 ॥

పంక్తము .

నీచైః పద్యంతా మధరే భవన్తు

యే నః సూరిం మఘవానం పృతన్యాన్ ।

క్షీణామి బ్రహ్మణామిత్రా -

నున్నయామి స్వానహమ్

॥ 3 ॥

పదము :

నీచైః । పద్యంతామ్ । అధరే । భవన్తు ।

యే । నః । సూరిమ్ । మఘవానమ్ । పృతన్యాన్ ।

క్షీణామి । బ్రహ్మణా । అమిత్రాన్ ।

ఉత్ । నయామి । స్వాన్ । అహమ్

॥ 3 ॥

అనువాదం :

నా శత్రువులు అధః పతితులగుదురుగాక !

పాదాకాంతు లగుదురుగాక !

మా ప్రభూత ధన యుక్తుడైన రాజును జయించుటకై
వారు తమ సేనను సమీకరిస్తున్నారు.

ఈ అమోఘమైన మంత్రంతో

శత్రువులను నేను హింసిస్తున్నాను.

మా రాజును ఉత్కృష్టుని చేస్తున్నాను

॥ 3 ॥

మంత్రము :

తీక్షణీయాంసః పరశోరగ్నిస్తీక్షణతరా ఉత ।

ఇన్ద్రస్య వజ్రాత్ తీక్షణీయాంసో

యేషా మస్మి పురోహితః

॥ 4 ॥

పదము :

తీక్షణీయాంసః । పరశోః । అగ్నేః । తీక్షణతరః । ఉత ।

ఇన్ద్రస్య । వజ్రాత్ । తీక్షణీయాంసః ।

యేషామ్ । అస్మి । పురోహితః

॥ 4 ॥

అనువాదం :

నేను పురోహితుడుగా ఉన్న రాజు పరశువులు

తీక్షణ తరము లగుగాక ! అగ్ని కంటె తీక్షణము లగుగాక !

అలాగే ఇంద్రుని వజ్రం కంటె తీక్షణతమము లగుగాక ! ॥ 4 ॥

మంత్రము :

ఏషా మహ మాయుధా సం స్యామ్యేషాం

రాష్ట్రం సువీరం వర్ధయామి ।

పదము .

ఉత్ । హర్షస్తామ్ । మఘఽవన్ । వాజినాని । ఉత్ ।

వీరాణామ్ । జయతామ్ । ఏతు । ఘోషః ।

ప్రథక్ । ఘోషాః । ఉలులయః । కేతుఽమన్తః । ఉత్ । ఈర
తామ్ ।

దేవాః । ఇన్ద్రఽజ్యేష్ఠాః । మరుతః । యన్తు । సేనయా ॥ 6 ॥

అనువాదం .

చతురంగ బలాలు ఓ ఇంద్రా ! ఉత్సాహవంతా లగుగాక !

జయప్రాప్తి నందుతున్న మా శూరుల

సింహనాదం దిక్కులు పిక్కటిల్ల చేయుగాక !

వేరు వేరుగా * 'ఉల్లులు' అంటూ ప్రజ్ఞానవంతాలై

ఆ జయ ఘోషలు అటూ ఇటూ చెలరేగుగాక !

ఇంద్రస్వామికులైన మరుత్తులు

మాకు సాయం చేయుటకై తమ ఓమ

సేనలతో పాటు వత్తురు గాక !

॥ 6 ॥

మంత్రము :

ప్రేతా జయతా నర ఉగ్రా వః సన్తు బాహవః ।

తీక్ష్ణేషవో బలధన్వనో హతో

గ్రాయుధా అబలా నుగ్ర బాహవః

॥ 7 ॥

పదము :

ప్ర | ఇత | జయత | నరః | ఉగ్రాః | వః | సన్తు | బాహవః |

తీక్షణః | ఇషవః | అబలధన్వనః | హత |

ఉగ్రఽఆయుధాః | అబలాన్ | ఉగ్రఽబాహవః || 7 ||

అనువాదం :

మా భటులు యుద్ధభూమికి వెళ్ళుదురు గాక !
శత్రువులను జయింతురుగాక ! వీరి నిశిత బాణాదులు
మీ బాహువులను ఉగ్రములు చేయుగాక !
ఉగ్రాయుధులైన మీరు ఉగ్రబాహువులై
దుర్బలధనుర్ధారులూ, అబలులూ అయిన
శత్రువులను చంపుదురుగాక !

|| 7 ||

మంత్రము :

అవస్సప్తా వరా పత శరవ్యే బ్రహ్మసంశితే |

జయామిత్రాన్ ప్ర పద్యస్వ జహి ఏషామ్

వరం వరం మామిషాం మోచి కశ్చన || 8 ||

పదము :

అవస్సప్తా వరా పత శరవ్యే బ్రహ్మసంశితే |

జయ అమిత్రాన్ ప్ర పద్యస్వ జహి ఏషామ్ |

వరమ్ వరమ్ మా అమిషామ్ మోచి కః చన || 8 ||

అనువాదం :

అభిమంత్రితమై, హింసా సమర్థమైన బాణమా !
 నీవు మాధనుర్వినిర్ముక్తవై పరసేనాభిముఖంగా వెళ్ళు.
 ఆ అమిత్రులను జయించు.
 శత్రుసేనలో ప్రవేశించి, అందలి శ్రేష్ఠతరమైన
 చతురంగబలాన్ని చంపు.
 ఈ దూరంలో కనిపించే శత్రుమధ్యంలో
 ఏ ఒక్క వీరుడూ తప్పించు కొనకుండుగాక !

॥ 8 ॥

ఇది పంచమ్మిదవ సూక్తం

సూక్తం - 20

తేజస్స క్రోసం ప్రార్థన

ఋషి : పసిపుడు ॥ దేవత : 1,2,5 అగ్ని : 3 అర్యముడు, భగుడు, బృహస్పతి,
 దేవీ, 4 సోమడు, అగ్ని : అదిత్యుడు, విష్ణువు, బ్రహ్మ, బృహస్పతి,
 6 ఇంద్రుడు, వాయువు, 7 అర్యముడు, బృహస్పతి, ఇంద్రుడు. వాతము,
 విష్ణువు, సరస్వతి, సవిత, వాణి, 8 విశ్వములు, భువనములు, 9 పంచ
 ప్రదిక్కులు : 10 వాయువు, త్వష్ట ॥ ఛందస్సు : 1-5, 7,9,10 అనుష్టుప్
 6 వత్సాపంతి, 8 విరాద్ జగతి ॥ మంత్రములు : ॥ 10 ॥

వినియోగం :- నిర్ఋతి కర్మలో చేసే హోమంలో, ఉత్థాపన విఘ్నశమన
 కర్మలో చేసే హోమాలలో, అరణ్యంలో అగ్ని సమారోపణంలో
 సవయజ్ఞంలో, అగ్ని ఛయనంలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

అయం తే యోగీర్ఘ్రియో యతో జాతో అరోచథాః ।

తం జానన్నగ్న ఆ రోహథా నో వర్థయా రయిమ్ ॥ 1 ॥

పదము .

అయమ్ | తే | యోనీః | ఋత్వియః | యతః | జాతః | అరోచథాః
తమ్ | జానన్ | అగ్నే | ఆ | రోహ | అధ | నః | వర్తయ |
రయమ్ || 1 ||

అనువాదం :

అరణిలో నుంచి ఓ అగ్ని ! ఉత్పన్న మైనావు.

అక్కడ దీప్తి చెందుతున్నావు.

ఆ ఉత్పత్తి స్థానాన్ని గుర్తెరిగి అందులో ప్రవేశించు.

అనంతరం మా ధనాన్ని అభివృద్ధి చెందించు. || 1 ||

మంత్రము :

అగ్నే అచ్ఛా వదేహ నః ప్రత్యజ్ఞే నః సుమనా భవ |
ప్రదో యచ్ఛా విశాంపతే ధనదా అసి నస్త్యమ్ || 2 ||

పదము :

అగ్నే | అచ్ఛా | వద | ఇహ | నః | ప్రత్యజ్ఞే | నః | సుమనాః |
భవ |

ప్ర | నః | యచ్ఛా | విశామ్ | పతే | ధనదాః | అసి | నః |
త్యమ్ || 2 ||

అనువాదం :

ఇక్కడ మాకు ఓ అగ్ని ! ప్రియభాషివికా !

మాకు అభిముఖుడవై సుమనస్కుడవు కమ్ము.

సర్వ ప్రజాపాలకుడా! మాకు ధనాదుల నిమ్ము.

నీవే మాకు ధనదాతవు.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

ప్ర ణో యచ్ఛత్వర్యమా ప్ర భగః ప్ర బృహస్పతిః ।

ప్ర దేవీః ప్రోత సూన్వతా రయిం దేవీ దధాతు మే ॥3॥

పదము :

ప్ర । నః । యచ్ఛత్తు । అర్యమా । ప్ర । భగః । ప్ర । బృహస్పతిః ।

ప్ర । దేవీః । ప్ర । ఉత । సూన్వతా । రయిమ్ । దేవీ । దధాతు ।
మే ॥ 3 ॥

అనువాదం

మాకు అర్యముడు సర్వం ప్రసాదించుగాక !

భగుడు, బృహస్పతి కూడా ధనాన్ని ప్రసాదింతురు గాక !

ఇంద్రాది దేవతలు ధనాన్ని తురు గాక !

మఱి ప్రేయభాషిణి అయిన

దేవి సరస్వతి, ధనాన్ని నాకు ఇచ్చుగాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము :

సోమం రాజాన మవసేగ్నిం గీర్భిర్హవామహే ।

ఆదిత్యం విష్ణుం సూర్యం బ్రహ్మణం చ బృహస్పతిమ్ ॥4॥

పదము :

సోమమ్ । రాజానమ్ । అవసే । అగ్నిమ్ । గీర్భిః । హవామహే ।

అదిత్యమ్ । విష్ణుమ్ । సూర్యమ్ । బ్రహ్మణమ్ । చ । బృహ

స్పతిమ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

రాజైన సోముని, అగ్నిని రక్షణార్థమై
స్తుతిగీతాలతో ఆహ్వానిస్తున్నాము.
అలాగే అదిత్యుని, విష్ణువును, సూర్యుని
బ్రహ్మను, బృహస్పతిని పీ రందరిని ఆహ్వానిస్తున్నాము. ॥ 4 ॥

మంత్రము .

త్వం నో అగ్నే అగ్నిభి ర్భ్రహ్మ యజ్ఞం చ వర్ధయ ।
త్వం నో దేవ దాతవే రయిం దానాయ చోదయ ॥ ౧ ॥

పదము :

త్వమ్ । నః । అగ్నే । అగ్నిభిః । బ్రహ్మ । యజ్ఞమ్ । చ । వర్ధయ ।
త్వమ్ । నః । దేవ । దాతవే । రయిమ్ । దానాయ । చోదయ ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని ! నీ విభూతి రూపాలైన విభిన్నగుణలతో కలిసి
మా మంత్రాన్ని, యజ్ఞాన్ని, సమృద్ధం చెయ్యి.
మా ధనాన్ని ఓ దేవా ! దానార్థమై వృద్ధిచెందించు. ॥ ౧ ॥

మంత్రము :

శ్రద్ధవాయూ ఉభావిహ సుహవేహ హవామహే ।

యథా నః సర్వ ఇజ్జనః సంగత్యాం

సుమనా అసద్ దాన కామశ్చ నో భువత్ || 6 ||

పదము :

ఇన్ద్రవా॒యూ॒ఇతి॑ । ఉ॒భౌ । ఇ॒హ । సు॒హ॒వా । ఇ॒హ । హ॒వామ॑హే

యథా॑ । నః । సర్వః । ఇత్ । జ॒నః । సమ॑గత్యామ్ ।

సు॒హ॒మనాః । అ॒సత్ । దా॒నకా॑మః । చ । నః । భువత్ || 6 ||

అనువాదం :

ఇంద్ర వాయువులను ఉభయులనూ

ఈ కర్మకై అహ్వనిస్తున్నాము.

ఈ దేవతలీ కర్మలో అహ్వన సులభులు .

సర్వ జన సంగతిలో వీరు సహృదయులు.

వారు మా దానాన్ని కూడా అభిలషించేవారు. || 6 ||

మంత్రము :

అ॒ర్యమ॑ణం బృ॒హస్ప॑తి మిన్ద్రం దా॒నాయ॑ చోదయ ।

వా॒తం వి॒ష్ణుం స॑రస్వతీం స॒వితా॑రం చ వా॒జిన॑మ్ || 7 ||

పదము :

అ॒ర్యమ॑ణమ్ । బృ॒హస్ప॑తిమ్ । ఇన్ద్రమ్ । దా॒నాయ॑ । చోదయ ।

వా॒తమ్ । వి॒ష్ణుమ్ । స॑రస్వతీమ్ । స॒వితా॑రమ్ । చ । వా॒జిన॑మ్ || 7 ||

అనువాదం :

ఓ స్తోత్ర పారకుడా!
అర్యముని, బృహస్పతిని, ఇంద్రుని,
దానార్థమై ప్రేరేపించు.
వాయువును, విష్ణువును, సరస్వతిని,
వేగవంతుడైన సవితను కూడా ప్రేరేపించు.

॥ 7 ॥

మంత్రము.

వాజస్యే ను ప్రసవే సంభూ
విమేమా చ విశ్వా భువనాన్యంతః ।

ఉతాదిత్యంతం దాపయతు ప్రజానన్

రయిం చ నః సర్వవీరం ని యచ్ఛ

॥ 8 ॥

పదము:

వాజస్యే । ను । ప్రసవే । సమ్ । బభూవిమ్ ।

ఇమా । చ । విశ్వా । భువనాని । అన్తః ।

ఉత । ఆదిత్యన్తమ్ । దాపయతు । ప్రజానన్ ।

రయిమ్ । చ । నః । సర్వవీరమ్ । ని । యచ్ఛ

॥ 8 ॥

*అన్నోత్పత్తి కర్మలో మేము సంఘటితులమైనాము.

ఈ విశ్వ భువనాలు దానిలో అంతర్గతములై ఉన్నవి.

ఇది స్పష్టంగా లేదు - సాయణుడు ఇచ్చిన అర్థం పై నిది.

*“శక్తి” అని మిగతావా రన్నారు.

దాన బుద్ధి లేని వానిని కూడా జ్ఞానియై ప్రేరేపించుగాక!
మాకు ధనాన్ని, సర్వ వీర పుత్రులను
సుస్థిరం చేయుగాక!

॥ 8 ॥

మంత్రము:

దు॒హ్రామ్ మే॒ వ॒శ్చ ప్ర॒దిశో॑ దు॒హ్రా ము॒ర్విర్యదా॑బలమ్ ।

ప్రా॒పే॒యం స॒ర్వా ఆ॒కూ॒తీ ర్మన॑సా హృదయేన చ ॥ 9 ॥

పదము:

దు॒హ్రామ్ । మే॒ । వ॒శ్చ । ప్ర॒ది॒శః । దు॒హ్రామ్ । ఉ॒ర్విః । యథా॑
బలమ్ ।

ప్ర । ఆ॒పే॒యమ్ । స॒ర్వాః । ఆ॒కూ॒తీః । మన॑సా । హృదయేన ।
చ ॥ 9 ॥

అనువాదం:

* 1 పంచ సంఖ్యాకాలైన దిక్కులు
నాకు ఫలదాయకా లగు గాక!
షట్సంఖ్యాకాలైన * 2 “ఉర్విదేవతలు”
యథాశక్తి ధనాన్ని తురు గాక!
మనస్సుతో, హృదయంతో కూడా
సకల సంకల్పాలు నాకు లభించుగాక!

॥ 9 ॥

మంత్రము:

గో॒స॒నిం వా॑చ ముదే॒యం వర్చ॑సా మా॒భ్యుదీ॑హి ।

ఆ రు॒ద్ధాం స॒ర్వతో॑ వాయు స్త్వష్టా పో॒షం దధా॑తు మే॒ ॥ 10 ॥

* 1. నాల్గు దిక్కులు, అంతరాశమా.

* 2. దివి, పృథివి మొదలైనవి.

పదము :

గోఁసనిమ్ . వాచమ్ . ఉదేయమ్ . వర్చసా . మా . అభిఁఉ
దీహి .
అ . రుద్రామ్ . సర్వతః . వాయుః . త్వష్టా . వోషమ్ . దధాతు .
మే || 10 ||

ఇతి చతుర్థోఽనువాకః

అనువాదం .

గోధన ప్రదమైన వాక్కును నేను వచిస్తున్నాను.

ఓ వాగ్దేవతా! నీవు తేజస్సుతో

నన్ను అభ్యుదయం చెందించు.

వాయువు సర్వత్రా ప్రాణరూపంతో ఆవరించుగాక!

త్వష్ట నాకు పుష్టి నిచ్చుగాక!

|| 10 ||

ఇది ఇరవైయవ సూక్తం

ఇది నాల్గవ అనువాకం

అనువాదం : 5

సూక్తం - 21

కామాగ్ని శాంతికి....

ఋషి: వసిష్ఠుడు || దేవత: 1-7 అగ్ని: 8-10 మంత్రాలలో పేర్కొన్న సవిత్
మొదలగువారు || ఛందస్సు: 1 పురోఽనుష్టుప్, త్రిష్టుప్ 1 2, 8, 8 ఘరిక్
త్రిష్టుప్, 4 త్రిష్టుప్, 5 జగతీ, 8 ఉపరిష్టాద్ విరాడ్ బృహతీ. 7 విరాడ్
గర్వా త్రిష్టుప్: 9 విశ్వదనుష్టుప్: 10 అనుష్టుప్ || మంత్రములు: || 10 ||

వినియోగం:- దోషోపహతాలైన గృహగోష్ఠాదుల శాంత్యర్థం చేసే కర్మలో,
మణిధారణహోమాది కర్మలలో, పశుశమన కర్మలో, ప్రాయ

శ్చిత్త కర్మలో దీనికి వినియోగం. ఇందులోని మొదటి ఏడు మంత్రాలు బృహద్రణంలోనివి. క్రవ్యాదులను తరిమివేసిన తరువాత చేసే హోమంలో చివరి మూడు మంత్రాలకు వినియోగం. చాతుర్యన్యంలోని సాకమేధ పర్వంలో కూడ దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

యే అగ్నయో అప్సవ్యస్తరేః వృత్రే

యే పురుషే యే అశ్వసు ।

య ఆవివే శోషధీర్యో వనస్పతీం

స్తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుత మస్త్యేతత్

॥ 1 ॥

పదము :

యే । అగ్నయః । అప్వసు । అస్తః । యే । వృత్రే ।

యే । పురుషే । యే । అశ్వసు ।

యః । ఆవివేశ । షోధీః । యః । వనస్పతీన్ ।

తేభ్యః । అగ్నిభ్యః । హుతమ్ । అస్తు । ఏతత్

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఉదకమధ్యంలో ఉన్న అగ్నులకు,
మేఘంలో విద్యుద్దూపంగా ఉన్న అగ్నులకు,
పురుషునిలో వైశ్వానరాత్మకంగా ఉన్న అగ్నులకు,
*సూర్యకాంతాది శీలలలో ఉన్న అగ్నులకు,
ఓషధులలో, వనస్పతులలో ఉన్న అగ్నులకు,
ఆ అగ్ను లన్నింటికీ ఈ హవిస్సు చెందుగాక !

॥ 1 ॥

* చెకుముకి రాళ్ళలో అని కొందఱు

పంత్రము :

యః సోమే అన్తర్యో గోష్వన్తర్య
అవిష్టో వయః సు యో మృగేషు ।
య ఆవివేశ ద్విపదో యశ్చతుష్పద
స్తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుత మస్త్యేతత్

॥ ౭ ॥

పదము

యః । సోమే । అన్తః । యః । గోషు । అన్తః । యః ।
ఆ2వీష్టః । వయః2సు । యః । మృగేషు ।
యః । ఆ2వివేశ । ద్వి2పదః । యః । చతుః2వదః ।
తేభ్యః । అగ్ని2భ్యః । హుతమ్ । అస్తు । ఏతత్

॥ ౭ ॥

అనువాదం :

సోమలతలో, అంతరావిష్టమై ఉన్న అగ్ని,
గోవులలో అంతర్గర్భితంగా ఉన్న అగ్ని,
పక్షులలో ఉన్న అగ్ని, మృగాలలో ఉన్న అగ్ని,
ద్విపాదులైన మనుష్యాదులలో ఉన్న అగ్ని
ఈ అగ్నులన్నిటికీ ఈ హవిస్సు చెందుగాక !

॥ ౭ ॥

పంత్రము :

య ఇన్ద్రేణ సరథం యాతి దీవో
వైశ్వానర ఉత విశ్వదావ్యుః ।

యం జోహావీమి పృతనాసు సాసహిం

తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్తేవతత్

॥ ౩ ॥

పదము .

యః । ఇన్ద్రియ । సౌరథమ్ । యాతి । దేవః ।

వైశ్వానరః । ఉత । విశ్వదావ్యుః ।

యమ్ । జోహావీమి । పృతనాసు । ససహిమ్ ।

తేభ్యః । అగ్నిభ్యః । హుతమ్ । అస్తు । ఏతత్

॥ ౩ ॥

అనువాదం :

ఏ అగ్ని ఇంద్రునితో ఏక రథుడై వెడతాడో,
ఏ అగ్ని వైశ్వానరుడో, ఏ అగ్ని విశ్వదాహుకుడో,
సంగ్రామాదులలో ఏ అగ్నితో జయార్థమై హోమం చేస్తారో,
ఆ అగ్నికి ఈ విహస్సు చెందుగాక !

॥ ౩ ॥

మంత్రము :

యో దేవో విశ్వాద్ యము కామమాహు

ర్యం దాతారం ప్రతిగృహ్లాన్త మాహుః ।

యో ధీరః శత్రవః పరిభూరదాభ్య

స్తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమస్తేవతత్

॥ 4 ॥

పదము .

యః । దేవః । విశ్వదావ్యుః । యమ్ । ఉత్ । కామమ్ । ఆహుః ।

యమ్ । దాతారమ్ । ప్రతిఽగృహ్లాన్తమ్ । అహుః ।

యః । ధీరః । శత్రుః । పరిఽభూః । అదాభ్యః ।

తేభ్యః । అగ్నిఽభ్యః । హుతమ్ । అస్తు । ఏతత్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఏ అగ్ని సర్వభక్షకుడో, ఎవనిని కామఫలాత్మకుడంటారో,

ఏ అగ్నిని ఫలదాతగా, ప్రతిగ్రహీతగా చెప్తారో,

ఏ అగ్ని ధీమంతుడో, శక్తిమంతుడో,

శత్రువులను పరిభవించు వాడో,

ఎవనిని ఎవరూ హింసించలేరో,

ఆ వివిధ రూపాగ్నులకు ఈ హవిస్సు చెందుగాక ! ॥ 4 ॥

మంత్రము :

యం త్వా హోతారం మనసాభి సంచిదు

స్త్రయోదశ భావనాః పశ్చ మానవాః ।

వర్చోధనే యశనే సూన్యతావతే

తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుత మస్త్యేతత్ ॥ 5 ॥

పదము

యమ్ । త్వా । హోతారమ్ । మనసా । అభి । సమ్ఽవిదుః ।

త్రయఃఽదశ । భావనాః । పశ్చ । మానవాః ।

వర్చోఽధనే । యశనే । సూన్యతాఽవతే ।

తేభ్యః । అగ్నిఽభ్యః । హుతమ్ । అస్తు । ఏతత్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఓ అగ్ని! నిన్ను దేవతలకు హోతగా భావిస్తున్నారు.
 |తయోదశ (సంసర్క, అహస్యత్యనామకమైన
 అధికమాసంతో చేరి) సంఖ్యగల మాసములు,
 మనువు సృష్టించిన వసంతాది
 *పంచ ఋతువులు, వీ రందరూ వర్చస్సు కోసమై
 |పియ సత్యాత్మకమైన వాక్కు కోసమై
 నీ విభూతి రూపాలైన అగ్నులకు
 ఈ హవిస్సు నర్పిస్తున్నారు.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

ఉజ్జాన్నాయ వశాన్నాయ సోమ పృష్ఠాయ వేధసే
 వైశ్వానరజ్యేష్ఠేభ్యస్తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుత మస్త్యేతత్ ॥ ౪ ॥

పదము :

ఉజ్జ2అన్నాయ । వశా2అన్నాయ । సోమ2పృష్ఠాయ । వేధసే ।
 వైశ్వానర2జ్యేష్ఠేభ్యః । తేభ్యః । అగ్ని2భ్యః । హుతమ్ ।
 అస్తు । ఏతత్ ॥ ౪ ॥

అనువాదం .

వృషభ రూపమైన హవిస్సును భుజించు వానికి
 వంధ్యా గోభక్షకుడైన వానికి,
 సోమ పృష్ఠుడైన వానికి, జగ ద్విధాతకు,
 వీ రందరికి పెద్ద వాడైన వైశ్వానరునకు—
 ఈ అగ్ని రూపా లన్నింటికి ఈ హవిస్సు చెందుగాక ! ॥ 6 ॥

* (హేనుత శిశిరాణి ఒకటిగా పరిగణించి)

మంత్రము :

దివం పృథివీమన్వస్తరిక్షం

యే విద్యుత మనుసంచరన్తి ।

యే దిక్ష్యన్తర్యే వాతే అస్త—

స్తేభ్యో అగ్నిభ్యో హుతమ్ స్తేవత్

॥ 7 ॥

పదము :

దివమ్ । పృథివీమ్ । అను । అస్తరిక్షమ్ ।

యే విద్యుతమ్ । అను సంచరన్తి ।

యే । దిక్షు । అస్తః । యే । వాతే । అస్తః ।

తేభ్యః । అగ్నిభ్యః । హుతమ్ । అస్తు । ఏవత్

॥ 7 ॥

అనువాదం :

ద్యులోకంలో, భూలోకంలో, అంతరిక్షంలో ప్రవేశించి

ఏ అగ్నులు సంచరిస్తున్నవో,

విద్యుత్తులో ప్రవేశించి ఏ అగ్నులున్నవో,

దిజ్ఞ ధ్యంలో ఏ అగ్నులున్నవో.

వాయువులో ఏ అగ్నులు సంచరిస్తున్నవో

వా రందఱకు ఈ హవిస్సు చెందుగాక !

॥ 7 ॥

మంత్రము .

హిరణ్యపాణిం సవితారమిన్ద్రం

బృహస్పతిం వరుణం మిత్ర మగ్నిమ్ ।

అశ్వ. 27

విశ్వాన్ దేవా నక్షీరసో హవామహ

ఇమం క్రవ్యాదం శమయ స్త్వగ్నిమ్ || 8 ||

పదము :

హిరణ్యపాణిమ్ । సవితారమ్ । ఇన్ద్రమ్ ।

బృహస్పతిమ్ । వరుణమ్ । మిత్రమ్ । అగ్నిమ్ ।

విశ్వాన్ । దేవాన్ । అక్షీరసః । హవామహే ।

ఇమమ్ । క్రవ్యపాదమ్ । శమయస్తు । అగ్నిమ్ || 8 ||

అనువాదం :

హిరణ్యపాణి అయిన సవితను,

ఇంద్రుని, బృహస్పతిని, వరుణుని, మిత్రుని, అగ్నిని,

విశ్వదేవతలను, సర్వ దేవతలను, అంగిరసాది

మహర్షులను ఆహ్వానిస్తున్నాము.

వారు మాంసాహారియైన దుష్టాగ్నిని శమింప జేతురుగాక !

|| 8 ||

మంత్రము :

శాన్తో అగ్నిః క్రవ్యాచ్చాస్తః పురుషరేషణః ।

అథో యో విశ్వదావ్యస్తం క్రవ్యాద మశీశమమ్ || 9 ||

పదము :

శాస్తః । అగ్నిః । క్రవ్యపాత్ । శాస్తః । పురుషరేషణః ।

అథోఽథి । యః । విశ్వఽదావ్యః । తమ్ । క్రవ్యఽఅదమ్ ।

అశీశమమ్ ॥ 9 ॥

అనువాదం :

ఈ క్రవ్యాదుడైన అగ్ని, సవిత్రాదులైన
దేవతల అనుగ్రహంతో సుఖకరు డగుగాక !
పురుష హింసకుడైన అగ్ని శాంతు డగుగాక !
సర్వదాహకుడైన అగ్నిని, మాంస
భక్షకుడైన అగ్నిని శాంతుని చేస్తున్నాను ॥ 9 ॥

మంత్రము .

యే పర్వతాః సోమపృష్ఠా ఆప ఉత్తానశీవరీః ।
వాతః పర్జన్య ఆదగ్నిస్తే క్రవ్యాద మశీశమన్ ॥ 10 ॥

పదము :

యే । పర్వతాః । సోమఽపృష్ఠాః । ఆపః । ఉత్తానఽశీవరీః ।
వాతః । పర్జన్యః । ఆత్ । అగ్నిః । తే । క్రవ్యఽఅదమ్ । అశీ
శమన్ ॥ 10 ॥

అనువాదం .

సోముడు పై భాగంలో గల పర్వతాలు
వెల్లకిల పడుకొని పారే ఉదకాలు
వాత పర్జన్యులు వీరందఱూ
క్రవ్యాదుడైన అగ్నిని శాంతుని చేసినారు. ॥ 10 ॥

ఇది ఇరవై యొకటవ సూక్తం

తేజస్సుకై....

ఋషి : వసిష్ఠుడు ॥ దేవత : విశ్వేదేవులు, బృహస్పతి, వర్చస్సు ॥ ఛందస్సు :
1 ఏరాట్ త్రిష్టుప్ : 2,5,8 అనుష్టుప్ : 3 పశ్చిపదా పరానుష్టుప్ విరాడ
తిజగతీ, 4 షబ్దదాజగతీ ॥ మంత్రములు : ॥ ౧ ॥

వినియోగం :- తేజస్కాముడు చేసే కర్మలో హస్తీదంత మణిబంధనంలో,
పురోహితుడు ఏనుగును రాజునకు ప్రతి ఉదయం అప్పగించు
టలో, బ్రాహ్మిమహాశాంతిలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

హస్తివర్చసం ప్రథతాం బృహద్ యశో

అదిత్యా యత్ తన్వః సంబభూవ ।

తత్ సర్వే సమదు ర్మహ్యమేతద్

విశ్వే దేవా అదితిః సజోషాః

॥ 1 ॥

పదము :

హస్తివర్చసమ్ । ప్రథతామ్ । బృహత్ । యశః ।

అదిత్యాః । యత్ । తన్వః । సమ్బభూవ ।

తత్ । సర్వే । సమ్ । అదుః । మహ్యమ్ । ఏతత్ ।

విశ్వే । దేవాః । అదితిః । సజోషాః

॥ 1 ॥

అనువాదం :

హస్తీవర్చస్సు మాలో ప్రథితమగుగాక !
అదితి శరీరం నుంచి తేజస్సు సముత్పన్నమైనది.
దానిని విశ్వేదేవతలతో సమాన ప్రీతిగల
అదితితోపాటు, అందఱూ కలిసి నాకు ప్రసాదించురుగాక !

॥ 1 ॥

మంత్రము:

మి॒త్రశ్చ॑ వరు॒ణశ్చే॒ద్ధో॑ రు॒ద్రశ్చ॑ చే॒తతు॑ ।

దే॒వాసో॑ వి॒శ్వధా॑యస॒స్తే మా॒ఞ్జన్తు॑ వర్చ॒సా ॥ 2 ॥

పదము :

మి॒త్రః । చ॒ । వరు॒ణః । చ॒ । ఇ॒ద్ధోః । రు॒ద్రః । చ॒ । చే॒తతు॑ ।

దే॒వాసః । వి॒శ్వ॒ధా॒య॒సః । తే॒ । మా॒ । అ॒ఞ్జన్తు॑ । వర్చ॒సా ॥ 2 ॥

అనువాదం :

మిత్రుడు, వరుణుడు, ఇంద్రుడు,
రుద్రుడు నన్ను గుర్తింతురుగాక !
విశ్వపోషకులైన ఆ మిత్రులది దేవతలు
నన్ను వర్చస్సుతో అశ్లిష్టుని చేయుదురుగాక !

॥ 2 ॥

మంత్రము :

యే॒న హ॒స్తి॑ వర్చ॒సా సం॒బభూ॑వ

యే॒న రా॑జా మను॒ష్యే॒ష్వప్స్వ॑స్త్వీ॒న్తః ।

యేన దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్

తేన మామద్య వర్చసాగ్నే వర్చస్వినం కృణు || 3 ||

పదము:

యేన | హ స్తి | వర్చసా | సమ్ బభూవ |

యేన | రాజా | మనుష్యేషు | అప్ సు | అన్తః |

యేన | దేవాః | దేవతామ్ | అగ్రే | ఆయన్ |

తేన | మామ్ | అద్య | వర్చసా | అగ్నే | వర్చస్వినమ్ | కృణు
|| 3 ||

అనువాదం :

గజం ఏ వర్చస్సుతోడ సముత్పన్నమైనదో,
మనుష్యులలో ఎవడు ఏ వర్చస్సుతో
రాజు కాగలుగుతున్నాడో, ఉదక మధ్యంలో
ఏ వర్చస్సుతో రాణులు వర్చస్సు లొతున్నారో,
ఇంద్రాదులు సృష్ట్యాదిలో ఏ వర్చస్సుతో
దేవత్వాన్ని పొందినారో, ఆ వర్చస్సుతో ఓ అగ్ని !
ఇప్పుడు నన్ను తేజస్వినిగా చెయ్యి.

|| 3 ||

మంత్రము:

యత్ తే వర్చాజాతవేదో బృహద్ భవత్కామతేః |

యావత్ సూర్యస్య వర్చ ఆసురస్య చ వాస్తి నః |

తావ స్మే అశ్వినా వర్చ ఆ ధత్తాం ఘృక్షరనవా || 4 ||

పదము :

యావత్ | తే | వర్చః | జాతఽపేదః | బృహత్ | భవతి | ఆఽహుతేః
యావత్ | సూర్యస్య | వర్చః | ఆసురస్య | చ | హస్తినః |
తావత్ | మే | అశ్వినా | వర్చః | ఆ | ధత్తామ్ | పుష్కరఽస్రజా

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఓ జాతవేదా !

అహూతుడవైన అగ్ని !

నీ అధిక తేజస్సు సూర్యునకు వర్చస్సునిస్తున్నది.

ఆసురమైన గజానికి వీ వర్చ స్సున్నదో,

అంత వర్చస్సును నాకు పుష్పమాలలతో

అలంకృతులైన అశ్వినీ దేవతలు ప్రసాదించురుగాక ! ॥ 4 ॥

పంక్తము :

యావచ్చతస్రః ప్రదిశశ్చక్షుర్యావత్ సమశ్నుతే |

తావత్ సమైత్విద్ధ్రియం మయి తద్ధస్తి వర్చసమ్ ॥ 5 ॥

పదము :

యావత్ | చతస్రః | ప్రదిశః | చక్షుః | యావత్ | సమ్
అశ్నుతే |

తావత్ | సమ్ఽవీతు | ఇద్ధ్రియమ్ | మయి | తత్ | హస్తి
వర్చసమ్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

నాలుగు దిక్కులు ఎంత వఱకు వ్యాపిస్తున్నవో,
చక్షు రింద్రియం యావత్పర్యంతం చూస్తున్నదో,
ఆ మహేంద్రప్రతీక నాకు లభించుగాక !
ఆ హస్తి వర్చస్సు నాకు లభించుగాక !

॥ ౧ ॥

మంత్రము :

హస్తి మృగాణాం సుషదా మతిష్ఠావాన్ బభూవ హి ।
తస్య భగేన వర్చసాభి విశ్వామి మా మహమ్ ॥ ౧ ॥

పదము :

హస్తి । మృగాణామ్ । సుషదామ్ । అతిష్ఠావాన్ । బభూవ । హి ।
తస్య । భగేన । వర్చసా । అభి । విశ్వామి । మామ్ । అహమ్ ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

స్వేచ్ఛగా అరణ్యంలో సంచరించే మృగాలలో
వనగజం అత్యుత్కృష్టమైనది కదా !
అలాంటి హస్తికి చెందిన భాగ్యరూప వర్చస్సుతో
నన్ను నేను అభిషేచనం చేసుకుంటున్నాను. ॥ ౧ ॥

ఇది ఇరవై రెండవ సూక్తం

సూక్తం - 23

వీరపుత్రప్రాప్తికై

ముఖ్య బ్రహ్మ ॥ దేవత : యోని ॥ ఛందస్సు : 1-4 అనుష్టుప్, 5 ఉపరిష్టాద్
భురిగ్ బృహతీ : ౧ స్కంధోగ్రీవా బృహతీ ॥ మంత్రములు : ॥ ౧ ॥

వినియోగం :- పునఃపఠన కర్మకు చెందిన వివిధ ప్రక్రియలలో దీనికి వినియోగం.

మంత్రము :

యేన' వేహద్ బభూవిథ నాశయామసి తత్ త్వత్ ।

ఇదం తదన్యత్ర త్వదప దూరే ని దధ్యసి ॥ 1 ॥

పదము .

యేన' । వేహత్ । బభూవిథ । నాశయామసి । తత్ । త్వత్ ।

ఇదమ్ । తత్ । అన్యత్ర । త్వత్ । అప । దూరే । ని । దధ్యసి ॥ 1 ॥

అనువాదం .

ఓ నారీ ఏ పాపంతో నీవు వంధ్యవయ్యావో

దానిని నీ నుంచి తొలగించి వేస్తున్నాము .

అది తిరిగి నీకు అంటుకుండా

నీ నుంచి దూరంగా దానిని పారవేస్తున్నాము . ॥ 1 ॥

మంత్రము :

ఆతే యోనిం గర్భ ఏతు పుమాన్ బాణ ఇవేషుధిమ్ ।

ఆ వీరోత్ర జాయతాం పుత్రస్తే దశమాస్యః ॥ 2 ॥

పదము .

ఆ । తే । యోనిమ్ । గర్భః । ఏతు । పుమాన్ । బాణః 2 ఇవ ।

ఇషుధిమ్ ।

ఆ । వీరః । అత్ర । జాయతామ్ । పుత్రః । తే । దశ2మాస్యః ॥ 2 ॥

అనువాదం :

బాణం పొదిలో దూరినట్టు పురుష రూప
గర్భం నీ యోనిని ప్రవేశించుగాక !
నీ గర్భం పుత్రుడుగా పరిణమించి పది మాసాలలో
బలవంతుడైన వీరుడుగా జనించుగాక ! || 2 ||

మంత్రము :

పుమాంసం పుత్రం జనయ తం పుమానను జాయతామ్ ।
భవాసి పుత్రాణాం మాతా జాతానాం జనయాశ్చ యాన్ || 3 ||

పదము :

పుమాంసమ్ । పుత్రమ్ । జనయ । తమ్ । పుమాన్ । అను ।
జాయతామ్ ।
భవాసి । పుత్రాణామ్ । మాతా । జాతానామ్ । జనయాః । చ ।
యాన్ || 3 ||

అనువాదం :

ఓ నారీ ! నీవు మగ బిడ్డను కను.
ఆ తరువాతా పుత్రుడే కలుగుగాక !
ఇలా కలిగిన పుత్రులకు నీవు తల్లివి కమ్ము.
ఆ తరువాత కలిగిన పుత్రులకు కూడా తల్లివికా ! || 3 ||

మంత్రము :

యానీ భద్రాణి బీజాన్యృషభా జనయన్తి చ ।
తైస్త్వం పుత్రం విద్ధస్య సా ప్రసూయేనుకా భవ || 4 ||

పదము :

యాని । భద్రాణి । బీజాని । ఋషభాః । జనయన్తి । చ ।
తైః । త్వమ్ । పుత్రమ్ । విద్వన్వ । సా । ప్రసూనాః । ధేనుకా ।

భవ ॥ 4 ॥

అనువాదం .

అమోఘ పిర్యాలైన బీజాలు గోవులలో వత్సరూపంలో
జనించినట్లుగానే నీవు పుత్రుని పొందు.
అలా ప్రసవించి ధేనువు వలెనే
పుత్రునితో పాటు వర్ధిల్లు.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

కృణోమి తే ప్రాజాపత్యమా యోనిం గర్భ ఏతు తే ।
విద్వన్వ త్వం పుత్రం నారి యస్తుభ్యం
శమసచ్చము తస్మై త్వం భవ ॥ 5 ॥

పదము .

కృణోమి । తే । ప్రాజాపత్యమ్ । యోనిమ్ । గర్భః । ఏతు । తే
విద్వన్వ । త్వమ్ । పుత్రమ్ । నారి । యః । తుభ్యమ్ ।
శమ్ । అనన్త । శమ్ । ఓంఐతి । తస్మై । త్వమ్ । భవ ॥ 5 ॥

అనువాదం .

నీ సంతతిని ఓ నారీ!
ప్రజోత్పత్తి కరం చేస్తున్నాను.

నీ యోనిలో గర్భం చేరుగాక !
 అలా నీకు పుత్రప్రాప్తి కలుగుగాక !
 పుత్రుడు నీకు సుఖహేతు వస్తుతాడు.
 నీవు కూడా వానికి సుఖహేతు వగుదువు గాక ! || 5 ||

పంశ్రమ :

యాసాం ద్యౌః పితా పృథివీ మాతా
 సముద్రో మూలం వీరుధాం బభూవ ।
 తాస్త్యై పుత్రవిద్యాయ దైవీః
 ప్రావన్తోషధయః || 6 ||

పదము :

యాసామ్ । ద్యౌః । పితా । పృథివీ । మాతా ।
 సముద్రః । మూలమ్ । వీరుధామ్ । బభూవ ।
 తాః । త్యా । పుత్రవిద్యాయ । దైవీః ।
 ప్ర । అవన్తు । ఓషధయః || 6 ||

అనువాదం .

ఓషధులకు ద్యౌలోకం పిత అవుతున్నాడు.
 వృష్టిరూప రేతోధారణంతో పృథివి తల్లి అవుతున్నది.
 సముద్రం ఆ జలరాశికి మూల మౌతున్నది.
 ఆ దేవతారూపాలైన ఓషధులు
 పుత్రలాభార్థమై నిన్ను రక్షింతురుగాక ! || 6 ||

ఇది ఇరవై మూడవ సూక్తిం

సూక్తం-24

ఋషి. భృగువు || దేవత: వసస్వతి, ప్రజాపతి || ఛందస్సు: 1,8-7 అనుష్టుప్ :
2 విచృత్ పత్యావంతి || మంత్రములు. || 7 ||

వినియోగం :- ధాన్య సమృద్ధికర్మలో దీనికి వినియోగం. మొదటి మంత్రానికి
పితృమేధ కర్మలో వినియోగం.

మంత్రము :

పయస్వతీ రోషధయః పయస్వ న్మామకం వచః ।

అథో పయస్వతీనామా భరేహం సహస్రశః || 1 ||

పదము.

పయస్వతీః । రోషధయః । పయస్వత్ । మామకమ్ । వచః ।

అథోఽతి । పయస్వతీనామ్ । ఆ । భరే । అహమ్ । సహస్రశః
|| 1 ||

అనువాదం :

ప్రీతి యవాదులు సారవంతము లగుగాక !
అలాగే నా వచనం సారవంత మగుగాక !
మఱి సారవంతమైన ఓషధులవల్ల వచ్చిన ధాన్యాన్ని
బహు విధాలుగా మేము సంపాదించు కొందుముగాక ! || 1 ||

మంత్రము .

వేదాహం పయస్వంతం చకార ధాన్యం బహు ।

సంభృత్వా నామ యో దేవస్తం వయం

హవామహి యోయో అయజ్వనో గృహే || 2 ||

పదము:

వేద । అహమ్ । పయస్వస్తమ్ । చకార । ధాన్యమ్ । బహు ।
 సమ్భృత్వా । నామ । యః । దేవః । తమ్ । వయమ్ ।
 హవామహే । యః యః । అయజ్వనః । గృహే ॥ 2 ॥

అనువాదం :

సారసంపన్న దేవుని నే నెఱుగుదును.
 ఆయన ధాన్యాన్ని సమృద్ధం చేసినాడు.
 సర్వసార సమాకర్షకుడైన సంభృత్వ దేవుని
 స్తుతిస్తూ ఆహ్వానిస్తున్నాము.
 యాగం చేయని వాని ఇంటిలోని పదార్థ
 సంచయాన్ని కొనివచ్చి ఆయన మాకు ప్రసాదించుగాక !
 ॥ 2 ॥

మంత్రము :

ఇమా యాః పశ్చ ప్రదిశో మానవీః పశ్చ కృష్టయః ।
 వృష్టి శాపం నదీరీవేహ స్థాతిం సమావహాన్ ॥ 3 ॥

పదము .

ఇమాః । యాః । పశ్చ । ప్రదిశః । మానవీః । పశ్చ । కృష్టయః ।
 వృష్టి । శాపమ్ । నదీః । ఇవ । ఇహ । స్థాతిమ్ । సమ్భావహాన్ ॥ 3 ॥

అనువాదం :

వర్షం కురియగా నదులు తమలోని ప్రాణిజాతాన్ని
 వేగంగా కొని పోయినట్లు

ఈ ప్రాచ్యాది పంచ దిక్కులు,
పంచ మానవ జాతులు ఇక్కడ ఈయజ మానుని
ధనధాన్య సమృద్ధితో నింపుదురుగాక !

॥ 3 ॥

మంత్రము .

ఉదుత్సం శతధారం సహస్రధార మక్షితమ్ ।

వివాస్మాకేదం ధాన్యం సహస్రధార మక్షితమ్ ॥ 4 ॥

పదము :

ఉత్ । ఉత్సమ్ । శతధారమ్ । సహస్రధారమ్ । అక్షితమ్ ।

వివ । అస్మాకే । ఇదమ్ । ధాన్యమ్ । సహస్రధారమ్ ।

అక్షితమ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

జలో తృప్తిస్థానం శత ధారాయుక్తమై,
సహస్రధారా యుక్తమై క్షయరహిత మైనట్లుగానే
మా ఈ ధాన్యం అపరిమిత ధారాయుక్తం,
అక్షయం అగుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము

శతహస్త సమాహర సహస్రహస్త సం కిర ।

కృతస్య కార్యస్య చేహ స్ఫూతిం సమావహ ॥ 5 ॥

పదము :

శతహస్త । సమ్హర । సహస్రహస్త । సమ్ । కిర ।

కృతస్య । కార్యస్య । చ । ఇహ । స్ఫూతిమ్ । సమ్హర ॥ 5 ॥

అనువాదం :

శతకర సంయుత దేవా !

ధనధాన్యాదులను కొని తెమ్ము.

సహస్రసహస్థుడవైన ఓదేవా !

వాటిని మాపై కురిపించు.

నిష్పన్నం, నిష్పాదనీయం అయిన

ధనధాన్యాదులు సమృద్ధిగా నాకు లభిస్తున్నవి. || 5 ||

మంత్రము :

త్రి॒స్రో మా॒త్రా గ॒న్ధర్వా॒ణాం చ॒త్రో గృ॒హవ॑త్త్వాః ।

తా॒సాం యా సా॑త్తిమ॒త్తమా తయా॑ త్వాభి మృ॑శామసి ॥ ౫ ॥

పదము .

త్రి॒స్రః । మా॒త్రాః । గ॒న్ధర్వా॒ణామ్ । చ॒త్రః । గృ॒హవ॑త్త్వాః ।

తా॒సామ్ । యా । సా॑త్తిమ॒త్తమా । తయా॑ । త్వా॒భి । అభి॑ ।

మృ॒శామ॒సి ॥ ౫ ॥

అనువాదం :

సమృద్ధిహేతువులైన గంధర్వ మాతృ¹త్రయం

² గృహిణీ చతుష్కంతో అతిశయ సమృద్ధి

సంపన్నమైన ఓ ధాన్యమా !

నిన్ను అభిస్మృశిస్తున్నాము.

|| 6 ||

1. సమృద్ధిహేతువులైన కళలు - సాయణుడు.

2. అప్పురసలు లేదా గృహిణులు.

ఇవి రెండూ ఒక రకమైన కొంతంని కొందఱు.

ఇ॒షుః కా॒మ॒స్య॒ యా భీ॒మా తయా॑ వి॒ధ్యామి॒ త్వా హృ॒ది
॥ 1 ॥

పదము :

ఉత్తు॑దనామకు॒డైన దే॒వుడు
నిన్ను॑ కామి॒నీ కా॒మార్త॑ను చేయుగాక !
శయ॑నే । స్వే ।

ఇ॒షుః । కా॒మ॒స్య । యా । భీ॒మా । తయా॑ । వి॒ధ్యామి॒ త్వా ।
హృ॒ది ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఉత్తుదనామకుడైన దేవుడు
నిన్ను కామిని కామార్తను చేయుగాక !
* నీ శయన స్థానంపై నీవు అనురక్తవు కాకుండువు గాక !
భయం కరమైన కామబాణాన్ని
నీ హృదయంలో గ్రుచ్చుతున్నాను. ॥ 1 ॥

మంత్రము.

ఆధీ॑వర్తాం కా॒మశ॑ల్యామి॒షుం సంక॑ల్పకు॒ల్మలా॑మ్ ।
తాం సు॒సం॑నతాం కృ॒త్వా కా॒మో వి॒ధ్యతు॑ త్వా హృ॒ది ॥ 2 ॥

పదము :

ఆధీ॑వర్తామ్ కామ॒శల్యా॑మ్ । ఇ॒షుమ్ । సంక॑ల్పకు॒ల్మలా॑మ్ ।
తామ్ । సు॒సం॑నతామ్ । కృ॒త్వా । కా॒మః । వి॒ధ్యతు॑ త్వా ।
హృ॒ది ॥ 2 ॥

* “నీవు నిద్ర పోలేకుండువుగాక : ” అని భావం.

అనువాదం :

మనోవ్యథా పత్రాలు కలది, కామ శల్యం కలది,
సంకల్ప మనే దారుశల్య సశ్లిష్ట మైనది,
అయిన ఈ బాణాన్ని ఎక్కుపెట్టి లాగి
నీ హృదయంలో గాడునట్లు కాముడు విడుచుగాక || 2 ||

మంత్రము .

యా స్త్రీహాసం శోషయతి కామస్యేషుః సుసంనతా ।
ప్రాచీనపక్షా వ్యోఽపా తయా విధ్యామి త్వా హృది ॥ 3 ॥

పదము :

యా । స్త్రీహాసమ్ । శోషయతి । కామస్య । ఇషుః । సుసంనతా ।
ప్రాచీనపక్షా । విఽపా । తయా । విధ్యామి । త్వా । హృది ॥ 3 ॥

అనువాదం :

కాముని సుసన్నతమై వెళ్ళే బాణం
హృదయంలో ప్రవేశించి, నీ స్త్రీహాన్ని దహిస్తుంది.
ప్రాచీన పక్షయంతం సర్వ దాహకం
అయిన ఆ బాణంతో నీ హృదయాన్ని
ఓ కామినీ! భేదిస్తున్నాను. || 3 ||

మంత్రము :

శుచా విద్ధా వ్యోఽషయా శుష్కస్యాభి సేర్పమా ।
మృదు ర్నిమన్యుః కేవలీ ప్రియవాదన్యనువ్రతా || 4 ||

పదము :

శుచా | విద్ధా | విఽకీషయా | శుష్కఽఆస్యా | అభి | సర్ప | మా |
మృదుః | నిఽమన్యుః | కేవలీ | ప్రియఽవాదినీ | అనుఽవ్రతా

॥ 4 ॥

అనువాదం .

విదాహయుక్తం, శోకాత్మకం అయిన
బాణంతో తాడితవై శుష్కకంఠవై నానద్దకు రమ్ము.
కోపరహితవై, మార్దవ భరితవై,
మదేక శరణవై, ప్రియ వాదినీవై మదనువ్రతపు కమ్ము ॥ 4 ॥

మంత్రము :

అజామి త్వాజన్యా పరి మాతురథో పితుః |
యథా మమ క్రతావసో మమ చిత్త ముపాయసి ॥ ౧ ॥

పదము .

అ | అజామి | త్వా | అఽఅజన్యా | పరి | మాతుః | అథోఽపి |
పితుః |

యథా | మమ | క్రతౌ | అసః | మమ | చిత్తమ్ | ఉపఽఆయసి
॥ ౧ ॥

అనువాదం :

నిన్ను * సెలగోలతో ఓ కామినీ
నాకు అభిముఖంగా చేసుకుంటున్నాను.

తల్లి వద్దనుంచి, తండ్రి వద్ద నుంచి వచ్చి,
నా వద్ద నివసించేటట్లు, నా చిత్తాన్ని
అనుసరించేటట్లు, చేస్తున్నాను.

॥ ౨ ॥

పంక్రము .

వ్యసై మిత్రావరుణౌ హృదశ్చిత్తాన్యస్యతమ్ ।

అథేనామక్రతుం కృత్వా మమైవ కృణుతం వశే ॥ 6 ॥

పదము .

వి । అస్యై । మిత్రావరుణౌ । హృదః । చిత్తాని । అన్యతమ్ ।

అథ । ఏనామ్ । అక్రతుమ్ । కృత్వా । మమ । ఏవ । కృణుతమ్ ।

వశే ॥ 6 ॥

ఇతి పంచమోఽనువాకః

అనువాదం :

మిత్రా వరుణులారా !

ఈమె హృదయం నుంచి విచక్షణను తొలగించండి.

ఈమెను కింకర్తవ్యతా మూఢురాలినిగా

చేసి నాకై వసం చేయండి.

॥ 6 ॥

ఇది ఇరవై ఐదవ సూక్తం.

ఇది ఐదవ అనువాకం

అనువాకం : 6

సూక్తం-26

భయం నివృత్తి కై

ముః: అథర్వణుః॥ దేవత : 1 సాగ్నలగు హేతులు : 2 సకాముదగు హవిష్య
వుడు, 3 అమృత వైరాజుడు : 4 సవాక ప్రవిధ్యంతాలు : 5 సౌషధికా

నిలిమ్ములు : బృహస్పతియుక్తులైన అవస్వస్తులు : ఛందస్సు : 1 త్రిష్టుప్ :
2,5,8 జగతి : 3,4 భురిక్ త్రిష్టుప్. సర్వాః (1-8) పంచ పదావిపరీత
పాదలక్షములు॥ మంత్రములు : ॥ 8 ॥

వినియోగం :- తన సేనకు ఉత్సాహం కల్పించే కర్మలో, స్వస్త్వయన కర్మలో,
సర్వ వృత్తికాది భయనివృత్తికై చేసే కర్మలో, శాంతి కర్మలో
దీనికి వినియోగం

మంత్రము :

యే॒త॒స్యాం॑ స్థ ప్ర॒పా॒చ్యాం॑ ది॒శి హే॒తయో॑

నామ॑ దే॒వాస్తే॑షాం వో అ॒గ్ని రి॒షవః॑ ।

తే నో॑ మృ॒డత॑ తే నో॑ధి బ్రూ॒త

తేభ్యో॑ వో నమస్తే॒భ్యో వః స్వా॑హా

॥ 1 ॥

పదము :

యే । అ॒స్యామ్ । ప్ర॒పా॒చ్యామ్ । ది॒శి । హే॒తయః॑ ।

నామ॑ । దే॒వాః । తే॒షామ్ । వః । అ॒గ్నిః । ఇ॒షవః॑ ।

తే । నః । మృ॒డత॑ । తే । నః । అ॒ధి । బ్రూ॒త ।

తేభ్యః॑ । వః । నమః॑ । తేభ్యః॑ । వః । స్వా॑హా

॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఓ గంధర్వులారా ! మీరు ఈ ప్రాగ్దిశలో

“హేతి” నామ ధారులై ఉంటారు.

పూర్వ దిగ్వాసులైన మీకు

అగ్ని తుల్యులైన బాణాలు కలవు.

మీరు మమ్ము సుఖపెట్టండి.
మా యెడ ఓ మంచిమాట చెప్పండి.
మీకు నమస్కారం
మీ కీహవిస్సు స్వామితమగుగాక !

॥ 1 ॥

పంత్రము :

యే॒తి॒స్యాం॑ స్థ దక్షి॑ణాయాం దిశ్య॒విష్య॑వో
నామ॑ దే॒వాస్తే॑షాం వః కామ॑ ఇష॑వః ।

తే నో॑ మృ॒డత॑ తే నో॑ధి॒ బ్రూ॑త

తేభ్యో॑ వో నమ॑స్తేభ్యో॑ వః స్వా॒హా

॥ 2 ॥

పదము :

యే॒ । అ॒స్యామ్ । స్థ । దక్షి॑ణాయామ్ । దిశి॒ । అ॒విష్య॑వః ।

నామ॑ । దే॒వాః । తే॒షామ్ । వః । కామః॑ । ఇష॑వః ।

తే । నః । మృ॒డత॑ । తే । నః । అధి॑ । బ్రూ॒త ।

తేభ్యః॑ । వః । నమః॑ । తేభ్యః॑ । వః । స్వా॒హా

॥ 2 ॥

అనువాదం :

ఓ గంధర్వులారా !

మీరు దక్షిణదిక్కులో “అవశ్య” నామంతో ఉంటారు.

మీకు విషయాభిలాషే బాణతతి.

మీరు మమ్ము సుఖపెట్టండి.

మా యెడ ఒక మంచి మాట చెప్పండి.

మీకు నమస్కారం.

మీకీ హవిస్సు స్వామిత మగుగాక !

॥ 2 ॥

పంక్తము .

యే॑శ్శా॒న్యం స్థ॑ ప్ర॒తీచ్యా॑న్ ది॒శి వై॒రాజా॑

నామ॑ దే॒వాస్తే॑షాం ప ఆప ఇష॑వః ।

తే నో॑ మృ॒డత॑ తే నో॑ధి బ్రూ॒త

తేభ్యో॑ వో నమ॑స్తేభ్యో॑ వః స్వా॒హా

॥ ౩ ॥

పదము :

యే॑ । అ॒శ్శాన్యమ్॑ । స్థ॑ । ప్ర॒తీచ్యా॑మ్ । ది॒శి । వై॒రాజా॑ ।

నామ॑ । దే॒వాః । తే॑షామ్ । వః । ఆపః । ఇష॑వః ।

తే॑ । నః । మృ॒డత॑ । తే॑ । నః । అధి॑ । బ్రూ॒త ।

తేభ్యో॑ । వః । నమః॑ । తేభ్యో॑ । వః । స్వా॒హా

॥ ౩ ॥

అనువాదం :

మీరు పడమట 'వైరాజ' నామంలో ఉంటారు.

మీకు వాన నీళ్ళే బాణాలు.

మీరు మమ్ము సుఖపెట్టండి.

మా యెడ ఓ మంచి మాట చెప్పండి.

మీకు నమస్కారం.

మీ కిహవిస్సు స్వామిత మగుగాక !

॥ ౩ ॥

పంక్తము :

యే॑శ్శా॒న్యం స్థో॑దీ॒చ్యాన్ ది॒శి ప్ర॒విధ్యన్తో॑

నామ॑ దే॒వాస్తే॑షాం వో వా॒త ఇష॑వః ।

తే నో మృడత తే నోధీ బ్రూత
 తేభ్యో వో నమస్తేభ్యో వః స్వాహా

॥ 4 ॥

వదము.

యే । అస్మామ్ । స్థ । ఉదీచ్యామ్ । దిశి । ప్రపిద్యంతః ।

నామ । దేవాః । తేషామ్ । వః । వాతః । ఇషవః ।

తే । నః । మృడత । తే । నః । అధీ । బ్రూత ।

తేభ్యః । వః । నమః । తేభ్యః । వః । స్వాహా

॥ 4 ॥

అనువాదం :

మీరు ఉత్తరాన “ప్రపిద్యంతలు”*

అను పెరుతో ఉంటారు.

మీకు వాయువే బాణ సంచయం.

మీరు మమ్ము నుఖ పెట్టండి.

మా యెడ ఓ మంచి మాట చెప్పండి.

మీకు నమస్కారం.

మీ కి హవిస్సు స్వాహుత మగుగాక !

॥ 4 ॥

మంత్రము :

యేతస్యాం స్థ ధ్రువాయాం దిశి నిలిమ్నా

నామ దేవాస్తేషాం వ ఓషధీ రిషవః ।

తే నో మృడత తే నోధీ బ్రూత

తేభ్యో వో నమస్తేభ్యో వః స్వాహా

॥ 5 ॥

* శత్రుహింసకలు.

నామ । దే॒వాః । తే॒షామ్ । వః । బృ॒హస్ప॑తిః । ఇ॒షవః ।

తే । నః । మృ॒డత॑ । తే । నః । అధి॑ । బ్రా॒త ।

తేభ్యః । వః । నమః । తేభ్యః । వః । స్వాహా॑ ॥ 6 ॥

అనువాదం :

ఊర్ధ్వ దిశలో మీరు అవస్థస్తులు అను పెరుతో ఉంటారు.

మీకు బృహస్పతే బాణ నిచయం.

మీరు మమ్ము సుఖపెట్టండి.

మా యెడ ఓ మంచి మాట చెప్పండి.

మీకు నమస్కారం.

మీ కి హవిస్సు స్వాహుత మగుగాక ! ॥ 6 ॥

ఇది ఇరవై ఆరవ సూక్తం

సూక్తం-27

ఋషి: అథర్వదు ॥ దేవత: 1 ప్రాచీ, అగ్ని, అనితుడు, అదిత్యులు; 2 దక్షిణా
ఇంద్రుడు, తిరశ్చిరాణి, పితరుడు, 3 ప్రతీచీ, వరుణుడు, వృదాకుడు,
అన్నము, 4 ఉదీచీ, సోమడు, వ్వజుడు, అశనిడు; 5 ద్రువా, విష్ణువు,
కల్మాషగ్రీవుడు, వీరుధుడు; 6 ఊర్ధ్వా, బృహస్పతి, వ్యిత్రుడు, వర్షము॥
ఛందస్సు: 1, 3, 4, 6 అష్ట; 2 త్యష్టి; 5 భురిగష్టి; సర్వము (1-6)
పంచపదములు ॥ మంత్రములు : ॥ 6 ॥

వినియోగం :- పూర్వసూక్తం వలెనే దీనికి కూడ వినియోగం

మంత్రము.

ప్రాచీ దిగగ్ని రధి॑పతి రసి॑తో రక్షి॑తాదిత్యా ఇ॒షవః ।

తేభ్యో నమో॑ధి॑పతిభ్యో నమో॑ రక్షి॑తృభ్యో

నమ ఇమృభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు ।

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం

ద్విష్మ స్తం వో జమ్భే దధ్మః

॥ 1 ॥

పదము .

ప్రాచీ । దిక్ । అగ్నిః । అధిపతిః । అసితః । రక్షితా । ఆదిత్యాః

ఇషవః ।

తేభ్యః । నమః । అధిపతిభ్యః । నమః । రక్షితభ్యః ।

నమః । ఇమృభ్యః । నమః । ఏభ్యః । అస్తు ।

యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ ।

ద్విష్మః । తమ్ । వః । జమ్భే । దధ్మః

॥ 1 ॥

అనువాదం .

ప్రాచీదిశ మ మ్మునుగ్రహించుగాక !

ఆ దిశకు అధిపతి అగ్ని .

కృష్ణ వర్ణ సర్పం ఆ దిశకు రక్షకం .

ఆదిత్యులు ఆ దిక్కునకు ఆయుధాలు .

ఆ దిక్కున ఉన్న దేవతలకు నమస్కారం .

అక్కడున్న రక్షకులకు నమస్కారం .

ఆయుధాలకు నమస్కారం .

వీ శృందరకూ నమస్కారం .

మేము ద్వేషించే శత్రువును, మమ్ములను ద్వేషించే

శత్రువును మీ నోటిలో వేస్తున్నాము .

॥ 1 ॥

మంత్రము

దక్షి॒ణా ది॒గి॒ష్టో॒ధి॒పతి॒స్తి॒రశ్చి॒ --

రా॒జీ రక్షి॒తా పి॒తర॒ ఇష॑వః ।

తే॒భ్యో నమో॑ధి॒పతి॒భ్యో నమో॑ రక్షి॒త్ప॒భ్యో

నమ॑ ఇ॒షు॒భ్యో నమ॑ ఏ॒భ్యో అస్తు॑ ।

యో॒తస్మాన్ ద్వీ॒ష్టి యం॑ వ॒యం

ద్వి॒ష్మస్తం॑ వో జ॒మ్భే దధ్మః॑

॥ 2 ॥

పదము.

దక్షి॒ణా । దిక్ । ఇ॒ష్ట్యః । అధి॑పతిః । తి॒రశ్చి॒రరా॒జిః ।

రక్షి॒తా । పి॒తరః॑ । ఇష॑వః ।

తే॒భ్యః । నమః॑ । అధి॑పతి॒భ్యః । నమః॑ । రక్షి॒త్ప॒భ్యః ।

నమః॑ । ఇ॒షు॒భ్యః । నమః॑ । ఏ॒భ్యః । అస్తు॑ ।

యః । అస్మాన్ । ద్వీ॒ష్టి । యమ్ । వ॒యమ్ ।

ద్వి॒ష్మః । తమ్ । వః । జ॒మ్భే । దధ్మః॑

॥ 2 ॥

అనువాదం:

దక్షిణ దిశ మమ్ము అనుగ్రహించుగాక !

దక్షిణ దిశకు ఇంద్రుడు అధిపతి.

వెనుకకు చుట్టుకొని ఉన్న సర్పం రక్షకం.

పితృ దేవతలు ఆయుధాలు.
 ఆ దిక్కున ఉన్న అధిదేవతలకు నమస్కారం.
 అక్కడ ఉన్న రక్షకులకు నమస్కారం
 ఆయుధాలకు నమస్కారం.
 పీ రందరకు నమస్కారం.
 మేము ద్వేషించే శత్రువును, మమ్ము ద్వేషించే శత్రువును
 మీ నోటిలో వేస్తున్నాము.

॥ 2 ॥

మంత్రము.

ప్ర॒తీ॒తీ ది॒గ్ వరు॑ణోధి॒పతిః

పృ॒ధా॒క్ రక్షి॑తాన్న మి॒షవః ।

తే॒భ్యో నమో॑ధి॒పతి॒భ్యో నమో॑ రక్షి॒తృ॒భ్యో

నమ॑ ఇ॒షు॒భ్యో నమ॑ ఏ॒భ్యో అస్తు॑ ।

యో॒ఽస్మాన్ ద్వే॒ష్టి యం॑ వ॒యం

ద్వి॒ష్ణ స్తం వో॑ జ॒మేభి॑ దధ్మః

॥ 3 ॥

పదము :

ప్ర॒తీ॒తీ । ది॒గ్ । వరు॑ణః । అధి॒పతిః ।

పృ॒ధా॒కుః । రక్షి॑తా । అన్న॒మ్ । ఇ॒షవః ।

తే॒భ్యః । నమః॑ । అధి॒పతి॒భ్యః । నమః॑ । రక్షి॒తృ॒భ్యః ।

నమః॑ । ఇ॒షు॒భ్యః । నమః॑ । ఏ॒భ్యః । అస్తు॑ ।

యః | అస్మాన్ ద్వేష్టి | యమ్ | వయమ్ |

ద్విష్మః | తమ్ | వః | జమ్భే | దధ్యః

॥ 3 ॥

అనువాదం.

పడమటి దిక్కు మ మృదుగ్రహించుగాక !

దానికి వరుణుడు అధిపతి.

‘పృథాకువు’ అనే సర్పం రక్షకం.

అన్నమే ఆయుధం.

ఆ దిక్కున ఉన్న అధిదేవతలకు నమస్కారం.

అక్కడ ఉన్న రక్షకులకు నమస్కారం.

ఆయుధాలకు నమస్కారం.

వీ రందరకూ నమస్కారం.

మేము ద్వేషించే శత్రువును, మమ్ము ద్వేషించే శత్రువును.

మీ నోటిలో వేస్తాము.

॥ 3 ॥

మంత్రము :

ఉదీచీ దిక్ సోమోధిపతిః

స్వజో రక్షితా శనిరిషవః ।

తేభ్యో నమోధి పతిభ్యో నమో రక్షితృభ్యో

నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు ।

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం

ద్విష్మ స్తం వో జమ్భే దధ్యః ।

॥ 4 ॥

పదము :

ఉదీ॑చీ । దిక్ । సో॑మః । అధి॑పతిః ।

స్వ॒జః । రక్షి॑తా । అశ॑నిః । ఇష॑వః ।

తే॒భ్యః । నమః॑ । అధి॑పతి॒భ్యః । నమః॑ । రక్షి॑త్ప॒భ్యః ।

నమః॑ । ఇ॒ష్ట॒భ్యః । నమః॑ । ఏ॒భ్యః । అ॒స్తు ।

యః । అ॒స్మాన్ । ద్వేష్టి॑ । యమ్ । వ॒యమ్ ।

ద్వి॒ష్టః । తమ్ । వః । జ॒మ్యే । దధ్మః॑

॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఉత్త॑ర దిక్కు మమ్ము అనుగ్రహించుగాక !

దాని కధిపతి సోముడు.

స్వయం భువమైన సర్పం రక్షకం.

పిడుగు ఆయుధం.

ఆ దిక్కున ఉన్న అధిదేవతలకు నమస్కారం

అక్కడ ఉన్న రక్షకులకు నమస్కారం.

ఆయుధాలకు నమస్కారం.

వీరందఱకూ నమస్కారం.

మేము ద్వేషించే, శత్రువును మమ్ములను

ద్వేషించే శత్రును మీ నోటిలో వేస్తున్నాం.

॥ 4 ॥

పంక్తము :

ధ్రు॒వా దిగ్ విష్ణు॑ రధి॑పతిః కల్మా॒ష—

గ్రీ॒వో రక్షి॑తా వీరుధ ఇష॑వః ।

తే॒భ్యో న॒మో॑ధి॒పతి॑భ్యో న॒మో ర॒క్షి॒తృ॒భ్యో

న॒మ ఇ॒మృ॑భ్యో న॒మ ఏ॒భ్యో అ॒స్తు ।

యో॒ఃసాన్ ద్వీ॒ష్టి యం వ॒యం

ద్వి॒ష్ట స్తం వో జ॒మ్భే ద॒ధ్యః

॥ 5 ॥

పదము :

ధ్రు॒వా । దిక్ । వి॒ష్టః । అధి॑పతిః । క॒ల్మాష॑ఽగ్రీ॒వః ।

ర॒క్షి॒తా । వీ॒రుధిః । ఇ॒షవః ।

తే॒భ్యః । న॒మః । అధి॑పతిఽభ్యః । న॒మః । ర॒క్షి॒తృభ్యః ।

న॒మః । ఇ॒మృభ్యః । న॒మః । ఏ॒భ్యః । అ॒స్తు ।

యః । అ॒సాన్ । ద్వీ॒ష్టి । యమ్ । వ॒యమ్ ।

ద్వి॒ష్టః । తమ్ । వః । జ॒మ్భే । ద॒ధ్యః

॥ 5 ॥

అనువాదం :

భూమి క్రింది దిక్కు మ మృనుగ్రహించుగాక !

దాని కధిపతి విష్టువు.

కల్మాషగ్రీవమనే* సర్పం రక్షకం.

ఓషధులు ఆయుధాలు.

ఆ దిక్కున ఉన్న అధిదేవతలకు నమస్కారం.

అక్కడ ఉన్న రక్షకులకు నమస్కారం.

* మెడక్రింద నలుపున్న

అథర్వ. 29

అయుధాలకు నమస్కారం.

పీ రందరకూ నమస్కారం.

మేము ద్వేషించే శత్రువును, మమ్ము ద్వేషించే

శత్రువును మీ నోటిలో వేస్తున్నాం

॥ 5 ॥

మంత్రము

ఊర్ధ్వా దిగ్ బృహస్పతి రధిపతిః

శ్విత్రో రక్షితా వర్ష మిషవః ।

తేభ్యో నమోధిపతిభ్యో నమో రక్షిత్పభ్యో

నమ ఇషుభ్యో నమ ఏభ్యో అస్తు ।

యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం వయం

ద్విష్మంతం వో జమేభ దధ్యః

॥ 6 ॥

పదము.

ఊర్ధ్వా । దిగ్ । బృహస్పతిః । అధిపతిః ।

శ్విత్రః । రక్షితా । వర్షమ్ । ఇషవః ।

తేభ్యః । నమః । అధిపతిభ్యః । నమః । రక్షిత్పభ్యః ।

నమః । ఇషుభ్యః । నమః । ఏభ్యః । అస్తు ।

యః । అస్మాన్ । ద్వేష్టి । యమ్ । వయమ్ ।

ద్విష్మః । తమ్ । వః । జమేభ । దధ్యః

॥ 6 ॥

అనువాదం:

ఊర్ధ్వ దిక్కు మ మ్మనుగ్రహించుగాక!
దాని అధిపతి బృహస్పతి.
శ్వేత సర్పం రక్షకం. వర్ష జలం ఆయుధం.
ఆ టిక్కున ఉన్న అధిదేవతలకు నమస్కారం.
అక్కడ ఉన్న రక్షకులకు నమస్కారం.
ఆయుధాలకు నమస్కారం.
వీ రందరూ నమస్కారం.
మేము ద్వేషించే శత్రువును, మమ్ములను
ద్వేషించే శత్రువును మీ నోటిలో వేస్తున్నాం.

॥ 6 ॥

ఇది ఇరవై ఏడవ సూక్తం.

సూక్తం - 28

యమశ జనన దోషనివారణం

ఋషి: బ్రహ్మ ॥ దేవత: యమిని ॥ ఛందస్సు: 1 అతిశాక్యరీగర్వావతుష్ప
దాతి జగతి: 2, 3 అనుష్టుప్: 4 యవమధ్యానిరాట్: కకుప్: 5 త్రిష్టుప్,
6 విరాడ్ గర్వా ప్రస్తారపంక్తి ॥ మంత్రములు: ॥ 6 ॥

వినియోగం:- కవలలు కలిగినపుడు తద్దోష నివారణార్థం చేసే హోమంలో
దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

ఏ॒తై॒క యై॒షా సృ॒ష్ట్యా సం॑బ॒భూవ॒ య॒త్ర

గా అ॒సృ॒జంత॒ భూత॑కృ॒తో వి॒శ్వరూ॑పాః ।

య॒త్ర వి॒జాయ॑తే యమి॒న్య ప॒ర్తుః సా

పశూన్ క్షి॒ణాతి రి॒ఫతీ రుశ॑తీ

॥ 1 ॥

పదము :

ఏక॑౭ ఏకయా॑ । ఏ॒షా । సృ॑ష్ట్యా॑ । స॒మ్ । బ॒భూ॒వ । య॒త్ర॑ ।

గాః । అ॒స్స॑జ॒న్త । భూ॒త॒౭కృ॑తః । వి॒శ్వ॑రూ॒పాః ।

య॒త్ర॑ । వి॒ఙ్గా॑య॒తే । య॒మి॒నీ॑ । అ॒ప॒౭ఋ॒తుః । సా ।

ప॒శూ॒న్ । క్షి॒ణా॒తి । రి॒ఫ॒తీ । రు॒శ॒తీ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

ఈ అసాధారణ సృష్టి ఒక్కొక్క
వ్యక్తి జనన రూపంలో జరుగుతున్నది.
ఇందులో భూతకృతులైన ఋషులు
విశ్వరూపులైన గో మనుష్యులను ఇలా సృష్టించినారు.
ఈ యమళ జననం పశువులను క్షయింపజేస్తుంది.
వానిని భక్షిస్తుంది.
వానిని హింసిస్తుంది.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

ఏ॒షా ప॒శూ॒న్త్వం॑ క్షి॒ణా॒తి క్ర॒వ్యాద్ భూ॒త్వా వ్య॑ద్య॒రీ ।

ఉ॒తై॒నాం బ్ర॒హ్మ॑ణే॒ దద్యా॑త్ తథా॑ స్మో॒నా శి॒వా స్మో॑త్ ॥ 2 ॥

పదము :

ఏ॒షా । ప॒శూ॒న్ । స॒మ్ । క్షి॒ణా॒తి । క్ర॒వ్య౭అత్ । భూ॒త్వా । వి॒ఙ్అ॑ద్య॒రీ ।

ఉ॒త । ఏ॒నా॒మ్ । బ్ర॒హ్మ॑ణే॒ దద్యా॑త్ । తథా॑ । స్మో॒నా । శి॒వా ।

స్మో॑త్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

రెండు దూడలను వేసిన ఈ అవు
ఇతర పశువులను క్షయింపజేస్తుంది.
మాంస ఖాదన శీలమై అపమార్గం త్రొక్కుతుంది.
ఈ అవును బ్రాహ్మణులకు దానం చేయాలి.
అప్పు డది సుఖకర మౌతుంది.
శివంకర మౌతుంది.

॥ 2 ॥

మంత్రము :

శివా భవ పురుషేభ్యో గోభ్యో అశ్వేభ్యః శివా ।
శివాస్మై సర్వస్మై క్షేత్రాయ శివా న ఇహైది ॥ 3 ॥

వదము :

శివా । భవ । పురుషేభ్యః । గోభ్యః । అశ్వేభ్యః । శివా ।
శివా । అస్మై । సర్వస్మై । క్షేత్రాయ । శివా । నః । ఇహ । ఏది ॥ 3 ॥

అనువాదం :

ఓ యమశవత్స జననీ!
మనుష్యులకు సుఖకరివి కా!
అలాగే గోవులకు, అశ్వులకు సుఖహేతువు కా!
ఈ సర్వ * క్షేత్రానికి సుఖకరివి కా!
ఇక్కడ మాకు సర్వ విషయాల్లో సుఖప్రదవు కా! ॥ 3 ॥

మంత్రము:

ఇ॒హ పు॒ష్టి॑ రి॒హ ర॑స ఇ॒హ స॒హస్ర॑సాత॒మా భ॑వ ।

ప॒శూన్ య॑మిని పోషయ

॥ 4 ॥

పదము:

ఇ॒హ । పు॒ష్టిః । ఇ॒హ । ర॑సః । ఇ॒హ । స॒హస్ర॑సాత॒మా । భ॑వ ।

ప॒శూన్ । య॑మిని । పో॒షయ॑

॥ 4 ॥

అనువాదం:

ఈ ఇంటిలో పుష్టి కలుగుగాక !

క్షీరాజ్యాది సమృద్ధి కలుగుగాక !

ఓ యమిని ! (యమశవత్సజననీ !)

ఇక్కడ సహస్ర ధన దాత్రివి కా !

మిగత పశుపులను పోషించు.

॥ 4 ॥

మంత్రము:

య॒త్రా సు॒హర్దః॑ సు॒కృ॒తో మద॑న్తి

వి॒హాయ॑ రోగం తన్వ॑యః స్వా॒యాః ।

తం తో॒కం య॑మిన్యభి సంబ॑భూవ

సా॒నో మా హి॑ంసీత్ పు॒రుషాన్ ప॒శూం శ్చ

॥ 5 ॥

పదము:

య॒త్ర । సు॒హర్దః॑ । సు॒కృ॒తః । మద॑న్తి

వి॒ఽహాయ॑ । లో॒కమ్ । తన్వ॑ఽఽః । స్వా॒యాః ।

తమ్ । లో॒కమ్ । యమి॑నీ । అభి॒ఽసంబ॑భూవ ।

సా । నః । మా । హిం॑సిత్ । పురు॑షాన్ । పశూన్ । చ ॥ ౧ ॥

అనువాదం :

సహృదయులు, సుకృతులు అయిన పురుషులు

తమ శరీరాల నుంచి రోగాన్ని తొలగించుకొని

ఈ లోకంలో హరిస్తారు.

వారి లోకానికి యమశజనని అభిముఖ మైనది.

అది మా పురుషులను పశువులను హింసించ కుండుగాక ! ॥౧॥

మంత్రము :

యత్రా॑ సుహృ॑ద్ధాం సుకృ॑తామగ్నిహో॑త్రహతాం యత్ర లో॒కః ।

తం లో॒కం యమి॑న్యభి సంబ॑భూవ

సా నో మా హిం॑సిత్ పురు॑షాన్ పశూంశ్చ ॥ ౬ ॥

పదము :

యత్ర॑ । సు॒హృద్ధా॑మ్ । సు॒కృతా॑మ్ । అగ్ని॒హోత్ర॑హతామ్ ।

యత్ర॑ । లో॒కః ।

తమ్ । లో॒కమ్ । యమి॑నీ । అభి॒ఽసంబ॑భూవ ।

సా । నః । మా । హిం॑సిత్ । పురు॑షాన్ । పశూన్ । చ ॥ 6 ॥

పదము:

యత్ | రాజానః | విభజన్తే | ఇష్టాపూర్తస్య |

షోడశమ్ | యమస్య | అమి ఇతి | సఖానదః |

అవీ | తస్మాత్ | ప్ర | ముఖ్యతి |

దత్తః | శితిపాత్ | స్వధా

॥ 1 ॥

అనువాదం:

దివిలో దక్షిణ దిశలోని యమ నియుక్తులైన
సఖాసదులు ఇష్టా పూర్తానికి చెందిన ఉభయవిధ కర్మలలో
పొరపాటు వల్ల జరిగే పాపాన్ని
పదహారు భాగాలుగా విభజించి స్వీకరిస్తారు,
ఈ సమయజ్ఞంలో దత్తమైన పశువు (గొట్టె)
దాని నుంచి విముక్తం చేయుగాక!
శ్వేతపాదమైన ఆ యజ్ఞపశువు
ఆ సఖాసదులకు అహార మగుగాక!

॥ 1 ॥

మంత్రము:

సర్వాన్ కామాన్ పూరయత్యాభవన్ ప్రభవన్ భవన్ |

అకూతిప్రోవీర్ధత్తః శితిపాన్నోప దస్యతి

॥ 2 ॥

పదము:

సర్వాన్ | కామాన్ | పూరయతి | ఆభవన్ | ప్రభవన్ | భవన్ |

అకూతిప్రపః | అవీ | దత్తః | శితిపాత్ | న | ఉప | దస్యతి

॥ 2 ॥

పదము ;

పఞ్చ¹అపూపమ్ । శితి²పాదమ్ । అవీమ్ । లో³కేన⁴ । సమ్
 2మితమ్ ।

ప్ర²దాతా । ఉ¹ప । జీ²వతి । పితృ³ణామ్ । లో⁴కే । అక్షీ⁵తమ్ ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఐదు అపూపములు* కల శ్వేతపాదాన్ని
 లోకసంమతమైన ఈ యజ్ఞపశువును
 దత్తం చేసినవాడు పితరులు నివసించే
 సోమలోకంలో అక్షయఫలాన్ని అనుభవిస్తాడు. ॥ 4 ॥

మంత్రము :

పఞ్చ¹పూపం శితి²పాద మవిం లో³కేన సం⁴మితమ్ ।
 ప్ర²దాతో¹ప జీ²వతి సూ³ర్యామాసయో⁴రక్షీ⁵తమ్ ॥ 5 ॥

పదము :

పఞ్చ¹అపూపమ్ । శితి²పాదమ్ । అవీమ్ । లో³కేన⁴ । సమ్
 2మితమ్ ।

ప్ర²దాతా । ఉ¹ప । జీ²వతి । సూ³ర్యామాసయో⁴ః । అక్షీ⁵తమ్ ॥ 5 ॥

అనువాదం :

ఐదు అపూపములు* కల శ్వేతపాదాన్ని
 లోకసంమతమైన గొఱ్ఱను దానం చేసినవాడు
 సూర్యచంద్రుల లోకంలో
 అక్షయమైన ఫలాన్ని అనుభవిస్తాడు. ॥ 5 ॥

* నాలుగు కాళ్ళలోను, నాభిలోను ఉండనవి.

మంత్రము :

ఇ॑రే॒వ నో॑ప ద॒స్యతి స॒ముద్ర ఇ॑వ ప॒యో మ॒హత్ ।

దే॒వా స॒వాసి॑నా॒వివ శి॒తిపా॑న్నో॒ప ద॒స్యతి ॥ 6 ॥

పదము :

ఇ॑రా॒ఽఇ॒వ । న । ఇ॑ప । ద॒స్య॒తి । స॒ము॒ద్రః॒ఽఇ॒వ । ప॒యోః ।
మ॒హత్ ।

దే॒వా । స॒వాసి॑నో॒ఽఇ॒వ । శి॒తి॒ఽపాత్ । న । ఇ॑ప । ద॒స్య॒తి ॥ 6 ॥

అనువాదం :

సవయజ్ఞంలో అర్పించిన తెల్లని కాళ్ళుగల గొట్టె
భూమివలె క్షీణింపనిది.

సముద్రంవలె అధికక్షీరం కలది.

సహవాసులైన అశ్వినీదేవతలవలె క్షీణింపదు. ॥ 6 ॥

మంత్రము :

క ఇ॑దం కస్మి॑ అ॒దాత్ కా॒మః కా॒మాయా॑దాత్ ।

కా॒మో దా॒తా కా॒మః ప్ర॒తిగ్ర॑హీ॒తా

కా॒మః స॒ముద్ర మా వి॑వే॒శ ।

కా॒మేన త్వా ప్ర॑తి గృ॒హ్ణామి కా॒మైతత్ తే ॥ 7 ॥

పదము :

కః ఇ॑దమ్ । కస్మే॑ । అ॒దాత్ । కా॒మః । కా॒మాయ॑ । అ॒దాత్ ।

కామః । దాతా । కామః । ప్రతిగ్రహితా ।

కామః । సముద్రమ్ । ఆ । వివేశ ।

కామేన । త్వా । ప్రతి । గృహ్లామి । కామ । ఏతత్ । తే ॥ 7 ॥

అనువాదం :

ప్రజాపతి ప్రజాపతికే దీనిని దక్షిణగా ఇచ్చినాడు.

కాముడు కామునకే ఇచ్చినాడు.

కాముడే దాత, కాముడే ప్రతిగ్రహిత.

ఆ కాముడు సముద్రంవలె అపార రూపాన్ని ధరించినాడు.

అలాంటి కామునితో నిన్ను (దక్షిణద్రవ్యాన్ని)

ప్రతిగ్రహిస్తున్నాను.

ఓ కామా! ఈ ద్రవ్యం నీకోసమే.

॥ 7 ॥

మంత్రము :

భూమిష్ట్యా ప్రతి గృహ్లాత్వంతరిక్ష మిదం మహత్ ।

మాహం ప్రాణేన మాత్మనా మా ప్రజయా

ప్రతిగృహ్య వి రాధిషి

॥ 8 ॥

పదము :

భూమిః । త్వా । ప్రతి । గృహ్లాతు । అంతరిక్షమ్ । ఇదమ్ । మహత్

మా । అహమ్ । ప్రాణేన । మా । ఆత్మనా । మా । ప్రజయాయా ।

ప్రతిగృహ్య । వి । రాధిషి

॥ 8 ॥

అనువాదం :

ఓ దక్షిణద్రవ్యమా !
 నిన్ను భూదేవత ప్రతిగ్రహించుగాక !
 ఈ విశాలమైన అంతరిక్షం కూడా నిన్ను ప్రతిగ్రహించు గాక !
 మేము దీనిని తీసుకొని ప్రాణాన్ని త్యజింప కుందుము గాక !
 అత్థను, సంతానాన్ని త్యజింపకుందుము గాక ! || 8 ||

ఇది ఇరవై తొమ్మిదవ సూక్తం

సూక్తం - 30 ఐకమత్యం....

ఋషి: అథర్వుడు॥ దేవత: సాంమనస్యము॥ ఛందస్సు: 1-4 అనుష్టుప్: 5
 విరాద్ జగతి, 8 ప్రసారపంక్తి: 7 త్రిష్టుప్॥ మంత్రములు: || 7 ||
 వినియోగం:- సాంమనస్య (ఐకమత్య) కర్మలోసు, ఉపాకర్మలో చేసే అజ్య
 హోమంలోసు దీనికి వినియోగం.

మంత్రము:

సహృదయం సాంమనస్య మవిద్వేషం కృణోమి వః ।

అన్యో అన్యమభి హర్యత వత్సం జాత మివాహ్నయ ॥ 1 ॥

పదము:

సహృదయమ్ । సామ్మనస్యమ్ । అవిద్వేషమ్ । కృణోమి
 వః ।

అన్యః । అన్యమ్ । అభి । హర్యత । వత్సమ్ । జాతమ్ । ఇవ ।
 అహ్నయ ॥ 1 ॥

అనువాదం :

(వివాద పడుతున్న జనులారా !)
మీ కోసం విద్వేష రాహిత్యరూపమైన
సాంఘికసృజన కర్మను చేస్తున్నాను.
సహృదయతతో, పరస్పర ప్రేమతో,
మనుష్యులు లుండునట్లు చేస్తున్నాను.
పుట్టిన తన దూడలను ఆవుల వలె
మీ రొకరి నొకరు ప్రేమించుకొనండి.

॥ 1 ॥

మంత్రము :

అనువ్రతః పితుః పుత్రో మాత్రా భవతు సంమనాః ।
జాయా పత్యే మధుమతీం వాచం వదతు శాన్తివామ్ ॥ 2 ॥

పదము :

అనువ్రతః । పితుః । పుత్రః । మాత్రా । భవతు । సంమనాః ।
జాయా । పత్యే । మధుమతీమ్ । వాచమ్ । వదతు । శాన్తి
వామ్ ॥ 2 ॥

అనువాదం :

కొడుకు తండ్రికి అనుకూలుడుగా ఉండుగాక !
తల్లి పుత్రులతో సమాన మనస్క అగుగాక !
మగనితో భార్య మధురంగా హాయిగా మాట్లాడుగాక ! ॥ 2 ॥

మంత్రము :

మా భ్రాతాభ్రాతరం ద్విక్షన్నా స్వసార ముత స్వసా ।
సమ్యచ్ఛాః సప్రతా భూత్వా వాచం వదతు భద్రయా ॥ 3 ॥

పదము :

మా । భ్రాతా । భ్రాతరమ్ । ద్విక్షత్ । మా । స్వసారమ్ । ఉత ।
 స్వసా ।
 సమ్యచ్చః । స2వ్రతాః । భూత్వా । వాచమ్ । వదత । భద్రయా
 ॥ 3 ॥

అనువాదం :

సోదరుడు తన సోదరుని ద్వేషించ కుండుగాక !
 సోదరిని సోదరి ద్వేషించ కుండుగాక !
 వా రందరూ సమానగతులై సమాన కర్ములై
 మంగళకరంగా సంభాషించు కొందురుగాక ! ॥ 3 ॥

మంత్రము .

యేన దేవా న వియన్తి నో చ విద్విషతే మిథః ।
 తత్ కృణ్మో బ్రహ్మ వో గృహే సంజ్ఞానం పురుషేభ్యః ॥ 4 ॥

పదము :

యేన । దేవాః । న । వి2యన్తి । నోఽత । చ । వి2ద్విషతే ।
 మిథః ।
 తత్ । కృణ్మః । బ్రహ్మ । వః । గృహే । సమ్2జ్ఞానమ్ । పురు
 షేభ్యః ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఇంద్రాదులు విమనస్కులు కానట్లు,
 పరస్పరం ద్వేషించు కోనట్లు,

సమాన జ్ఞాన నిమిత్తమైన,
మంత్రాత్మకమైన ఐకమత్యాన్ని
మీ ఇంటిలో నున్న వారికి కల్పిస్తున్నాను.

॥ 4 ॥

మంత్రము :

శ్వా॒యస్వ॑ స॒త్పి॒త్తి॒నో॒ మా వి యా॑ష్ట

సం॒రా॒ధయ॑న్తః స॒ధురా॑ శ్చర॑న్తః ।

అ॒న్యో అ॒న్యస్మై॑ వ॒ల్లు వద॑న్త ఏ॒త

స॒ద్ధీ॒చీ॒నాన్ వః సం॑మ॒నస॑ స్క॒దోమి

॥ 5 ॥

పదము :

శ్వా॒యస్వ॑న్తః । చి॒త్తి॒నః । మా । వి । యా॑ష్ట ।

సమ్॒రా॒ధయ॑న్తః । స॒ధురాః । చర॑న్తః ।

అ॒న్యః । అ॒న్యస్మై॑ । వ॒ల్లు । వద॑న్తః । అ । ఇ॒త ।

స॒ద్ధీ॒చీ॒నాన్ । వః । సమ్॒మన॑సః । కృ॒దోమి

॥ 5 ॥

అనువాదం :

అన్నదమ్ములవలె ఒకరినొకరు అనుసరిస్తూ
సమాన మనస్కులై సమాన కార్య పరులై
సమానంగా కార్య భారం వహిస్తూ సంచరించే
మీరు ఒకరినుంచి ఒకరు వేరు పడకుండురుగాక !
పరస్పరం ప్రేయభాషులై వత్తురు గాక !
మిమ్ములను ఏక కార్య ప్రవృత్తులనుగా,
సమాన మనస్కులనుగా చేస్తున్నాను.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

సమా[॑]నీ ప్ర[॑]పా సహ[॑] వో[॑]న్నభా[॑]గః

సమా[॑]నే యోక్తే[॑] సహ[॑] వో[॑] యున[॑]జ్మి ।

సమ్య[॑]జ్ఞో[॑]గ్నిం స[॑]వర్య[॑]తారా నాభీ[॑] మివా[॑]భితః ॥ 6 ॥

పదము :

సమా[॑]నీ । ప్ర[॑]పా । సహ[॑] । వః । అన్న[॑]భా[॑]గః ।

సమా[॑]నే । యోక్తే[॑] । సహ[॑] । వః । యున[॑]జ్మి ।

సమ్య[॑]జ్ఞా[॑]ః । అగ్ని[॑]మ్ । సవ[॑]ర్య[॑]త । ఆరాః । నాభీ[॑]మ్[॑]భవ ।

అభి[॑]తః ॥ 6 ॥

అనువాదం :

మీ కందరికి ఒకే చలివేంద్ర ఉండుగాక !

మీ రంతా ఒకే అహారాన్ని పంచుకొని తిందురుగాక !

మిమ్ముల నందరనూ ఏకైక స్నేహపాశంతో బంధిస్తున్నాను.

రథ చక్ర మధ్యం నుంచి చుట్టూ వెళ్ళే ఆకులవలె

మీ రంతా కలిసి అగ్నిని పూజించండి.

॥ 6 ॥

మంత్రము :

సద్ధి[॑]చీనాన్ వః సం[॑]మనసస్క[॑]తో-

మే[॑]కశ్శుష్టి[॑] స్త[॑]వన[॑]నేన సర్వాన్ ।

దే॒వా ఇ॒వా॒మృ॒తం రక్ష॑మా॒ణాః

సా॒యంప్ర॑తః సా॒మన॑నో వో అస్తు

॥ 7 ॥

పదము:

స॒ద్రీ॒దీనాన్ । వః । సమ్॒మన॑నః । కృ॒ణోమి ।

ఏక॑శ్చ॒ష్టిన్ । సమ్॒మన॑ననేన । సర్వాన్ ।

దే॒వాః ఇ॒వ । అమృ॒తమ్ । రక్ష॑మా॒ణాః ।

సా॒యంప్ర॑తః । సా॒మన॑నః । వః । అస్తు

॥ 7 ॥

అనువాదం.

ఒకే కార్యంలో ఉద్యుక్తులనుగా
సమాన మనస్కులనుగా మిమ్ము చేస్తున్నాను.
మీకు ఒకే విధమైన ఆహారం లభించునట్టుగా చేస్తున్నాను.
ఈ సాంమనస్య కర్మతో మిమ్ముల
నందరినీ వశంచేసు కుంటున్నాను.
అమృతాన్ని ఐకమత్యంతో రక్షించుకుంటూ
ఉన్న దేవతల వలె మీరు
సామనస్యంతో వర్తింతురుగాక !

॥ 7 ॥

ఇది ముప్పైయవ సూక్తం

సూక్తం - 31

వటంచునకు ఆశీర్వాదం

మును: బ్రహ్మ ॥ దేవతలు: మంత్రాలలో పేర్కొన్న పాపహరులగు అగ్ని మొద
లగువారు ॥ ఛందస్సు: 1-3, 9-11 అనుష్టుప్, 4 భరిగనుష్టుప్, 5 విరాట్
ప్రస్తారపంక్తి ॥ మంత్రములు :

॥ 11 ॥

పదము :

వి । ఆర్త్యైః పశమానః । వి । శక్రః । పాపకృత్యయా ।

వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాపహ్నా । వి । యక్షేణ । సమ్ ।

ఆయుషా ॥ 2 ॥

అనువాదం :

వాయువు వీనిని రోగాది పీడల నుంచి వియుక్తుని చేయుగాక !

ఇంద్రుడు వీనిని పాపకృత్యములనుంచి వియుక్తుని చేయుగాక !

ఇతనిని నేను సర్వపాపాలనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.

యక్షురొగం నుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.

ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను.

॥ 2 ॥

పంక్తము :

వి గ్రామ్యాః పశవ ఆరద్యైర్వాస్తస్త్వయాసరన్ ।

వ్య1హం సర్వేణ పాపహ్నా వి యక్షేణ సమాయుషా ॥ 3 ॥

పదము :

వి । గ్రామ్యాః । పశవః । ఆరద్యైః । వి । ఆవః । త్వష్టయా ।

అసరన్ ।

వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాపహ్నా । వి । యక్షేణ । సమ్ ।

ఆయుషా ॥ 3 ॥

అనువాదం :

గ్రామాలలోని గోమహిషాది పశువులు

అరణ్యంలోని క్రూర మృగాదుల నుంచి వేర్పడినట్టు,

అశ్వ. 31

నీరు దప్పినుంచి వేర్పడి నట్లు,
 నేను సర్వపాపాలనుంచి ఈ బ్రహ్మచారిని వేర్పరుస్తున్నాను.
 ఇతనిని నేను సర్వపాపాలనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.
 ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను. || 3 ||

మంత్రము.

వీ॒తమే॑ ద్యా॒వా॒ప్స॒థి॒వీ ఇ॒తో వి ప॒స్థా॑నో ది॒శం॑దిశమ్ ।
 వ్య॑హం సర్వే॒ణ పా॒ప్స॒నా వి య॑క్ష్యే॒ణ స॒మాయు॑షా ॥ 4 ॥

పదము :

వి । ఇ॒మే ఇ॒తి । ద్యా॒వా॒ప్స॒థి॒వీ ఇ॒తి । ఇ॒తః । వి । ప॒స్థా॑నః । ది॒శమ్
 ౭దిశమ్ ।

వి । అ॒హమ్ । సర్వే॒ణ । పా॒ప్స॒నా । వి । య॑క్ష్యే॒ణ । సమ్ ।

ఆయుషా ॥ 4 ॥

అనువాదం :

ఈ ద్యావా పృథువులు వేరుపడే ఉన్నవి.
 ఒక ఊరి నుంచి దిక్కు దిక్కులకూ
 వెళ్ళే మార్గాలు వేరు వేరుగానే ఉంటవి.
 ఆ విధంగానే సర్వ పాపాలనుంచి ఇతనిని వేరుచేస్తున్నాను.
 నే నితనిని సర్వపాపాలనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.
 యక్షురోగం నుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.
 ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను. || 4 ||

మంత్రము :

త్వ॑ష్టా దు॒హితే॑ వ॒హతుం॑ యు॒నక్తి॑—

తీదం విశ్వం భువనం వి యాతి ।

వ్యఃహం సర్వేణ పాష్పనా

వి యక్ష్మేణ సమాయుషా

॥ 5 ॥

పదము :

త్వష్టా । దుహిత్రే । వహతుమ్ । యునక్తి ।

ఇతి । ఇదమ్ । విశ్వమ్ । భువనమ్ । వి । యాతి ।

వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాష్పనా ।

వి । యక్ష్మేణ । సమ్ । ఆయుషా

॥ 5 ॥

తన కొమార్తె కోసమై సారెను పంపడానికి త్వష్టకు

అవకాశం కల్పించుటకై ఈ విశ్వ భువనం

పరస్పరం వేరు వేరు అవుతున్నది.

అలాగే నేను ఇతనిని పాపం నుంచి వేరు పరుస్తున్నాను.

నే నితనిని సర్వపాపాలనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.

ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను.

॥ 5 ॥

మంత్రము :

అగ్నిః ప్రాణాన్తస్య దధాతి

చన్ద్రః ప్రాణేన సంహితః ।

వ్యఃహం సర్వేణ పాష్పనా

వి యక్ష్మేణ సమాయుషా

॥ 6 ॥

పదము :

అగ్నిః । ప్రాచాన్ । సమ్ । దధాతి ।

చన్ద్రః । ప్రాచీన । సమ్ హితః ।

వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాష్మనా ।

వి । యక్ష్యేణ । సమ్ । ఆయుషా

॥ 6 ॥

అనువాదం :

చక్షురాది ఇంద్రియములను జరరాగ్ని

స్వస్వ కార్య సమర్థులుగా చేస్తున్నాడు.

అలాగే చంద్రుడు ప్రాణవాయువుతో

సంయుతుడై పోషిస్తున్నాడు.

నే నితనిని సర్వపాలనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.

యక్ష్య రోగంనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.

ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను.

॥ 6 ॥

మంత్రము :

ప్రాచీన విశ్వతో వీర్యం దేవాః సూర్యం సమైరయన్ ।

వ్యూహం సర్వేణ పాష్మనా వి యక్ష్యేణ సమాయుషా ॥ 7 ॥

పదము :

ప్రాచీన । విశ్వతః పీర్యమ్ । దేవాః । సూర్యమ్ । సమ్ ।

ఐరయన్ ।

వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాష్మనా । వి । యక్ష్యేణ । సమ్ ।

ఆయుషా ॥ 7 ॥

అనువాదం:

లోక వీర్య భూతుడైన సూర్యుని
ప్రాణంతో దేవతలు సంయోగింప జేసినారు.
ఆయన ఇతనికి ఆయుస్సు నిచ్చునట్టు చేస్తున్నాను.
నే నితనిని సర్వపాపాల నుంచి విముక్తుని చేస్తున్నాను
యక్ష రోగంనుంచి విముక్తుని చేస్తున్నాను.
ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను. || 7 ||

మంత్రము :

ఆయుష్మతా మాయుష్కృతాం ప్రాణేన జీవ మా మృధాః ।
న్యహం సర్వేణ పాపనా వి యక్షేణ సమాయుషా ॥8॥

పదము :

ఆయుష్మతామ్ । ఆయుఃకృతామ్ । ప్రాణేన । జీవ । మా ।
మృధాః ।
వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాపనా । వి । యక్షేణ । సమ్ ।
ఆయుషా ॥ 8 ॥

అనువాదం :

ఆయుష్మంతులకు ఆయుష్కర్తలకు చెందిన
ప్రాణంతో ఓ మాణవకుడా!
చిరకాలం నీవు జీవించు.
ప్రాణాలను వదలిపెట్టుకు.
నే నితనిని సర్వపాపాలనుంచి విముక్తుని చేస్తున్నాను.
యక్ష రోగం నుంచి విముక్తుని చేస్తున్నాను.
ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను. || 8 ||

మంత్రము :

ప్రాణేన ప్రాణతాం ప్రాణేహైవ భవ మా మృతాః ।

వ్యూహం సర్వేణ పాపనా వి యక్ష్యేణ సమాయుషా ॥9॥

పదము :

ప్రాణేన । ప్రాణతామ్ । ప్ర । అన । ఇహ । ఏవ । భవ । మా ।

మృతాః ।

వి । అహమ్ । సర్వేణ । పాపనా । వి । యక్ష్యేణ । సమ్ ।

ఆయుషా ॥ 9 ॥

అనువాదం :

ప్రాణంగల సర్వప్రాణులకు చెందిన

ప్రాణవాయువుతో నీవు ప్రాణం కలవాడవు కా !

ఈ లోకంలోనే ఉండు.

ప్రాణములను వదిలి పెట్టుకు.

నే నితనిని సర్వపాపాలనుండి వియ్యక్తుని చేస్తున్నాను.

యక్షరోగం నుంచి వియ్యక్తుని చేస్తున్నాను.

ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను.

॥ 9 ॥

మంత్రము :

ఉదాయుషా సమాయుషోదోష ధీనాం రసేన

వ్యూహం సర్వేణ పాపనా వి యక్ష్యేణ సమాయుషా ॥10॥

పదము :

ఉత్ . ఆయుషా . సమ్ . ఆయుషా . ఉత్ . ఓషధీనామ్ . రసేన
వి . అహమ్ . సర్వేణ . పాష్పనా . వి . యక్షేణ . సమ్ .

ఆయుషా || 10 ||

అనువాదం :

ఆయుస్సు వల్ల మేము
మృత్యువునుంచి బయట పడుతున్నాము.
ఆ ఆయుస్సుతో ఈ లోకంలో ఉంటున్నాము.
ప్రీతి యవాదుల రసంతో ప్రబుద్ధుల మౌతున్నాము.
నే నితనిని సర్వపాపాలనుంచి విముక్తుని చేస్తున్నాను.
యక్ష రోగం నుంచి విముక్తుని చేస్తున్నాను.
ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను.

|| 10 ||

మంత్రము :

ఆ పర్జన్యస్య వృష్ట్యో దస్థామామృతా వయమ్ .
వ్యోహం సర్వేణ పాష్పనా వి యక్షేణ సమాయుషా || 11 ||

పదము :

ఆ . పర్జన్యస్య . వృష్ట్యో . ఉత్ . అస్థామ . అమృతాః . వయమ్ .
వి . అహమ్ . సర్వేణ . పాష్పనా . వి . యక్షేణ . సమ్ .

ఆయుషా || 11 ||

ఇతి షష్ఠోఽనువాకః

అనువాదం!

అంతటా నున్న పర్యవేక్షణ వృత్తితో
 మేము అమృతులమై, ఉద్బుద్ధుల మౌతున్నాము.
 నే నితనిని సర్వపాలనుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.
 యక్ష రోగం నుంచి వియుక్తుని చేస్తున్నాను.
 ఆయుస్సుతో సంయోగింప జేస్తున్నాను. || 11 ||

ఇది ముప్పై యొకటవ సూక్తం

ఇది ఆరవ అనువాకం

ఇది మూడవ కొండ

